

ספריה למחשבת ישראל

ספר

ה א מ ו נ ה ה ר מ ה

חכמו

ר' אברהם בן דאוד הלוי (המכונה הראב) וצילה מטולימלא.

נדפס מחדש

ירושלים תשכ"ז

כל הזכויות שמורות

Printed in Israel

ספר

הַ אָמָנוֹנָה הַ רְמָה

המביא הסכמה בין הפילוסופיה והדת

חברו

הפילוסוף הגדול החסיד הנכבד

ר' אברהם בן דוד הלוי (המכונה הראבד) וצ"ל מטוליטלא.

(שנה תתק"ד לאף החמישי).

הוכא ראשונה לכיה הרפום ושולח בישראל

עם ביאור מפנה הדרך

על יד

הקטן שמשון בכדורו ליב ווילץ

מק"ק ואללערשטין.

שנת וצדיק באמונתו יהיה לפך

Frankfurt am Main.

Druck der Typographischen Anstalt.

B759
A23
A44
1966

אל הקורא.

אמר שמשון בספר הוות אינו צריך להקדמה ממנה כי כבר הקדמים אמרו את עצמו, וגם לא הבהיר לבקש הסכימות מהחמי ומגנו שי', כי שם המחבר שמו נודע בישראל ורביהם גדולים וחכרי לב ובתוכם הרוב בעל עקרות יזכיר דבריו בספריהם ויסמכו עליהם ועל מטה עוז לירד אל עמק האמרץ ולהעל פו נחמד. והנה כמו שבע מאות שנה כי הרא"ב זל' ועב' את הארץ ולקדושים אשר בזמנים חפץ, ולנו הנה ברכחה בספריו הנכבדים אשר כתב ובחוכם אכן קודש, רב ההוד ועצם טוהר הספר האמוני הרמה אשר בו חקר ודרש על שרשיה היהודית, כדי שייתן כל החוגה בו את יראת ה' בלבו ולא בפי לבה, כמו שבתבב ואהבת את ה' וכוי ואין אהבת כו' לא בידיעה גמורה בטיב עין הנאהב. וראי לכל התקרא בשם ישראל שהיה מחשבתו חמיד יהרים עם אל, ואם ישאלו מمنו או ישאל הוא עצמו, על מציאות השם יה' ועצמו ואחרותו ושאר הארוי הנכבדים אשר לו יתacenו, ובכתבי קודש בס' ינחת שירודו אותו על ברורים ואלהם יהוי הוקקים בלבו ויקשר נפשו בהם קשר אמיתי לא יתקה, ובכלל שישים אח לו משכנן לאמת ממן יצאו כל מהשכתיו ופעולתיו, ואלו יפנו ובואו, ולכך נברא האדם בצלם אלהים, וזהו דגל מהונת יהודה. ובעבור שראיתי כי זאת עיקר כוונה הרוב להבין ליצור את יוצרו זולת הועלות אחריות רבות אשר מquier לשואב ממי המכחות, וכפרט בחקירותו על יסוד הקבלה והנבואה, ובעינן הנורא של גמול ועונש, אשר הקות כל בעל רוח נשענת עליו, ואחר טעםינו בקצרה מטי מנופת צוף אמרותיו, וממושגיו אשר עשה להגדיל התורה ולהארידיה, השבתי לא זו הדרך, ואני זה הנטיב להניח בחביב הגדלים והקדושים בקרן זויות להיוות לשלל לעש וללקון במאסורי הספרים של גודלי מטה תחת יפרנסמו מליחן ויכנסו לבכבות מבקשי אמת וישרשו שם ויישעו פרי תנובה קודש לה', ואמרתי לאedor צא, ולשבוי קראתי דרור. ובתוך אני שהחמי הומן והטובים אל יכיחוני בעבר עמי ועל ייבו את מנהתי אשר הקיימי לפניהם, כי עבר אברחים אנכי, וגם אל יגשוני הרואים כיiorו לרבי הספר, כי באמת ידרעי בעצמי את קויר ערכו אלום מה העשו כי החורה חסתפק בעני בקרובן חורים ובני יונת מקומות שהצורה לעשיר להקריב צאן למזבח. וגם הרגומי בלשון אשכנו לא לאישם חברתי, כי אם לאנשים, כי יש ויש אשר לשון הח'ניך והגמרה מורגאל בפיו ובלשון הפלטוסופיא לא נסה, על כן אמרתי אולי יועלו ודברי לאחד מני אלף וdry. ובני אדם אנחנו ורשות הטעות פרושה לחכמים ונבונים בארץ כל שכן לאיש כמווני אשר לו לא שם בחכמה, ואם אחרי עיון ודקוק נודע לך בבירור שניאה במלאתה, הרשות בידך לך ופגע בה, אלום אתה בקשוחך ארץ נפשי שמורה, כאשר ישמרך אלהים מעלה.

ספר האמונה הרמה

המביאה הסכמתו בין הפילוסופים והדרת, חקרו הפילוסוף הנדרול החסיד הנכבד ר' אברם הלוי בן דאור, נ"ע לחבר הזה לו, שאל אליו, אם האדם מוכחה במעשו, או לו בחירות עליהם, ושם אותו כל אחד ושלשה מאמריהם. הכלל בוכר בסבב המביאה אל חיבור זה והדרך אשר יילך בו, וכבר גושאו ותעלתו,ומי יכול בו תועלת וצטרך אליו מדרגות בני אדם, ומילא יצטרך אליו. **המאמר הראשון:** בהקרמת מוחכמת הטענו ומה שאחריו, והם יותר ממה שיצטרך אליהם מי שירצה לדעת האמונה היישראלית אחר הסתלק ממדרגות ההמן. **המאמר השני:** בהתחלה הדת. **המאמר השלישי:** ברפואה הנפשית.

זכרון לאל

אמר שאפת לי ירומך הא' וזה שנים על דרוש ההכרה והבחורה, וכרכת לו הרבה שיש לך בכל אחת משתי אלה הקצוות. וזה שהעברות שיעבור עליהן האדם אם האל ית' מבריחו עליהם, אם כן איך יعيشו עליהם? או איך יויר עליון בחרות? ועוד איך ישלח נבייהם לצזו עליהם? וגם כן אם אין מסורות אל האלים, יעברו אותן אם ירצה, וויהר מהם אם ירצה, הנה אך עברו שיריה במציאות דבר אין לאיל ית' ממשלה עליון? וכברתי כי מטה שיקשה עבר השכל בזאת השאלת, מוצאו חוביכם מערדים על היהירות מעשה האלים בחכמתם, כמאמר האל ית' ואני אקשה את לב פרעה [שמות ז' ג']. כי רקשה ה' אליהר את רתו ואמץ את לבבו [דרכיו כ' ל']. ה' מסך בקרבה רוח עועים [שעה יט' ד']. למן התהעינו ה' מדריכך תקשיה לבנו מיראהיך [שעה ס' יז']. מי יפתחה את אהאב ויעל ויפול ברכמה הנגד' [מ' א' ב' כ']. והנביא כי יפתחה ודרכ רבר אני ה' פחתי את הנביא הזה [ירמה י' ח']. אכן השא השואת לעם הזה [ירמיה ד' י']. ובכחך זה וחסירותו ארת לב האבן מכריכם ועשיתו את אשר בחקי תלכו [יחוק לי' כ']. ומוציאנו עס וזה פסוקים מערדים על היהיותם בחורי, כמאמר האל ית' העודתי בכב' הימים את השמים ואת הארץ החיים והמות נתני לפניך [דרכיו ל' יט']. כי אני נאם ה' אליהם אם אחפוץ במוות חמתך [יחוק ג' יא']. לא שלחו את הנביאים והם רצ' [ירמ' ב' כא']. אשר לא צויתו ולא דברתי ולא עלהה אל לב' [ירמ' יט' ח']. לעשות עצה ולא מנוי ולנסך מסכה ולא רוחן [שעה ל' א']. והשבותיך או ואמרתי שהפסוקים החוראים, מוחם מה שהונחו כפ' פשוטיהם, ומהם מה שהונחו במלאו אין מנום לבליך לעשות לך ביאור, והראיה בזאת סתירה קצתה כפי מה שקדם, لكن אין מנוס לבליך לעשות פירש אל אחר הקצוות. והורעהיך שהפסוק החזיר ביאור, הוא אותו שיעיד

השכל על טהרו, וכי רבתה פסוקים הונחו כפי מה שרואו להמן, לא כפי מה שהענן באמתו, ויאמר בו דרביה תורה כלשהן בני אדם, כאמור יות' אדרה נא ואראה הצעקה הבהאה עלי עשו כללה ולא אדרעה [בראשית ח' כא']. כי וידעת כי ירא אליהם אתה [שם כב' יב']. לולי בעסאייב אנור [דרכי, לב' כת']. ורבים מהם. והודעתך שהדבה הנמשכת לאמונה הבהיר איננה דברה גיטשכת לאמונה הבהיר, אבל הדרבה הנמשכת לאמונה ההברת אין מנוס להמלט ממנה, וזה עם זה גדרות ומגונה, ושהדרבה הנמשכת לאמונת הבהיר, מעוטה ונקל לצאתה ממנה. וראייתך אחורי כן שלא היה אצל מדרגת כל מה שבארתיו באותו מאמר מדרגת מאמר מספיק, ותנוגה רפואית. אבל לא מצאת בנפשך¹⁾ בין הדבה הנמשכת לאמונה הבהיר ובין הנמשכת לאמונה הבהיר. ואניך לבדך על זה, כי אם רבייך מאנשי העיון בגלינו זה. והנה הנגע האל יות' ממוני דבר, שהוה שוקט כי ולהויל עם רב מגבראי בפי דוחי, וזה, כי ראייתך שהבלבול והшибושים בזאת השאלה ובידומות לה אמנים יקרה לבני העיון ממנה בזמנ הזה, מפני עוכם העיון, בעקבי אמוןיהם הרשראלות, ובקשות²⁾ האותות וההסמה אשר בינה ובין הפלוספיה האמיתית, אשר עליה סומכים הפלוספים עצם, והסתמכתם, בمرة שותם מסכימים, ובמה שוחלקים. וזה לעובם העיון בחכמו, ולא היה כן מנהג חכמי אומנו, במונחים העברים. אך נמצאו להם, בעיון בזה רדעת נכברות ותקנות נכונות, כמו מרת שנוצר על ר' יוחנן בן זכאי ע"ה, ועל שמואל, ועל כל הסנהדרין בכל דור ודור. אמנים בזמנינו זה לפעמיכם יקרה מי שייעין בחכמו, מעת, ואין בו כה ששאותו בשמי ידו שתי נרות, בימוני נר דתו ובש=zמו נר חכמו, אך כאשר יולק נר החכמה יכה נר הדת, ולא בזה הדור לבד קרי' זה, אך בבר קרה זה ג' בזמניהם הראשונים כמו שספרו זה רבותינו זל' מאלי שע אחר, באמרים עליהם שלום!³⁾ ארבעה נכנסו לפודס ר' עקיבא, בן עזאי, וכן זומא ואלישע אחר. בן עזאי הצעץ ומות, בן זומא העץ ונפגע, אלישע אחר קץ בנטיעות ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. ולזה ייחסו רביהם מאנשי דרונו, שהעיוון באלה הטענות ממה שיוק באמת, ולזה לא יבקשו דבר מהחכמו, ונמשך לזה ג' שלא ידרשו בראש הדת ועקריה, אשר בהם ראי שיויה דוב עיון ורווקם, ולא ענפה אשר יספיק בהם עיון מעת. ומאשר היה זה עניינם, נמשכו שchapדו לרבך בכם אלה העניים, נסחפקו עלייהם קבוחיות וחשלו להם רוכחים, לפי שדרוש הבהיר והבהיר אי אפשר לשום דבר שירכרך בהם דבר ישר, אלא אחר יודיעו בחארו אל פועלותיו, ומה שיתacen⁴⁾ שציא ממנה. ומזה שלא יתכן, ולא הנגע אליו רבינו סעדיה ול', אשר קראו ספר האמונה והדרעת, והוא ספר הטוב בו מואר, ימלנו האל הטוב. אקנס מאמר חקרנו, לא מזאנחו מספיק למן שצרך לנו. וגם כן, מדנו על ספר ר' שלמה אבן גבירול ול', ביזן להוציאו בו כבונה אחת מהפלוספיה. ולא יייחד בו האומה בלבד, אבל הוא בעניין ישתחפו בו כל מי האנשים. ועם זה הביא רב דרכים בעניין אחד, עד שספרו אשר רמננו אליו אשר קראו מוקד חיים באלו אמר יצטרף עניינו במזרח, יוכלו דבריו בפחות מעשרה הספר הזהו. ועוד שהוא הטעק לעשות הקשיים, ולא נהחיב שהרינה הקדמותיהם אמיתיות, אך הפסיק לו לפ' דעתו, הקדומות מדרימות בזרותה הקש אמתי, אכן חמירותם חמורים מפסוקים, ולפי ששיעור

¹⁾ בנפשך כלומר הפרש.

²⁾ ובקשת האותות, צל האותות וההסמה מלשון אך בזאת נאותה לכם.

³⁾ הגינה פרק ב' דף יד ע'ב.

⁴⁾ ומה שיתacen פיר' שיתacen שיצא ממנו הטוב, ולא הרע בשם פנים, ורוב

הרע הוא יוצא מבהיר הארץ הרעה ואין ליהב חלק בדבר.

בעצמו. מאין היכיא¹⁾? ורבה מופתים. בסבירותו שומפעת הרכבת הכליה
אמיתיות עומדים מקום מוקת האחד האמתיה, ובכמו זה אמר החכם טוב מלא
כף נחיתת קמלא הפנים عمل ורעות רוח [קהלות ר'ו]. ואמרו חכמים ע"ה
טבא פלפלאה חריפא מלא צנא דקארוי, ולא היותי מונגה דבריו לוי שדר
סורה ברולה על האומה, ירעה מי שעמד על ספריו, וכל הספר הרהוא מורה
על חולשת מרגנתו, בפילוספיא, והיותו מגש בה מגש באפלה. ואחר
שהחנתנת לאיל ירב' לעורנו לפקווע עניי אנשי העין מאומנתו בעקי אמונה,
ברבאי עליהם עדויות מן הכתובים החוריים ומופתים מהפילוספיא האמיתית,
ראיתי שלא יתקן לי זה, אלא אחר הקרים הקדומות מתכמתה המבע ומבחן
שהחריו, לפי שבזאת השאלת מההכרה והבחירה אשר הביא אותו לזכור כל
מה שכוה בספר, לא חמתת התשובה המשפטת בה, אלא אחר הייעוד בחארוי
האל ופעולתו, ולא חמתת תאריו ופעולתו עד שיקרים תחולת מופת
מציאות, ומופת אחותו, ושיהיא לא חרמה לאחדות דבר אחר מכל מה
שיקרה אחר מן העצומים הפשוטים כל שכן הגשמיים, ולא יתחמתה וזה עד
שנניה תחולת שיש במציאות עצמים כלתי גשמיים יקרו מאיכים. ובביא
לרואה על זה תחולת כתובים, ואחר כן הקיימים מופתים, ולא יתחמתה וזה לא
מציד הנوعת השמיים, ומצד היהות השמיים חיים מלבטים. ונצטרך אל ביאור
זה כתובים ומופתים שכליים. ורצוננו לבאר שלמאלאים מדגנות, ולא יתחמת
לנו וזה עד שנבאר בקופת שהתחלה תנועת נשאינה התחלת הנועת
גשם. והביא החרכה לזכור דבר מה מהקמת הנפש דרך כלל, ומהכמתה
הנפש האנושית בפרט. ומה שיושבע עלייה, להבדיל בין הנפש והשלב.
אחרי בן נתקע הקש כוה אל השמיים ג'כ'. ואשר אי אפשר בלבדיו
בכל זה, ולא יתחמת דבר ממש שספרנו אלא אחר יודיעחו, הוא,
שלא היהת תנועה אם לא ממניע, ושדבר מהדרכם לא יתקן שיתנועה
מצומו בשום פנים, ולא בשום עניין, וכן הביא החרכה לזכור מני
התנועת ושכלים פמণיע. ושהמנע הוא בלתי רמהונע. ורצוננו שנבאר
שהתנוועות כוון הכלינה אל מניע ראשון, ומן החרכה שנבאר שאי אפשר
לי היהת במצבים כפועל בעלי סדרו לאין תכלית, ולכאר שהתנוועה
אי אפשר שתפקיד בסביב' וכאשר הוזכרנו לזכור הזרcano ג'כ'
ל'מר שמן נפשיות ומהן טבעיות, ולן חוויב שגער על קטב מהו,
ועל מה יאמר באמת, ועל מה יאמר בהערכה. ולן הוזכרנו לזכור כוון
תנוועות הסדרות אל מקומותיהם התביעים בצורותיהם המחלפות. לא
במשמעות או חמירות המשותפים, ולא במרקיבות הנשכחים להם, ולן
נתחייב לנו שניבור מהו ההיווי, ומה היא הצורה, ומיצאות הצורות המלאכות
בשמות המוחשיים, ומיצאות הצורות הטבעיות בהוילי המשבל. וסביראינו
בונת²⁾ ספר מדור תיים בדורו מזוקך נקי ממהותרות ובמופת אמתיה. ואני
רצוננו להטריח עצמוני להבאי בכל עניין סדר ההקש המופת. יסדרו בו בעלי
הזמן אם יוציא לקויות הבנות בגובל האמצעי אשר בו. ואין דעתנו לדבר
בכל זה עד שנקח עניי האנשים בעניין העצם והמקהה, ואמתותם כל אחד
מהם. וסוגי המקרים. והיא הכוונה אשר יכוונו אליהם חתפליים. בספר
תנקרא קאטאג'ריש בלשון יון והמאמרות בעברית. ונוקה שנעלת עוד אל מה
שולתו, כי אלה העניות כאשר נשלים כל הציריך מכם. נתהום חמאמר
הראשון, ויחדרו המאמר השני לעניין הדעת, ונזכר חלקיו, ונבאר הנילים
מהם באמונה ונזכר אותם שהם הנוגנות מדיניות, ומעלות מדות. ונזכר
שדומה לו. ואי זה מהם דיווקים שכליים במיניהם שונים נוכרים עוד. ונזכר
אחרי כן מבחר דברי חסידי אמתנו, וכל מה שנביא במאמר הראשון גם
בשני לא יגער מני עדות מן הכתוב. עד שיחבאר שאמתות הוכמה הם

1) כלומר שירע חולשותיהם.

2) צ"ל חכונה.

נכונות בספריו הקדושים. וגם כן ניכר במאמר השני מקורי הרעות, אשר נכחיש המשכם מהאל ית' בתכויות הכהבשה, וניכר הנבואה ומיניה. ותנאי הנכיה אשר אנחנו מוחיבים לשמעו אליו, וניכר עניין הגמול והעונש וזה אופן הדרך מעשית. מצד הוודה בדת מקובלת ובפילוסופיא האמיתית מוכוארת במופת. אנחנו חועלחה, הנהני מיעץ לכל איש חם בתכויות החמיימות אשר כאשר ישאלתו על דריש ההכרה והבחירה או מה שידמה להם זאינו חשש עליה. אך יחוש שללא ישינו בן אדם ולא יdag לכו בקרבו ולכלתו בו, שלא יכנום עצמו לעיני הספר ולא בולתו ממלה שכונתו ככונת וה הספר אבל ראי שייאר בתומו ובלחותו, כי תכויות הפילוסופיא-המעשה, וגם כן החכמים בחכמת הרות הבקאים ג'ב בפילוסופיא אינם צרכיהם אל ספרנו ות', כי זו להם בחכמתם כמו כפליים מספנו זה, ואולם המוחיל בעין, והויא נברך על מה שמצד הקבלה לר' הגיון ולא הגעה מעלה אל שיחאמת לו מה נשחטש בוי, הנה זה והספר מועיל לו מואוד, כי כבר הקרבנו לו הרבה מאופני החכמתה, ובגינו על יסודותיה הרות. והאל ית' אומר בחורתו החכמה: ושמתרם ועשיהם כי היא חכמתכם ובינכם לעיני העם אשר ישמעו את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ובון הגורל הזה [דברים ר' ו']. ולא אמר זה על המצוות השמורות, כי אין בהם דבר היה נפלא בעינו מי שאינו מאותנו. ולא אמר זה על הנוגנות המדיניות ומלות המרות, כי אתה ג'ב כל בעל שביל יופל לשום הנגנה לעצמו ולסרים למשמעתו ולא יהוה בעל רה, ואנמנם אמר זה על הפלת האומות בחרום על שושי האמונה היישראלית, ועל רוב מצאותם מסכימים עם מה שעמדו עליו אחר הפלגה קורחים ותקלית חריצות להוציא האמת לאmittahn אחר רוב המשא והמתן שעשו בוי אלפי שנים, לנו אנחנו נהן בעלי עמל חזיריה, אבל לקתנו מתקבל מהנביא האמתי ומצאננו מוכואר במופת בפילוסופיא האמתית, וזה החליל המאמר הראשון. ואשא מהאל ית' להצינו מפשע ומישואה ודרישורני באמורי פ' ומעשה ידי למן הסדרו.

המאמר הראשון.

והוא שמנה פרקים בחכמת הטבע ומרה שאחורי אשר ההכרה מביא להקרים.

הפרק הראשון.

בוכר העצם והמרקחה ורושם כל אחד מהם וכור סוגי המקהלה: הנמצאים נחלקים חלוקה ראשונה אל עצם ומקרה, והעצם הוא הנמצא הבלתי צריך לנושא, נרשותו תחולתך אין עד שנוטה באור, והמרקחה הוא הנמצא בדבר בו לא כחלק ממנו ואין לו העומדה בלעדיה. כמו לוין הבגד תלבן, שהוא בו לא כחלק ממנו, כי הוא היה בן או לא יהוה בו הבגד בגד, לא יויעל היהתו חולפו בענין עצמות הבגד ולא יוק העלותו ממנו. וכן העمراה ללבן כתהי הבגד, ר' לוין וזה הבגד לא יהוה אלא בו. והעצם אין כן, אבל אין צריך אל דבר יהוה בו, ואם היה ר' ברבר יהוה קו כחלק ממנו, כמו היה בגשם בעל היר או הענף באילן בעל הענפים, וזה העمراה בלעדיהם, כי הענף אם נכרת יהיה לו העمراה, עם היה שהגשים יארה מענינו שהויא ברבר, ולהיוו ע'ק במקום, אבן הגשם יפרד ממקום וייה כוולהו, לא כלבן וזה הנגיר כי הוא לא יעתק ממנו אל וולתו. ודע כי מה שהוא עצמו, בעצם הוא עצמו, ולא בחקש אל דבר מה, ולא יתכן שנאמר שהארם הוא בכית אדם

ואינו בבימה^۱ אדם, או שהוא אדם בהקש אל החמור, ובחקש אל המלאך איןנו
אדם כי אם מקרה, אבל בכל מקום ובכל בחינה העצם עצם והמקרה מקרה.
ובכן גבורול בספרו מקור חיים הראה כי סברתו היות קצת הדברים עצם
בחינתך דבר מה, ומקרה בבחינותך דבר אחר, ואולם זה טוען, ולא בראו הוא
מלבו כבר חדש מהמהפכים מי שטענה בו נמשך דיאו אחריו, ועצם
יחלק אל גשמי ובחלתי גשמי, הגשמי מינו כולם או רובם נראים לחוש, והוא
ששה מינים: השמים ומה שיקרה יסודות, ושני אלה המינים הם הגשמי
הפשוטים, אחריו כן המורכבים, והוא מתחכום וצוחים וגשמי הבועל חיים
בלתי מדברים ושם הח' המדבר. אמן סונו המקרים אצל הפלומופים
העשה, לפי שתוכנונם ישתדרו למגנות כנהם הם הדברים הנלקחים בשכל האנושי
ואם אפשר שיוכלו מושכליהם תחת ענן אחד יאמר^۲ על כלם בהסכמה,
ועניין אמרנו בהסכמה, והוא השם אשר יאמר על דברים רבים מצד השחתוף
בעניין אחד בשווה, לא יאמר על אחד מהם ראשונה ואחר^{*} על الآخر בסכנת
הראשון, ולא מפני שאחד מהם יותר ראוי באינוי השם מן الآخر, אבל הוא
כללים בשווה, כמו חמי על הסוכן והחמור והכלב, כי אלה אין אחד מהם יותר
ראוי בשם חמי מן الآخر ואין לו עניין החיות בסכנת الآخر, בהף רבים
אחרם אשר לא יאמרו בהסכמה, כמו הנמצא שיאמר על העצם והמקורה,
ולא יאמר עליהם בהסכמה, כי המציאו למקורה אמנים הוא נקנה לו באטען
מציאות העצם, וכן מציאו ראיו בשם המציאו מהמקורה, וכאשר השתדרו
למנות המשובליות אשר אמרו על מה שחתתיהם בהסכמה מצאים תשעה, כי
הם עיינו אל מראה הלבן אשר בוה הניר דרך משל, ולא שחלובן במוחלט
יותר כלל ממנה כי הוא יאמר על לבון והניר ועל לבון הכפר ולבן
השלג ולוחם, אחריו כן מציאו המראה יותר כולל מן הלבן כי הוא יאמר
על הלבון והשידות ומראים אחרים, אחריו כן מציאו האיכרות יותר כולל מן
המראה כי הוא יאמר על המראה והשטעם והרוח וולחם, ואמרו שואיכרות
יותר כולל מן המראה, ולא מציאו דבר יותר כולל מן האיכרות, לפי שהמקרה
ואם הוא יותר כולל מן האיכרות לא יאמר על האיכרות וולחם בהסכמה. ומציאו
כי כל מה שליך בשכל נכללה התה שורה סוגים, אחד מהם העstem וכבר
זכרנוו וחשעה מקרים, והם הכלמה, והרוח וולחם, ואלה שלשה ימצאו
מנוחים בגשמי נלויים בהם ווהצעטיפות, ואנה, ומתי, ואלה עניינים חולשי
מציאות מאר נעלמים. ولو, ושופעל, ושיתפעל, ומציגותם מוקצע לא יעלמו
בחעלם השלשת האחרוניים, ואינם גנילים כמו הראונים, ולזה לא יאמר
המקרה על כל אלה בהסכמה.

והכמה, הוא עניין ימצא בכל דבר, שאפשר שישוער כלו בחלק ממנו
כמו הגוף הנורול אשר שיבורת מינו חלק קטן וישאר בו כלו, ועם
היות שהגשים הוא עצם, אמן כאשר יבחן מצד השיעור תhorות אותה
בחינה בחינה לכמה. והכמה שני מינים מתבדק ומתחלך, והמתבדק הוא
אשר אפשר שבחינה בו חלק יחולקו ויוריה משותף לשני המתחלכים, רצוני
סוף האחד מהם והחלתה אחר, והכמה המתחקל אי אפשר זה בו וזה, כי
הכמה, ימצא בכו והוא דבר שיש בו הפתשותם בצד אחד, וימצא בשטח
והוא לו הפתשותם בשני צדדים, ובגשם והוא עצם שיש לו הפתשותם בשלשה
צדדים ואפשר שנייהם בו שלשה קווים נקודות על זווית נצבות, וימצא בזווית
ג' והוא שיעור חנעות הגליל היותר גדול מצד שיתחבר לו השימוש בחנעותו^۳)
ויהיה מהנעות הגלילה והוים, ימצא במספר, והוא לבדו הכלמה המתחקל,
אמן הנשים אפשר שיוונח בו שטח יחולקו מדורות, ויהו משותף

^۱ בבימה ר' שלא בכיה, בחוץ בעלה.

^۲ יאמר פ' אשר יאמר. * ואחר ר' של ואחר בן.

^۳ לדעת פטאלמאות

לשני החלקים, וכן ידועמן החלק השטוח בכו והחלק הכו בנקודות, וחותמן ידועה שהעקה¹⁾ מהלך אותה בעבר ובעתיד ומשתף בניתם, ואפשר²⁾ וזה במסמך, ואלה החמשה הם מני נושאי הכמה, מי ששם אותם יותר טעה. ומאליה החמשה חזמן וחמשפר הם כמה עצםם, אמנים הנשארים הם נושאים לכמה, וכבר יאמר שהחמשה הם כולם בעצםם כמה, ורצה כוה שם אם פמה כוונן ומספר, ואם נושא הכמה נשיאות ראשון, לא כלובן הכרנ' כי הוא יש לו כמה באטעןויות היהת הכמה לבוד. וסבירות אכן גברול במאמר השנו מספרו מקור החיים שהעצם הנושא למאמרות והוא מושכל בלתי מושש וסביר ג' שהוא מתנווע בלתי מני, ונתח בזה סבה סרה מאר, והיא שהכחות אשר חסינה עזרחו מהתנווע וחמנעו מעברו, ושם לעצם המשכל הכלוי מוחש כמות, וזה מני מן השגען. ומופת מקרים הבסמה הוא, שהכחות מרת הסחלה מן הנשם והחול תחתית וווגש עומד בעצמו, כמו היין החדש בתבורי שאינו מלא. ורחח בו עד שימלאו. והסוג השני הוא

האיכות והיא חכונה באישכה ישיב החושא למינו אך הוא? והוא ארבעה מינים, אחד מהם חכונה אם בנפש: כמו החכונה או הסכלות או חישור או העיל, ואם בגוף: כמו הבריאות או החוליה, וכל אלה בהיותם מהורי החסירה זקרא עין, וכאשר נקבעו נקראו קניין, אמנים המין שני הוא מה שייאמר כח טבי, כמו הבריאות ורחלוני ואין זה הענן הבהירות והחוליה. כי לפעמים החולני יהיה בריא, ולפעמים הבהיר יהיה חוליה, אבל הוא הכנה בנים לדבר מה או לא חכונה אליו, כמו שבשעה הכנה לקבל הצורה ובaban חיקלה אין הכנה לה. ומן השליishi האיכות החרפניות, והחרפניות, והaicות החרפניות חם רשמי אשר גינו בחושינו ממוחשיים, בראשם שיקבלו ממה שימושש מן חום והקר והלה והיבש, והכבד והקל, וכן הרשמי שיקבל חום הריח מן הריחות, וחוש והמען הקולות, וכל אלה יקרו איביות החרפניות הנרגאים וחוש הטעם למניין הטעם, וכל אלה יקרו איביות החרפניות והם רשומים גשיים. אמנים החרפניות הם רשומים גשיים, כמו הרחמנות והבששות והכעס מרדר שיראה, ושובו ממנה בשמעו החרטנעלות, והמן דרכיעי האיכות אשר היה בהכמה במה שהוא כאות, כמו שני משולשים אשר כשיוחבו יהה מהם מרובע ונשנה, החטונה לפי שנחטף הכמה, או המרובע כשיօר החיו יהה משולש, או שני קשתות כשיוקביו יהה מרים עגולה, או בהפץ, או חמשפר הוסף וווסף עליו נפרד יהה נפרד או בהפץ הרסוג השליishi מן המקרים הוא.

המצבע, והוא יחס חלקי הגשם אל חלקו המקום, כי הגשם האחד לפעמים יונח כלו במקומות אחד, אך חלקי לא יהו מושבים על חלקו המקום, וזה כמו ששוב כל אחד מצידיו ויתהפל על צד אחר, או השוכב על בטנו ישוב לשבוב על גבו, או העומד ישב במקומו, או היושב יקום, וזה הושם שרשומו קצחים לנצח. ומהם מי שיראה שהמצבע והוא חום אל חלקו הגשם קצחים לקצת, כי הפרקן בטנו על נבו והשוב כל בטנו בהפרז, והסוג הרביעי הרצטראות והוא יחס בין שני דבריהם בם⁴⁾ בעצם יאמר כל אחד מהם ביחס אל תביו, כאב והבן, והארון והעכבר, והחץ ורכבל, וזה עניין יישבל בכל המושבות אשר כרכנו ושנוכר עוד, כי האב והבן עט היוות כל אחד מהם עצם בעצמו הנה מצד האבות והבנות רתם במצטרף, כי האב אמנים הוא אב במצטרוף אל רבן והבן בצוות אל האב. ובאשר יבחן הרצטראות ימצא ג' בכמה כי אמרך זה גודל מות הוא הרצטראות בכמה, גם אמרך

¹⁾ שעטה פי רגע העומר.

²⁾ צל' ואיש אפשר כי אין למיטר דבר מקומי.

³⁾ צל' מן.

⁴⁾ כפי הנראה צל' לא וכי.

גדול וקטון, או ב' ומעת אמג' יובן עני ות חדברו אחר תקופה רבי יצורף אליו. ולוות אפשר לומר וזה קטון ונגריר שומשון גדור, וזה בצוירף הרך אל החרים הנගולים אשר הם יותר גורליים ממננו, ונגריר השומשוני אל נגריר שומשוני יותר קטן ממנו, וכן אמרך ראובן יותר חכם משמעון והוא צירוף באיכות, וכך אשר האמור ליכין שמעון לשIMAL לוי והוא צירוף במצב, וכן בשאר. ונסוגלת המציגרים שבכל אחד מהם ישוב אל אחר אחר כבשה, כי האמר האב אב לבן אחר וזה הקאמפר¹⁾. בשוה ותאמר הבן בן לאב, ואם לא ישוב בשורה קאמפר זה והבן ראובן ואית אפשר שישוב בשוה וזה ראובן כי, תהנה וזה לפה שאחיה לקחת אחד המציגרים והוא הבן בעניין הצירוף, ולא לקחת الآخر והוא ראובן בעניין הצירוף. וכן אם תאמר זו הכנף בכנען לעוף, לא יתכן אחר כן שהאמר זה עוף לכנף וזה כי אחת לקחת הכנף בכנען העונן ההצטרופות כי יש מעופף יעופפו קורות, ואם תרצה לקחת אותם יחד בעניין ההצטרופות, האמר זה הכנף בכנען לemuופף בכנף ויהמעופף בכנף בעל כנף בזוז, הכנף. כל אחד מהמציגרים בשיוון האחד יובן الآخر בהברחה מצד היוטל אותו ההצטרופות, לא מצד שהוא בעצם דבר מה, כי אתה כאשר תאמר חצי תבין שהוא חצי כפלו מבלי שתדרע אם חצי והכפל נושאים נשם או שטח או קו או דבר אחר אמנים הסוג החמיישי הוא.

מהז, והוא יתם הדבר אל הום אשר בו מציאתו או השורה למשיאתו. וענין השורה הוא, שמציאתו מושך עם זמן מה. כי הרכבים המתחדשים לפעמים יהיו שווים לו זמן שיש לו שעור כאמור מתי היהת אמלמה? ואמר בום כד. ולפעמים יהיו הרכבים המתחדשים בעתה²⁾ כי אמרך מתי מתי ראובן? כי זה היהת בעתה, וכל הדומה לו מהחזרך הרבר מצורחה אלץ צורה... וענין מתי איןנו והומן³⁾ כי אתה בשישאליך מתי היה זה. לא יתכן שהאמר שורה העין הנשאיל עלי הום חדש פלוני, אך בחורש פלוני ורסוג הששי הוא.

אגנה, והוא יתם הדבר אל המקום, ואין עניינו חמקום. כי אתה בשישאליך אתה ראובן⁴⁾ לא יתכן שהאמר הבית, אלא בבית, והסוג השביעי הוא.

לו והוא חם בין הגשם ונשם אדר שוה אליו נעהkeh בהעתקה, כמו היהת לובש בגדי או צנוף במצנפת או מונעל, ועורות הבכלי חיים קליפות האילנות נגנסים בזה העין כשנהליך⁵⁾ לא מצד שם עצם, אלא מצד שהוא דבר יקוף באחר ויהיה שות אליז ויתתק בהעתקתו. והסוג השמיני הוא.

שיחפהל, והוא עניין יקרה מהנען המגע מהנען המונונות והתרופות לאדם מן רחורי אל הכריאום וכברפ', ובשינוי המשמש פנוי הוכבם אל השחרות ויריעות אל הלבן והחומים לאלה. והסוג התשיעי הוא.

שיחפהל, והוא עניין יתחדש מהחנוןויות המהונוע, מן המנייע, והוא מושבל שוח אל הקודם, ומניינו במניין. רק שאין המושבל מוה והוא המשבל מורה, כי מושא החפועל הוא הפטל ונושא ההחפועלות והוא המחפועל. ומקרה אחר⁶⁾ לא יהיה בשני נושאים. כי לא יהיה לךן אחד בשני בגדים, ולא חם אחד בשני גנים. הנה אלה רמוים מספיקים לחלדים. יכינו מהם שהמושבל מאחר מהם נגנס תחת האחר ושם התחילות המחשכה.

¹⁾ צ'ל תשוב רמאמר.

²⁾ כלומר ברצע.

³⁾ פירש כי אם צירוף הנעשה אל הום.

⁴⁾ כשנהליך פיר כשנהליך האילן גם הקיפה נעהק עמו.

⁵⁾ ומקרה אחד נראה שכן פירשו, ע"פ שיפעל יוחפהל מהחורים בפעולה ולשניהם יפול ההונעה, מ"מ לפי שהנושאים נברלו לב מקרים יחשבו.

ALTHOCHEI M'YUD B'MOSCHOLOT V'MERGONOT HA-MA'OROT.

וכבר מנה דור ע"ה העצם ורוכ אלה המקרים, וכבר הקפת חכמת האל יות' בהם ואמר: ה' חקרתני והדרע [חתלים קלט'] וזה ספר על עצמותו והוא העצם, ואחר כן אמר אלה יודעת שבתי וקומי זה הוא המצב. אחר כן אמר בנה לראי מרחוק ורו תבונת הנפש והוא מן האיות. אחר כן אמר ארחי ורבבי ורית, ספר הקפת האל יות' בו יתבלתיו, והוא מן הכלמה. ואחר כן אמר וכל דרכי חסננו וזה נשאר ממיין האיות. אחר כן אמר: אהור וקרם צרני ותשת עלי' כפף; ספר שהאל יות' נהן לו החטמונה. והוא עניין מהוחר מזאכורות וכמוות. אחר כן אמר: אני אלך מרוחך, עד אמרו גם שם ירך התנהני והאהוני ימיניך, ספר כל אני שאפשר להיות לאדם והקפת יודעת האל יות' בכולם. אחר כן אמר חסנני בבטן אמי, ספר הפעול והחחפהלוות. אחר כן אמר גלמי ראו עניין רקמתי בחחיפות ארץ, ספר הפעול והחחפהלוות. והוא חמספר הנמצא באבירים. ועל ספר כלם יכתבו שב לוכור הכמה המחלקל והוא חמספר שיבון ממאמר אחר כן אמר: ימים יוצרו ולא אחד בהם, ספר מחי. ואפשר שמה שיבון הנמצאות לו, ונכם התח ובל דרכי חסננו. הנה כבר מנה זה המומור כל בוני הנמצאות. והוסיף עניין אחד גדריל באמרו גם חושך לא יחשך ממק וליליה ביום יאיר בחשכה כארה, רמו אל מדרוגת המאורות, וזה כי הם על מדרגות: מהם אויר הנר, והוא ישים לנו דראות אשר בכח ראות בפועל, יתן לנו שלילות לא היה לנו בלילה קודם המזאו, רק שהיא חסר לשני פנים. אחר מרים לפ' שהוא ציד אל השם, והוא נקי משני אלה החסרונות, כי הוא אבל גם מפוגעים מהחוץ. ולמעלה ממנו א/or רורה, והוא נקי משני אלה החסרונות רק שאינו על שלילותם כל הלילה, ואפילו בהיותו על שלימתו אין חוק האורה. ולמעלה ממנו א/or המשמש, והוא נקי משני אלה החסרונות, כי הוא אבל גם שלילותם מהחוץ. והוא עם זה חוק האורה. אמנים ישיגו השקעה ולא נשיג בו רבר בלילה, והוא חסרון. ועוד שאמנים נשיג בו מין הדרברים אותם שהם גשמיים, ובפרט מון הגשים שתחום החצוניים, כי נשיג בו שטח ואת הארץ, ולא נרע אם החתיה מאבנים או מתחובות או מטמן. ולמעלה מאורו אור השכל, כי אנחנו נשיג בו דבריים גשמיים בלתי נראים, כהשיגנו גלגל הנטיה וגלגל ההקפה, ונשיג בו דבריים בלתי גשמיים כמו הנפש והשכל והמלאים והאל-ית' וכו', כמו שניבור עיר ונהלך בו דבריים אין כח בחרב חדה להקלם, כי אנחנו נחלק בין עצמות ובירחו, ונשפוטו שהבדור הגשמי הוא בעצמו כדור, שהשני קטבים והבריה אמנים קרה לו מצד היהתו סוכב, ואם הונח בשכלינו נח בלתי מתנווע לא ימצאו אלה רמקרים. גם² ענינים אחרים נבור קצחים בוח הספר, ומה שלא נבורחו מזה יוזר ממה, שנבורחו כפליכם. ואחר שווינו עניין השכל שלנו עם הייתנו שקווקט בעסקי העולם הזה, וגנותוי, כל שכן, עניין העצומים השכליים התקראים בלשון התורה מלאים, וכל שכן חכמה האל יות' אשר אין כמו דבר, ולא יקיפו בה השכלים ולא יספרו הלושנות. לכן לפ' שבקון הארון ע"ה וזה אמר: גם חשות לא חשיך ממן ולילה בום אויר בחשכה א/orה. אחר כן אמר מאמר אחד כאלו הוא מופת על מה שקדם. והוא אמרו: כי אתה קנית כלית תסוכני בבטן אמי. רצחה שיריעת האל יות' וית' למעלת כל אורה, כי המאורות יתנו לנו השגות השתחים והחצוניים מכל גשם, לפ' שם יגעו המאורות, ואור וריעה האל יות' יגע לפנים ולפניהם, כי האשה החרה נראת שתחה החצוני, ואמנים מקום הרינה הוא לפנים. והועבר לפני פנים, והאבירים הפנימים מן העובר לפני לפנים, וזה אמר כי אתה קנית כלות תסוכני בבטן אמי ואמר לא נכח עצמי מך, אשר עשי בסחר רקמתי בתחותיות ארץ.

¹ פירוש ההרכבה והחחפהלוות הם עצמות הנשים.

² וגם פיר' וגם נשיג בו.

ה פרק ה ש נ'

בஹי' המוחש וצורות המלאכותיות, בהヨיל' המשובל והצורות הטכניות, וכו' יcer חשתנותו היסודות קצחים אל קצת, ושהצורה והחוור שניות עצם, ויהוור לרשום העצם ולאמת החומר הראשון, על מה זה נאמר, אחר כן על מה זה יאמיר החומר בהעברה ועדות הכתובים.

אנחנו נמצא שרכיבת הוהב על דרך משל נפשות לנו צורת השרביבת, אם נרצה, ונעשה ממנו דינר ונקנה להוב צורה שנייה, ואם נרצה נפשיט צורה הדינר ונעשה טבעת, ונקנה להוב צורה שלישי, ואם נרצה נעשה מן הטבעת גומ. ונקנה להוב צורה רביעית, וכן אם נרצה להמיר הצורה לאף פעמים, הנה זה אפשר לנו, וכן קירה עצמה הותב חומר, וכן קרא כל אחת מצורות השרביבת ודינר, וטבעת והונם, צורות מתחדרות צורות תוליה על החומר, הסתלק אחת וחלול אחרת. אמם אלה הצורות הם צורות מלאכות. רצינו מלאכת האדם, ואיןן מן הצורות האלהיות הנائلות מאי אי' יות' על דרב' וזה כי אלה הצורות המלאכותיות ישאר עטם על החומר שם וגורם², האמור שרביבת זהב, ודרין ותבב, וטבעת זהב, וכן וזה, ואמם הצורות האלהיות כאשר נאצלו על החומר ישנה שם ונדרם, כי המים אשר נשחנו אל אויר לא האמר שהם מים, והם כישוננו אויר או האיר כישוננו אשר לא יתכן בשום אחד מהם שייחסו לא הדבר אשר היה תוליה, ולא נשאר השארות מוגש, ואנחנו נמצאים אלה הררכבה אשר כבר קיים ונחאמם היוותם יסודות למתקנות, ולצמחיים ולבעל חיים וולת' זה ישנו קצחים אל קצת, כי אנחנו נראה הberger על דרך ממש ישיגנו הבלתי במים ונשתחוו נגד השמש, ונראה החום יתקם המים, ויופיע עצמותיהם אויר יעלְה, וכן כאשר נשים המים על האש נראות לעין הכתם ושובם אויר, ואם אנחנו נכסה הקדרה אשר בה המים החמים ונראה האיר יתקבע בଘות מקומו בחוק הקי יתעבך יירד שלג, אחר השלגים ישרף שם ויהי ברק, ולפעמים יהיה האיר העולה אידי עבח ויתמוד החתלבות בו ומן רב יתנווע בחגונע הגלג' וקראי קווכ בעל הנבָן. ובזה לנו ראה ג' על שכדור האש התקף בכדור האש כל זה נראה לעין מושב, וכן נראה האיר התקבע בגבוזות מים יול, וג' יעלה האיר עד שיגע בבדור האש, ישרף שם ומיה ברכ' ויתנווע בחגונע הגלג' וקראי קווכ בעל הנבָן. ובזה השלגים ישרף מים יול, ונדע מוה שאלת הקי יתעבך יירד שלג, אחר הצורה הימית, וזה כי האיר כשב להזות מים לא ימלט עניין מאחד משני פנים, אם שצורת האיר קבלה צורה המים, ואם ששם דבר אחר ולחם נושא כל אחר משניות בחורת חיללה. רק שהואופן הוא נושא הצורה האורית והוא מקבל עתה הצורה האורית מקלט הצורה הימית, וזה, כי הצורה האורית כבר נעדרה ואיך קיבל הצורה הימית? וזה כי הצורה האורית וכל מקבל לדבר היא ישאר עם המקובל, וזה הצורה האורית לא נשארה, איך תהיה מקבלת? הנה כבר התרבא לשבל ואם³ הוא נעלם מן החוש שם עצם הוא בכח אויר, ומום ואש וארץ, ואין בעצמו צורה, רק שהצורה חזרות עליו חיללה, והוא כמו המרכיבת להם, והוא אשר נקרהו הולי. וזה העין כבר חייא אלו המופת השגלי, כי לא יתכן שתהייה הצורה הנעדרה היא המקובל, ולא יעבור⁴ ג' שישיה העדר האיר ממצויא מים, שאם היה העניין כן, היה המים מכל העדר אויה, והוא אפשר שייהיו מן דינר, לפי שהדינר הוא לא אויר, ולא עוד אלא שהיה אפשר היה המים מלא דבר, וכן שאר היסודות, ולא נמצאו העניין כן, אך נמצאו קצחים ישתוں לקצת, וקצחים יהיו מקצת, וכן

² על החומר כלים אם יבואו על החומר.
³ ואם כל' ואף גם.

⁴ ולא יעבור פ' ואי אפשר.

נידע שיש להם חומר משותף, והוא אשר נקר אותו החומר הראשון. ונאמנו שהי' בiao ראשונה, כמו שכל אומן יכולoin תחולח חומר או מנתה; וזה שאמן הספינה יכין העשים תחולח. ואומן הבית יכין האבנים תחולח כל אחד מהם חומר או מנתה; ואחר כן יכין להם צורת הספינה, או צורה הבית, כי אי אפשר להחולח הדברים אלא מהחולחותיהם, אחר כן הקנה תול'ם לחומר צורת נשים תחולח, רצוני צורת נשים בשלות, איןנו איר, ולא מים, ולא אש, ולא ארץ, אך היא התרבכות בלבד, רצונו לומר שיזיה בה להעס עובי, אפשר בו שיונחו שלשה החופשיות נכרחים על ווית נצבות¹⁾; ויתפרק לך ששה תרבכות הוא צורה הנשפט מוה אשר אוכרתו לך, וזה שהסתלקות התרבכות הנשים יסליק עצמותו, אותוו הנשים, אבל ייחוץ אחר הגעתה התרבכות בו אבדן הגשים, וכל מה ישיטלק עצמות הנושא בהסתלקותה, הוא צורה בו, ואי אפשר שציריך גשם אין התרבכות בו כלל. אחר כן, אחר יצירה גשם משולח נאצלה צורה מים, וצורה איר, וצורה אש, וצורה ארץ, ואו יהיו היסודות לפי שכלים גשם ויחלפו באשר זה איר, וזה ארץ, וזה מים. וזה אש, והענן אשר הם מסכימים כי הוא, להם כחומר. עם היota שהחומר הראשון אמן הוא גשם המשולח, אבל²⁾ הגשם המשולח אשר הוא כדורות היולי ליסודות איןנו על דרך האמת היולי לפי שב צורה³⁾ והוא התרבכות, ואחר כן נחרשו המרכבים. וקצתם ג' ישב שהם חומר לקצת. בכיצה שהוא חומר לעוף כשלקלק הדבר כפי החוש, כי אנחנו נראה שמכבייה היה העוף. אmons כפי השבל, חומר משוחף להם, וזה כי צורן הביצה הסתלק והוא יודה עוף, ולא יתכן שיזיה המסליק הנעדר הוא המכבלי לעורת המחדיש. כי מתנאי המכבלי ישאר עם המקביל, וצורה הביצה לא נשארה עם צורת העוף, המתחדשת⁴⁾, וג' לא יהיה סבה החדרש העוף העדר הביצה, שם היה הענן כי היה מבל לא ביצה עוף, והוא מן הנקון היה הרג עוף, כי הרג הוא לא ביצה, והוא רוכז העוף על אבן, והוא ממו עוף, כי הנקון היה לא ביצה. ואחר שהתרבכות והמחדיש, הם גשמי שמים ג', הנה יש בהם חומר וצורה, אם כן גשמיheit העולץ בכללו, יש לו חומר הוא החומר הראשון, ולן צורה היא הצורה הראשונה, ולא נקבעים אם חומר השמים אפשר שתבלתי צורותם או לא. הנה כבר ביארנו על מה נאמר החומר הראשון, וג' הגעת הצורה הראשונה בו והוא צורת גשם משולח, וג' הגעת צורת היסודות, וג' הגעת צורת המרכבים מהיסודות⁵⁾, וכל מה שזכרנו מוה, הסדרו אין רצינו בו שריאל ית' בראש החומר ונשאר רק מצורה, ואחר כן השפע עליו צורת גשם, וצורת גשם נשאה משילחת, ואחר השפע עליו צורות היסודות, כי אין במעשה האל ית' וית' קיים לדבר מן הדברים בלתי מעין ורומו אליו, עד שנאמר שהוא ית' בראש דבר שהיה בלתי נודע מהות, והדברים אmins הם מה שכתב צוריהם המיוודת האישיות. ולא עוד אלא שג' ממעוניים ורומו אליו במקירות הנמשכים מן השערות. והאיכויות ווילת זה, ולו לא יהיה בוק החומר לעולם מהצורה. ואין לסוג מציאות ולא למין כי אם לאישיות⁶⁾, ואmens רצינו בה הסדר שהוא בן אצל השבל, לא בום, כי כבר נמצא, דברים קצחים לקצתם, וסבה לקצתם והם יותר בום, כאמור על המשם והוא

¹⁾ אבל צריך להיות כי.

²⁾ כמו שאמרנו.

³⁾ המתחדשת: וא"כ והביצה והעוף הם צורת שונות חלות זו אחר זו בחומר אחר.

⁴⁾ לאנשים ר'יל כי מושג הסוג והמין הם מושגים מפרשניים בעור השבל אשר יעוב הפרטיו ויפנה במחשבתו אל הכללי אשר בו יתآخر. אבל באמצעות המיציאות כל דבר נמצוא נפרט בפני עצמו ומוגבל מכל אדרוי.

היום¹⁾ – ולא ייחן שנאמה היה היום אם בן עליה המשמש – עם הווות שעלייתו המשמש אהיות היום חתך בוטן, בן החומר הראשון הוא קודם אצל השכל ואחר בן צורת גשם-משולח, והמקובץ ממה הוא חומר לשירותו, ואם כולם יחת במצוות, עיר שאין במצוות דבר בסחות שחייה נמצא והוא בלחוי מעין-ים. בן החומר הראשון הוא עצם קחוו השכל מופשט מכל צורה, ואינו דבר מעין-ים²⁾. אך הוא דבר אפשר שחייה ממנו כל גשם. וכאשר רצח ابن גבירול לרשומות אחרות, אמר במאמר הראשון מקור החיים, אם יהיה לרביים כלום יסוד בכלל חיוב לו מהঙגלוות שחייה נמצא, עמד בעצמו, יחד בעצמות, נושא החלופם. נוחן אל הכל עצמוני ושמו, ונזהה טעה שהשטעות בפתיחה דברונו כי החומר הראשון איןנו נמצאו³⁾ לפיו שהנמצא אמן על הנמצא בפועל, וארכטיו יאמר בפירוש כי מה שאיןנו נמצאו יאמיר על שלשה עניות, על ההעדר המשולחת, ועל ההעדר המקביל⁴⁾ לצורה מהו, ועל ההיולי. ועוד כי איןנו עמד בעצמי, ועוד כי איןנו אחד ולא הרבה, כי מה שאין מציאות לו אין מספר לו, ואין אחדות לו. ועוד כי איןנו נושא החלופם, כי החלופים מקרים, והחומר איןנו נושא מקרים, כי המקרים אמן ישיגו הנמצא השלט המציגות, אך הוא נושא המחליפים ר'ל הגשים המהותפלפס. ועוד כי איןנו נוחן לדרכן גדרו ושם או אף אכם הצורה העשויה זה. ועוד כי לא תהייבו לו סגולות, כי הנטולות מקרים מהחיבטים נשלים לנמצא בפועל. וכל דברו במקור החיים אמן הוא מוה המכין. אחר בן נאמר אמן ביאור היהת היولي עצם, הנה אך לא חיה עצם⁵⁾? והוא נתשים העצם הבלתי נמצוא בפועל נמצאו⁶⁾ אמן ביאור היהת הצורה עצם. לעלה, אמן הוא עצם מישבל לא נמצאו⁷⁾, אמן ביאור היהת הצורה עצם. הנה אך לא חיה עצם?⁸⁾ והיא תשית העצם הבלתי נמצוא בפועל נמצאו⁹⁾ אמן הנטולות אמן הצורות ירדו מקרים להפסד רובם. אך המקרים אמן יאמרו על מוה שישיג הנשים אחר היהתו מעין¹⁰⁾ אבל היא הצורה עשו ה לשם ברazon האל יות ומיחרת אותה ומשיתו מה שהיא, והמקירה לא יעשה העצם. אם כן הצורה עצם. רק שאין כל העצמים הבלתי צורה הם הנשארים תמיד, אך מהם נפסדים, והם צורות הצמחים, וחיה בלתי מדבר. ומהם בלתי נפסדים והם כל צורה, משכלה, ועוד יתבואר זה בפוקומו. א'ב' החומר באמותו וראשונה אמן גדר, על חומר גשם משלה, איןנו אש, ולא מים. ולא אויר, ולא ארץ, אבל יותר כולל מהש או וולחן, כי כל אש או א'ד או זולחם מהמורכבים מהם גשם, ואין כל גשם אש או אויר או מים או וולחן¹¹⁾. ועוד תדע שהעצם וחקל אל גשמי ובלתי גשמי, והעצם הגשמי הוא אשר נעין בו עתה, והוא עצם שיש לו מן הדובי והמקירות מה שבאים אפשר שינוי בו שלשה התפשטות נרתינות על ויוות נקבות, והוא אשר ארמו שצורתו היא החתקות, וחומרו הוא נושא החתקות. והחומר והצורה שתי התחלות לכל גשם נקנות בעצמותו, ובכאן עוד התחלה שליחות לכל נמצוא אחר העדר, וכל נשלט לאחר חסרון, והוא העדר המקביל הצורה. ואופן הכנס וההעדר במתחלות אלה הוא, שככל מות שיתה והוא יפסיד אמן תחווה מלא אותו דבר¹²⁾. אבל לא היה הדבר מכל לא אותו דבר, כי העוף על דרך משל אשר יהיה מלא עוף, לא יהיה מכל לא עוף. כי הוא לא יהיה מן האבן ולא מן החמה כי אם מן הביצה ומהעדר צורה הביצה יהיה העוף, א'ב' החuder ישרות המציגות, ור'ל מציאות הדבר הנמצא

¹⁾ צ'ל ואחר בן פירוש, א'ב' מוכראה שעליית המשמש הוא סבה להווות יום ויהיה קודם במחשבה ואעפ' ב' יאמיר עליה המשמש וכו' בהיות שניהם ביחד.

²⁾ מעין פ' מיזה בחראים.

³⁾ המקביל, כמו לא בן שהוא המקביל לאבן.

⁴⁾ לא נמצא פרש, מפני עצמו נפרד מגשם כאמור לעיל.

⁵⁾ אחר היותו וכו' כלומר אחר שנשלם במוחתו.

⁶⁾ או זולחן: ירמו על גשם השם.

⁷⁾ מלא אותו: לפי שצורתו כבר נפסר.

מושלתי, ואשר מציאותו העדר וולחו. וכן מהודר הסכליות וחוח החכמה, ומהודר העול יהוה הדושר. וההינה היחסיות לכל נמצא אחר העדר או נשלים אחר חסרון שלשה: החומר, והעדר, והצורה, ובגשימים ימצאו החומר והצורה, אמן מה שרצה לומר גבריאן גבירול מהמציא החומר והצורה במלאים. הנה¹⁾ כבר חיוב לפשטוט קרכבה וזה בטל, אבל האמתה הוא שיש להם מעמידות אפשרות המציגות, וכן האל ית' וית' חיוב המציגות, כפי מה שנבואר בורה הספר, ואין זה מן החומר והצורה בשום דבר.

כהוכים רומיים אל מה שקדם.

נאמר שבספריו הנכואר לא יחbear בפירוש מה שיושג בפלוסופיא²⁾ האמת, בעבור שלא יקשה הבנתם על העם, והם המין האנשים, אך יורמו אליו ויתעורר להבון דחויה סגולה פנימיות אתן הרימות, ורדע שהחכמה נבלילית בספריו הנכואר וסתפק פגודה המוני בנגידיהם. ומן הרימות אלה אל החומר והזרה חיללה הצורות עליו והוא מאמר הכתוב: הדבר אשר היה אל רימה, מאה ה' לאמר, קום וירדת בית היוצר ושם אשםיך ארת דבורי, ואך בית החומר והנה הוא עשה מלאכה על האבנין נשחת הכלב אשר הוא עישה כחומר בז' היזרת, ושב ועשה כל' אחר כאשר ישר בעני היוצר לעשות נירם' י' א' וכו'. ואמר ישערו ע"ה: אתה ה' איבינו אתה, אנחנו החומר ואתה יוצרנו ומעשה ירך כולנו נישעה סר' ז'. ומן הדברים הנפלאים שבאו בכחותם מן הרומו אל שומצאות החומר³⁾ כמו הטיט, וחוזר עליו חיללה צורות כמו פוחחים אל הפטיט, פאמאר האל י' י' לאיב: תחזרך כחומר חותם נאיוב לח' יד'. וזה המאמר ג' כל' עניינים עמוקים אמורים עלם הטבע, הם יודיעים אצל אמני הפילוספים. וזה, שדעתם שתנותה הגלגל הראשון הוא התנוועה הנדרונה אשר ממנה יתנווע, כל גלגולים ממורע לערב בכל יום סובב אחד, והוא ג' סבת החמנוגנות היסודות והתנוועה. שהחמנוגנות היסודות והתנוועה היא סבת הפסד קעת החיים והיותם קצחים, וסור צורות מן החומר והגיאן צורות ולחם בו, ונראתה להם שמתנוועה הגלגל הראשון הגיאן החומר הראשון. ומתנוועה גלגל המולות חזרשו בו הצורות המתחלהות והמנוגנות, ושמתנוועה שאר הגלגולים אשר לבוכבים הגיאו הצורות האישיות. וזה לפיו שמתנוועה הגדרה הפעילה הלילה ותומים במצבו האל ית' היא התנוועה שוה, רצוני לפיו, שהכוכבים אם היה מחלcum על אורן הגלגל היותר נדול, לא ייצאו על הצעפו, ולא אל הדרום ולפי שהם כבה יוחייב שיזחדר מהם מה שאנו יינוי בו ולא צורה מתחדרת בו, וגלגל המולות לפי שקצת חלקו אל הצפון וקצתם על הדרות. ואותם אשר על הצפון מה יוזר עמויק בצעפו, ומהם פחות עמויק ומזה ג' הדרומיים, ואלה הם עניינים מתחלפיים. ויחרשו מכם צורות מתחלפות אך בתנוועה, וכוכבי לכת על אורן והברור אשר לו ואה התנוועה א' בתנוועה גלגל המולות נתנוועה, דבר בלתה נשלם בפועל, וזה הסוגים והמינים. יהיו תנועות כוכבי לכת על אוריו ננתונות צורות נשלמות בפועל, והם האישים מן המתוכה והצחמים והבעלי חיים, רצוני לומר יורמו על הרקם בחוש. וזה ענן שאע' פ' שהזוא עוקם איננו מוסכל אצל כל האנשימים, ומוי שלא יבנחו יוכל להבינו ממי שיבנינה, ואנחנו נוסף עוד לוח ביאור ומופת במאמר. השני מוה הספר. הנה כבר, הוכן מוח שאות התנוועה הנדרונה הפעילה הלילה והיום אשר היה גם מנע לשאר הגלגולים היא מהפשתות⁴⁾ צורות הדברים הנפרדים וננותן הצורות למתחווים במצוות האל ית'. ועל כן רמזו הבהיר אליה ותלה הסרת צורת הירושים בה, והוא אמרו המימוק צוית בדור ידתו שהר מקומו לאחות בכנותות הארץ וינגרו.

¹⁾ הנה וכו' כלומר הוא יעשה עצם פשוט לעצם מורכב וזה בטל.

²⁾ בפלוסופיא האמיתות.

³⁾ צל' שחומר הנמצאות.

⁴⁾ צל' מפשטה.

הרשעים ממנה [איוב לה, יב]. אחר בן אמר על העדר הרשעים מוח העילם ומן האחד בערך צוותיהם מחומרם: החהף כחומר חומר ויתיצבו כמו לבוש, כמו שהלובש ילובש מלובש, ואחר יפשט, אותו ויליש אחר וילחו, כי החומר ילכש פעמי צורה מה ופעם צורה אחרת, ולוי הרמוני אלה והענין לא היה הברה שידרמו בברדים, וכולם כבגד כלו כלבושים תחליפם וחולפו נספדים. גםם בן על זה רמו דוד עליהםם אמרו: ואלה כבגד כלו כלבושים תחליפם וחולפו נספדים. כיון וcabר נכלל בוה הדברו הנאמר לאווב ג' נני אחר יhabר במופת בפיילוסופיא והוא, שופשת הרשעים הם החוליות לאבדון והספר, וזה מצד שיחד בה רשעים לבר אמרו: לאחו בכוננות הארץ וינוירו רשותם ממנה, ואמרו: והיחסבו כמו לבקש, ואמרו: יקומו חטאים מן הארץ ורשעים ערו אינם וכי נתהיל קר' להז אמר דוד ע"ה לא אמר הלויה עד שהרגניש להשראות השופשות החשובות ואבון הרשות, ובן הלויה זה הוא הראשון שבא בהללים. ואמר: לא המה وعد עולם הלויה. ועד נוכור עולם הבא ואמתתו במופת שכלי וכחובים תוריים.

הפרק השלישי.

בתנועה ומיניה, וכברון הטבעית ממנה, והונפותה, ועל מה זה שלוח שם הטבע ראשונה, ועל מה זה נעהק בהברה, ועל מה זה שלוח שם הנפש.

הتنועה שם נאמר ראשונה על העתק הגשים ממוקם למקומות. או על העתק מצביו ר' שהיה היישב עומד או שוכב, או שאר המזבכים. ואלו שני העניים ידרו אותן המזבון, ולהם ההמון ישלו שם התנועה, כי אין מוספקים שרואין אשר היה בכית ואחר היה באצבע כבר התנועה, וכן האבן המוכרה אשר היה בגג וסר ממנה המכירה יירד לפטה, או המים בנאר המוכרכיהם בתוך נהר כאשר נזוק בו מזוק, ואחר כן שלוח וצת למעלה הנה כבר התנועה, וכן היושב כאשר קם או ישכב. ואחרי כן וזה השם נעהק אל כל שנייו היה לגשם מעט מעת בדרכות והדרגות, כמו שנגיד מעט מעט או חסר, ואית התנועה בכמה. או ישחר הלבן מעט מעט, או יתלבן השחר, או יתחמס תקי או יתקדר החם, כל זה בדרכות והדרגות). וזה כי מה שייהי מן השינויים פהאום כמו שהשלבנו על מי העפצים מי הקומס וישראל פהאום, לא יקראו זה הנעה. אמן העתק במקומות לא יהי אלא בזמנ מוחש, אבל פעמים יהיה במלחמות חזק או באחזר, ואשר במלחמות: בתנועה האבן הכלבדה מהמעלה הקורובה על המטה. ואשר באחזר: בתנועה הבעל חיים, וכל שכן החלש, וכל אלה הנעה. ותחלת מה ששולח שם התנועה הטבעית הוא על תנועת האש והairoו עליים, ותנועת הקם, והארץ יורדים, לפי שלכל אחד מלאה הארץ צה, כי יונח בטבע, ואליו יתנווע בטבע, כאשר נסתלק מכרית היה מונע אותו ממנה. וכבר ידעת שככל אחד מאלו הסודות הוא גשם, וכל גשם, כמו שCKER הבהיר, הוא מרכיב מהחומר וצורה, ואלו היסודות מרכיבים מהחומר וצורה. וימשך להם מקרים כמו קריית המים, והם האור, כי האור לפיעמים יתקדר והוא נשאר בצוותו ר' שהוא אורי, וכן המים יתחממו והם מים. וכן חם האש ע"פ שהוא מתחייב לה, הוא מקרה מתחייב לו. וזה, שהם יבואו במופת, שאין דבר יהה לו בנושא אחר צורה אחרת וגדר אחר והוא נשאר כפי מה שהוא, וכמו שאפשר שיש היה גשם אחד הוא בכיר ארט ובשוק סוף, אין אפשר שיש היה החום הוא בימים החמים מקרה ובаш צורה עצם, אך הוא מקרה מתחייב לאש, ומקרה נפרד למים. ונשכל בכל אחד

מחוסכות ובסאר הוגשיות ג'כ ארבעה מושכלות, שהוא גשם. ישיש לו צורה, ושיש לו חומר, ושימשו לו מקרים. אחר כן נמצא צדדים מהחefsים יתנוועו האש עליה והאוויר ג'כ, והאוויר ג'כ, והוא יורדת והמים גם כן, ואס התנוועו אל צדדים בגשמיותם^۱ יתנוועו כולם אל' צד אחד, יהיה משותף, כמו שהחומר משותף להם, ואס התנוועו ג'כ בחומרם יתנוועו על צד אחד, לפי שהחומר משותף להם, כמו שסביר החיבור בפרק קודש זה, ולא יתנוועו על הצדדים המוחלפים, בגשמיות או החומר, א'כ מניע הגשם איןנו גשם. וזה שרש גדור ושמור אותו! — וכבר נשארא שיתנוועו הגשמיים הארבעה על הצדדים המוחלפים אס בעורותיהם המוחלפים, ואס במרקיבותיהם המוחלפות. רק שהמאמר בשמקרים הם מעיים היסודות על מקומותיהם המוחלפים בטל, לפי שצורת היסודות ה'ס פועלות היסודות במציאות האל ית', והם משימות אותן מה שهم בפועל. כי מצד החומר אמנס היה להם אפשרות המציאות לבה, והצורה חוץיאו אותו האפשרות אל החוויב, אמנס המקרים נמשכו עליהם וחל עלי נושאים שעוצמו בסרך נמצא ר'ל הגשמיים המוחלעים אל צדדים המוחלפים. וצורות ה'ס פועלות הגשמיים אשר הם נושאים המקרים, והם אשר הכנינו למרקרים משken, יהוצרות^۲ ה'ס המנויות הראשונות, והנהם^۳ באמצעות המקרים. (וודר כי זה החפץ הנכבר, והוא היה האש והאוויר והמים והארץ כל אחד מהם במקומות מיוחד הוא עקר סדרו העולם, וסבה מציאות המורכבים, ומכוון מן האל ית, ולזה הוא מפועל העצם השופע מן האל ית, וית, רצוני הצורה. אמנס המקרים והמשגינים אינם בכונה ראשונה מהאל ית, ונאים הכרחיים להיות היסוד מה שהוא, אבל לפערם יהוו בו, ולפעמים לא יהוו כי שנמצא החום והקור הולכים ושבים על הרים, איכו אח'ת מסתלקת, ואחת תלה, וכזה באיר ובבלתי שיטוף והבסדרו העולם, או גרע דבר שהיה לו שער, וחלקים מן המציאות חלק חולש, והם אינם המומנים בהנעת היסודות אל הצדדים הטבעיים, ובש觅רת הנהגת העולם וסדרו) וצורות היסודות הם המנויות אותן אל צדדים הטבעיים להם. והם אשר שולח להם שם שם הראשונה: ונאמר שהטבע הוא התחלה מה לתנועת מה שהוא בו ומנוחתו בעצם ולא במרקם, ר'ל שחויא ייינ האבן אל מקום מה ויינה כי הדנעה והנחה עצמיות לא מקרית, ר'ל לא בהנעת הבנייא לאבן אל עליונות הנהג' והנחה אותה בה. כי זאת הדנעה אמנס יעשה הבונה בהכרה, וזאת המנוחה יעשה באמצעותם, ישים אותן בין הארץ, מנעו מהגע אליה, וכאשר סר ממנה בקשה מקומה הטבעית. ובאשר מני מני התנועה מזאות ארבעה, וזה כי מהם תנועות שאין אלא מאופן אחד, בתנועה הגלגולים בסבוב. ומדובר היסודות תנועות ישירות, אם מלמטה לעללה, ואם מעלה למטה. ומהם תנועות מהוחלפות, בתנועות הצמחים יתנוועו שרשיהם יורדו, וענפיהם עולו, ויקבלו תמנות מהוחלפות וצבעים משתנים בשוקים, ושרשים ענפים יפרחים וורעים. ושיוני התנועה כולם נראה, מאריכה לקצת החלקים, ומרחיבה לקצתם, ועושה חלולים וקוביות ובגניות וצבעים חזקי השינוי. ובבעלי חיים כמו אלה השינויים, ובכם עס והיכלה על תנועות מהחלפות, בורה מדבר ונמשך אל דברה, ותנועות נשם ה'ס מהחלפות, כרחותיו, ואכזריותו. ואחתהו, ושנאותו והכמתה, וסכלתו, וחמסה, יושרו, ונדרבתו, וכילתו. וכן התנועות מה מה שהוא ברצן. וזה תנועת השמים כמו שנברא. ותנועת הבעלי חיים, ומהם רצון, בתנועת היסודות אל צדדים הטבעיים, בתנועת הצמחים. והוא תנועת השמיים, בתנועה ארבעה: תנועה ברצון והוא בלתי משתנה, והוא תנועה הצמחים, ובנעה בבלתי רצין ואיןנו משתנה והוא תנועה היסודות, בתנועה אין עמה

^۱ בשמיות' כלומר מצד שהם גשם.

^۲ וצורות פיר' בעבור שהם עושים היסודות למה שהם. והשמיות למה שהם.

^۳ בתנועות כמודמה לי צריך לזכה ולא יתנווע באמצעות וכו'.

רצין והיא משתנה, והוא תנועת העמימות, והוועה ברצוין והוא עם זה משתנה, והוא הטעון השני ממנה אלה הארכעה הנוערת אשר וכורנות, והוא המין בלחוי משתנה נודע הרצון, הוא אשר נקרא ראשונה תנועה טבעיות, אמן השלשה הנשארים הם תנועות נשף. וווה, כי השם חיים כמו שעובד עוד מן הבהובם ומן השבל, והצמחיים וג' בהם היהות כתמי האבר הנדרם, כי אין הצמח הנכרת או הורעים הבתוישים, כמו הצמחיים אשר הם במקום צמיחתם, והורעים הבלתו כחוויות¹ במצוות דבר מנע מהם. עוד אחרי כן העתיקו שם המבע אל קצת תנועות הדחף והנשא, ואמרו שהצמיחה והחונה פעולות טבעיות, ואמרי הבנוות הדליה שחתבע דחיה כה, ומשך כה, ונשכח כה. וזה, מהה שמה באמת גאנאות נשף, לא הנפש אשר יחד בה חי אלא המשוחחת לו לצמחיים. ועוד נפריר לדיית הנפש פרק תרע' זה ממנה, ואני נחשוב שואת העתקה לשם התבע והנהו אותו על קצת פעולות הנפש הצומחת, עשו הרופאים לבה, מלתי הפילוסופים והטביעים.

חובים רומיים אל מה שקדם.

אמר האל ית' ויה' מוכין לאיוב על סכלותו בסבota אלה התנועות, וכבר תחלה התנועות הלקוי הארץ אל צד המרכז אמר: איפה היהי בקרין ארץ הנדר אם ידרת בינה, מי שם מדריד כי תרע או מי נתה עלייה קו על מה אוניברס הטענו או מי יריה אבן פנתה [איוב לה' ר' ושמ']. אחר כן אמר על יסוד הימים: ויקד בטלחים ים בנינו מרחים יצא. ומעט סמוך להזה אמר עלייו: הבאת עד נבכ' ים ובחקר החום ההקלטה. ואמר על הקפת הארץ בג': בשומי ענן לבשו וערפל החולתו ואשבור עליו הקוי ואשים ברית ורחלים. ואמר עד פה תבא ולא חוסוף ופה ישית בנאון גלך. ואמר אדרי כן על יסוד האש: אי זה הדריך יישכן אור, ואמנם אמרו ים. וחשך אי זה מקומו, עניינו² כי ריבים מן הרבים נרעם בהפכיהם, ואס לא שריאנו האור לא ידרונו מזו החושך. אחר כן אמר על סדרו ית' אותו במקומו הטבעי לו: כי תקינו אל גבלו וכו' תבא נחבות כחו. ופועלי אלה המנוחות באיזה המקומות הטבעיים, והמניעים אותן כאשר סר מהם הרחבה בהסתלק המרכז, חם' אשר נקראם צורה יסודית וטבעית. והוא עצם שופע מהאל הבעל בהסכמה עדות השבל והקבלת. ייחסן שרמו באמרו איזה דרך יישכן אור וחשך אי זה מקומו, על מקומות הארץ אשר היליה בהם ששה חדרים וג' הימ.

הפרק הרביעי.

והוא בשלא ייחכו שייהו ונש' או שטח או קו או ריברים בעלי מספר נמצאים בפועל, בעלי סדרו, והם בעלי חכליות, ושלא יתן שייהו בבעל תבניות כח ביתי בעל חכליות, וחחיב משתי החקמות שתהיינו כל כחות הגופים בעלות חכליות, וכתחובים מעדרים.

אם אפשר שייהו קו בלחוי בעל חכליות, והוא קו קו. ג' בלחוי בעלי חכליות משני צדדיו כ' ר' ונגראע מקו ג' הד' שתהיכת היא ג'ה, והוא בעלי חכליות יוציאת השיעור, ונמשיך קו הד' עד שתהייה נקודת הד' כאשר היותה נקודת ג', ונעין אס נשאר קו הד' שורה לקו א'ב, או אם הוא יותר קצר ממנו. ואם היה שורה לנו, וכבר היה קו ג' שורה לו א'ב קו ג' שורה לנו, והוא הד' שורה לנו, וכאשר הוא שני דברים שווים לדבר

¹) ציל' אשר.

²) עניין פריש כ' החשך עדור האור הוא ובאמת אין לו מציאות ואין לו מקום.

אחד הננה הם שווים, והוא ג"ד שווה לקו ה"ג, היותר קטן כמו קו יותר גדול, וזה חלוף לא יתרכן. הננה א"ב לא ישר קו ה"ד שווה לקו א"ב. אבל הוא יותר קצר ממנו, ואט היה עם זה בלחתי בעל חכליות. הננה כליה בעל חכליות יותר קרטן מוקן א"ב הבלתי בעל חכליות, ומה שאנו חכליות לו, לא יהיה יותר קרטן מוקן א"ב הבלתי בעל חכליות, ונוסיף עליו חחיבת ג"ה הבלתיות חכליות, ייריה המוקיבץ ה"ד ג"ד בעל חכליות, כי לא תקבע מבעל חכליות בעל חכליות, אם נסנו קו ג"ד שהוא א"ב, והנה א"ב שני קי"א"ב ג"ד בעל חכליות ירועי השיעור ורל אל אפשר לדעת שיעורם. והנה א"ב אין אפשר שיעורם קו בלחתי בעל חכליות. ואחר שלא ניתן קו בלחתי בעל חכליות. לא ניתן שיטה בלחתי בעל חכליות, לפי שיטה אם נמצא, בלחתי בעל חכליות, היה אפשר שיטונם בו קו בלחתי בעל חכליות, וכבר בוטל זה. ואחר שלא ניתן שיטה בלחתי בעל חכליות, לא ניתן גשם בלחתי בעל חכליות, ובכלל במופת אשר בוטל זה בכו, בו יבוטל גשם ובשיטה ג"כ. וג"כ אין אפשר שימצא דברים נמנים נמצאים בפועל בעלי סדר רטור בלחתי בעל חכליות, כי אמרך דברים נמנים, נמצאים בפועל ייריה שמספרם מספר ירועי בפועל, ואמרך בלחתי בעל חכליות, ייריה על שאחה לא חובל להגיא אל מספרם, והאומר זה, כאשר כבר מוניין מה שאין חכליות לי, וכבר באתי עד קצו והוא בלחתי בעל חכליות. ועוד כי היום בעלי סדר, הוא דבר בטל, לפי שמציאות הסדור בלחתי בעל חכליות בטלי. כי הבלתי סדור הם אוחם אשר להם התהלה ואמצע או אמצעים וסוף, וכל חלקי הבלתי בעל חכליות הם כולם באמצעות נמצאים בפועל בעלי סדר בלחתי חכליות, והוא כמציאות נמצאים בעלי סדור בלחתי בעלי סדרו, והוא החיבור והשלילה נמצאים יחד במאמר אחד, וזה בטל. כי הסדור יהייב שיתה לדבר החהלה וסוף ואמצעים ואמצעם, ומה שאנו חכליות לו, יחויב שלא ניתן וזה ליל, לפי שככל חלקי הבלתי בעל חכליות נולים באמצעות. ועוד שאם היה גשם בלחתי בעל חכליות לא היה במקום כלל, לפי שככל מה שהוא במקומו שתחז מקומו כופים עליי, ולא יתרכן בלחתי בעל חכליות שייהו דבר אחר כלל כופה עליי, כי מה שתיא כופה לדבר, היה גדוֹל מבלתי בעל חכליות, בוי ואם כפה דבר על הבלתי בעל חכליות, היה יותר גדוֹל מבלתי בעל חכליות, והוא בטל. ועוד כי הבלתי בעל חכליות לא יתרכן שינויו, כי הנה הוא שקט במקומו, ואין לבלחתי בעל חכליות מקום. וכל שכן שלא יהיה הבלתי בעל חכליות מתנווע, כי המתנווע יעוב רק ממנה מקום שייהי מקית בו, יהיירה ישב בו מקום, שכבר היה רק ממנה, והבלתי בעל חכליות לא יקיף לעליו דבר ולא יהיה רק ממנה דבר. ואם היה גשם נמצא בלחתי בעל חכליות, לא היה מתנווע ולא נתן, וזה כלו בטל על הגשמי. וזה, כי כל גשם אי אפשר שלא יהיה במקומו, ושיהו אם מתנווע בו או נח בו. הננה כבר החבר שלא יתרכן שיהיה גשם בלחתי בעל חכליות, ולא נמצאים בפועל בעלי סדר בלחתי בעל חכליות.

כהובים רומיים אל מה שקרם.

מהיות כל הגשמי בעלי חכליות: מי מרד בשעליו מים ושמות בורת חכבי, וכל בשליש עפר ארץ ומשקל בפלס הרים נגבוות במאונים [ישע' מ' יב: ושמ']. הננה כבר ביאר וזה הפסוק שהשימים ירועי השער בעלי חכליות, ואחר שהיה הם בעלי חכליות, הננה כל מה שיקפו בו בעל חכליות, כי המוקף יותר קרטן מן המוקף בלי ספק, ואמר אובי: גותה צפון על הוה חולה ארץ על בלימה, ריצה באמרו נאיוב כו' ז'. גותה צפון על חזהו, הקטף הצפוני, ואמנק וכרכו כפרט ולא הרומי, להיות נראה סבוכו באקלים, וככ' ² שהוא עומד לא אצל דבר. ואמר: תלהת ארץ על כלימה על זה הדור נ'כ. והוסוף באשר וככ' כי יותר נעלם מן הדברים, והיותר נסתור מהם מן הראות הוא מבואר נלה.

² ומכר ר'יל ולא אמר שהחזרו או בלימתם הם דברים עצמאיים.

אצל שם ית' בדבר הערום המופשט, והוא מרכז הארץ, כי הוא היוור נעלם מכל חכרים אל הראות למטה: שיסתוירו חuper. ואמר איוב: בערו ערום שאלן גנרו ואין בסות לאבדן [יש שם ו'] אלה, שני שמות למרכז הארץ. אמן היהות כתמי אפשר להיות בבעל הכלויות כח כלתי בעל תכלית, הנה זה מופת: וזה קן א"ז א. ב' ג' ה' ו' ה' בעל הכליה בו כח כלתי בעל הכלויות וכבר חלקנו אותו בחמשה חלקים, ואם נרצה נחלק אותו ביותר או בפותחו, וחלקו ה'ם, קוי א"ב ב' ג' ג"ד ר"ה ח' ז'. ואם יהו כל אחד מאלו החלקים בו כח כלתי בעל הכליה, הנה בקן א"ב כח כלתי בעל תכלית, ובקן א"ג כח יותר גדול מבלתי בעל תכלית, ובקן א"ד כח יותר גדול מבלתי בעל הכלויות, ובקן א"ז כח יותר גדול מאר מאדר מבלתי בעל הכליה, וכל זה בטול. כי לא ישכל דבר הוא יותר גדול מכח שאין הכליה לו, ולא יתרבן שייהי בכל אחד מלאה חלקים החמשה כח כלתי בעל תכלית, אבל בכל אחד מרים כח בעל הכליה, ולא יתרבן שיתקבץ מבעל תכלית כלתי בעל הכליה, ולא יהיה כלל בשום בעל הכליה כח כלתי בעל תכלית, וכל גשם בעל תכלית. והיה נכון כן כל גשם בעל הכליה, ואין בכלי הכליה כח כלתי בעל תכלית. ואחר שקיים במופת שלוחה העולם אלה ינהיג אותן, ושכחן בלתי בעל תכלית, הנה א"כ קיומם שהוא לא יהיה גשם כלל ולא דבר מתחלק. ואמנם דברנו בורה עתה אגב גרא, כי לקיים וזה העניין מקום זולתו וזה במאמר השני מורה הטפר.

הפרק החמישי.

בחנוכה ומיניה, ושלא יתכן שתיהה חנוכה אלא ממניע, ושכל התנועות תכלינה אל מניע ראשוני, ושמניע הראשון לא יתכן שייחנו עמן מנייע למעלה ממנו בסדור, ולא שתפול חנונו בסבוכו.

התנועה שם נאמר ראשונה על העתקרת גשם מקומות למקום, והיא התנועה הנופלה במאמר האנה, ועל התנועה חלקי הגשם ועל חלקי המקום עם השאר כל הגשם בכל המקומות. והוא החנואה הנופלה במאמר המצב. ושני העניינים האלה הם אשר יבינים ההמון ממלחה תנועה. אחר כן הפלוטופים העתקו שם התנועה ג'כ' אל כל שנייני היה לגשם מעט ברבקות והדרוגה, אם בכמה, כמו הצמחים או הבניין חיים, יעתקו מוהם מן הקוטן אל הגודל, או מן הגודל אל הקוטן, ואם באיך, כמו שישחטם והקו או יתקרו החט או ירטבו היבש, או ייכש הרוטב, או ישחרת הלבן, או יתלען השחר. ובכלל כל מני האניות אשר כבר תארו, כאשר נעה גשם ממון מהם אל הפכו, או אל דבר מן האמצאים אשר בינו ובין הפכו שני ברבקות והדרוגה, נאמר שהוא כבר נשנה באיך. ונכללה החנואה בארכע מאמרות, וחם האנה, ירמצב, והכמה, והאיכות, והוא עניין החנואה. אמן שלא יתכן שייחיה חנואה אלא ממניע דנה נאמר כי, שאם יתכן זה, עד שייחיה דבר מן הדברים יתנווע מאליי היה הוא המנייע והחנונו מצר אחד²⁾, ועוד תרע אחר זה עניין אמרנו מצר. אמן שעזה נאמר, שככל מניין הוא נצח להניעו, וכל מהניעו היה נצח נצוח למניע. ואם היה הדבר אחד היה המנייע והחנונו היה הוא הנצח והיא הנצח יתרה, וזה חלוף לאין יתכן. ועוד כי המניעה, בו הדבר אשר אליו התנועה נמצאת בפועל, והוא למתנווע בכח לא בפועל, ונענוו המנייע כדי שישים אותו ג'כ' בפועל, כאש אשר לו החום בפועל, והוא למים הקרים בכח, ויונע האש הרים מעט בדקוקות והדרוגה, בעבר שיגיע להם החום

²⁾ מעד אחד כלומר מן הצדדים שיפרש מכאן ולהלאה.

אשר היה להם בכח, והוא נמצא להם ג' בפועל כמו שהוא באש. וכן המלמד והמתלמיד¹⁾ כי ה指挥ה נמצאת למלמד בפועל ולמתלמיד בכח, והמלמד ינייע למתלמיד אל شيئا לו ג' ה指挥ה בפועל כמו שהוא למלמד. ואם היה דבר מה הוא המנייע הוא המנייע, היה מצד מה שהוא מנייע לו מה שאליו התנוועה נמצא בפועל, שלם המציאות, ומצד מה שהוא מנייע אין לו מה שאליו התנוועה נמצא בפועל שלם המציאות, אלא חסר המציאות ובכח, ולוי²⁾ מה שאליו התנוועה נמצא בפועל³⁾ המציאות ולא נמצא בפועל ולא שלם המציאות, וזה חלוף לא יתכן. ולא יעבדו שיויה המנייע הוא המנייע בצד מן הצדדים. ודע שהוא הענין אשר הבנו עליו לך מופת הוא מפתח להרבה מஸגורות העניות הפילוסופים. וכן ציריך להגדיל על האמות. והשמר מחספוקות העעררות עליו מוחה: כי קצת הדברים ינייע דברים אחרים ואין להם מה שאליו התנוועה בכח ולא בפועל. כמו הנפש הדברים הנשען הוגש אשר בספרך אשר היותו⁴⁾ במצרים הוא לו בכח אל شيء במצרים בפועל, מכל שחויה הנפש במצרים בפועל. כי הנפש אינה במקומות הנפנה ממנה, ולא במקומות הנפנה אליו על דרך היות הנשים במקום. כי אין לנפש מקום. כי המקום אמן הוא לנושם, והנפש אינה הנשים כמו שחרע עוד במקומות. ואם היה במקומות, איינו על דרך היות הנשים במקומות, אבל שרגש אשר מוטל עליה הנגהתו היא במקומות, וננה אורה עליו והוא בו המקום. הנה הנשים אשר בספרך הוא⁵⁾ במצרים בכח, ואין לפש יהותה במצרים בכח. הנה כבר הבהיר כי מה שאליו התנוועה הוא למונוע בכח עכ' פ', ואינו לנו מעכבי כח כלל. אבל אם שיויה למניע בפועל כשהיה המנייע ממנו המנייע, כמו שיריו יוחדר מותל עלייה הנגהתו היא במקומות, והוא אורה עליו והוא בו המקום. הנה הנשים אשר בספרך הוא⁶⁾ במצרים בכח כלל, ואם היה דבר מה יתנווע מלוי, הנה המנייע והוא המנייע, ואם הוא המנייע והוא המנייע מה שאליו התנוועה לו בכח ואינו לו בכח, יוחיו היה יוכ והשלילה מתחברים יחד, זה חלוף לא יתכן. הנה כבר הבהיר שגם דבר יתנווע מלוי בשום צד וסבה. אך כל התנוועה אמן היא מנייע. וכבר יראה בקצת הדברים שהם המנייע והמנוע, וזה אמן ימצא במורכבים עוני יתאמתו שירior דרכ'⁷⁾ מה שורכו ממנו הוא המנייע, ודבר אחר המנייע, כמו הרופא רופא עצמו, כי הרופא דא הנפש. אשר לה עיון ברוע הנמשך מן הלחות הגבורות ביותר מהו שראו, או בדרות איכותם, ותננד מרכיביהם בחזר אוthem, ורוחם בתיקן אותם. אם אפשר, או בהרקה או בחזר אותם אך שיריה כשותיאש מתקונם⁸⁾. והמנוע המרפא הוא הנשים הטעמי, המחברן מן דיסורות ההפכים העומדים על מוג מה, וכאשר נתה מKEN יחלה, וכארש ישוב אליו ורופא. א'כ הרופא איינו הרופא, ושורה אלינו⁹⁾ שירפא הרופא עצמו, או שירפא עובד אדרת אלין מה. וכן כאשר יתנווע הארץ ממקומות למקומות, ויתשוב חושב שהמנוע הוא המנייע, ואיינו

¹⁾ והמתלמיד ר' ר' החקלאי.

²⁾ ולוי: פיר' והוא לאותו דבר התכוונה, שיויה מה שאליו וכו'.

³⁾ צ'ל שלם.

⁴⁾ היוו כמו להיות.

⁵⁾ צ'ל היהות וכו'.

⁶⁾ צ'ל דבר אחד.

⁷⁾ מתקונים צ'ל והוא מנייע.

⁸⁾ ושה אלינו ר' ר' כי עובד האדרת והאלן שני דברים שונים וכן הרופא והרפאה כי הראשון הוא הנפש ורב' הגוף ובאשר ביאר.

בן, אבל המתוועע אשר לא יניע דבר, והוא העצמות וינוועם המיתרים, ומנייע המיתרים או חות השדרה, ומנייע והרצוץ, וחשוב² שאצלו יפסקו המונעים, ואיזון העין כי, אך למעלה מן הרצוץ מנייעים ומהונועים, כל אחד מנייע מחר שתחתו, וויהנווע מהה שלמעלה ממן. ורקזינו מהה שלמעלה ממן במדרגה³ ומהה שלמעלה ממן במדרגה. וכן כאשר תעין עין הריחים התמצא המונען אשר לא יוכל להניע הוא החטה, אשר היה קמת, וויהה האבן הקוטב, וויהה הקוטב האסנייה הנכבה, וויהה האסניה הנכבה האסנייה היושבת, וויהה האסנייה הישכת חזוק שפך המים, וויהה המים אל השפך חזוק – סבר המים, וסבר המים עשו יד אומן הסבר, ידו הנייתו הרצוץ, ולמעלה מהרצוץ, רציניות יוכרו במקומם, ווירמו אליהם כוח הספר. אמן אחר שכבר החבאר שליא ותכן שיוהה במצוות נמצאים בפעול בעלי סדרו בליך בעל הכליה, הנה כבר Choiיב במופת שתכלינה כל התנועות אל מנייע ראשון, או אל מנייעים ראשונים, (כי לא נקיים⁴) עחה שהוא אהה, עד שנדרב באחדות במאמר התורה, אך די לנו שנבר במוות שהמניע הראשון, או המנייעים הראשונים לא יתכן כלל, ולא בשם פנים שתרונווע או יתנוועו. כי אם יתנווע, והונעה לא תהיה אלא מנייע, הנה יהוה למעלה ממן במדרגה מנייע נייע, ולא יהיה ראשון, וכבר הונע ראשון, וזה הלווע לא ותכן... וג' לא יתכן שהפל תנוועתו בסכוב בשום פנים. המשל כוח עגול אשר תראו, ⁵

ואם יהוה א' יניע ב', והוא יותר חזק ממן. אחר כן אם יהוה ב'
וינווע ג', הנה הוא יותר חזק ממן. וא' יותר חזק מג' הרבה. אחר
כך אם יהוה ב' יניע ד', וג' יותר חזק מך', וא' יותר חזק מר' הרבה
מא'. ואם היה אחר כן ד' יניע א', הנה ד' יותר חזק מא', וא'
יותר הרבה מך', וכבר היה א' יותר חזק מר' הרבה מא', א' ב' הוא יותר חזק
מןנו הרבה מא', והוא יותר חזק מר' הרבה מא', והוא יותר חזק
לא יתנווע מלאלי כי אין תנווע אלא מנייע⁶, ולא יתנווע מולחו כי או לא
יהודים ראשון, וכבר הונע ראשון. ולא תפל תנוועתו בסכוב, כי זה יכיא אל
כטול, ומה שיביא אל בטל הווא בטל. הנה המנייע הראשון לא יתנווע בעדרים.

כחותם מעדיהם.

כבר הורעיך שאותה לא המציא בספריו הקדרן הענינים המבוארים ככפלוסופיא האמירות מפורשים בהם. אך חמצא בהם סתומים, יBIN את החפקת, ויקח המשורר כפשתם. אmons שחתנווה לא היה אלא מהמניע, ירו עלייה אלה השאלות הרבות הנמצאות בספריו הנבואה על סכנות הנבאות.³

כ כי אם יהיו החגנות והפעולות ממה שיוחמת בדת היומת מבליל סבות, לא חטא אל סבותיהם. וזה במנ: מי יספר שחוקים בחכמה [איוב ל' ל']; מי החקים כל אפסי ארץ [משלי ל' ד']; מי שט בטוחות חכמה [איוב לד' לו']; מי חכנן את רוח ה' [ישעה מ' יג']; מי פלג לשלף תעלה וכברור שמים מי ילדי או מי יורה אבן פנחה [איוב לח' ב'], ושם כת' וו', ורביכם מהדורים לדם מאה, יתבкар מכם רהברת על שאין פעהלה בטלתי פועל, ולא תנועה בלחוי מניע, ומושיאמן וולת זה הנה הספר יוכיתנו יושמונה ללעג לבני אדם. כמו שאמור על פרעה מלך מצרים אשר אמר לי יאורי ואני עשותינו [זיהוק כת' ג'].

ו') ויהשוב צ'ל ייש שיחשוב.

²⁾ במדרגה ר"ל ולא במקומות.

³⁾ כי לא: כולם לפיק' אמר או מניעים ראשונים עם שהוא אחד בלבשו ספֶּה:

בלתי ספק.

צורך להוסיף מזולתו.

• הנקודות צ"ל

אמנם הגיע תכלית כל חתנות אל מניין ראשון, והוא מניע כל המנייעים וכיול על בעלי דיקותה, חנה וזה גיב' למצאה בכתוב, כי כבר ידעת שלמה אל רצחה בוה, היכלotta, ולזה אמר אשר וראג מוחלשת: *ח'תו נ'ג'ר א'יל ו'ת'ה' פ'ר'ה*; אוילתי לעורתי חשה [שם כא' כ]; וכפי והחריש אליהם נזחושע כב' כב'; יכול על בעלי דיקותה, ובזה תארו ע'ה חלה אמרו [דברי י' ז]: *ה'א א'ה' אליהם ו'ר'נ'י האדר'נים*. וכן אמר דניאל ע'ה באמרו על דבר סרה עליון, ועל כל האפשרות או מניין המנייעים, אחר שביל מניין יש לו יכולת על המנייע.

הפרק השני.

בכללים וקובוצים מהחכמה בנפש, נצטרך כוה המהולד אשר אנחנו בדרכו שנבראו שבין הראשון וה'ויה' ובין העצמים הנשיימים אמצעיים, וכי כוחותיו יוו', מנייעים אל הנבראים הנשיימים כבשותלשלות. ואלה האמצעיים יקראו בלשון החורה מלאכים, ובחסכמת הפילוסופים שניים. וזה לא יחכאר במופת אלא מצד תנוועת הנפש האנושית מן החסרון אל השלוות, ואם מצד תנוועות השמיים. עס' חיות שאנוינו אם נרצה שכניה ראייה על זה ג'ב' מושמיים נמצאים על הגשמיים הפחותים מן החולי חיים והצמחיים, יהיה אפשר. אמנם אם אנחנו נסתפק על זה לבר, לא נהיה בטוחים שתהקינה התקדמות בלחתי הרכחות ולא יכנסו במופת, لكن הוכרנו אל שנד' מדרך השלמות האנושי ומרך תנוועת השמיים, וכי מה שתדרע אחר זה. ובאר ראשונה על דרך פירוש שם הדבר

אשר נקראו נפש, ומה הדבר אשר הביאנו אל שנامي שבמציאות נפש, ונאמר לנו: *למה שריאנו האבן והאלין והסם והארם וכל' גשמי*, אחר בן לאילן ולסום ולארם ההונא והגדול והוללה הדומה, ואין חlik בהם לאבן והוא כולל משותף לשלהה, וראינו הסום על דרך משל והארם יוחה, מוקף אל ההונא והגדול והוללה הדומה, בחוש והתנוועה, וחסנות אחריות מהדרומיין, והציר ווולת וה מה שיחבר לך עד, ואין חlik בהם לאין ולא עצמיהם כלל, וראינו האדם מלבד וזה יוחה באשר שכל המשיכלו, וויצו האמלאות, וביריל בין המגוננה והנאה במעשים. ידענו מכל וזה שבקצת הגשמיים, רבר נסוף על ענן הנשיימות. לפי שהדבר או הדברים אשר יפלו אלה הפועלות, ויכינו הנשיים אשר הם אל אלה התחפעלות, רצוני שיוארק וישמע, וירוח ויטעם, יודמה עם וו יציר, אם היה זה הפעיל והמכין להתחפעלות הוא השם, יהוה חLIK ראובן^ט והארם וחזי והאלין בהם שווה, כמו שחלקים בשחים גשמיים חלק שווה, אך אין עננים בס שווה. חנה א'כ בקצת הנשיים דבר איננו גשם: וזה מופת אמיתי, כי נעשה בו הקש חנאי מתרדק הונח בקורס^ט, כי הפעעל הפעעלות הכנות בנים רוא הגשם, וחוויב קמננו נמשך כוב, אחר כן נעשרה מכך הנטש, והוליד מקביל הקורם, ובוטלה ההנהה. וקראנחו אנחנו נפש, גורנו לו זה השם, מפני שהגשמיים ינפשו בו, אם בחחנסות או בהחכחה הנעלמת. ואתה אם לא ישר בענין זה השם, תשס' לו איזה שם שחרצתה. כי אין קפידא אצלנו בשמות, אחר שתדרע שבקצת הנשיים דבר או דברים אונים גשם. וזה פירוש זה השם. אמנם וה הדבר או הדברים אין ראוי שיגדרו, ואם אפשר זה, הנה נאמר בו שאנוינו אי אפשר לנו שנדרחו בשום

^ט בלחתי כל' לא דבר אחר כי אם.

^ט צ'ל האבן.

^ט בקורס כמו בחקרמה (טעויו).

פנימ, ואין לנו בו הוחלת¹, כי אנחנו אמנים נגידור מה שיש לו סוג ותבורי, ואלו שני עניינים לא נשכילים לאוותו אשר קראנוו נפש, ולא לדבר בלה ג' נשמי, אך אנחנו נלק כוכבים סביב ונדור אותו מצד מה שקרה לנו שינחנן הנשים, ונאמר שהוא שלמות נשים. ולפי שבעצמיהם, כל שכן בעילי חיים, כל שכן באמם שלמות אנו באנו, והנשים מהם מלאכותיים: כביה, והכסא והחלוק, ואין זה השלמה בהם, ומוחם טבעים בעילי חיים, והצמחיים, והאדם, הנה ראיו שנוסף בגדיר ונאמר, שהנפש שלמות לגשם טبعי. אמנים מן הגשימים הטעיים מה שאין כלים לו, כמו הארבע יסודות ומהם מה שיש לו כלים צמחיים ובעלי חיים, ואין זה שלמות נמצוא בלילה. הנה ראיו שנוסף בגדיר, ונאמר שהוא שלמות לגשם טבעי בלילה. ואם נרצה נאמר שהוא שלמות לגשם טבעי בעל חיים בכיה, הנה כבר גדרנו הנפש כפי מה שיגדרה הפילוסוף, אחר שביארנו שמה, רצונו לומר גדרנו מקרה צרופי בינה ובין הנשים. ראיו שנקורו

אם הנפש עצם או מקרה

ואנחנו נסיר תקופה שהורה מקרה בצד מן הצדדים ותהייה עצם, וכן ניכר העצם על כמה פנים ² אולם, בעבור שנדע אי זה מה הוא נפש, כי לא יספיק לנו שנבר שוזיא עצם עד שנבהיר באוי וזה עין הוא נרעץ. ונאמר תקופה שדרעה אותנו שהאמינו שהוירט הנפש מקרה, רעות רבות. אמנים אנחנו לא נחש בדעתן אשר פנים מיבור מאר, והדרעות הייתם קרובם ואינם כן, רק שמרדים אותם לה, ראיו לסתור אותם. והדרעות הייתם קרובם לאמתה בזה, דעתה הטעיים כפי החרלופות, ורעת אבקראת הייתם גולן מהם, והוא עליה הדעת רצוני שהנפש מוג. ואילנו ג' ראייה מקצת דבריו שיאמין והדרעת, ומקצתם שהוא מסופק בו. והעליה מודבריהם הוא, שהגשימים בעלי האיכות, כשהיו האיכות בהם גמורים — רצוני החום בתכליות, והקור בחכליות, וכן לחות, וושב בחכליות — כי הגשימים אשר הם כן והם היסודות, לא יצאו מהם פעולות אחרות כלל, וולת פועלם החימום והקור וההרבה והובש. והגשימים הממוניים מלאה החמוןות קרוב מן השווי, כורעי הצמחים שבים מן פשיטות האיכות היסודות בהם, וחיבר להם שיפעל זה המוג בהם הוניה, ונגדל, והולדת בדומה. והגשימים אשר הם אל השאות האיכות יותר קרוב כתפות הבעלי חיים, הנה זה הקירוב מן השווי, וזה המוג המוחדר יפעל בהם מוסף על ההוניה והגדרת הדומה יכולת על התהונעה, והוא מפעילה וכן איתה אל החרפניות הנגליות, והם החושים החמישה, ואל החרפניות הפנימיות אשר חוכרנה במקומותיהם. והגשימים אשר הם אל השאות האיכות יותר קרובים, כתפת האדם בפרט, הנה זה הקירוב הרב השווי, וזה המוג המוחדר יפעל בהם, מוסף על מה שיש לשאר הבעלי חיים, יכולת על קניון המושכלות, והויצאת המלאכות, והבריל ³ בין המוניה והנאה במעשיים, וכיין אותם להחרפניות מוסף על החרפניות שאר הבעלי חיים, כהמיהה ⁴) ימשוך אליה חזק, וכבעם ימשך אליו בכי, ובושת ימשך אליו צבעים ודיעים בפניו וולת זה. אמרו הפעולן לכל אלה הפעולות הוא המוג הרשות. בידיו, כי אין לקראו נפש, אחר שידע שהוירט אמנים ירמוו אל המוג הרשות. בידיו, כי אין קפירה בשמות. וմיבור שהמוג מקרה ⁵), ואם נקרא נפש הנה הנפש מקרה; ומופת ודה אצלם שהמוג בעוד שזכה מיד על שלמותו, הפעולות ירצו על שלמותם, ואם יזק המוג, ייפסקו פועלתו כולם. וזה הדעת קרוב מן היישר מאר, ולזה עלה על לב אנשים הרבה, אלא שהיא יבוטל במופתים אמתאים. ואנחנו

¹ צל' כשמה.

² מקרה פירושו בכואן, אינו דבר קיים.

נביא המופתים אשר לקטנו מהפליותם בות, ואחדר כתירות וחרעתה נהנה הדעת כל מי שיש המש הנפש מקרה יסתה, לפי שדרוותם יותר חלושים מות, יותר רחוקים מן הירוש. ונעשה בוה הדעת בפרט כמו שאמר האל יה: אך הפתוח ויעשו דספים ובצעם בראש כלם ני' עמוס ט' א'). אמרו כי הפתוח כשהגע ברכם, ולה מון מאיכות היסודות מיווח, לא נרחיק שיחיה והמון מכיא אל שימוש אל הפתוח חומר ימגע מוחכתה, וכי בא עליה תמורה מטה שיזרך ממנה, ושיחיה הבא עליה יותר מארם יותר יותר ממנו, וחורל, ושיחיה המונג מבשל אותה ומקשה אותה, ושיחיה כאשר קשחה, (היא) מהחלפה החלקים, והוא קשי קצץ חלקיה יותר וייה עצם, קושי קצץ חלקיה פחות וייה שורות ומתרים וולת זה. אמרם אשר נרחיקו ולא תאמת המאמר בו כלל, הוא, שיתחרש בטפה מהחומי, חלקיים, נקדים, ומערבים, על מספרים ידועים, גודלים ידעים, ושיתחרש בטפה מהחומי, חלקיים, וכספרים ידועים, וכן גידים ועצלים במספרים ידועים, ושוערים מן הנורל והקושי, והרכות ידועים, ושיתחררו כל אלה הקרים מוחדים, נמצאים בעניין אחד בכל איש המין בין שיתחלפו מונחים או לא ותחלפו, לא יתחלפו אלה החבונות והשעורים, והמספרים, והחכמים, והשעריות והחלקוות, באיש מאיש המין כלל. וכל אלה הקרים כבר הובילו על חיליות בדרך חמלה, כמו שימצא בדברים¹⁾ המונחים לחוללה האברים, ואין ליסודות חמלה, ולא למוג, אך אין כל אלה הדברים ממווג, ועוד כאשר ותמווג דבריהם הפקים לא ישא והמון אלא מעט, אחר בן היה הנצח ליותר חזק, יומם המונג ותשוב הפשות. וזה כמו הימים החמים מאדר הרותחים, כאשר נשב אוחט במים הקרים ויריה מהם מים קרבים באיכוסמן השווי, לא יעדמו אלא מעט עד ששוכנו אל הקרירות, לפי שהחלקים האשים היו מעט, והמיימות הרבה, ושוכנו הימים מחר לטבעם. אמרם והמון קרוב לשוו כבר ימצא לבני חיים, ושארם מה שטעם יותר. ופעמים ישאר בקעת הבעל חיים מאותן מן השנים, כמו שימצא זה בנסרים, ומן אחד מן העוף ובראו ابو מעשר בעל חכמה הוכובים בספר הדלאג. ופעמים ישאר בזמנים אלף שנים, כמו שיחיה זה באין היה, כפי מה שפירוטם ממן, והמון אין לו מטבח, ישאר. נשמה אם לא ייחיה לו שומר, יעכט הנצח מפשטו²⁾ מהפסיד לנצח. ואשר יסתלק זה השומר, יפסיד המונג אשר כבר נשאר מהה שנה, ביום אחד, ויקרעו חלקי הגשם אשר היה נשא לאוtro האיכוי, המגעה לו מהחמותו האיכוי. וזה הדבר אנחנו מוג אשר בהשאלו³⁾ ישאר המונג, בהעדתו יפסיד המונג והגשם אשר היה נשא לה המונג. והדבר אשר יפעל בו, נקראו נפש. ובכלל, ההחנות אומנם הוא על שני מינים: החמות מבעלי דבר, נפל מחוץ, כמו שיתמוג על דרך משל הצעיר ברבש, והחמות עמו דבר נפל מחוץ ונוסף על עצמותם מהם חותם העפר היבש במים, ושובם טיט רטו. אחר כן, בא על המקובץ מהם חותם בו פתחות. ייחדש בו צורה מה. אמרם גמיאן הראשון הוא שנן חלקים, וזה שהחמות כשלא יגבר בו המוריות על המהירות, או המתיקות על המוריות, רגה והייחוב הפשות כל אחד מן האיכוי, ונשאר הנושא רק מהראות אחד מהם בו. ואם היה הנצח לאחד מהם, הנה זה ייחיב שיחיה האיכות הגובר נמצוא בכם הנושא אותה, אמרם לא גמור, והוא המונג לעולם. ואמנם⁴⁾ ייחיב אם המסת איכיות פשוטים והעלמות לגמרי, ואם חילשת הגובר מאיכותו והראותו עם זה לא בפשטו והמסת המונצת, אין למוג דבר וולת זה. ואין מוג הבעי חיים והזמנים על דרך שיתבלטו בו איכיות היסודות הארבעה בלבד או על דרך שיתראה בו האיכות הגובר, והוא עם זה נשאר לא פשוט לבה, אך שם יתרונות גדלות על מה שחי הפשוטים מחייכים. ומה שיחיה

¹⁾ צל' בספרים.²⁾ מפשטו כולם שלא יפשיט דבר מהוז המתנגד לנצח, ויפסיד אותו.³⁾ ואמנם ישוב לבוא אל חמץ הדבר שספר עד הנה.

בן לא יתאמות אלא אם בא דבר מחוון וולת הפשטוטים. א'כ בבעל חיים, והצמחיים דבר בא מהוין, והוא במורכב רצוני בבעל חיים או הצמחיים כחלק منه כי הוא כשיודר לא ישאר מה שהוא. ובבעל חיים והצמחיים עצם, ומה שהוא בעצם כחלק ממנה הוא עצם. כי אנחנו כבר גדרנו לך המקהה כשהוא המצא בברור לא כחלק ממנה, והדבר הבא על הגשם אשר עשו, וצירוי, ועומד בו כחלק ממנה, ויפסוד הנשים בעളתו ממנה, ולא ישאר הוא מה שהוא, הוא וולת המוג וולת דבר מן המקרים. וכאשר לא יהיה מקירה, הנה הוא עצם. כי האנשים אשר טעו¹⁾ וחשבו שרבך מה לפעםיים יהוה עצם בבחינה מה, וזה מקרה בבחינה מה הוא דעתה נפסח, ויש עליו השובה. וכבר היה אבן נבירול מוח הדעת ג'כ, כמו שנמצא בספריו אשר קראו מקרים: והעצם והמקרה אין אחד מכם עצם או מקרה בבחינה מה, או בחיחסות אל דבר מוח, אך העצם הוא עצם בעצמו, והמקרה הוא מקרה בעצמו. ואנחנו לא נחעק לחשיב אל בעל ויה הדעת, בעבור שלא יאריך הספר. ומ' שירצתה וזה הנה לפניו ספרי האמתאים מן הפליטופים. א'מנם אנחנו די לנו שנאמר שכבר קיימים שהנפש איננה מקרה כלל, ובכל מוח. שאינו מקרה והוא עצם. הנה הנפש עצם, ואחר שהיה השם עצם נאמר על פנים. הנה נשאיר לענו שניבור על אי זה מוקם: נאמר בנפש שהיא עצם. וזה שהעצם יאמר על ארבען וברום: על הריאלי ועל הצורה, ועל המרכיב מורה רצוני הנשים, ועל הנבדל עניין שעוד יתבادر לך אחר זה. וזה, שבמציאות עצמים אינם גשמיים, ואין להם התלות בגשמיים. ואחר שלנפש התלות, בשמיים. הנה אינה מן העצמים ונברלים (ברבר) בעד שיש לה הгалות בו. א'מנם היorth הנפש והוא הגשם. הנה כבר בוטל בדברים אשר קדרמו. יותר בטל מהו שהיה הנפש עצם בעניין הריאלי, אחר שהיה הריאלי מוחפע וללא פעול, והנפש תפעל הגשם. הנה כבר נשאיר שהיה הנפש עצם בעניין צורה, וכבר, ביארנו לך שהצורה דיאו עצם אשר תורה על הריאלי המשווה לדברים מתחלפים. ויתרת אותו באחד מאותם הדברים המתחלפים. ושימרו הוא מה שהוא בהוציאו אותו מן הכלא הפועל, והוא עם ה פועל הנשים²⁾. והיא במורכב ממנה ומון הריאלי, נמצאות בו חלק ההויל, אחר שהיה הנשים, והיא פועלה אותו, והוא חבלית ג'כ. כי אנחנו עוד ניבור לך, שהנשים א'מנם מיציאתו מפני הנפש, וכדי שתגעו בו על שלמותה. וזה א'מנם יתבادر לך בנשים והנפש האנושית בפרט. הנה כבר ידעת שהנפש עצם בלבד גשמי ושהיא עצם בעניין צורה, וש היא בנים המוח בר ממנה ומגשיהם³⁾. הוא הריאלי וה המרכיב נמצאות (במורכב) כחלק ממנה. ואחר שניבור החbare ויה ניבור אורי.

כוחות הנפש

ונחלקו בחלוקת ראשונה לששת סוגים. והם סוג הכוחות הצמחיות, סוג הכוחות הריאניות, סוג הכוחות האנושיות. והצמחיות הם אשר ברם והיה הוניה, והגידול, והולמת הדומה. והנפשיות או הריאניות או אדר הרצה שיקראהו, הם אשר בהם תהיינה ההשנות הנגליות, והפנימיות, והחנויות. והאנושיות הם, אשר בהם יבדל מין האדים בכחות עינויו ומעשיית חיידרו. ואחר חלוקה כאשר יבנה מוגר ובן מן המוחלקים. וכל שכך הרופאים שיקראו שמות כאשר ישימו הכוחות הריאניות לבRNA, והכוחות הנפשיות לבRNA. וראו שיתאמת, שהמכובן

¹⁾ צל טענו:

²⁾ פועלות הגשי כלומר הגשם המשולח.

³⁾ ומגשים צל ומיחסות או מגשיהם המשולח. שבוש סופר יש כאן, ולפי הענן בן ציריך לכתוב, ושהיא ביסודות המוחברים ממנה ומוחיל, ושהיא בגשמיים שמחברים ממנה ומיחסות (ותם המורכבים) בכלון נמצוא כחלק ממנה.

האחרון בבריאות הגשיים אשר בעולם הטבע אמנים היה, בעבר שיווק מעולם ההוויה והפסד אשר כל האנשים שבו נסדרים, עצימים בלחתי גשיים, נשמרם מן החפסה, והוא הנפש האנושית, הנשלמות בטוב החכמה, וטוב המעשה. ומופת זה, שהשלמיות המגניות לגשמי כאשר הגינו אל הנפש האנושית נחה, והוא הנשים הטבעיים המהנווים אל השלומות נוח שקטן. מבלתי מונע, וכל מתחנווע אל דבר כאשר נח מאי מכרית, ובכעל חיים צמחיות וחספotta, ובכארם היוניות וחספotta. ולא נמצא שם בו אנשיות וחספotta או חספotta. אכן מן הגשיים מהם מה שעמד שלמות, אל גובל הצמחיות לבה, לא יחייב מונו הילך אל שלמות יותר. ומהם מה שתגען אל גובל החינויות, ולא חייב מונו אל שלמות יותר. ומהם מה שתגען אל גובל האנושות¹ אמנים איש האדם יחרוגם בשלמות יתרונות להם מרחיב גודל מאה, יותר גודל מכל מה שהוא בכל מין אחר, עד שהחחות מוהי הוא יותר רע שביעלים היהויה והחפסה, והיוור פחדות במדרנה מכנות הרענות הרביה, והחשוב מוהי המין הוא יותר טוב שבוי, ותשתחף מדרגו למדרגות המלאכים, כמו שנאמר: ווחסרוו מעט מלאהיכ. והמאמר אשר נאמר בו: «כל העולם כלו לא נברא אלא בשבייל חנינה בני, וחנינה בני דיו לו. בקב' חרובין מערב שבת לערב שבת»: הוא אמר בתכילה האמת, לא נרצה בכל העולם כלו השמיים והארץ, אלא עולם היהויה והחפסה לבך, ולא נרצה בשבייל חנינה בני בשבייל לבך, אבל בשבייל ובשביל כל מי שהיא ממיןנו והוא סלה וזה העולם והמכoon החבליותי בו. וביתרין הבעל החוים הכלתי מדבר על הטועים נאמר בספר הנבואה: ידע שור קונו והמור אבום בעלו יישעה א' ג', ואמר: גם חסידה בשמי רעה מועודה ותור וסיט וענור ידע את עת בואנה ועמי לא ידרעו את משפטה [*ירמיה ח' 2*]. וזה קצה אחר בפחדות. ואמר בקצתה העליון: ראה נתחיך אלהים לפראעה ואחרון אחיך יהיה נביאך [שםות] ז' ב': ומה ישוער יותר מאשר שולח נביא מותחת ידו. ואמר בollowto – עליהם – חלום: בTEM אערך בכתן ירעיך וכתרם התא מרחם הקדרתיך נביא לאיגים נתחיך [*ירמיה א' 3*], ואמר: ראה הפקרתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנטרש ולנטוץ ולהאביך ולהרים לבנות ולנטוע וושם א' י'. הנה וה הוא רוחב והamin. ואלה הראות הביאנו אלהים שתוף הדרבור. וועוד זוכור הנבואה ונקיימה, ונחאר תנאיה, ומדרגות האנשים ברה במאמר השני בפרק נפרדרה לה. אמנים עתה נשוב אל מודה שהחלהנו בו ונאמר, כי העזים הפושטים הנכברים אשר יקראו מלאכים – ונברא לך במופת מציאותם אחר זה – אינם גשמיים, ואין להם ארכיות, וכל מה שיש לו ארכיות, וכל שכן כשהיו ארכיות פשוטים למורי פועלם פועלותיהם, הוא אשר הפכו אורב להתננד לו, וחוזא הילך אל החפסה, ומהשלמיות יותר רחוק, ומדרגת אלה העזים הנכברים רחוק בקצת האחרון, וכל מה שהיו גשמיים יוחר חוקי החמוונת, ויוחר רוחקים מפשיטות הארכיות, היי יותר קרוביים לעלות אל מדרגות אלה העזים. ותחכמה והשגה האלוהית החברך ותעללה חוויה המוגה היסודות, קצחים גושאים לחות גמור, וקצחים גושאים יובש גמור להעשה גשם מרכיב, לו נפש צומחת, וכו' שרטוטים וחמוונות. כי כל דבר שהחפץ בו שיריה משורתט ושהייו בו תקניות, אי אפשר בו מבלתי לחות, בה יקבל תחכניות בנקלה, ומיבוש תיבש הלחות ימנע מפשיטותה, בענין התקיימו החמוןות בו ולא תחפרדו בנקלה. ושתי אלה הארכיות כאלהן הם הדרבר והראשון שהוציאך אליו ברוחת המורכבים, והם גושאים ווברדים לכל מה שאחריהם. והוציאך ג' ב' אל שיריה במומוג חום, בעבר שיקלו בו חנוונות מונתו ולחיוותי, וڌחית מותרתו. ושיריה בו קור משבר²) מפשיטותה החום חמלחיב לכל מה שיפגשו. ולשידיה הקור ג' ב' כשיריה הוא יותר גובר מעט במנוג, ותעbor בעשורה מנוחות והשקטים, יצטרכו

¹ משבר כל' מעכב.

אליהם המוניות בעור שמתעללים, וצטרך אליהן ג'ב במלות זה. והיה הגשם אשר בו הלחחות והיבש בלחתי גמורים מרכיבים ולקור הכלתי גמורים, והלחחות והיבש יעבדום ייכנעו להם ויתפעלו מהם. אחר כן הנוגנים לפעמים יהה מונם קרוב מן הפשיטות. והארציות כבר נמננו עם מהר אידים ועשנים על שיעורים מתחלפים, הם מוחצבים, והקנו להם מזגיים מוחלפים. חיברו על המונים צורות מתחלפות, הם מוחצבים, ולא אמר אחד מן החכמים שיש להם نفس, אך אמם ויליכם על שלמותם האפשרי להם הדבר אשר נקראהוطبع לבך. אכן המונם כאשר היה יותר רחוק מן הפשיטות וייתר קרוב אל השווי, הוכן לקל צורה יותר נבדת, והוא צורה

נפש צומחת, היא נמצאת בכל הצמחים, וימצא, בבעלי חיים ג'ב כמוו, לא היא בעצמה²⁾ כמו, שנברא לך עדר. ולה שלוש פעולות יקרו ראו הראשונות, להיוון העברות מולותם, ולה ארבע פעולות עוברות. והראשונה שבפעולות הראשונות: הרונה, וענינה, שהגשים הרגונים תמיין ההתקבה, ומה שבהקס מן החום והלחות, ומדריך החוף שיתוך הלחות תמיין, בחשקו בו, והפרידו חלקי, וחתטנו אותו הקטינה נדילה מאה, עד שייהיו אידים, ויצאו בנקבי הגשים הנקראים מסאס וחפזרו, ואם החמץ עלי הנגים, ימסו וככלו קודם הגיעו להם החבליות המכובנות, במציאותם. ובין החצר לתמורת באה שיתוך מהם. והפועל הממונה על זאת הפעולה, קרא כה הן, והוא נבדר מארבע חחות. אחד מהם יישך אליו מלחות הארץ חלקיים נאותים שייהיו חמורה ממלה שייתך מן הנגים. והשני יחויק הנמשך אשר היה מון בכח בעוד שנעשה מון בפועל. והשלישי כח יקרא מעבל ומשנה, ורמה הנמשך לגשם הנמשך עליון, ויוחפה אל שריגים וולדים, פרחים וולדים. ולפי שאי אפשר שיתרדה כל הנמשך בנמשך אליו נשאר ממנו מלבד חממדתמה מורה. לא יצטרך אליו, ואם נשאר בנשס הוק וփסה, חזךך אל כח רביעי, ממנה לרוחות מה שנותר והוציאו בשופטים.

והעלים ג'ב הועלו לשמור הצמחים וקגן על פרים הוא מוחר³⁾. ובבר התעסק החכמה במותרים⁴⁾ בחועלות גדרות. והוא לכה הורה ארבעה בחות יעבדו והם: המושך והמחזק, והמעבל והרודה. ואלה הבחות הארבעה יעבדו שתי ארכיות, החום והקור, כדי ישלמו בחום הchnerות אצל המשיכה והדחיה, ובקור שברון החום עד שייהיה פושר, ויאוות להקשיט המון והחיקון. והחום והקור יעבדו הלחות והיבש. וווחבר היובש אל המשיכה או החיקון, והלחות אצל העיכול או הדחיה. וכאשר יעבדו אלה הבחות הירדו הם בגשם המוחר מרת, שנחך ממנה. ואם לא היה שם פעולה זולת ואנת נשאר העובר המצער על שעורי, והצמא המצער על שעורי, לא יוסף דבר מהם גדול, והחכמה אמנים גורה, שלא תעיגע הנפש הצומחת אל מכונה האחרון אשר נזכיר, עד שייהיה לצמחים ולבעלי חיים שעור מרה, רצוני שלא יהיה מאיש, מצמת, אן מחי ההולדר, עד שניניע וזה האיש לחכליות, וכאשר יגיע לחכליות, ירוץ אל חכליות וולתו. כי הוא אם רץ אל חכליות וולתו קודם וגיען לחכליות, והגולדר ג'ב ככח, והגולדר מן הנולד בכח, לא יירוח אחד מהם רץ אל חכליות עצמו, והוא כלם נמנעים משלמות הרואוי להם, וזה והעלאם. ולזה גור הירוש והחכמה שירוץ כל איש אל חכליות עצמו, וכאשר הגיע רוץ אחר כן אל חכליות מינו. ולזה החוץך ראשונה אל כח מגדל יוספה בעודי הגשם חוספת על התייחסות טبعי, רצוני שיביא אל האבר הירוד גדור בשירותה, ואל הירוד קטן כשמיוט, עד שיגדלו כולם והם שמורי ריחניות. לא כמו שיקחה אצל השקוי והנקייה, אשר לא יגדלו בה האברים כלם בשווה, עד יסתהו.

²⁾ לא היא בעצמה פ' הנפש הצמחה בכ' איננה הנפש הצומחת בצמחים.

³⁾ אפשר שצורך לכתחוב נראת כמותר.

⁴⁾ במותרים הנראים או המודומים בצל.

העינים, ויהי שוה עובי השוקים ויצא מכך¹⁾ משמר היחס המגברי, ועבדתו הכח חזן, בהכינו לו הלחויות התולדות על הגשם, וישם בעין יצלה לנדר הגשם. ובכל זה חומן רצוני המשך הנדרל י' נ' עבדתו, על הסדור אשר הארנו. ובכל זה חומן רצוני המשך הנדרל י' נ' עבדתו, אל חבלתו, יהיה הכח המוליך אשר היחס הנדרל הגשם ראשו, והגע בו נסחר, בלווי מחרנווע. וכאשר הגעה הגשם לאחלהו או קרוב, והרגישה הנפש שכחה המוליך כבר הגעה עתיה להחנווע, אז עבר המגראל בתקוני הכח המוליך, ולא העוב הנפש כחה המגראל שפועל פעולותיו כפי מה שעבד מצד חוץ טבעה, רצוני שתוטיף בכל צדדי הגשם תוספת על התיחסות טבעי, אך הכריזו להשניה בגידול אכזרי ההולדת מן האנשים, והשנים מן הנשים. יותר מאשר האברים. והוא מה שיתפרק בו שאין המוג לברו הוא העודר לעשות. אלה הפעליות, אך שם דבר, לו כיונות חכמיות יותר עליונות מן המוג. ויתפרק בו ג' שזכה המגראל הויא זלוט המוליך. כי המגראל לפעמים מצא מורה ויצא מטבחו אצל שומו ההשגה בקטת האברים יותר מזולחם, בחלוף מה שיגדרר טבעו. וכן עור נקה ראייה על שחון זלוט המגראל לגמרי, ויתפרק רצוני אחר הארבעים שנה מחיי המין האנושי יותר עליונות מן המוג. והשאר ההוננה, והנשאה זלוט המסתלק בעלי ספק. וכאשר הגעתם חכליתו או קרוב, יונגע אליו בח ההולדת, ובקש המשגאל או החורעה. כי הפרחים בצמחיים כמו החורעה בכעליהם חיים, והורעים בהם כמו השכבה ורע בכעליהם. ואצל הצללית או בקרוב ממנה תחיה ההולדת. והוא יותר נכהן ממדרגת הנפש האני שיח²⁾, כי בה ייחמיך המציאות ויישמר. ולזה מצא לבני חיים החמלת הנדרלה על הבנים, להשאלה בו מין מהגעה המציאות לזלוטה, ומיציאות נצחי. וזה ההולדת שישלים לבני חיים, ושישפיע המציאות לזלוטה, ושיתמיד מצאותו במנין מה, רצוני החמדת המציאות המינוי אי, אפשר שידבק במציאות האיש הגשמי, לפי שהחזק והוא בן: כי גשם בעל חכלית, ואין בעל חבלית אחר בו כה כלתי בעל חכלית, היה היחס הנדרלה: כי גשם אי אפשר שיהיה בו כה כלתי בעל חכלית. האלהים³⁾. אם לא תבא אליו מזולחו. וכבר התפרק שכחות הנפש הצומחת, שלש ראשיות, חזן, ואחר המגראל, והוא עבר חזן המוליך- המגראל והזון. וזה המוליך הוא חכלית הנפש הצומחת ושלמותה. והכח חזן יעבדה הארבעה אשר זכרנו והוא כחות הנפש הצומחת, שבער כחות, שלשה ראשיים, וארכבה עובדים. ואם לא יהיה במוג האותות⁴⁾, ולא הנהנה ליותר מזה השלמות, עמד והוא צומת, רצוני רצם אשר חייב מוג. כי לצמחיים ג' רוח גROL, ובו מדרגות רבות כמעט לא יספרו, ואם היה המוג יותר נכבר הוכן הנפש⁵⁾ קיבל שלמות כל מה שזכרנו ומוסף עליו.

הנפש החיונית, ובבר זכרנו עם הצומחת, כי הביאנו הונת הצמח וחיה ונדרלים וחולדותם משותפים, ועתה נבדיל כל אחד מן الآخر, ונכיר כל נפש בכחותיה ופעליהו והחפה לעילותו, ונאמר: שהמוג היותר פתוח, הוא אשר לי הדרול והחזנה והולדת הרומה לבר. והמוג היורט נאות הוא אשר לו תוספת על מה שזכרנו שני כחות, והם (בשלוחו⁶⁾) השנה והנע. ושניהם יעמדו כה כי בהם יברוח מן המזיק ויקרב אל הערב, והוא יקרא כה מתעורר. וחניע הקודם בשני אלה לבני חיים הוא ההשגה. וההשנות רבות, מהם נגלוות, ומהם פנימיות, ודרשנות שב להשנות הנגלוות שתי השנות והם

¹⁾ מכל משמר בלומי' חק.

²⁾ האנושי' נראה שכן פיר' והוא יותר נכברת מכל מדרגותיהם למטה.

³⁾ האלהים לשון שבואה:

⁴⁾ האותות, לשון יאוחו לכם.

⁵⁾ ציל' הגשם.

⁶⁾ בשלוחם כמו בחרלט.

המשוש והטעם והמשוש מותם יקרים אל הטעם. רצוני שהוא כמו חבל לבלי חיים. יוכדר בז מה שאנו בעל החיים. כי מי שאינו לו משוש אינו בעל החיים. עם היה שלפעמים נקרא גשמי אין חיש להם, חיים. ונאמר שלחם נש וחיות. והם הצמחים כלם. אמן אנחנו לא נקראם בעלי חיים. ונאמר שבhem חיוט בחיה האבר הנרדם במו שאמרו, וליקם בחיה קליש. ואמן מה שיש לו חוש הקישוש וזה הוא בעל חיים. והטעם ימשר לו ג'ב. כי לא יuder ממנו אחד מבלי החיים. אמן שאר החושים לפערם היו בעלי חיים. פערם מוחtot השדרה. או המוח אשר לו וחוש הראשו, והירח לו מה שיג הפכים ריבים. רצוני החום והקור, ולהלה והכח, והקשה והחרק, והדבק והנפרד והשעיר¹⁾ והחלק, וחכבר והקל. עד שיש יחש שهما שחש כוחות ורכבים ישינו השגונות רבות אך הם מגוללות בכשר ויוחשב כח אחר. וירכובו החושים בפי סברת זה בעל הדעת ולא יחו חמשה. ואין ספרנו סובל לשלפוט בכם אלה העניינים לאורך הטענות בהם. ואנן אמן נכוון בוכר אלה העניינים הטבעיים, חנוך המעין בזח הספר, עד שיוניע אל מה שנרצה לזכרו מן העניינים האלוהיים. והוא, כבר הרגע ונתקנן. נאמר עתה כי החוש המשוש האחד מחהל זת²⁾ בעל חיים, ולולו הוא לא שעור באש השורפת המכורה חלקיי³⁾. ולא בשלג המרדימו ולא בכבר⁴⁾ המשברו. ויתהכר אל זה החוש במלחה חוש הטעם, והוא יוכרלו לו בין הדבר אשר יאות לו להיות מזוין, ובין הדבר אשר לא יאות לו, והוא אשר ישיג בו תשעת טענים. המתקן, והדרשן, והמלתי, והמרתית, וכולם חמימים. והעפץ, והקובץ, והחמון, והתפלל וכולם קרבים. ואין אפשר שהיה נעדר הבעל החיים מאחד מלאה החושים, לפי שהם הכרחים בחים. ואם היה המוגן יותר נכבד יותר מוכן אל חשלמות, יהיו לו תנשאים. והיותר קרוב מהם אל הטעם

הריה, והוא חסר גודל מהאל זת⁵⁾ בעל חיים. כי הרבה מהדברים הנטענים הם רעי הטעם מادر מזירים לחיים. וחוש הריה יספיק למגע חזש הטעם להתעסק בטעניהם. בהנזרו ממנה מרחוק, וזה שלמות והוא הפעילות ייחדש בשווי הופכות המות. **המחפורים**, באורי מגיעים אל שווי חספויות הנcoresת בשאיפה. והשאיפה ג'ב חסר מהאל זת⁶⁾ בעל חיים היותר שלמים, לפי שבוי ירח כשיוציאו ויעמוד מהריה כשירצתה, והבעל החיים היותר חסר כמו הדרק לו נקיי הנחריות⁷⁾. ולא נבראו בו לחם אך ירח בחם. אמן לפוי שהוד, והריוו מבל שאיפה כי לא ישאף, מי שלא תגנש, ולא יונחס כי שאון לו ריאדה, היה, הרג ריה, ריצה או לא ריצה. ויגיעו אליו הריות ולא יוכל לדוחות ולא לאחර אותם. אלא בהרחקתו מלהם. כמו שיוראה, יצאה⁸⁾ או לא יצאה, כי אין עפערם לו יופרף בהם. וימצא העפערם לעל חיים הנכבד, כי עניינו נאשר ירח ושתורות בעפערם בעפערם ושיקוטם כשירצתה. ושמרם מן האבק והעשן ושאר המזוקם. ומן החושים החמשה **הشمיע**, והוא חסר מהאל זת⁹⁾. לפי שבוי אפשר שיבינו קצתם לקצתה. והבעל חיים המוכר בפרט יקבל תועלה בזח החוש הוותר גודל שבתעלות.

¹⁾ ורשuer (פְּרַשְׁעָר) ፩፭፻፭.

²⁾ חלקי בلمור של בע"ח.

³⁾ בכבר כלומר במשא.

⁴⁾ המוף' כלומר מדברים שנתנו ריה.

⁵⁾ לו נקיי יכו כי לא ישאף והוא דעת הקדמוניים והאחרון הכריעו כי הדגנים ישאפו ויתגשמו ומה שיקרה ההמון אני הרג המה בכנפי ריה לא באמת.

⁶⁾ ירח וכו כלומר על ברחו ירח.

בי יביא¹) אחד רוח שבנפשו האחד. וחותול לוֹ חחוש הוא מות שיתחרש באיר אצל הגמר הבהיר המכיה למוכה, והמתפעל ממנו הוא העצב השתו בקצת פנימיות, האzon הנקרא בערבי סמאך. וזה העצב עליי מופקד באונס מהוחר באיר המקיי נגש, וכאשר יתמנוג האיר בוגר הבהיר בין המכיה לתוכה יתמנוג גם האיר (המגיע) אשר באונס, וחריגש העצב השתו על הסמאך בחרטונו. והוא אם בכח בעלי קול, וכאשר הבהיר נחשת והאנן והגשים, הקשים. כי אם בכח בעלי קול, וכאשר הבהיר דבר, חודש מהם קול בפועל. לא כמו גזוצה, ורקפוג אן הבהיר, או מה שדרומה להם ממה שלקליו ספוגיים הרבה, ואמנם הוקל בכח לנשימים קשיים. ואם היו עם זה חלקלים דקים כמו הכלים המקובכים העשוים מן הנחישת הציני הנקראים טנרגראטה, היה זה יותר עוזר להיותם בעלי קול, כי החקלאות ייחיב דחיה תקל פחאות, וזהו ביחס יותר חזק, ותשויותו ייחיב המשך דבר אחר דבר, ויתלש רשותו בחוש. אמן הקעריות והיבין המגע יצאת האיר המוכה, וקשושו וציצלו, עד שייהיר האחת להברות רבות, ויתחדרש לו כרמות ההברה המחדשות, כשיצעק חזעך במקום מקובך, או בין הרים גבויים מונעים מלכת האיר המוכה לפנים, ויגג אהורה, וויהי ממנה הברבה. ומין החושים המשמש

הראות, והוא השגת הכה אשר בחלק המוקדים מן הרוח הנפשי אשר בשני בתנים המוקדמים מבניינו המוח הכה בלחות הכספי בוגר הראשוני החלול מוגני עבי המוח, למזה שישקע בלחות הכספי מצבע הגשים הנראים, ואחר באמצעות העכבים ישג השתחום והחמון, וכמה הם הנראים, ואנה חם, ומצבם. וזה חענן, רצוני הראות ישלם בחתני ברואה, ותנאי באטען בין הרואה והנראה. אמן הרואה והוא כל ראשו יעשה הכה הרואה, והוא הכה הכספי אשר באמצעות העין הדומה לרבר. ומתנאי שייהיר בתכלית הבהירות, כדי שוטבעו בו הזרות הנראות ולא ינס דבר בין ובין הנראות, כגון מי שירדו הימים בעינויו ויתעבה הלהירות הלבנינו אשר לפניו האפרוי, וחיה כאל הוא הביט היוצא מן הנחרים, ולא וראה דבר, עם שלמות לחות הכספי. והתנאי השני בגראה, והוא שייהיר בעל מראה, לא כאיר אשר לא יתהפה ברגש צבע, והתנאי השלישי באמצעו, והוא שייהיר בהיר נ'ב כמו האיר המלומש והך, והימים הוכפים. ואלה רוחים הם צופים לכך המתעורר ומרגליו, יביאו על הנפש ענינים, ישלח הכה המהוור עיל הקרווב או על הרחוק אל דבר המוחש. הנה הם א' עובדי הכה המתוור. אחר הרוח מאת השם יה' ששם לאלה הוויש החמוש שרש ממנה יצאו ואלו יבואו מושגיהם. והויה לו בעבור זה, שיפוט בחוש אחד משפט, כבר היה נמסר אל חוש אחר. וזה הכה אשר ישולחו ממנה בחות החמוש יקרה

החשש המשותף, והוא נמצא לבני חיים הבלתי מדבר כל שכן למדבר. בו ישפט האדם שוואת העוגה הנראית היורקה מחוץ, הלבנה בפנים, היא לחם, והוא היורר נאות שבמנונות לו. ושהה המין הצחוב המורר להחרף היא צבר והוא מר, והעין השפט במתוק ובמר אחר שייהיר המשפט בורה אל הלשן. וכן נשפט בשזה. איש הלבן, הוא המגן ערב הקול. ולפי זה הכה הינו צרייכים בכל מזון, נצטרך אליו, לטעם כל דבר נראה, אלו יאות לנו ונירה משתמשים ברביבים מרירים, ואחרים מוחמים או ממיתים, עד שנפגע באשר ריצה אחר העמל, והוא חיינו אם בלתי בטוחם, ואם כלבי ספק חי' צער; וכבר נמצא החמור כשירעב רץ אל המפסוא מהר לא באשר ימהר לכלת אל החול, שופט בשזה הגרגיר הלבן טוב הטעם: וברוח מן השוט המורך ממנה שפט, שכזה הנשם המכען אליו בחוש המשוש יש לו רשותים נך. ולפיו שוכ הוויש כלם אל שרש אחר, לא היו המשפטים. עוד היה מחסיד הברוא ית'

¹ יביא צ'ל בו יבין.

² ההרגש יותר נראה שצ'ל העצב.

שם לבעל חיים בז פנימי שני, בו יוכיר רשמי המוחשים אחרandalם מן החוש וחוא יקרא

המציר, בו ניגש צורת מי שגתר מעינינו. ונמצא כמויו לבעל חיים הבלתי מדבר, ושחוינה הצורה השומר צורת קנה, והעוף אליו במחרות כאשר חכל. ואין זה דכה אותו הראשון, כי הוא השוג עני באש מצוי, והואו השוג עני באיש נסתר. עוד היה מהסדר האל ית' שם בבעל חיים כה פנימי שלישי הוא

מדמה וממחשב, כי הוא בבעל חיים מדרמה, ובארם מוחשב. כי מדרכו שירכיב וירוך מצורות מוחשות צוררת בלתי מוחשת, כמו שלפעמים נדרמת חצי אדם מרכיב עם חצי סום, ונדרמת גרגיר שומשמין בשעו אכטיה, ראיינו גרגיר השומשמין והאכטיה שעמננו גודל זה לה. והיה וזה הכה יקרא הדברים בראיה, ולא תנה בבריאות האמת על כל פנים, אבל לפעמים יקרא צורה כובכת, כמו את אשר אמרנו, ופעמים ימצא צורה אמיתית, כמו שייחשוב האדם, איך היה אפשר שיחזור וכוכב מן הכוכבים הגליל בום מה, ואחר בקצת וזה הומן יראה כאלו הוא הפלך מהלבוי, וכאלוי הוא עמה, ואחר יסוג אחריו, ואחר יעמור, ואחר ילך דרך שר, והנזה לו והכח בבלל הרקפת הנחות מתחוקות נאותות, בסקחים נאמר לה הכח באדם מחשב. והכח המדרמה הוא הכה בבעל חיים וחכתי, וממנו יצאו פעולתו והעה תולעת השני ממוחותיה תמנות כמו השקדים, והעשה הדבורה מהצוף המוכן לעשרה בו הרbesch אשייסים. אמן לא מלא¹ דבר תעשה אשייסים כי אם מן הצף. ולא מכל חומר העשה התולעת תמנות כשקדים, אלא ממוחותיה. אין וזה הכח בבעל חיים שכל, כי האדם ימצא מלכז כוה הכח המצות רבות בחמורים רבים, עד שיש לו יכולת לברא מה שלא ברא עד הנה, אמן הבעל חיים יראה מענינו שהוא לא ברעה ולא בכונה ממנו יעשה הדברים. רצוני שהוא² ישיג החולות והתקבליות אשר לו כוה, אמן הוא בשירות ההחלה הנכבדות שעוד נבראים במופת, והוא אשר עשה אותו בתולעתו, יוניה בו חריזות והשתרויות מלתי ידיעה בתכליות המגע מפעלו לוה. ולא יעשה פעולתו אלא בחמורים מיהודיים. אמן האדם למה שייה הין בעצמו משכיל התקבליות פועלתו. ולא עשה דבר אלא לתוכית ידו עצלה, כל עוד שייחור ברייא השכל, יוכל לעשות האישה בשעה, ובנוחות, ובכזרל, ובכקס, ובוחה, וביעים, ובאנים, ושאר הגשמיים התביעים כאשר יצטרך וראה היותו טוב. ואל תhma היות הבעל חיים בשירות נמצאים אחרים ננדירים ונונעה לתכליות, וחחשוב שהדבר איננו כן, אבל הבעל חיים עצמו ישיג הכליה כל מות שיעשה, וזה איננו אלא כמו הczמץ שאין בו ידיעה במה שעשו, אך בן התחלת פועלה בשכל איננו כי, אבל הוא מצווה לשירות מהחלה משבלת בלי ספק. והמצאהו שומר חמין אשר הצלחה שלו גובה כלו בכיה, ואשר לו פרחים על צבע מה, או ריח מה, או טעם מה, או שעור מה, וככלו כן, ואישיו כלם שומרים אלה החמנות והשעורים והצבעים והריחות והטעמים וולטה זה על יחסם מהקרים, וזה יורה לנו שבמצוות עצמים נבדרים, יתעסקו בשירות העצמים הבלתי נכבדים, אשר לא ישבלו, ויעשו פועלות בתכליות התקון כאלו הם משכילים. ודע שוה הכה אשר נקראו מרמה³ מכין שאר כחות הנפש יפעל פועלותיו בשינה, וופעל על הצורות הנפקרות בכח אשר נקראו מציר, והוא שומר הצורות הנעלמות ואוצר החושים. יורכיב⁴ קצחים אל קצחים, ויפוריד קצחים מקצחים, וישלחם אל החוש המשוחף, יהיה כאלו כבה ראה אותם הדברים. והוא

¹ מלא צל מכל.

² צל שהוא לא ישיג.

³ צל הוא אשר בין שאר וכו'.

⁴ יורכיב פיר' המדרמה.

חוויונות או חתולות הכווים וודר נזקורי אותם. וזה חכח לפיו שהוא בבחינה מה מormal¹, ובבחינה מלה מחשב, ולפי שאן מותנאיו שישמור הצדיק, היו מחשבות האדם לא ידרקו על כל פנים. אבל לפעמים יחשוב בדברים הרודעים והנעשים מחשבות צדוקות וזכוכות, ולזה טוב²) מה שנדרן זהה הכח מצד שהוא מדרה אל הכח השכל, רצוני הכח אשר הוא על טבשו הראשון והבהיר. וכבר היה מחשב, וכבר נפרד³ (בכח אלו היוחזקםו שנוכר ביכולת המחקה. וביא הכתולים בזרות האמתות, והוא מוצא הסברות הכווים והדרעת הנפערות, וההאות הבלתי, ולפעמים יביא האדם אל הנאות ואל היושר. אחר כן היה מהסדר האלי⁴ יות' שספיק הבעל החיים בכך פנימי רבייע, ויקרא.

הכח הרעיון, כמה שייפוט על דברים מוחשיים במשפטים חלקיים בלתי מוחשיים, כמו משפט השח, בשורת הואב אובי לבrho ממנה, ושוה הרועה אהוב ראי לדור אליו. יותרהו הבעל חיים מאישים מה⁵, מבלי شيئا עליון עניין התרחקו אמתה ההגעה, והוא חרב לאישים אחרים. מבלי شيئا עליון הראה הגעה אמתית. והוא מועל לבעל חיים. כי אחר כאשר חרמו בירך אל עין הילד הינו, או אל בעל החיים הצער אשר לא הגע אליו ממק מועלם נוק, סתם עניין מיר רמה עליהם... ואם אתה תעמיד הילד בירך, ואחר תרצה לרופות ממנו חמץנו שיתלה בך. הנה, מכואר שהוא מועל בבעל חיים. אחר כן היבורא יות' התהסס עם בעל חיים וסמכו בכח פנימי חמישי, יקרא.

הזוכר, ישמור לו העניות אשר כבר נפסקה הבנתו אליהם, ואין זה הכח מן הכח המציג בשום דבר. כי אותו הכח ישמור הצורה הנעלמת מן הווע, וזה ישמר העניות שאנו מшиб לב עליהם. ומברא, שהבעל חיים יש להם ג'ב זה הכח, עד הינו לו מעורב בציור, רצוני שיוכור צורה מה, ומקומות מה, יוכור מה שקרה לו מאותם הצורות או באומות המקומות מעונג או מצער. וכן נמצא הבעל החיים יברח מבתים כבר הנגע לו מכם צער, וילך אל בתים כבר השיג בהם חונגו. ואלה הרשות העשרה, החמשת הניגלות, והחסימה הפנימיות הם נמצאות לבעל חיים וכלם יעבדו הכח המתעורר, יביאו ראו לקרב ולהתרחק. עוד ש בו כח יקרא.

מניע, חנעת ההתקתק ישולח ממוחו, ויבא אל העצב ויקוץ, ויתקען או ותפשת העצל אשר אותו העצב נאחו בו, ויחנוועי המיתרים והם קצוות העצל, ויתנווע האבר אשר אותו האבר דבק בו ויתנווע הגשם אל מעונג, או יותרהו מן הצער. וזה מין אחד מן התנוועות והוא התנוועה העתקה. ولو ג'ב מין אחר מן התנוועה יקרא.

התנוועה הדפק והנשימה, וזה מין אחר. כי התנוועה העתקית אשר אמרנו חלילה ברצון. אמן חנעת הדפק היא טכנית, לא יכול הרצון למנוע או לעשותה. ותנוועה הנשימה היא ג'ב ככח, רק שהBORא יות' שם הריאה לקצת בעלי חיים אוצר ומכם, למלה שכיננס החזה בנשימה מאיר קר משווה מוג הלב, עד⁶ שלא יצטרך אל היכפת הנקמת האיר והזאתו כמו הדפק. לזה אפשר לו לכלת במקומות האבק וחושן והחשקע במים. וכבר היו הכתובות אשר בבעל חיים יותר מאשר בצמחים, שניים עשר בחות. חמשה הם השגות גמלת, וחמשה הם השגות פנימיות, ושני כחות מניעים. וכבר היו הכתובות

¹ טוב ר' ל' טוב שנקרה לר' הכח מדרה, לפי שודורה לשכל, ואני נון השכל בעצם.

² נפרד פיר' מדרמן, רומה לשכל נברל.

³ עד כלומר שיוכל להפסיק זמן מעט הנשימה לא כמו הרפק שם יונה מלילך יפסק החיים.

הצמחיות שבעה, רנה היו כל הכהות אשר בבעל חיים תשעה עשר. ועתה ראי שנאמה באמת

מופת מציאות הכהות

ושכל פועל אמן יצא מכך, ושפוףעל אחד לא יצא משמי כהות.

ונאמר עתה בזה: הרשות הרגלות שקר שיוחם רביים אל דבר וילת התחלהות הכהות, והמשל בויה העין לא תשוג מהיקות הדבש, ותשגנו הלשון, ואי אפשר שיוחם אל האותות הכלוי ואל לא האותות, רצינו שיאמר שהלשון מפני רוכחות, ובו, עכבי הרגשות השינה, וזה עכבי רופין, מה שיחייב שלא תשיג חשיננו, כי העין אין לך מחרחך מהלשון בריפוי, וזה הקבל רושם דבר מהשנותה, אבל לה נ'ך ריפוי דב, ובזה עכבים רבים. ואחר שייאפשר מהעשות והאבק יוזר ממנה, שתקבל הלשון אם חפצע בהם. ואחר שייאפשר שיוחם זה אל האותות ולא אאותות, אי אפשר שיוחם אל התחלהות החומר, לפ' שהרבש הוא אחר ובו מתיקות, השיגנו הלשון ולא השיגנו העין, הנה כבר נשאר שיוחם זה אל דבר כלתי גשמי, והוא נמצא בגבורם הלשון, ואננו נמצא גבורם העין, ובגורם העין דבר ג'ך כלתי גשמי, הוא התחלהות והחפהולות מהצבעים. וכן בשאך כי חז'ן. אמנים שאלת הרබים אשר הם התחלהות אלה התחפהולות הם עצמים, הנה מופתיהם: כי כל מה שהוא מקרה, הוא נמצאי בדבר לא חלק ממנו, בעניין שאם נסתלק לא יוק וה לנושא, ואם נסתלק מעצם פועל חיים שירגישי כלל, לא יהו בעל חיים, הנה ההרגש נמצאי בו חלק ממנו, ומה שהוא בעזם חלק לא פועל, והוא עצם. אמנים³ הרגשות הרגניות: הנה מקבל כל פועל מהם הויא לא פועל, רצינו מקבל, נדמה לא נדרמה, ומתקבל: נחשוב לא חשוב, ומתקבל: נכוור לא נכוור. ואם היה פועל אחד פועל ולא יפעיל וחד. ואם היה בעית מרה יפעיל, כי מן הנגע שיהויה בעית אחד יפעיל, וכי יפעיל וחד. ואם היה יחויב, ויחבון. ואם היה פועל כל אלה הפעולות וחד, רצוני ישיציר, ויחשוב, ידרמה, ויחבון. ואם היה לא יפעיל, וחוייב שישכט מלך וחד וחד, זאנחו לא נמציא הדבר כי, אבל לעפums התיינה קצת כל אלו הפעולות נמצאות, וכקצתם נודרות, אם כי בכחות מתחלהות התיינה אלה הפעולות רמת התחלהות, ובבר ראי שנאמר עתה בכח הנקרא

הכח המדבר והשכל, ונאמר שהמוג' כשאינו ראי לקל' יתרון יותר מממה שוכרני עמד הגשם על היותו ועל החיים. ולבעל החיים מרחב גROL, כי ממו מה שהוא קרוב מאד מטבח האדים, כמו קוקו, כמו שבצמחיים ג'ך מה שהוא מאיד קרוב מטבח המטבחים, כאילן האלמנטים היה אבן בשיכרת. אם היה ראי המוג' החויני לקל' יתרון יותר, היה ממוני האדים. ולו כל מה שוכרנו מן הכהות, וער יותר וזה הכח המדבר אשר הוא תקופה של בכח ואחר יהיה שכ' בפועל. ונעין ראשונה.

אם הנפש קדומה או מחודשת.

כל נפש אמן התחדש חרוש, ואני נמצאת קודם הגשם עצם פשות, בלתי נטה בחומר, ואחר כשורש נשם. והוא ראי מונו שתהיה אורה; הנפש לו נפש תקופה, כי זה לא ימען מאחד מימי פנים: אם שהיתה עמדת בעצמה קודם הגשם, ואחר תקופה בגשם והחכר אליו, ואחר כשיאבר הגשם האבר עמו, ואם שלא האבר באבריו אבל תשר עמדות בעצמה. ואם היה האופן הראשוני הוא האמתה, וזה החווילת אשר קנאתו מן הגשם שאחר הוכנה להפסה, אחר שהיתה עומדת בעצמה נקייה מהסודות החומר כלם, ותהיה החכמה אשר תשים הנפשו בגשמי, חוייך חמיה, ולא תועיל חילתה לה מוה.

³ אמנים פיר' שנאמה גם בהם חילוף הכהות ושלא יצאו בולם מכח אתה.

³ ולא פיר' או לא יפעיל.

ואם היה האופן השני הוא האמת, רצוני שתוכל לעמוד מבלתי הגשם חלה? ומהר כשיאבד הגשם תשר בלחין צרכך אילו ג'ב, הנה אין הכרה בה אלא הגשם, אבל החלטתה בו הוא לבטל, והחכמה לא תעשה דבר בטל — עם שהוא לא מפנע ג'ב מן הנוקים — כי כל מרה שהחמידה בוגוף לא חמלת מפנע, ומהחאבל בעת הפדרו ממנה, וכל זה היוק מאין הכרה אליו. אבל אמר כבר קויים שרגנפש איננו נשים, אבל הדיא דבר יפל אל הגשם ברה יתוהה נשים אחרת, אבל אמר יקרה אל הורע ויהה צמה, על התפה וויה בעול חיים. והטפה אם היה נמנע בהם שייהו צמח בעלי חיים, הנה אם כן אין זה מהויב ביהם וג'ב איננו נמנע, ומה שהוא כב, הוא אפשר, וכל אפשרות החזם לו בכח הדבר אשר ילך אליו, וכל מה שיש לו בכח דבר מה, הוא צרך אל מניע ומוציא, יוציאו מן הכח אל הפועל כמו שהחטאך כבר במופת. הנה בהכרח יהיה בנסיבות דבר מה, ישפייע על גשמי מורה צורות מתחשורת, ויצאו מהצורות אשר היה להם ראשונה, על אלה המתחדשות, ויהיה ההורע צמה, והטפה בעל חיים. אחר שכבר בוטל שיתונע הדבר מאליו; וזה המנייע ברצון האל ית' אם שייהי גלגל, ואם שייהי מלאך באמצעות נלגל הוא לו כמו כי. ואם היה גלגל, אמנים יחן^ג בלווי עזמותו ובחרתלו חנעוותיו, כי אם יתננה בעצמותו המופשטת, ועצמותו היא נמצאת, הנה כל עוד שתחמיד עצמותו, יתחייב שתחמיד על צורה, ושתחיינה כל הצורות נמשכות מחייהם לצורת השמים, ואנחנו לא נמצא הדבר בן. א"כ בעצמותו המופשטת לא ישפייע חילגלו צורה, רק בתנעותיו, והוא התחלה חכמתו המשפט בכוכבים, והוא מוחה בתורה. לפי שהוא הראשונים מאמינים שהכוכבים הם התחלות הדברים הקורים. אמנים אחר, שכבר החטאך במופת אשר נוצרו עיר, שלוכבים מניעים, ושהמניעים כלם יכולו אל מניע ראשון, שהכוכבים עובדי הנורה האלוהית. כמו שקראמ הכתוב: משרהיו עושי רצונו, הנה אין לחוש בוה כי הפנים האלה. וכבר מצאו רוכינו ידרבו בראשמי הכוכבים על זה הדרה, חמץא וה במסך שבת. ונשוב אל מה שיינו בו ונאמר: אם, היה גלגל מקנה הצורה בחילוף תנעותיו, וכל תנועה גשמית על כל פנים, תכליה אל בלתי גשם. אחר שכבר קויים שנמנע הגשם איננו גשם, אם כן לנלגל מנייע והשפעת הצורה ישוב אל עצם בלהן גשם בהכרה. וזה המשפייע ברצון האל ית' כביר ישפייע אל גשם צורה, ואחר הפסה, כי החקמה תגורר שלא ימנע דבר מן הטובי ממי שרואי לו, ואיפלו ומן מעט, והוא יותר טוב מחויה בטלת לעילם. וכבר ישפיע על גשם מה צורה, אחר באotta הצורה תקנה בסכנת הגשם שלמות, ישמירה מן הכלין עלולם, כמו שהתרע עיר. וזה יותר טוב, מה שנאמר בחדש הנפש. אחר נשוב אל הנפש האנושית בפרט, ונשלים האמתה ונאמר, כי אליה שתשביל המושכלות הכלילות מבן שאר בעלי חיים. וביאור זה: שהחמור יותר שזאת השערה אשר יראנה ערבה, והסבירת אשר היה בו אמש, מצא בו טוב, ושימור רושמה וירוץ אלהם, ושזה העיר ראוי לקרב אותו, וזה הואה ראוי לבrho ממן. ואלה בכל משפטים חלקיים. כי בראובן ושמעו ולוי ענן משותף לו ולא כל אדם. וזה ענן כולל לא יבינהו בעל חיים ולת האדם. ועוד נסיתך לך קצת ביאור בוה. וג'ב אליו שיישיא המלאכות וידיל בין המגונה והנאה במדאות והנאה הבית והמדינה, וזה נגלה בלהי צrisk לקיים. וליה היהת הנפש האנושית כאלו היא מתחלק לשני כחות, כך עניין בו תשביל העצמים הפטושים הנכבדים אשר יקראו בלשון התרבות מלאלכים, ובכלין הפילוסופים השניים, ושכלים מופשטים — ועוד נקיום לך מן השכל ומן הכתוב — ובאות ההבטחה אשר לה אל זה הצה, העליה אל מדרגת השלמות בירויות מדרגה אחר מדרגה. ואופן אל הצער השפל, רצונו צד העולם הארץ, בו תנהי הגנהות הנכבדות החשובות. ושאר הכותות אשר בו ראוי שייחיו נשמעים לוח הכת בעלי החרננות הנכבדות, ולא ישתמשו התאות ולא הcum

אלא בשעור שיזה זה הכה רעהה הרבעי. ובבר קיימו לדר של הכהות הם עובדים למחוורה, והמחוער יעבור גזה הכה הדבר והעוינו^ט במרח שייחב אליו דברים ומואים אלוינו דרכיט. וזה הכה הדברי. המשוי יעבור הכה העוני מלאכתיי^ט ובמה שיזן לו המעשימים וההנוגות, ובבר מדורהי ויינש, עצמיותיו, יהיה לקבל מן העשימים הנכבדים יותר מזרה, ויתר חוק הכהנה. הנה נמצאו מני הכהות הצמחיות, והחויניות, והכה האנושי המעשוי, עקדדים הכה האנושי העוני הוא המפרק בין ובין המלאכים והאלות ית' וית'. ואליו תגיעה החכמה, ודי לה, כי לא ימצא בעולם הטבע כה יותר נכבד מזה, ולא כה יערבו ור' נאמר עתה

אם הנפש אחת או רבות

אמנם שנפש ראובן איננה نفس שמעון, הנה בוה אין אנחנו מוספקים, כל שכן שנספק אם نفس האדם והסום אחת או לא. אمنם מקום הספק הוא מה שחויבו על אפלטון, שבאדםنفس צומחת, ואחרת חינוך, ולשורת מרביתה, כל זאת מבחן לבדה, ובמקום לבדו. היה הדבר כן, היה נפש הצמוחת משתמש בכל蟄צמיחה, בגידול, וההונאה והוללה הרומה, רצוני שרים וענפים, ולא צערך אל אסטומבא וכובד ועורקים. ומוצר שהיא צריכה לזרה, איננה הנפש אשר בצמחים, רק נפש אוצרת תעשה^ט نفس הינו. ומאשר התחלפו הפעולות התחלו הפועלים, וכל התחלה לפועל אחד הוא, הכה, וכל התחלה על הכהות, והמשמש באחר בעת מה, ובאחר בעת אחרת, הוא نفس. והגשם החויני היה א' הגשם. אשר באשר היה מזגו יותר מתקבל החשיבות מן הגשם אשר הוא צומחה לבדה, היו לו כחות הבעלי חיים מוסף על כחות הצמיחה, והוא היכלט הנעים נ' ב' בפועלות^ט הצמוח על וולת מה שהו עליו בצמחים לבדה, כי כל זה אמןם הם כחות לנפש אחת. וכבר הספר על עצמה והאמור: התחاويי קר', וכסעתמי מכך, למזה שדרמיי קר', ומהתמי מורה, וזה לפי שהוא אשר השתמש בכל אלה הכהות:

cohobim mu'adim.

כבר נמצא ספרי הנבואה מעירם ברוב מה שוכנו. אמן, חלה, הנה מציאות نفس צומחת. ונפש חוינית. והם על הרים, וקרו האוחלות הכהות הצמוחת נפש והתחלות הכהות החויניות רוח, והכה השכל הדברי נשמה. אמר ית' וית' כי נפש על-בשר ברם היא [ויקרא ז' יא], וייחס אליה הכהوة ואמרו תה': רק בכל אותן הכות ואלה בשר [דרבי ב' טז], ואלה, בשערין בכל אותן נפשך [שם יב' יא]. וייחס אליה החטאיהם והפשעים והפעולות הבהמיות, באמרו ית' הנפש החוטאת והיא תמות [ויקרא ז' ד'], נפש כי תחטא, וכברחיה הנפש היא [ויקרא ח' כא], ולא נמצאף לעולם שיאמרו נ' שם. אמן מה שחשב שודם הוא הנפש, נ麝 לגלה הכהות האומר כי הדם הוא הנפש, כי בדם הוא הנפש [דרבי ב' יג], כמו שאמר ית' וית' כי נפש כל בשר ברם הוא. ובבר יקרא לשונו הזכר בשם דבר אחר ירדה אליו, כמו שיקרא העב עין, לפי שהזאת נופל על העין, וקרא ג' ב' לשוט העם שפה, ג' ב' לשון, ואמר על הכה הכעפני: אל תבצל ברוחך לכעס נקלה^ט ו ט', כל רוחו יציא כסיל [משלי כת' יא], ומושל ברוחו מלוכד עיר [משלי י' לב'], ואמרן על בך הדברי, נר ה' נשמה אהם [משלי ב' כו'], כל נשמה תחול לך [חלה קל' ו], ונשמה שדי תבנמ [איוב לב' ח'], אמן

^ט כל המעשי.

^ט מלאכתי פיר' לשון מלאך ולא לשון מלאכה.

^ט תעשה ואת והוא نفس הינו.

^ט כלומר המשול או חרמוני.

^ט בפועלות פיר' מפני פעולות

היות הכהות כענפים לנפש, הנה חמוץם ויפלו על כחות הנפש ומהשבותה היה שומרה השרגונים, וזה כאמור לכון שעיפוי ישובני [שם כ' ב']: בחני ודע שרעפי [ח' ל' קלט' כג'], וממנוגם שיקרא הכה המדרמה חווין: בסעיפים מהוונות לילה, בהלום חווין ליל, לפי שורר, עשה הלהלומת כמו שאמרנו, ועוד נבראו. יקראו הכה המציג (?) רעיוון באמרו: ורעוינו לבך תנדע [דניאל כ' ל'], אל יבחלך רעיוון [שם ח' י'], שניא רעוני בהלהני [שם ז' כה'] ויקרא הכה המחשב מה שכבה. ובבחינות הוצאה הדרושים חמוץאים בו יאמר להשופט מוחברת. [שמות לא' ד'] ואמרו על המלאכה אשר לא יקדם כמותו אבל היא מוצאתה חדש: מעשרה חשוב. והרמות והתור והא אשר יקרא התחכਮות יותר, תחבולות, כאמור: כי בחתולות תעשה לך מללחמה [משלי כד' ו']. ואמר ית על המרומה הבהמות יציר [דברי לא' כא]: כי ידרעת את ישרו [בראשי' ח' כא'], כי יציר לך הארץ רע מנعروו. אמנם הנפש תחרה צומחת לך, וכאשר נשלה מיתר היי לה כחות חיוניות ג'כ', וכאשר נשלה מיתר היי לה כחות דבריות, וזה במאמר הכתוב: בואו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפניו ה' עשינו ותחל' צח ו', מלפני הבהמות ומעוף השמים ייחמכונו [איוב לה' יא], ונען עינן הוא ייחבון נוקף בו מותה, וזה כמו אשר עשה את משה ואת אהרון [שמוא' א' ב' ו'], וזה היום עשה ה' [ח' ק' כד], ואמרו: מלפני מבהמות ומעופ, ה'ם מבתמות, ומועל, ה'יא ה'ם אשר בעין יוצר מות, כמו ה'ם, אהב את יוסוף מכל בניו [בראשי' כו' ג'], או נהרות דלים מקولات מים רבים [ח' ק' צג' ד']. הנה כבר תראה שהכתוב מעד שאחננו מוחדרים על הבعلוי חים בהוספה עניין. וכבר מצאנו בכחוב התחפות הכהות, ושמות החקקים שלשה ושם כמו החקקים אשר לנפש, והם הצמחות, והחויניות והרבירות. ועוד מצאנו בכחוב חדש הנפש ג' באמרו: אשר עשה לנו את הנפש הזאת [זרמיה לח' יו'], ויפח באפיו, נשמת חיים [בראשי' ב' ו']. אמן השארות הנפש המדרבת אחריו המות באולי שי��באך בפרק אחר זה.

פרק השביעי

באשר הכה המדריך אינו גשם ולא כה מכוחות הנשך, וביאור צד התלווי
בגוף. ושהגשים הכרחי במצויאתו ראשונה וכהשלמהו, ואינו הכרחי
בהתארתו, ושזה לא יפסיד לא עתק.

נאמר שהאייש אשר לו החברוניות מה, יכין מעתמו שהוא ישג בין רואין ושם עני מה שחתהפו כי, הוא צורה האנושית. וכן בין אישוי כל המינים ישיג צורות משוחחות להם. וכן ישביל מישכלות אחרות כולל מופשטות מהחקרים, כמו מה שישබול שביל שני דברים שווים לרבר אחד שם שווים. וכל שני קווים נצבים על קו, ויעשו הוויה הפנימיות פורת מושת נצבות שהם יפנשו, ורכבים מן הדומים לאלה העניים. ואחר שיישיכל אדם אלה הצורות המשוכלות והכוכליות, הנה אם ישבילם בכלי גשמי, כלב או המות, ישוגם במחקלק. וכן אם ישוגם בכח נשם, אחר שיבר התאמת שכחות הנשים בעלי חכלית, לפי שכבל נשם בעל חכלית, ואי אפשר שיויה בעל חכלית בכח כלתי בעל חכלית, ואם שכנו אלה המשוכלות הקובלות משכן מחקלק, והסתובכו והחפשטו בו, החחלקו בהחקלקו, וזהו החקש כז: אם هو המשוכלות הקובלות שוכנות בדבר מחקלק, הנה הם ג'ב' מוחקלות, אבל איןן מוחקלות, הנה לא ישכנו במחקלק. ואומר אם ישכנו בדבר בלחי מחקלק, הנה לא ישכנו בגשם ולא כח בגשם. ומופת אלה הקדרמות אם שכבל גשם מוחקלק, הנה כבר בארכונו במופת, במה שעבר. אמן שזכה הנשי מוחקלק, הנה זה מופתו: הכח הגשמי, אם שייה בجسم, ואם חילוף, הנה כח הנשים והוא. ואם לא יהיה בו, איןנו כחו וכבר הונח כחו וה חילוף, הנה כח הנשים והוא. וכבר ובחאר וזה ערד לעון, וזה

אצל התעסוק האדם במשיכת דבר או דחינת דבר כי הוא יכול לעשות מוחה כירוי יותר ממה שיכל באצבעו, ובשתי ידייו וחר ממה שיוכל לעשות באחת מהן. הנה יורנו וה על שכח הנשס מסבך בנשס. ואחר שהוא מוחש מהפשת, כההפשט החום בכמים החמים, ולהלן בכגד לבני, הנה הוא מוחלך בהתחלק משכנו, והזורה הכלולות המושכלת¹⁾ הולכת וזה המהלהר, רצני שתשבנו בנשס, או כה גשם, הנה ריא מוחלךת. ונעין עתה, ואס לא עבור בשכל, שיחקלקו המושכלות הכלולות. וכבר הרגיש השכל שהם לא ישבנו במוחלך כלל, והתחלק לא ישב אלא לנשס, או הרשות, או הקי, או הומן, או המקומות, או המספר, או היחסות. ובכלל, אחר מנושאי הכמה אשר זכרנו, כי ארת הם מוחלכים בעצםם. וכבר ישבן התחלק לדברים ישכנו בנשס לובן בכגד הלבן, או החום במים החמים, ואנחנו ניגג מעצמיינו כי קשנשיכר²⁾ הזרות הכלולות לא נשכלים על שהם דבר מלאה המינים אשר לכמה, ולא על שהם ארכיות נשאות בנשסים על כל פנים. אך אמנים נקח מופשיות מהחומר למגרוי. וזה כשהשכלנו הזורה האנושית, שהיא, כי, בשחהיה שיעור מה, או לבן, או שחורת, או במקום פלוני, או בומן כך, או עומר, או יושב, לא יהיה אדם אלא מי אשר לו אין שעור, או החמונה, או המראה, או הוא בוה הומן, או על זה המצב, ולפי שמצאננו אנשים על שעורים ותמנויות ובעל מקרים מוחלכים, ובמנים ובמניות ועל מצבים מוחלפים, וידענו בשכל שאין דבר מלאה לצוריה אנותיה³⁾ כל עוד שיקחה השכל מופשטת ערומה מכל זה, ואחר שהיא ערומה, הנה לא מוחלך, הנה לא השכון במוחלך, וכל נשס מוחלך, הנה אינו בנשס. ועוד אם היהת הנפש האנושית משכנת מושכליה בכל גשמי, לא תשייג עצמותה, וזה. שהמושגים אשר אמנים יושגו בכל גשמי ימצא בס הכל הণמי אמצעי בין המשיג והמשיג, המשל בורה שיבא אל הנפש מראה גשם מה או חמונייה, וזה שעין השינה ור' ראשונה⁴⁾ והביאתו אל הנפש, וזה בקהל ימצא נקב האון הנקרא סמאך, הוא אשר יקבל ראשונה הקול, וזה תבייאו אל הנפש. וכן בשאר המושגים אשר יושגו בכל גשמי הכל הণמי הוא אמצעי בין הנפש והדבר המשיג. ואין אמצעי ביןינו ובין עצמותינו ולא בון דבר מן הדברים ובין עצמותו, כי עצמותו הוא הוא, ואיך יהיר בינו ובין עצמותה, אמצעי והוא הוא? ועוד הכל המשיג לדבר לא שיג עצמותו, המשל בורה שהען חראה הדרים אשר מוחז מכל תרא העצמות, וכן שאר החושים אשר ישלום בכלם גשמי, ומיציא הכל הণמי ישייג הדבר ולא ישיג עצמותו. ונמצא האדם⁵⁾ וכל שבן בשיהיה לו יורייה בנהות, ישיג כל כל גופו, ואברהו הפעמים כמו החיזונים, ולא ישיג זה באחד מלאה האברים⁶⁾. ועוד כשישכל האדם הוא עין, ושישכל שהוא ישכל, עד שיווה לו הפרש בין מה שישכלו ובין מה שישכלו היא עין אחר. כי רחמו והשור ושאר בעלי חיים שישראו בעיניהם יראו, ולא ידע בעצם שלמותם רואים, וכאשר יימרו נ' ב' לא ידע שחרשו דבר, אך אמנים הם לא יראו לבה, וכן כשירמו לא ידעו שהוא רםין וכאשר יחשבד לא ידעו שהוא מחשبة. והאדם לבד א' ישכל, ושיכל שהוא ישכל. ואם היה אמן ישכל בכל גשמי, הנה שיישכל שהוא ישכל, והוא ידע שהוא ישכל, ולא יהיר וזה בכלי גשמי. כי אם היה זה בכלי גשמי, שייריה אמצעי בין ישיכל ובין מה שלא ישכל, א' ב' בקצת הערים ישכל, ולא ידע אם ישכל אם לא, כי הערים וקהות אשר שם, יפעלו פעולותיהם בקצת הערים ובקצת לא, ואחר שיישיכל בכלי מה, ושיכל שהוא ישכל בכלי אחר, הנה כבר אפשר שיובדל בקצת הערים, ובמו שאפשר שישמע בעת מה ולא יראה.

1) ציל אם היהת הולכת.

2) مصدر שהוא אנותיה.

3) ונמצא האדם ישייג פיר' מכח שכלו שאינו גשם.

4) האברים פיר' וא' אין הנפש ברומה להם כל גשמי.

או יראה ולא יטעם באפשר^ר שישיכל שהוא ישכיל, וחכט, בלתי נראה כך. ואם היה בכלי אחד ישביל ווישיכל שהוא ישכיל, כמו העין דרכ' משלו יושגו בח המראים, ווישג בה החום והקור, הנרת כמו שאפשר שישיכל בעין שתשיג בקצת העתים אחד מלאה מכל' אחר, כי יהוה אפשר שישיכל האדם ולא ידע אם ישביל אם לא, וזה בטל בליך מפוזרם. וודר אם היה האדם ישביל מושכליו בכלי גשמי הנה ייעוף ויחלשו בשישחמו כבם בהשנות המושקלות הנפלאלות, כמו שקרה לכל הרגש שיחלשו כברגושים המרגשות הנדרולות הרושם, כמו העין כאשר חראה אן השמש הנוצץ, או האון כשה着他ם הקול המביחיל, ואני העין במושקלות זו, אבל כל מלה שתחעטך הנפש לאמרת המושקלות הנפלאלות העמויקות להשיג, החעטך על פועל זה, וישוב לך קניין, ותהייה יותר קלחה ויתר חזקה ההכחנה לעלות ממושבל נפלא, אל מושכל יותר נפלא, כמו שעלה ארם מכל מלה שישיג מהכחמתה הדחשבורה אל כל מה שישיג בחכמתה הוכחנה, עד שיגיע אל חכמתה מדידת הארץ והשימים מבלי שיישיגו בוה לאות או חולשה. וכבר ימיאן מן האנשים מי שייחכון אל חכמתו וקנות אותו בוקנה, ותחרית נפשו בעליית בחופשת שלמות, וגםמו וכחותו נסוגים אחורה, וירנו זה על שדוא ישכיל מושכליו^ג, בכל גשמי לא, בכח נשם. ותגנש לא היה נמצאה כלל קורת הגשם בלחין נתלה בחומר, ואחר כן למה שנודמן גשם לנמוג ידמה^ד לה נתלה בו כי ואת אם היה כן, לא ימלט אם שתהיה נפש האדם בגן אחת או בבות. ואם היה אהה, הנה הנפש והכחמה אשר לראבון היא הנפש הסכליה אישר לשמעון, והנפש הצרפת אשר באחד מהם היה הנפש הרשעה אשר באחר, עד שתהיה הנפש חכמה, סכליה, רשותה יודה, וזה שקר. ואם היה הנפש רכחות, הנה החפרש שבין האחירות מהן לאחרת יהוה אם בדרכ' מקרי, ואם בדרכ' עצמוני ואמ' הובדלן בעצמותיו, אי אפשר שתהיינה כל נפש ארם, לפ' שעצמות זאת אם היה להוויה נפש ארם, והוא עזמיות האחירות להיוותם בלחין נפש ארם, הנה א'ב אין נבדלות בדרכ' עצמוני. ונשאר שתהיינה נבדלות בדרכ' מקרי ולא תהיינה אהה ולא תהיינה רכחות, ולא יהיה נבדלות ג' בדרכ' מקרי ולא תהיינה אהה ולא תהיינה רכחות, ואין צד להוthon כלל קודם ותשם אבל חן מהורשות בחורש גשם. ואמנם קודם^ה הדרוש הגשם לא ימלט עינים מאחד משלשה דרכרים, וזה, שהייא אם שתהיה מציאותה מחויב. ותהייה נמצאת קודם הגשם, וזה כבר בטלותו ואם שיזיה נמנע, ואם היה כן לא תהיה נפש ארם נמצאת לעולם. ונשאר שיודה מציאותו אפשרי, ומיצאותו בכח, אבל יציאה מן הכה אל הפועל יודה בתנועה, וגונעה לא היהיה אלא ממעין, וזה המנייע הוא המשפע הזרות על החמריים, והונשות על הנשימים. ולא נחקר הנה אם זה חמפע ראשונה ובלי אמצעי הוא ר' ית' או אם אלה הפעולות חזאה מאל ית' באמצעות מלאכים ממונים ברצונו ובמאמרו על אלה הפעולות, כי זה עוזר יוכר והבאר במופת מן השכל' ומן הכהותם במקומות אחר. אבל אשר נאמר עתה הוא, שזה הדרש אשר נקבעתו לנו, הצלות, לא יתכן עליו דבר מן החווארים המוגנים כל', כמו הכללות או העול, או מה שדרומה לה, ולא יהוה הוא המשפע על גשם מלה השכל' ומן הפעולות, ועל גשם אחר הנמלה או הצלעת, בצלות, על זה ובוחרות על אלה, אך יהוה בחמור הגשמי הפרש, ובמוגיהם החרחלפות והבדל) כי קצת המוגנים יהיה בהם מהרווע והמרחק מהחווי בעניין לא יהוה אפשר שיקבל א' צורת המחצבים לבה, וקצתם שהוא יואר קרוב ויהיה אפשר שיקבל נפש הצהמים, וקצתם יהיה ג' אל השווי יואר קרוב, ואפשר שיקבל נפש הבעלוי

^א אפשר פיר' יהוה צריך להיות אפשר.

^ב צ'ל לא.

^ג ידמה פיר' אישר ידמה.

^ד פשוט פיר' ותפס עזם פשוט הוא.

^ה קודם לע"ד צ'ל עזם.

חיהם. וקצתם והוא היותר קרוב מן המונחים אל השווי, יותר רחוק מפשיטות האיכות הנקראות ביסודות, אפשר שיקבל נפש האדם. והוא הנפש אשר אם נשלה והצליח היה שתשכילד המשיכויות הבלתיות, ותשבדיל בין המונגות והנהה במעשים. ושותץיה המלאכות הנס בילד-מיד שולד בכח, ואחר כן יגיעו לו בראורה אלהות/הירודעות הראשונות אשר אין מחלוקת בסם, כמו שכל שני דברים שווים לרבר אחד שם שווים, וכמו המגע התקבצויות המקובלות בנושא אחת, מצר¹⁾ אחד, ובזמן אחד, וכאליה רבו. וקצתם, ושמו שלישים מונחים, חכמת החשברות, וקצת חכימות אחרות. אחר כן האדם יעלה מן המדרגות הזאת אל פקדים הקרכמות ועשית ההקשים, והחלומות המשיכויות מצד הדורבים היוצרים היא מדרגת שלישית. וכבר הפטימי העם לקרא שכל האדם קודם הגיעו בראשונות אלו: שכל בכח, ולקראות אותו אחר הגעה לו ראשונות: שכל בפועל, ולקראות אותו אחר הגעה לו חכימות: שכל נקעה, ואלה המודגות ללי הגשם לא עלה מהשפלת שבם אל רוחר עליונה כלל. וזה, כי אם לא יהו גשם לא יהו לו עינוי לדאות בהם, לא ראה שני רוחות-בחוביות, וימלא²⁾ מקום יזרר קמן וישפוט כי הכמה מקרה והגשם עצם. ואם לא ריאה שהגשם תולן פעם, ואחר פשוט לבני יושהר או יקנה צבע אחר ופעמי' וחומרם, פעמים הפשט מכאן החמיות והוא, וזה השם בככל וזה גשמיותו, לא שפט שכל גשם עצם, וכל איכות מקרה. ואם לא ריאה ראותם ושמעו' וזה הסום, זאותו الآخر, לא ישפט באשר בין ראותם ושמעו' תופע בעני, ישגנו השכל מופשט מהומר ראוין או שמעון, וכן בין זה הסום ואוther. הנה החושים הדיבוכין על המשיכויות ועל הפשתת העניינים והתהייכים קצחים מקרים, עד שישפט בשואת האבן עצם, ושטיחות מקרים, ושה הניר עצם, ולכינויה מקרה. ובshall ותיק מה שלא תילק בחרוב, ובshall יחויר מה לא יתחבר באופן מאופני החבלות. כי השוגן בכל איש מושחת להם וכן בכל מי, הוא קבוע נפרדים, אין דרך אחר שיקבצם, והוא ג'ב' יפישטים מן החמורים הפשטה שאין כמוו, אחר שהבר המשפייע לשורות שכל מה ישיפיעו' וישכלהו מופשט מן החמורים קודם שיחרבו³⁾ בחמורים, ולהגעה המזיאות אשר בפועל להם. אמנים היוותם בשכל המשפייע הוא סבה להשפיעם אל החמורים, ולהגעה המזיאות אשר בפועל להם, ואין היהם בשכל האדם סבה לה. והוא ההפרש שבין שתן ההשוגן. וזה היה צד ההכרת אל הגשם האנושי רצוני שיויה לו חושים, אך ברם אל ידיות הנמצאות הבלתיות. ואחר הגעתו והחוותתו אין הגשם הכרת. בהשארת הנפש, כי אין כל נמציא גשם, וכל שכן הנמצאים אשר ישכלהו, ואין נמציא אחר גשמי ישכלי כלל מצד גשמיותו. וכבר התברר במוח שקרט כי זאות הנפש אשר תשכילד, אינו כה מכך הנשנים, וכבר דיו כוה בשחה לא חابر באבור הגשם, כי מטה בו ביאור ונעשה הקש על הפק סברתו, ואחר נהרא בתוליה, ונאמר: הנפש האנושית החابر באבור הגשם, וכל מה שי אברה באבור דבר אהה, הוא נתלה בו באופן מאופני ההתלה, הנה תהיota והחולדה, הנפש האנושית נתלה בגשם האנושי באופן מאופני ההתלה. ^ו אם נראה כוב הולדה, תננה אהה מהקדמות והקש כובת, אמנים הנדרה, והיא האומרת שכל מה שי אברה באבור דבר אחר הוא נתלה בו באופן מאופני ההתלה היא צורקת, הנה הקטנה, והיא

¹⁾ מצר אחד פיר' כשהוא אומר למשל שמעון הוא נרב וכלי בצדקה וזה חלוף, אבל, כשהוא נרב בוגמרח חסר בגנו' וכלי במנונו וזה אינו מקבל מצד' ואפשר להיות כ'ב'.

²⁾ וימלא כ' פי הממלא שלא יתקבע החוביות.

³⁾ ציל שיתחברו.

חאמורת שהנפש האנושית האבר באקראי הגות, היא הכווכת^۱). ונמנה עתה מיני ההצלחות, ונאמר שלא ימלט הצלות הדפס בוגוף מאחד משלשות מינים: אם שהריה הנפש קודמת, ואחר יגע הגשם על הגעתה, ואם שיתיה הגשם הוא הקודם ואחר חשין הנפש מושגירה, ואחר ישיה המשגיאות להם, שהם יתדר. וקדימות הנפש לנשס רצוני שהריה בפועל השלים, ולא יהיה גשם כבר בטלותו, ומולות שבנטלו, אבל יהיה אפשר קומו, יהיה מופחו מה שנאמר, וזה: כי כמו שאפשר שחזיא הנפש בפועל השלים, בלי גשם, כן תחנן וזה פעם אחרת אחר אבדן הגוף. ואם הריה הצלות הנפש בנשס על שהגשם קודם, אחר כן הייגתחו הנפש, לא ומלט עניין הנפש ג"כ או, משיהיה הגשם קודם לה מכלי ישיה הרים קודם לה, ואם^۲ ישיה קודם לה והוא סבתחה, ואם היה הנשם הקודם לנפש מכלי ישיה סבה לה, אבל בקרירמת האיש הוקן לנער, הנה כבר בטל ההצלחות ביןיהם, וכאשר בוטל ההצלחות, לא תחביב שייאבר זה באבדן זה, כמו שלא ייחביב שימוש הנער במות הוקן, מפני שביניהם והענין לבך, רצוני שהוקן הוא כוון. ואם היה עם קדרימת הגשם סבה לה נפש, והקבות ארבעה: צורית וחמרית ופעלה ותכליתית, ובטל ישיה הנשם הוא פועל הנפש, אבל העניין בהפרק, רצוני שהנפש ובפרט הצמיחה היא פועלה הנשם, בהבאחה הפטה, ווגדרת, ושנותה אורה בכח המשנה ובשאר כוחותיה עניין מכואל גנלה. ווותר רוחק מכל רוחק ישיה הגשם חומר הנפש או צורה, אחר שכבר ארנו שהנפש היא צורה הנשם. וג"כ בטל ישיה הנשם תכליות הנפש, לפי שתכליות הדבר הוא שלמות הדרכו, ויהירת החומר אשר לדבר והוילו שלו היא תכליות^۳, ואשר בעבורו נמצא צורה, וכבר קויים שהצורה הוא שלמות המחוור^۴ מן הוילו וצורה^۵, והיא תכליתו, והוא ממשימה אותו מה שהוא. וכבר נחתם ג"כ ישיה הנשם הצללה הנפש כו, על שהנפש הוא הקודם, הנה נשאר על שם מיטרפים. ואם היה המיטרפים להם עניין לבדי, והוא לכל אחד מהם מציאות בלבד בכלו מזיאות الآخر, והם עם זה מיטרפים כאב והבן, הנה לא יאבר אשר מות האב ונשאר הבן ונאבר עניין האבות. ואם היה עניין המיטרפות לגשם והנפש הוא עניין הצעטרופות אשר במיטרפים מכל ישיה לכל אחד מהם מזיאות בשלמותו, עד ישיה אמרך נפש ונשס כאמיך אבות ובנות^۶, היה הנשם והנפש שניהם מקרה, זהה בטל. א"כ הנפש האנושיות הכרויות^۷ ללחלוות בגשם. אכן אנשים רבים ייחסו, שהצלות הנפש בגשם הוא על שהנפש צורה הנפש, ולא ימצאו שם מהגשים המוחשיים לפסר ותשאר צורה וישפטו בחפשו^۸, שככל גשם לו צורה, וצורתו האבר באבריו, והקש החפש נפser. כי האמור אותו, לפי יאמרה, שכבר ראה בעל חיים מות, שורה הבעל חיים ימות, לפי שהוא בעל חיים ויעשה הקש כن: הבעל חיים הוא האדם והסום וחומר והשור ובר וכך, וחפש כל בעל חיים שאפשר, וכל אדם וסוס ושור זה הבעל חיים אשר בין ידיו^۹ בכלל מה שהיפש, או לא חפש. ואם היה

^۱ היבוכות פירוש בעבור שלא יתלה בו כמו שיבואר.

^۲ ואם רצ"ל או אם.

^۳ תכליות צ'ל תכליות ושלמות אשר וכי.

^۴ המחוור פי' של דבר המחוור.

^۵ וצורה צ'ל וומר.

^۶ אבות בנות פיר' כי האב והבן יש להם מזיאות אבל לא האבות כי הוא מושכל מופשט ולא יש בפועל וכן הבנות.

^۷ פיר' ולא ישיה הנשם סבה למזיאות הנפש או בהפרק.

^۸ Induction.

^۹ בין ידו פיר' אשר עליו נאמר המשפט.

כבר חפש אותה, ושבט בשחוא ימותה, הנה אין זה הקש יצטרך על זה, אחר שכבר פשט המשפט בו. ואם לא חיפש^๑) אותן הנה אמרו הבעל חיים הוא פך וכך, הוא, בלתי מchio אליא באות אשר כבר נמציאו משפטו, והוא שפט בדומה לו, על מה שלא נמצא, והוא סברא, עם שאחנהנו כבר קיימנו שותפה האנושית אינו כורה ונשמו כלל. אמונם^๒) ביטול הגלגול אוומר: אם נמנם אם היה לאיש הנפש מגשם, היה לאיש אחד שני נפשות, וזה הדבר לא ישר בו כבר נפרדה מגשם, רצינו שישער שייהיו לו שתי עצמיות. ואם היה אמן אחד מעצמו לעולם, רצינו שישער שייהיו לו תחת היעתק, רצינו שהיתה הגיע לו הנפש המוסרת כאיש אחד לבר, ולא היה ראי לו ואית הנפש בעינה עד שייהיה חמון ג'ב הוא הוא, הנה לא יאמר היעתק, רצינו שהיתה נפשו באיש אחר, אבל יאמר יתעורר הוא בעינו, והה נמצא מוחש אחר העדרו מן החוש, וזה דבר לא היה לעולם, ולא יעבור^๓) שייהיו. ונשים בורא מספיק במה שכונו עלייו.

חוובים מעירדים במה שקדם.

כבר ראיינו שנעין בורה הרב לרבות מיעוננו בכל עין ולחוי רצון שנבאר שhortatio הנוגר לנפשות השארות, ושמולקם אל הצלחה או אל צער. לפי ש Katzת הטוענים עליינו ובוונם לפי שבhortatio לא ימצא בה מבול ולא עונש אלא עלמי^๔), כמו שבא בסדר אם בחוקתי, בעינו ואם לא השמעו אליו, ואם לא תסתרו לי. כי אתה המצאים כלם, עונשים כוה העולם. וכן מה שיקודם להם מוחיערים על השמעה, הם גומלים בעולם הזה. ונאמר בתשובה זה, כי התורה לנפשות. כמו הרפואה לגופים. וכמו שד"רואה אם קיבל עליו לרפאות אני מדרינה בכללה, או גליל בכללה, רבו בו החולים. ומהם חוקי הצער ומהם קלי הצער, הנה מן המחויב עליו להשגיה בשקוועים בחולי יורה, אמן אשר חלויים קל, מעט מן ההשגחה מספקת להם, כן התורה אמן רצתה בהכתחה והיעור הנאות להמון יותה, לפי שהר רוב האנשים, ואם ידוכר עמהם בדברורים הנאותיים ליהודים סגולות, נחלשו שכלייהם, ונבקו רעונייהם. ולזה באו הפסוקים כפשתם. ועל זה נאמר דברה תורה כלשון בני אדם. ועם כל זה לא תמנע מוכער השארות הנפש החשוכה, ואברן הנפשות החטאות, מזה מאמר הכתוב: יותר לך חנוך אל אלהים איננו כי לךacho אליהם. אין זה מיתה כמיות מי שקדמו, אבל הוא הפרד מוה אל הצד האלי, באוף ור עליינו. ואף היה מיתה, יאמר עליו: זומת, כמו שאמר על ולחוי. ולא היה בלא ספק, אלא בדרך מה שקרה ג'ב לאליהו וכור לטוב. והוא, שיוחך תנש כליה והשאר הנפש במחיצת המלאכים. ושני אלה האנשים, חנוך ואליהו, כבר העירו עליחם הכהובים בכיאו, שצידתם הביאו להנצל מן המות הנרגע ולהיוותם במחיית העזים הפשוטים הנכבדים אשר נבואר במופת מציאותם. והנביא בעל תורה ע"ה, ע"פ שהוא רוב דבריו המוניים, בחריו מחהפל ותкар מרכוו ערימות הנפשות והשארותם. וזה, כאמור: אל אלו הרוחות לכלبشر [במדבר כו טו], ותкар בהחטני ליבוראי, שיש הנה אם גמול ועונש, וזה אמרו יות' וית': ובוים פקי"ד ופקדי"ה עלייהם חטאיהם [שמות לב לד]. עד שאחר החכמים מולחת אומותנו, למה שישער מי שעיר טוב מהם יודעם אחר המות אמרו: חמות נפשי מות ישרים וחתי אחריות כמורו [במדבר כנ' י]. עד שהנחים בעלות תבונה היו יודעות בוה, כאמור אביגיל לדוד ע"ה: והיתה נפש ארני צורה, בצרור החיים את ה' אליך ואת נפש אויבך יקלענה בתוךך רקלע [שמואל א' כה כת]. ובהעיר האומה קיבל תורה אמר יות' וית':

^๑ צ"ל חפש.

^๒ צ"ל אמונם בביטול הגלגול אני אומר אם היה וכו'.

^๓ יעבור פור' אפשר.

^๔ פור' ארצוי.

נתחי לפניך הרים את החיים ואת הטוב, ואת המות ואת הרע [רכרים ל' טו]
ויאמר ית' וית' על יד יהוקאל ע' רבר בשכעה: כי אני נאום ה' אלהים
אם אחפוף במוות הרשען כי לא אחפוף במוות המת נאום ה' אלהים השיבו
וחיו [יהוקאל יט', לב']. ואלה הדברים אשר ייעדו אוונגו בהם משה ויהוקאל ע' ה'
איןם חיו הגשם, כי גשמי הצדיקים והרשעים תבליהם המוות, ואיןם אלא חי
הנפש. ונמצא החכם שלמה ע' יאמר בפירוש: ישוב העפר אל הארץ כשלוח
והרוח תשוב על האלים אשר נתנה [קהלת יב', י]. ובאר בגמול ובגענש
באמרו: ודע כי על כל אלה יביא האלים במשפט שם יא' ט], ואמר
בריחת מאמרו: כי את כל מעשה האלים יביא במשפט על כל געלם אם
טוב ואם רע [שם יב', יד']. ואמר אביו ע' רבר שדומחה הפך זה, והיא
באמת מוכנים לזה וודור אמרו לא מהם דרומה ולא כל וורדי דרומה ומה הלהות
קמוי טו']. וזה אמן יקרא מותם, ורומה, שאל מה שדומה לה, הרשעים,
כמו שיאמר ית' וית': כי לא אהפוץ במוות המת. ולהח המציא דוד ע' סמוך
לאמרו לא מהם יחוליה, אמרו: ואנחנו נברך יה' מעתה ועד עולם. וועל
זה הדרך אמר חזקיהו ע' ה': כי לא שאל חורך מות יהלך לא ישברו יורי
בור אל אמרה, יוחי היא יוזד כמנין חיים אב לבנים. יוזד ע' אל אמרה
[ישועה לח' ית' ושם], ריצה²⁾, שהוא מורה שוכר בברחו, וקדושים שלמות
המשיעים לא היה בטוח, מஹותם הנקראים מותים וירדי בור. וכן
חמציא במלנץ לבני קורח מומר, אשר חלתו הוא: שמעו ואת כל העמים
[תהלים מט' ב' ושם]. חאר שם אבן רשותם באבן החבמות, באמרו:
כצאן לשאול שהיה מות ירעם, וכו'. רchar שחייב שבירת האית' אותו מכובזא
בזה, באמרו: אך אלהים יפהה נשפי מיר שאל כי קחנו סלה, ואמר ג' בכירך
אפקוד רוח פרית אותו ה' אל אמרתו [ושות חללי לא'] ז. ודע כי מלת רקיחה
באמרו: כי יקחני סלה, ואחר בדור התקין [שם עג' בר'], כי לך אותו אלהים
[בראשית ה' בר'], ה' לך אדרן מעל ראנש [מלכים ב' כ' ה'], הנרצה
בכלם, והגע הנפש במחיצת המלכים. וזהו אמרו ית' בנבואה וכוריה, כי
אשר³⁾ אליו מיהלך הנפשות הנכבדות, הוא היה במחיצת המלכים. והוא
אומרו ית' לירושע בן הרוצדק: אם בדרכי תליך ואם אתה משמרתי קשורי נוגם
אתה תדרין את ביהי וכו' [זכריה ג' ז']. ומאמר דניאל ע' ה': והמושיכים יהיו
בדור הרקיע [דניאל יב' ג']. ומאמר ית' ית' לבנוא ע' ה': והוא בדור אשר
אתה עלה שם ונאספה אל עמק [דברים לב' י'], לא חמנע ואת האספה
משתלה האפק הנבש אל קברי עמו, או האפק דניש על עמו. אכן לא היה
קברו ע' עט עמי, הנה היה האפק הפשט אל עמו כל ספק. וב모ותו בכל
מקום שבא ייאסף אל עמי. ובאמת לויל הסבמות והאמות בחלוקת העולם
הבא לא סבל צער העולם הזה, עד שבעל דניאל ע' ה' שהושלך לבנוא דARIOתא,
ותהניא מישאל ועוריה שהושלכו בנוויא קידחתא, ונגביאו ע' ה' אשר הרותם
אויבל הנאמר עליהם: בהרגו אויבל את נבייא ה' [מלכים ח' ג'], וכלאותם
שרגנו נובגדנאצ'ר, ובנורא-אן, ואנטיטום, ואנראיאנו, כלט, עלייחור
השם, והם בדור הנכיאים וחסידי עולם, וכבר קיימים לחם גמוני העולם הבא.
ולפי זה לא סבלו אלה הייסורים, עד שמי שניצל מכם [רומי' לח' ג'] ותומצא
והוכה, כמו שישופר מירמייה ע' ה': ויטבע רמיוחו בטיט [רומי' לח' ג'] ותומצא
משה רבינו ע' ה' סבל טרבח האומה עד שאין להopic עלייה כאמור: כי אמר
אליו שאחו בחיקן [במדבר יא' יב']. ואין ספק כי לולי היוחו מיחיל עניון עולם
הבא, היה יוחר טבו המנוחה בעולם. וכן חמציא גבואה מבוארה השאר
לנצח גועם הצדיקים, והשאר לנצח צער הרשעים באמרו: לחיי עולם וכו'
[דניאל יב' ב']. וזה אשר ישובה בו המלך הישן באמרו: ימים על ימי מלך

²⁾ ריצה פיר' למה אחר בו לא שאל חורך, וכי חקיה פחד שיפול לשאול,
ותשובה שקרו למה שדרבר וכו'.

³⁾ כי אשר אליו, פיר' והירושע ב' י' ובdomah לו.

הומסף וכור זמהלי סא' ז), ובאמר היהים שאל מוך נחת לו ובוי שם כא' ה). אם היה החיים בוח העילך, זה כוב גמירות. ותמצוא שאל מלך ישראל על ע"ה יאמר מבקש הנשיות משמייאל ע"ה, ויאמר לו שמו אל למה הרונחני להעלות אווי ויאמר שאל צרי לי מאיד (شمיאל א' כה' טו), ואחר הנדר לו שמו ע"ה הנדרות אשר ידרות אצל האל ית' והמלאים, כמו שהוא ידרוע. ואם היה נפשו נתבת, לא היה דבר מוח. ומפני שימשך אדר הפסוקים, ימצא מסכימים לרבה אמרים דומים אלה המורים על השארות הנפש האנושית אחר החותם. אם בערך אס בתענוג, כפי הרואית לה. אמנים קדמוניינו אשר קבלו מהנבאים הרבו לרבר בוח, וכבר סכלו חיסטרין בוח העולם לתחולת הלקם בעולם הבא מהאל ית', כמו מה שנמצא ר' חנניה בן תרדיון שנשרכ באהן, ר' עקיבא בן יוסוף נסרך גופו במרקאות של ברול ושאר הרוגי מלכות. הנה כבר תראה כי מי שיטען עליו שאין אצלנו הילך לעולם הבא, הוא חומר ומדובר עליינו.

הפרק השmini

באשר השם חיים מדברים ושורנותיהם תנועות נשיות ברצון ושבונם בוח להורות לאל ית

עצמי השם חיים, ידרעים והבעי חכמה התבונה. ואשר מצאו מכם בעינם הוא, שהם תשעה, לא פזות. וכבר אפשר שיקיו יותר. ובלים יתנוועו ספיק הארץ תנועות מצחיפות. מלבד התנועות אשר לנרגמי כובני לבת בעובי גלגוליהם, כי אינם תנועות ספיק הארץ. אבל על הקפיט. קרואם גלילי הקפות. וכל גלגלי כובני לבת ימשיל עליהם כח הגלגל הראשון. ולזה יתנוועו כלם בתנועה הגלגל העליון. וכו' כל גלגל מהם ג"כ אין כח כל הלקוי כח אחד ולא שהוא. אבל בו תלקים שהם יותר נבורי כח. ותלקים הם יותר השלישי כח. לפי שביהם תלקים, קורעים. ותלקים נקרעים. והקורע יותר חזק הכח בלי ספק מן הנקרע. ומכלל הגלגל יفرد גלגל, חזיו נטה אל הצפון. וחציו נטה אל הדרום. הוא. חזק הכח משאר נרמות הגלגל. לפי שהוא יקרעיז וחונועו בו החונועה, אשר אל תלי כובב וונבו. עוד מוה הכרור הנוטה יفرد כדור יוציא המרביה נושא לגלגל הקפת הכוכבים. הוא יותר חזק משאר נרמות הכרור הנוטה. לפי שהוא יקרעיז וחונועו כי התנועה אשר לבניינות הכוכב ושבתו. אחר כן מוה הכרור היוציא המרכז יفرد כדור. מרכזו בחזי עיבי הכרור היוציא מרכז, והוא. יקרע אל גלגל הקפה והוא יותר חזק משאר נרמות הכרור היוציא המרכז, לפי שהוא יקרעיז וחונועו בו החונועה אשר הוא קרובה מהתנועה האמצע. עוד בגלל הקפה לפיעו שהוא יקרעיז. וחונועו בו החונועה החונעת החחלפות. ואלה עניינים ידעם הבקי בחכמת התבונה. ויתהבר מהם שהכוכב בגללו כמו הלב בנסת הבעיל חיים. וממנו יפוץ כוחותיו אל היוצר קרוב אליו, עד שיחשובו אנשים מזטב עי"ש שגלגל כובני לזר כלם בעל חיים אחת, ושמקור כחוינו כלם מושמש למאה שרואו קשרים והחויסיות שמורים בין ובין המשמש. ידרעים אותן הבקאים בחכמת התבונה. ואמרו אנשים שבבל אחד מהם בעל חיים לברור. ושהכוכב בורא שאר גללו כשר הגשם. ונעין בהאמצת הוועות הכוכבים. אך הם ברצון כמו שאומרם. או בבלתי רצון, ונאמר החונועות שתי מיניות. מין נמשך לרצון כחונועות) הבעל חיים אשר מלמדיו, ומין לא נמשך לרצון מומחה למתה, וחונועה האש למעלה) כי האבן לא תשים הצללית המבוקש²⁾ בחונועה למעלה.

¹⁾ החונועה בתנועה ובוי אשר נמשך לרצון מלמדו.

²⁾ ציל הצללית המבוקש בתנועה למטה ולא האש למעלה.

ואם היה מנהיג העולים ית' יות' ירע' זה. והוא שם באלה הנושאים היסודיים החלה הקריאהطبع הניעם אל מקום הטבוי ברצון האל ית'. בבלתי ידיעה בהם לתחילה מה שייעשו. ואין האבן ולאר היסודות לברכם כן, אבל העמידים ג'כ' אשר לנו מין . . . ג'כ' מחר. נגלו להם חסימות מיהודיות, ובכלל, מינים מן המלאכה וריהוח וטעמים מיהודים, ופרחים ופירות מיהודי. ובכלל, מינים מן המלאכה יעדיו במבנה דקה וחכמה מופלאה. וביחס חחלה, יוננו אוחם וויליד הדומה בה. רצוני חומר הדומה והוא רעם. ואמנם רוחם לא העשה הטבע, אבל יושפעו מתחילה יותר עליינה, כי רצון והזמנה, לפי' שהםחת העצים הנכבדים העמידים על שמייה סידור העולם ברצין האל ית'. וכן העוף הרוכץ על הביצים, וסבירו העמל והגינה אשר בואה העבודה. מאי' ידיעה בתכלית מה יעשה, ואם היה לה בעמיה הכללית. והוא לא ירע'ו. ונאמר עתה, שדרעת הפילוסוף האמת, שהגשים השמיים גשים חים. לא היהת אשר בו החונה, והגידול, והולדת הדומה. ולא אשר בו החוש. אלא חירות בו יתנווע ברצון חנויות מצב והעתק. אכן וזה הדעת לשימושו אונת האנשים הסכלים ירחקו ויברכו ממנה. כי הם חשי, שבלי' חי על כל פנים יתנווע ועכ' פ' היהת בתנוועו תחלפות, במחריות ואחור, ולפת לילם, ושוב לאחור, והמשך לתנוועה מנוחה. לא ישגנוו, לשצחים نفس, והם לא בתנוועו. ושוחזרן המזיאות כל' ית' יות' ואינו גשם ולא במקום. כל' שנ' שייעק ממוקם אל' מקום, כל' שנ' שייתנווע תנועות שיש בסם חלוף, כי כל' וורה' נמען עלי' ית'. ואמרם שבלי' חי עכ' פ' יתנווע קמוקם למקום עכ' פ' והוא בתנוועו תחלפות הוא אמר בטל. ואמנם יקרה להם זה. מצד קבלותם בתנאי הקדומות המופת, ואחד מכם הוא. שייחו' החארים עצמותיהם למתויארים. ואם היה היה העתק עצמוני לחיו' ונbens בגדרו. לא היה אפשר שייה' חי' בלתי נעה. ואמנם אחר שהוא מקרי' כי, הנה כבר מצא לказת מה שהוא חי, וולחו' קצתי. ואלה נשכו' אחר המרגל מרחנויות הבעלי חיים, שהם תנועות הקלויות נפסקו', נשכו' אחר זולתם. ולמנוחות, ומאשר לא' ומצאו' תנוועה השמיים כן, השבו' שם טבעיות. ולא יחרורו אל התנווע, ואחר יגלה' להם כוב' המחהבה, היא בתנוועות הבעלי חיים המרכיבים. דברים רכבים. מלים. שצבלות תנועותיהם חבי'ות הלחשים נפסקים^{א)}. הם בעת מה טיב והצלחה ובעת אחר איינו כן. ומהם שהמחשבות תקינה ויעורו אל התנווע, ואחר יגלה' להם כוב' המחהבה. ייחחיב' להם העייכ' והמנוחה. ומלח' חילש' תנש. ודרישת הנפש לחר לו מנוחה. ומהם עניינים יביאו מוחץ וועורו על התנוועה הנבראה הכרחית. עד שכារ יסתלקו' התהיכ' המנוחה. או מעיקם יעקו' מתנוועה נזירות. עד שכារ יסתלקו' תזה' החנוועה. עד שאמרו' קצת חכמי' ^{ב)}, כאשר יכח' הבודה היותר טוב בין' ובין' המומבע הפרש. וזה הקש הפילוסופים בהוות השמיים חיים ומוחנויות. והמנזוע לו מני' הענה לשמיים מני'. והושם הקדמה' ואמר' לשמיים מני', וכל' מני' גשם הוא אס' נפש. אם טבע הנה מני' השמיים אס' נפש ואס' טבע. אחר נאמר את' היהת תנועה השמיים טבעית. היה החק' אשר היגיעו' מן המורה אל המערב. כשהיגיע' אל המערב יעמוד בו, וכן שאר החלקים יהוו' שעמדו' במקומות אשר יגעו' אליהם. אכן דבר מחלקי' השמיים יעמוד במקומות אשר יגעו' אליו. הנה חנוועה השמיים כלתי' טבעית. אמן' החלקים להם בסכת' קرحم ממה שאינו מרגל, רצוני' שייה' בעל' חיות בלה' החקש. ויאמרו' התנוועות. ובלה' המשך אחר התנוועו מנוחה. יהיו' מוספקים בוה' החחש. ויאמרו' שהגורה השופטה בשבל, מה שייתנווע טבעית ישרא'. הוא אשר כשהגע' אל מקומו' הטבעיים לו נח בהם. אמן' הגשים המהנוועים התנוועות טבעיות סביביות, מד' הגעים אל' מקום עובוה' וילכו' אל' זולתו' כבר מספקים בוה'

^{a)} צ'ל נפסדים.

^{b)} קצת חכמי' וכו' פ' כי הם יקראו היוצר הרע מעיק. כאשר יסתלק

המעיק היוצר הטוב הולך נכוו'.

ההקש עיר שנציב לעשות להט תקש מהחכמת האלהיות אחר שנקדרים הקדמות, ונאמר: שמעלית יסוד הגרמי השמיימי על יסוד האדם, והוא היוצר נכבר שבנמאנים המורכבים מן היסודות, מעלה מכוארת, ביאור גנזה בגדים ואורם, והחמותה השארותם, כל שכן יתרון מועלם על חכלי חיים הפוחחות כהוולה וחווש וחפרעוש. ונאמר אם היה מנהיג העילם ית' נהגנו בחכמתו וביוישר, הנה ראוי שיתן ליותר חומר נכבר הצורה היוצר נכבר, וצורתו כל כי יותר נכברת מכל מה שאינו חי, הנה לשמים חייט יותר נכבר, מחיות הבעלי חיים המורכבים. אלה ההקדמות לא ייכחישם אלא מוחשך, אבל העניין כמו שאמרו קצת חכמים, שמן הרואין, שהיה ערך שלנו אל שכלי הוכבים, ערך גדול גשמי אל גוף גשמייהם, וכוחות עצמוני אל וכותם עצמוניים.

כהובים מעידים במה שקדם.

אמיר דוד ע"ה השמים מקרים כבוד אל וכו', יומ ליום יביע אומר וכו', אין אמר ואין דברים וכו' (חלהי ט' ב' ושת'), ריצה שהם מקרים לא הדברים, החזוני מן השפה ולשון, לוּה אמר אין אמר אין ואין דברים, אלא הדברים הפומי אשר לו מדרכו, שישבלו שהוא לו. ואמר ע"ה זכבה השמים לך משתחווים גנמייה ט', יא' הניד שרם תמודי העבריה לא לית, והעוברת לא תהיה אלא מבעל שלב. ושלמה ע"ה למה שוכר התנועת הנגלגל העליון, הפעול הלילה והיום באמרו: ווֹרֶה זהמש ובא השמש, ואל מקומו שואף ווֹרֶה הוא שם [קראה א' ד' ושות'], ואחר וכבר התנועה גלגל המולחה ותנועות וכוכבי לכת על קטריות, בעאות אל הצעון והדרם. באמרו הילך אל דרים וסובב על צפון, ואמר סובב סובב חולך הרוח ואל סביבותי שב הרוח. ורוח הנה אם שיריה נש או רוח, אך איןנו רוח, כי רוח לא תניע השמים, ואין לתנועות הרוח סדר, הנה אמנים ידבר מן הנפש הקנעה השמים. ומפני שעין בחתלה יתוקאל במעשה מרכבה ויבט אמור ע"ה על הארבע היהות: דמות אדם להנה ניחוק א' י' ושות], ועוד אמורו: ודמות פניהם פני ארם ופני אריה מהימין לאربعתם ופני שור מהשמאל לארכעתם, ופני נשר לארכעתם, ואמרו: ודמות החיות מריאות בנהתי אש, ואמרו: וגבותם מלאות עיניכם. ואמרו: ולא יסכו בלבתן, איש על עבר פניו ילכו, עס' אמורו: והחוירות רציא ושוב, ואמרו: ומריאות ומעשיהם כאשר יהיה האופן בחוץ הארץ, ואמרו אחר כן וכור שם ז' ינא' לאופנים להם קורא הנגלגל באוני, ואמרו: ובכלת החיים ילכו האופנים אצלם, ואמרו: ובכלתם ילכו ובעדום עמדו ובנהשאם מעל הארץ ינשאו האופנים לעונתם, כי רוח היהת באופנים. מי שיביט אל הרכבים כלם. והכארו לנו מהם דקדוקים, לא נבדם אנחנו כי קדרונוינו ע"ה מנעוינו מוחה באמרם: כל שלא חס על כבוד קינוי ראיו היא שלא בא לעילם. ומײ') שהוא בעל שלב יעין באמרים: אלא אם כן היה חכם ומבין מדרחו. וכאשר יעין המיעין בברכת המאורות המהיינית לעילו בכל בוקר, ומאמר מי שקבע אותה, פינות צבאות קדושים רומי שדי, חמיר מקרים כבוד אל וקרשתו, החברך ה' אלהינו, ואמר בורא קדושים עד המהדר טבו בכל יוס חמיד מעשה בראשית, ירע שרדענו בתורתנו מסכמתה עם הפילוסופיה האמיתית ברוח ובולותו. נשלם המאמר הראשון ^{תודה לאל.}

³⁾ ומפני וכו' נראה שבא כמחכון לזרו לחלמיו לעמל בדברי חממות ומדוע כדי שימצא לעחד פחה להועיל לו בהגלוות לו נסתירות כאלה.

המאמר השני

וهو הקדמה ושוחך עקרים.

העקר הראשון: בשורש האמונה. העקר השני: באחרות. העקר השלישי:
בתחריו ית' ומזה שיתויאר בו בהעbara חסוניות, ומה שיתואר בו בהעbara סגילית;
ובאיור הקיים להאריך ית' בהאר אמותי עצמוני. העקר הרביעי: בפעילותו ית'
ובסדרו המשך הנמצאות ממנה. העקר החמישי: באמונה האהרונה, והוא
האמונה בנכאים ע"ח ובקבלה ובתנאים אשר בהם היהמת ויקוים דבר הנכיא,
ויחוויב להאמינה, ובתאזר מני הנבואה, וחלוף מדרגות האנשים בה. העקר
השישי: באמונה² (וההערה על אמותה³), שכל מה שירומה עליו הוא נאמר
בדרכו העברת והוא נברל ממנו.

וכרין ההקדמה:

כשידך כדבר כה מוצאות אחר העדר, ולמלמות אחר חפרון עם סדר
והרguna עד שגייע חבלית מה וימעד אצליה, נודע שאותה התחילה הוא המכון.
ומשל זה בזאת המיציאות אשר חחת גלגל הורה. היותר חספ' שבו במודוגנה;
מציאות החומר המשתקף ליסודות הארכעה, כי הואר אין לו מציאות בעצמי
אלא באחת צורות רוסידות, ואין מציאותו בעבור עצמו, אלא כדי שיחזור
מורכבת לאחד היסודות. והמציאות הזיהר מוקזזה, היסודות עצם. כי כל
אחד נמצוא בעצמו, בו אותו, אשר קראנוו הילוי כבר הגיע בו צורה, אלא
שזה ג'ב לא נקחו מעמי עזם אלא להיות המורכבים ממוני, כי הוא חומר
בצירוף על המורכבים. והמציאות הזיהר טוב מלאה, מוש שזרוכב בארץ מן
העשן והאד. ורצינו באמרי עשן, לא עשן האש, אלא אידים יבשים, כי העשן
והאד כשיוחמונו וושארו בבן הארץ, לא ישיבו ארץ אחר, כי, אבל ישארו,
עד שיפעל בהם פעמים חום מבשל, ופעמים קיר מקפיא, וזה מזמן המתבצעים
והאבנים. אמנים המתבצעים, לפי שזה חומר האדר בס יתר נבר, והוא יתר
לה, ולזה הם נקערעים (בפטיש, אמנים האבניים, הנה ממה שהומר העשן בהם
יודה גובה, ולזה הם יבשים, בלתי נקערים⁴ בפטיש. ואלה כולם קרבוי הטבע
מטבע הארץ, להן אין מהם מן הכתות הפעולות והמתפעלות רבר גדורל.
והיותר טוב מזה במציאות, מציאות הצחים, כי בהם הונת ונגידול והוודאות
הדרומה. והמציאות הזיהר טוב מזה, מציאות הבעל חיים הבלתי מדרבים,
כי בהם הוספות על מה שבצחים בחות חינויות ונפשיות. והיותר מעליהם
שבמניהם במציאות האדרם, בכוה שלו מן הדבר. ואחר האדרם לא מצינא מין
יודה מעולה מדרגה אטמן, וידענו שהיא המכון בזה המציאות הטבעי. וascal
מה שוכרנו אלו יהיה הiore נבר לא יישבעו עליי⁵ הזרות והכתות היורם
נכברות, אבל כל מה שהגע מוג מה הושבעה עליי צורה נאותה לו. כי אם
היה המכון דבר יותר עליין מדרגה מן האדרם, היה זה הדבר נ美妙, אבל אינו
נ美妙, הנה אין המכון בזה המציאות אשר חחת השם דבר יותר עליין
המודרגה מן האדרם. ואם היה המכון דבר פחות מדרגה מן האדרם מכל מוח
שוכרנו היה המציאו עימד אצלו, אמנים אין עומד אצלו, הנה אין המכון
האחרון והסביר החקלאית ולוט האדרם. ואלה הקשיים אמותיים תנאים
מהടבקם, שנינו בכל אחד מקביל הנושא, והולוד מקביל הקודם, וכטלה

² באמונה צ"ל בשחותופים.

³ אמות צ"ל אמותות.

⁴ צ"ל נקערם.

⁵ כמו לעל.

⁶ עליו: רצ"ל על האדרם.

ההנחה. וכן נאמר באדם שבו בחרות צמחים, עליהם במדרגת הכהיות הנפשיים, ולמעלה מהם הבהיר המדבר, ולא נמצא למעלה ממנה בכח אחר. אם כן היה זה הוא המכובן בו, ואותם האחרים מרכזות מציאות קצחים לקצהו. אי אפשר לכך המדבר בילדותם, כמו שכבר הבהיר. וזה הבהיר המדבר לו שני פנים: אופן למלטה, בו יקבל מן המלאיכים הרכמות, ואופן למיטה, בו ישפט שאר כחות הנשים, ולא יניח דבר שיעשה בו יותר מודאי, או שלא סדר. והחכם הוא יתרון האדם והכליהו, והחכמתו רבות וו' לעלה מזו, והמכובן בכלם הירidea של ית' ית'. ונשס' האדם בהמתו ומצעו²⁾ אל ה' ית' ית'. אמנם קצחים רצוי לאביל הבהמה מספוא רב, והם אשר חבליהם המאכל והמשתה. וקצחים יוציאו לפועל אוכפה ורבסנה וככזה, ואלה הם אשר תבליהם יופי המלבוש. וקצחים יULLו ימי חייהם בכמה תלויות אפשר שיקרו לבגדה, ואך יושמר בדורותה. ייחרפה תליה, וטבע העשבים והמוניון המועליים והמיוקדים. ואלה הם הרופאים. ולא אומר שחכמתם פחותה, אבל היא נבדקה מאך. מועילה בוה העולם. כי האדם יתמודד בה חי העלים הזה, אשר בו יגע אל השלימות ועל החיים העליונים. וזהו מועל בעולם הבא³⁾ מצד שיציל הרופא הנכבד עובדי האל ית' מן המות והאבדן. אבל אמרה שמי שחשב היהות חבלית האדם. וככל זמנו כלו בה לבה הנרת נבר חמס נפשו. ומהם מי שמכלה זמנו כלו באה שהוא יוקר פרוחות מורה, כאחם שעסקים כלו הדריך ותקoon הלשון לממדיו אותו, ואחר יימדרדו לאחרים. עד חבלית חייהם⁴⁾. ומהם מי שבללה זmeno כלו במקפה. ובמושגים הוים, כמו איש אשר רצתה לבשל חמישה עשר רבעי תירוש עד שיבו אל השליש, וכשלו עד שחרר ממנה הרבייע, ונשפק ממות שיאשר שני רבעי. אל באה ישב הנשאר כפי באש ריבע, ונשפק ממות שיאשר שני רבעי. איש באילו לא יקרו לעולם. ויחשוב שבתמים ישובחו בחכמתה המספר, שכן ברכרים פרטיטים מחייבת החבורות. ואמנם ההכרחי בהם אמרה, מה שמכיא אל חכמת ההכוונה בלבד. ומהם מפלח החותין. ואמרי מפלח החותין, הוא שם קראו איש מחייב היישמעלים מדרומה⁵⁾ עניין האדם בעולק לעניין איש עבר שהבטיחו להוציאו להירות ולהמליךנו ג'ב. וזה שאמרו לו אם עלה לרוגל ותחזק היה לך הזרות והמלכה, ואם חלק הדריך ויעירק מעיק מהגינו אליו יראה לך הזרות לך, ואם לא תליך הדריך, לא יהיה לך הזרות. הנרת לו שלשה מינים מן השבדות, הראשון מהם הכנות סבות צרכי המהך, והכינה הבדומה והצדקה והמת המים. והשני לשום מגמות פניו אל הדריך מסע אדר מסע. והשלישי לשוטט במקומות החגינה. ובכל אחד מלאה שלשה המינים נרחב גידול. והוירק מעט מהה שבחבינה הסבות, פטל החותין, אשר באלו יתפרק בהם החמרת, אשר באלו ישא בס המים, (וסוף). הכנה הסבות שיגיעו כלם ותחולת מגמות פניו הוא שום פעמי לדרך, ואחרתו הצעגה⁶⁾ (ובן המין השלישי) ג'ב. הנרת אשר ירע מרווחת הבנתה הצבאות, הוא העיון בחכמתה המועילות בעולם על הרום הרפואה והכמת הדינין, רצוני המכלה זמו ג'ב בחכמת הדינין לknutot לו שם וממן שיכוון לגמול חד. או המכלה זמו ג'ב בחכמת הדינין אשר כות שחתפה ושחוא פחק. כי חכמת הרפואה אשר כו, בחכמת הדינין יתקונו הרעת התנוונות בין בני אדם להטיב להם עסקי העולם אשר בינויהם, וברפואה יתקונו רעות הליתות.

- ²⁾ ומצעו כי חזשי ידריבו ליפש ויתנו לשכל מסק שbamatzut עליה מדרגה למדרגה וממושכל מושכל עד שגניע להשות העליונים.
- ³⁾ דמה עניין: אפשר שרמו בו על הליכות לחוגג בלמיכת.
- ⁴⁾ הגעה יוצר נראת לhnuna כן ואין סוף להבנת הסבות שאפשר שנגיא. כולם מהחלת מגמות פניו והוא שם פעמי לדריך עד אחרות ההגעה.
- ⁵⁾ השלישי ר' הנזכר לעיל.

ההפרبية, וחומינט החקכיות מון השנתה, וולרט שאמן יונחו האנשים יהודים, אין רע בינויהם, כמעט לא היו צריכים ליקמות הדינין, ואיל אפ' להם כלתי רפואה. וכמו שאם יכנו סכום החגינה וההגעה אל הכלית המכון, לפעמים ידוחה בהם מי שיעתקב בפחד החזותני עליהם, אשר באולי המעת מכך מספק, ורוכבו אין צורך ליה, כי בחכמי הדינין, מי שיכלה הומן וישם כל מושבתו לעיניים הארוכים, ולשאות הקשות והונינים לא קרו ולא יקרו עלום, בסכורים שהם מטרף השכל, ולטישת אלוי, והוא באמר איבוד זמן. והוא טוב אם הקרים היוצרים הבהיר, עד שידעו החגוני מה שאפשר שיבאר בו בmoment אל מי שמכחיש האל ית', או מכחיש הנבואה, או מכחיש הגמול והעונש, או מה שאצל האל ית' בעלים הבא, היה מה נשאיר מימי אחר זה, אם כל מה באומרם הדריקום חורום אין רע, ואין לחוש בו. וכן ענן החקכימים הנודלים, ז' באמרות: הוא שקדר למדוד הורה, ווע מה שתשיב לאפיקורוס — ואפיקורוס שם מכפרי הפליטופים, נתיחסת כת' המינות כלו אליו — ואשר רוץ מרוצת ההליכה מסע אחר מסע, ויכלה פעמי דרכו וזה אחר זה, הוא יוכן הנפש והתחזקה מAbort הפתחות ותולדותיהם אשר נוכרים במאמר השלישי מורה הספר. ואשר רוץ מרוצת הוה' (הגע''), והוא שלימות הירעה באל ית' והירעד בה הוא היותר לנכבר שבחכמים, בירעה יותר לנכבר. וירעו ייר ענבר. ומישקרא וזה הענין, לא יקוה שימצא בו ואחת הירעה בכללה, ולא שיגיע אליה מדרך מה שהוא כחוב, אבל מי שקראה ולא יעין בו, ולא הגע אליו הוא כמו שכלה ומניו בקריאת החבמת היפואה, ולא יצלה לדפא היותר קל' בחלאים. אבל הירעה באל ית' היא צורה גניע בת' הנפש המדוברות, כשהוננה בהסתה החראים המגננים ונוקרי החובים. וכמו שכאשר הוכן גשם מה חבנה הרבה, עד שהויה לו מוג עוזר, הושפעה עליו צורה לא היה' בו¹) ב' הנפש המדוברת, כאשר הרד מה שבספרים, והבנה בתקון המעשה, הושפעה עליה השפעות מנועם האל ית', והוא אל הקשה המכון בادرט. ואחת המצוא הנביא ע'ה יתאר שלימות הבהיר השלשה אשר לנפש האנושית, ולא ישם יתרון לדבר מה. אמנים ישם יתרון לירעה באל ית' ותאורי. והשורח הכה הצומח והמנאהה באמרות: אל ייחלל עישיר בעשרו נירמה ט' בכ' ושמ'. השותה הבהיר הצעקי, באמרות: אל ייחלל הגבור בנכורותיו. והשותה הבהיר המשכלי המדובר באמרות: אל ייחלל חכם בחכמו — ואם הביאם על בלתי זה הסדר — כי אס בואה יתחלל המתחלל השכל וירע אותו. והויה' על ירידעה פעולותיו ית' באמרו כי אני ה' עשה חסד וזה, כדי שישעה העבר דבר מה מה. וזה באמרות כי באלה חצפי נאס' ה'. ואמר ולוthon: כי צדיק ה' צדוקות אהב לחדלים יא' ז', ולה' נתן² ותירון המשורר לחסידי בני אדם על נשייאתם באמרות: יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו, יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו, יאמרו נא וראי ה' כי לעולם חסדו. ובמאמר הבהיר נדרים ו' ה' ואחרבת את ה' אלהיך בכל לבך ממה שחייב הירעה באל ית', כי מן המכונע שיאהב האדם ואת האבבה הגודלה דבר לא ירידעה, ולא נתקיים לו מציאות. ותחלה הירעה בו ית', שירע באמיתותו, שירע עצמותו בליך אפשרית לנו, כל עוד הייתנו בוח העילם, כי לא נדע אמירות דבר בזעיר, אלא בגדר או בראשם, ומה שאין לו סוג, לא יגידר ולא יירשם, אכן יירע מציאות במופתים האמתיים. כמו שנבאר בעורת האל.

¹) ההגעה צריך להוסיף וההגינה.

²) בו פיר' מקודם.

³) וחויה פיר' א"ע'ג שיש להשיג מציורו על אופן אחר בדין

החקירה אליה.

⁴) נתן יתרון פיר' כי אהרון אהרון הביב.

העקר הראשון בשרש האמונה

אמונה הרמוני היא, שלוקודם הידיעה באל ית מקובלת, כי אם יחשבו שמה שאין לו גשם אין לו ממציאות. אמונת כאשר העירום, האמינו בקבלה האבוח והמלמדים. ואם לא יישרו יתגלגלו לבוכות ספקות ושבושים ועליהם אמר הכתוב: יعن כי נגש העם הוה בפי ובשפחו כבדוני ולבי רחוק ממעני [ישועה כת' יג']. ואמונת האמונות היהודים סגולות, היא הידיעה באל ית مصدر פעולותיו. ומספריו הדריך יכוונו להדריך החמיין אל מדרנת היהודים, באמון מי מוד בעשלו מים [שם מ' יב'], מי שט בטעות חכמה נזוכה לה' ליא מי פילג לשפט תעלת איוב לח' כד], וקדומים לוה. אמונת זאת האמונה לא יתברא בה שהוא איננו גשם, רצוני גלגול, או כוכב, או מרה שדומה לו. ואמונת המיחדים שביחדיהם סגולות, להם דרך אחר, וזה כבר הבהיר מה שקדם. שבכל התנועות הכלניות אל מניע ראיון לא יתנווע, אך לא הבהיר שס בכיוור, אם אפשר שריה המנייע הראשון יורה מאחה, או כלתי אפשר, ולא הבהיר נ' אל אם, אפשר שריה גשם או לא. ונאמר עתה, כי כבר הבהיר שככל נשים בסעל הכללות, ושאי אפשר שריה בעל הכלילות כה כלתי בעל הכללית, כבר הבהיר כל זה במכפה. עיה, אחר שהמניע הראשון לא יתנווע, הנה לא ישנו הומנים יכלתו, ולא סבוב הדמייך כהו, אבל הוא בלתי בעל הכללית. ולפי שאי אפשר שריה בגשם כה בלתי בעל הכללית, הנה המנייע הראשון איןנו גשם. ויהיה החקש: אם היה המנייע הראשון אשר לא יתנווע, נשים. היה בזו בעל הכלילות, והוא מהנווע, אמונת לא יתנווע הנה איןנו גשם. וזה החקש תנאי מקדבך. רצוני נמצאים מזיאותם תלוי בזולתם. ההעדר קדום למצוותך, ומולדך מקביל הקודם. ובטלת ההrichtה. עוד נקח וזה העניין אשר עיננו אליו مصدر אדר, ונאמר: שהמציאות מתחלקות אל עליה ועלול. וזה מבואר מדה, כי אנחנו נמצאים הדרם עליות אבוי, רצוני עליות הקרובות וכבר מצאנו נמצאים אפשרים. רצוני נמצאים מזיאותם תלוי בזולתם. ההעדר קדום למצוותך. והסכימי הפליטופים לקרה כל מה שמצוותם הלויב מציאות וולתו; אפשר למציאות, כי הוא אפשר שימצא ושלא ימצא, והמציאות הכללי מושקדו. אמונת אשר בו ויהלה מציאות כל הדברים. ומובואר כי ריבים מן הנמצאים ייוו נמצאים בכח, וכבלתי נמצאים בפועל, כצמחיים ברוע, והעופות בכיצים. וזה יثور אמרתי בשם. ואם דונה אחר נמצאה או האפשר הוא, שזו אדר הבלתי נמצאה עתה. ואם דונה אחר נמצאה או בלתי נמצאה, לא יתחייב מה ביטול. ומן האפשר למציאות שני מיניהם אחרים, אחד מהם הדרם הנמצא עתה, וכבר היה ומן מה שלא היה נמצאה. וודר היה זמן שיתריה בלח' נמצוא: כראובן, וזה הסוף. וזה האילן. והזמן השני מה שלא קדם העדר, ולא ישיג מציאותו בעולתם, אלא שזה אינו מעצמו אלא מזולתו, כמו שייתברא אחר וזה מעני העצמים אשר נקראם מלאים. כי אלה לא יקדים למציאות העדר, ולא ישיגו העדר. אכן זה להם מזולתם. וזה מהי' במציאותו בזולתם, ואשר להם מעצימותם אמונת הוא אפשרות המציאות לכר. וזה יתברא מunningם בערך החמשי מזה המאמור. אמונת אשר נאמר אותו עתה, הוא, שהמציאות כתחלקות בחולקה הראשויה אל מהי' ובפער, לפי שככל דבר עליה במחשכה, יעצאנו השכל אם מהי', ואם אפשריו ואם נמנע. אכן רגמאניות אין בהם נמנע כלל, כי כל דבר שהוות אדר שלא היה, אכן היה עלי שהוא והמציאות היה אפשר המשיאות. והוא שנטהו כבר בוטל שיתריה במציאות נמנע והבר הבהיר שבמציאות דבריהם אפשרי המצוות רבים. אמונת מהי' המצוות נאמר כי הנותן עצל נמצוא מה, או נמצאים כה שטם מאפשר המצוות, ולא יumper העני עצל נמצוא מה, או נמצאים כה שטם בחוויי המצוות, והוא נמצאים בלתי בעל הכלילות. לפי שככל אחד מהם

אפשר המציאותות. והיא יקנה המציאותות מollowתו, ויהיה למעלה ממציאותו אחר הוא יקנה לו המציאותות, והיה ענן כלם כן, ולא ימצא אחר מהם. שלא ישיג השכל נמצאו אחר למליח ממנה במדרגה, הוא אשר יקיה לו המציאותות, ולא יעמוד זה אצל דבר, ויהיו אם כן הנמצאים בלתי בעלי הכללית שקר, ומן שמציאות נמצאים בעלי סדר, נמצאים בפעול, בלתי בעל הכללית שקר, ומן שהביא אל השקר הוא שקר. הנה אין כל המציאותים אפשרי המציאותות, אבל אי אפשר שלא יעמוד הענן אצל נמציא מה, או נמצאים מה, לא יקנו המציאותות מollowתו, יקרא מחויב המציאותות, או מחויבי המציאותות. ומה שזה הארוי, הוא אשר לא יקנה המציאותות מollowתו, ואשר כל נמציא שנתקרא לו אפשרי המציאותות בפי המינים השלשה, ממניו יקנה המציאותות, אם ראשונו, ואם במשמעותו. ויהיה המשל בוה כמו האחד במספר. כי אחד לא יכול להסתלק יהוה מספר נמציא, ויכול הכתלן כל מספר והוא נואר. עוד, הדברים הנמניט, מותם מה שהוא קרוב יותר במודגש אליו כמו השניט, וכחם יותר הרוק כמו השלשה, ואחר ארבעה, ואחר אלה, אלפיים אלפיים, ועוד רבי מוה. רק שהמסבר הזה דבר מציאותו בכח, אין לו הכללית, אמן הנמצאים בפועל. הם בעלי הכללית, כפי מה שהסביר כטופה. וונמציא אשר כמציאותו מחויב, עצמותו מספיק בנסיבות עצמותו. והنمצא אשר עצמיי מספיק בנסיבות עצמותו, היא מחויב המציאותות. כי אם היה קונה המציאותות מollowתו, היה עצמותו בעלי מספיק בנסיבות עצמותו, וכבר הינה מספיק בנסיבות עצמותו, הנה יהיה מספיק ובלי מספיק וזה שקר. והנה מבואר מוה המופת. שהמוחיב המציאותות, אין עליה לי, ושזו על הדברים כלם. ואחר שהחגונה שלמות למינועו, היה חמניע בראשון אשר לא יתנווע, הוא מקנה הדברים כלם שלמותם. ואשר שלמותו מגע לו מתחלה הענן לא יקנה אותו מollowתו.

כחוכים מעידים במה שקדם

ונבר באו הכהוכים מעידים בהצלחות כל הנמצאים באלו יות, ושבלם צרכיכם אליו יות, והוא בעלי ציריך אליהם. כפי מה שנזכר במעשה בראשית. ואמר הגביה ע"ה: בטרם הרים יולדו והחולל הארץ ותבל ומעולם ועד עולם אתה אל ותחלים צ' ב' ז' וזה בקדמותו יות, ואמר המושר ע"ה בחר נצחיתך, והיותו בעלי ציריך לאחד מהנמצאים ג' ב'. מהה יאכדו ואחר החמוד וככל כבוגר יבלו (שם ק' כו). הנה נבר הסכמה התורה עם הפילוסופיה האמתית בוה נס כנ'.

העקר השני: באחדות,

והוא שלשה פרקיים

הפרק הראשון

באשר על כמה פנים יאמר לדבר שוריא אחד.

אחד מהם, כשהלא תהייה בו הולקה נמצאת בפועל. וזה האופן ריזור כזוב שיאמר בדבר שוריא אחד. וזה, כי על דברם שניהם אמר נ"ב עלידיים שהם אחד, אם בעין עצמות, כאמור שראובן ושמעוון אחד. באנושית. ומה שהיא יותר רוחק מוה. שיאמר לרואובן הלבן, ואבן לבן שהם אחד בלבד. אמם האחדות העצמותית, ממנה רוחקה, שתארם והאם אחד בנסיבות, וממנה קרובה, שראובן ושמעוון אחד באנושות, ואלה כולם אחדות כובות. כי רואובן אינו שמעוון ואם כלל אוחם האנושות. ויאמר אחד לאחד במספר. וזה האחדות יותר אמץ' מן האחדות אשר קומו. ומהם האחד ברכך הצעבי, גנש אודם, וזה אחדות כוב ג' ב', לראיונו אותו מוחבר מאברים רבים

כלים, והכלים מן המזרמי החקקים. יותר כוב מות האחדות, אהרות הקבוץ, כמו שיאמר: חיל אחד וקהל אחד. יותר קרוב אל אמרת האחדות אהרות החטמוןין, כי הנעם הפהרדה בפועל אל מות שמננו נמונו יקשה. וזה כ אמרך תר'אך פא'ריך אהך, והוא מוחבר מארכע ישמוניים סמיים, וזה אהרות כוב. יותר קרוב מות על אמרת האחדות, אהרות הנשס הפשט. כמו הראייה, או הרים, או הגשם החמייש'. השמיימי אבל הוא אהרות כוב. כי אנחנו כבר בארכו, שכל גשם מוחבר מחומר וצורה, ואני ראי שיחשב בנסח, שהוא אחד באמרת אהרות גמורה. יותר קרוב מות האחדות אל האמת, אהרות השטה, כי השטה אין גשם, ולא רבר מן הנשס, אבל הוא מקרת קרה ל, מצד שהזין בעל חכליות. אך כל שטה, הנה כבר יסבול שיתחולק, וכן כל קו הוא סובל החלוקה. הנה בו רביי בכח. הנה אין השטה זהה, ולא רקו האחד אמרת אהרות. הנה כבר החכאר שגשם, או רבר ממה שבנשח איני אחד באמת. עוד נאמר ג' בעצים השכליים הנבראים אשר נקראם מלאכים, שאין אחד מהם אחד באמת. וזה שמייאותם, כמו שאמרנו חליי בollowתם, ואין להם מעוצמות חיוב המציאות, אבל אפשרות המציאות, ולهم מזולחות חיוב המציאות. והם מוחברים משני עניינים, Möglichkeit המציאות אשר להם בעצמם, ומחייב המציאות אשר להם בollowתם. הנה כבר החכאר, שכל מה שיתלה מציאותו בollowתו, אין גמור באהרות. הנה הנמץיא אשר ותלה בו מציאות הנמצאים, ואשר יקראי מחייב המציאות הוא אפשר שיחיה אחת, וכבר נשאר שנעין כוה, וננתן מופתו ברצון האל.

הפרק השני מז העקר השני

באשר לא יעבור שיחלו הונצאים בשני דבריהם בשום צד וענין, אבל אמנים יחולו בנסיבות אחת, גמור האחדות, נקי מכל דרכו הרבו.

כבר באנו, כי בהכרה או אפשר, שלא היה הנה רכה, הוא מהויב המציאות בעומתו, לא יקנה המציאות מולתו? ואם לא, היו נמצאים בפועל, בעלי סידור, כלוי בעלי חכלית, או והו סבוכו המציאות בסוכב, והוא נמנע. ונאמר עתה, שהה מהויב המציאות, אשר עצמו מוספיק למציאות עצמהו, ואשדר לא יקנה המציאות מולתו, אם היה בעצמו רבי מצד מה, ולא היה גמור הפשיטות, לא יהודו עצמו מוספיק בחיבור אותו רבי, ושותו אותו עצמות אחד, אבל יהודו עצאות מזיאות בולחו כבודו וכבר הונגה, שהוא אותו רבי, ציריך אל מהירות וחברה, ויתלה מציאותו בולחו וכבר וחומר נחammer זה, רצוני שלא יהיה בקשר הפשיטות והפרישות ממני רבי בחיבור או בעניין, הנה נתלה מציאות בולחו, ולא נתלה מציאות בולחו וזה החלוף לא יתכן. ועוד, אם תלה מציאות בולחו יהיה קודם אליו בסדרו דרך אחר. כי המחבר יותר קודם בסדרו מן החיבור, והוא כבר הונגה שהוא חולה כל הרוברים, הנה יהיה תחלתו ובתיה תחלתו, וזה החלוף לא יתכן. ולא יעבור שהיה רבי בשים פנים בראשון, אשר בו יתלה מציאות כל דבר, ולא תלה מציאותו ברכר, ואשר הוא בלתי ציריך לדבר וכל דבר ציריך אליו. וכבר נשארא שנאמר, אם יעבור בשלל, שיינו שני דברים שניהם מהויב המציאות, ושניהם יתלה בהם מציאות כל דבר, ולא תלה מציאותם ברכר. ונאמר שהם בטל. וזה, כי מהויב המציאות הוא בקשר הפשיטות והמרקח מן הריבוי, כמו שאמרנו, ומזהויב המציאות אין בו תואר נסוף על עצמותו, רצוני, כמו שתיאמר רואנן חכם, כי רואנן הוא רכה, ובעגת החכמתו לו הוא דבר אחר, נסוף על עצמותו, ואני מהויב המציאות כי, אבל הוא דבר אחד אהודה גמורה מכל צד. ואם היה כן דבר אחר הנה אם שיזוחו בו דבר מה, בו יהיה וולת

³ הנשם החמישי בלו' החומר השמיימי שמננו נחתה הטעמים:

הראשון^י). או לא יהוה. ואם היה בו דבר אחר, בו יהיה וולת הראשון, הנה איןנו פשוט מכל צר, אבל הוויא מחויב המציאות, וכבר ישנהנו בו מחויב המציאות אחר הפשות אשר אין בו שני עניינים, והוא זה והשני בעל שני עניינים, איןנו פשוט, אבל מחויב, והוא עצמו בלחוי מספק במציאות עצמוני, כי עצמו מוחלפת מן חיוב המציאות (בדבר), וזה החבור יטפרק על מחברה, הנה הוא מחבר ולא ראשון. ואם נ"ג קראנו אונז מחויב המציאות, והוא לא אמרת ולא נכוון. כי מחויב המציאות, הוא. אשר לא תלה מציאותו. בדברה, וזה תלה מציאותו בדברה, הנה איןנו מחויב המציאות. ואם היה השני מחויב המציאות בחכירות הפשיטות בראשון, לא יהיה לו דבר ישנהנו מן ראשון, והוא הוא הוא, לפי שני דברים אשר יחדמו בענין מה, אם אפשר שלא יהיה להם עניין אחד והוא בו והבלתי זה). ואם אין להם עניין בו יהיה זה כבלתי זה, הנה זה הוא זה, ואיןנו אמת שיקראו שניים אבל אחר, והוא האחד התאמת שלא יעבור שיותה במציאות שני אלות אלא אחת, והוא הוא אשר הוא יותר אמיתי מכל אחד בענין האחד, ושאי בו רבוי בשום פנים.

הפרק השלישי מן העקר השני

באשר אהדות כל אחד הוא מקרה, בלחוי עוקר במוו על חאל יה' ונברא שאחדות האל יה' שבה אל עניין שלילי, עוקר לעלי יה'.

נאמר ראשונה, כי אהדות בכל דבר יקרה אחד, וולת האל יה' וית, אמן הוא אהדות מקרים. ואחרות האל יה' איננה מkritה אחר שהקרים לא ישיגו יה' . ומופת היהת האחדות בכל אחד ולתו מקרה, יתבאר לך מז' האדם על דרך משלה. כי אם היה^ו במשה שהוא אדם אחד, לא היוו קחלה^ו אנשים. ואם היה^ו במשה שהוא אדם רבים, לא יהיה האחד אדם. ואחתה האדם ועצמו הוא שהוא אדם, לא אחד ולא רבים. ושייתו שיותה אחר, ושיקבץ מהם אחרים, יהוה הרביי, וסור האחדות. הנה כבר תראה שהאחדות אליו מקרה . ועוד אם היה עניין היותו אדם, הוא בעינוי^ו עניין היותו אחר, ואבן אחר. יעבור שיותה אדם אחר, וסום אחר, ואילן אחר, ובכן אחר. הנה כבר תראה שאחדות אלה הרבים כלם הוא מקרה, ואמן יקרה כל אחד מכם אחר, ככליא יהיה עמו שני ממענו, וכאשר הגע עמו שני ממענו, סורה אהדותיו אמן האל יה' וית, אחד שאין במוו דבר, הנה אהדרתו לא תסתלק לעז, אחר שלא יטרוף אליו דבר במוו, ואיןו במציאות ולא ישועך בשבל . ועניין שהוא אחר, הויא עניין שאין כמותו דבר, והוא שב אל עניין שלילי . ואני אהדרתו דבר ממה שקרה אחר, אבל הוא יה' וית, יותר אמיתי, מכל אחד בשם האחד. ועניין היותו יה' אחד אהדרתו היה עצמותו, ישב אל שני

^י וולת הראשון פיר' שבו יוכל להיות נברל מן הראשון.

^ו בלתי זה פיר', שבו יהיה הוא מה שהוא ולא הדבר الآخر. וא"ת אם תנייה ב', עגולים שווים הללו עם שם שווים ל' עגולים יחשבו, תשב היא תנייה בדבר מקומי אבל בדבר רוחני החילוק הזה לא ידומה.

^ו כי אם היה פירוש: כי אם היה האדם אדם לפ' שהוא אחד, ואם תשלק ממנו אהדרתו לא ישאר האדם אדם, והוא א"ב אהדרתו עצמותו.

^ו ולא יהיה הקhal כלו, לא יתקבצו מהם הרביי, אשר בו יאמר אנשים. כי אם אמר למשל בוה קחל או אנשים, הנה תסלק אהדרות ותסלק ג' העצמות.

^ו ואם היה פיר' ואם האדם אדם מחמת רבויו, ואם תסלק ממנו רבויו לא ישאר האדם אדם, והוא א"ב רבוי עצמותו.

^ו בעניין פיר' בעצמו.

דברים: אחד מלהם, שבל מה שולחו בו רבי אופן מה אלא²⁾ הוא, וחנני, הוא, מעד שאין כמותו דבר לא יתרבה עם דברים אחרים. כי ראובן על דרך של הוודא אחת, והוא עם שמעון לי יהודה רביבים, וכאשר אמרה האל ית' והמלאים והנבראים כלם, לא יתרבה בהם, כי הווא איןנו כדבר מוסך. ואחדות ראובנו חשוב אליו כשהחר מבנו שמעון לוי יהודת, והאל ית' לא בהמשיא נמצאים רביבים עמו בשכל יתרבה בשבל, ולא בסולם ממנו בשלב יתקאה, אבל בעצמו הווא אחת, אהדותו היא עצמה, לא היה לעוזר, ולא היה לעולם אלא כן. זאוו היא סכנת בעלי העין האמת, במה שאחר הטענו.

העקר השלישי בחארים.

דע שהמאורים או החארים היו הרבה אמחים על האל ית' וית' אמנם הם החלילות. כאמור איןנו גשם, ולא נטליה מציאותו במצוות דבר אחר, ואין כמותו דבר, ומה שדרמה לו. רק שהשלילות, ואם³⁾ הם מפלקות ספיקות רבות, אינם מודיעות דבר, ונאמר ג"כ שהדבר לחמן הביא לזכור תארים לבורא ית' וית' שהם על צד העברה, והוא שיאמן, ש"ע"פ שנאמר, בן, אינם על דרך האמת בן. והמשל בו יקץ בישן ה': וכן וחליל' ע"ס מה⁴⁾, עורה למלה חישן ה' הקיצה [שם מ"ד כ"ד], لما היה באיש נדרם [ירמיה י"ד ט"ג] למלה היה בוגר בארץ [שם י"ד ה"ג] וכן כל מה שיתואר בו ית' ממציאות איכרים לה, הוא על צד העברה, ומה שנאמר עליו דברה תורה כלשון בני אדם. למשל אלה החתgesיות: היה נא אונק קשבת וכו' [נחמה א' ו'] והוא עני ולבי שם [מלאיכים א' ט' ג'], והארץ קרום גנלי [ישעה ס' א'], אף ירי' יסורה ארץ [שם מה' יג']. על כן המעו לו [ירמיה לא' כ'], כי אראה, שמן מעשה אבעוטך לחהלי' ח' ד' ו' ומה שדרמה לו. והמצוא הכתוב ישוחל מן הותגשה זו. ועיר על שהוא נאמרה בהעbara, וזה באמרו: ונשمرת מאר לנפשותיכם כי לא ראתם כל תמונה, כי אם דבר ה' אליכם בחרוב. וכן כל מה שיתואר בו ית' מהשफת הדרבים. על דרך השफת המשタル להבן, כמו: ארדה נא ואראה, ויקרת ה' אלהים אל האדים ויאמר לו איכה, כי עתה יידעתי כי ירא אלהים אתה, לולא עס אובי אנור, וכן כל מה שיתואר בו ית' מחורש דעתך אחר דעתך, אבל אמר צפר, כי הוא ידע מתי שוא וכו' נאוב יא, יא⁵⁾ רצח באמרו: «ולא יתבונן», היהו בלחמי צרך ית' וית' בידיעת הדרבים להבטה והקבוננות, כי זה אמנים ימצא, לאשר ידרענו מחדשתו, והעלת האל מחורש תואר לו אבל ראיי שערע, שוה על דרך הצלча ההמוני. וכן מה שיתואר בו מן הcum, ואחר כן הרצון, ראיי שיאמן בו, שהמעשרה הטעב יקרוב וינויג אלו ויבא מוה אחר כן הצלחה יאמיר לה גן עון, וענינה שוה לעניין נהתי לך מחלכים בין העמדים האלה [וכירה ג' ו'], ושרוע המעשה יזרוק, ממנו ויגע לו ממנה אחר זה הפק הצלחה באחרונה, יאמיר לה גינהם, ושאלוק ותופת, ושותות באלה. ובהתקרב אל האל ית' או החרחק, ממנו יאמר הכתוב: אשר בות' שיטול עישום פה לרחהקה מעל מקדשי [ח' קואל ח' ו']. ואמר המטשור בתלונות והחרחק: מה ה' העמוד ברחוק, על הרחיק ממי כי צרה קרבה [חהלי' י' א'] ואמר בחרתקרב: ה' מי יגור באחדך, [שם ט' א']. ואמר בכתב: כי מי הוא זה עבר לנו גנשא אליל [ירמיה לו' כ"א]. וכמו שרכוב הים ברוצ' בקרוב אל הרים הרים והגביעות הנשאות. נראה אליו הם מועפים אל. הפק צד מוציאתו, בן הרשעים כאשר ישבו רוע הצלחתם ורוע עניות ירמו שהאל ית' כבר רחק מהם. ואניון בן אבל הם אשר רחקו ממוני, ויקרא

²⁾ אלא פיר' ולתוי.

³⁾ ואם פיר' ע"פ.

אשר ענינו חפרק ענינים¹⁾ יושב כסתור עלין ותחליל צא' אן²⁾. ורועל יאמרו בות': מעשיך יקרבו ומעשיך יוחזק. וכבר אמרנו לך החברים אשר הם הרכבה בדרך העבריה. ואומר עתה בהתראים אחרים, והם שוואת ית' השוואת האממי³⁾, הנצחה היה, היריעת הרוצה, היכל, ואין בחארינו אותו ית' שהוא יודע דה ערד שלא נצטרך לחאר אותו בחיות. אבל אם יאמיר אומר, שככל יודע הוא כי העניין, ואם הוא בן במשיאות, איןינו כן בחכון אותו לאחרים. כי אם יאמיר אומר שהחברים הוא גשם מדרבה, לא יאמר דבר. כי הוא לא תארחו בשוואת הוא, מפניה שכל מודבר חיו. אך זה חוראת החחיות, והוא חוראה כלתי נעשת אצל בעלי רהণין. אבל היא כדי שרצה למלה הנג על הבית, יאמרו: ידוע שהנג לא ימודר אלא על הכהולים, והכהולים על הארץ, ודכר מזכיר מן הארץ וכותלים סביביו, ונג לעליו הוא הבית, ויאמר לו שהדר, ואם הוא בן במשיאות, איןינו מספיק ולא טוב להכין וזה לולתו. וכן מי שהאר האל היה ביריעת ועובד לחארו בחיים, נשען עליו הדעה, לא יעשה הראי, ולא הורה על דבר. ואנחנו נבא לעין בחברים המשנה אשר וכרכום, ובאר אוthon במופת. אם אהדרותה כבר באנונה, וביארנו שהיא אינה כאחרות כל אחר, יאמרו בעלי העין ומה שאחר הטבע, כי אהדרותו ית' היא עצמותו, ובמאורים צרייך עיון. וזה, כי עצמותו, אם היהת היא אהדרותה, היה ית' הו אחד; כאשרנו האל ית' הו האל אחד, ועוד, כי אנחנו נדע מעצמנו שלא נשג האל ית' ועצמות⁴⁾ כל עוד יתוינו מוחברים לשמים – ואלו שנשיג וזה אחר הפרදתם, ונשיג נאמתו אהדרותו ית', ואשר ישין⁵⁾, זולת אשר לא נדע נשג כל טפק. ואשר חייב המגע השבת עצמותו ית' הו, שאנחנו לא נדע אמתה אלא אם בחש, ואם בגדיר ואם ברושים⁶⁾. ותחוש לא יפול על כלתי בעל גשם, והגדיר ג' אם יטם יקום מסקן לו, ואין הבדל לו, ולא גדר לה, ולא רושם לו. אם יטם הבדל, ואין טמי לו, ואין הבדל לו, ולא גדר לה, ולא רושם לו. אם יטם אהדרותה, הנה אנחנו למה שבחנו עצמי הרכבים כלם, לא נמצא בהם דבר ידמה לה ידענו אהדרות על דרכך זה, שידענו שהיא⁷⁾ איןנה כאחרות דבר מה מה שיקרא אחר אחר שאין במשיאות דבר, ואין כמותו ית' שיקבצם גדר וולדלו בהבדל, ואין טמי לו, ואין הבדל לו, ולא גדר לה, ולא רושם לו. אם יטם אהדרותה, הנה אנחנו למה שהרגשנו מעצמותו ית' וזה העין השוללי, והוא שאין כמותו ודברה היה⁸⁾ וזה במתה שאפשר לנו הדבר בו לברו. וכן כאשר היבינו לו החברים רביהם, צרייך שלא יטם מזה רביי בעצמותו ית', כאשר יטם במתה שבינוינו אנחנו, כשיואר מהואר ברכבים רביהם. כי אנחנו נאמר בарам ששה הגשים הנון, המרגיש, המרבך, ידענו באמת שאלת החברים כלם ננסים בעצמותו, ומorts קם⁹⁾ עצמותו והם חלקי גדרו וכאשר נהאר האלה ית' בחברים רביהם, לא נאמין שרם ננסים בעצמותו, או מהם קם עצמותו. ואיך¹⁰⁾? וכבר התבאר במופת, העלות דרך קדושתו המוגבהת מדרבי חברו כולם, ולא¹¹⁾ שהם חלקי גדרו, וכל שכן שכבר התבאר לנו במופת

1) חפרק ענינים כלוי של רשיומים.

2) צרייך להחותוף הנמציא.

3) ועצמות אפשרר צ"ל דבר או עצמותו.

4) נשיג וכור פיר' כאשר נשיג לעתיד עוד דברים רביהם אשר לא נשיגים עתה.

5) ברושים פיר' ביאור דבר בסוגו עם סגולת ולא בסוגו והבדלו.

6) שריא פיר' אהדרות השם.

7) צ"ל אחר.

8) היה זה, שאמר שהו אחד ואין כמותו, והוא הוא.

9) קם פיר' יוככל.

10) איך פיר' ואיך נאמין אתה.

11) ולא פיר' ולא נאמין.

שחוא לא יונדר ולא יודעם, אבל תחאתם לנו במופתים ברורים אחדותן חגמורות, יעלה בידינה אצל ב Hindenburger) תארים רבים, וכמו שאשר אישוני עניין אינם על קו הדישר, יראה הדבר האחד שניים, ועל דרך האמת הוא אחת, ואננס הוא יראהו שניים לחולשת חושיו ועקבומו אנהנו, כשייחמינו להבט העצם, אשר יכלב השכלים יותרף הדעת גמורה, לבתי צריכה לכל זה, והענן כמו שאמור הפילוסוף שקיים השיגנו הדרבים יהוה משני צדדים: אם מוחלשת מדרגת מציאותם, כהויל, והזמן, והמקום, וולת וה, ואם מגודל מדרגת מציאותם, כאשר לנו יקרה אצל העין באלהות ית'. כי הוא נעלם לחוק רצאו כmo המשמש המארה עד שלא יוכל העוף הנקרא וטואט לעין עליו. וכאשר יגלה האמת אמרנו שככל עזותוacha מכל צה, וכן תאריו וחוויכיו שתיה אורה, ושיחיה הוא עצמותו (ממנה רצוני שומו) ממנה עצמותו לא שובן מנקו דבר מorth בעצמותו, וכמו שעצמותו מוסכלות אצלו, כן ודר התאר מוסכל אצלו. אמנס אלה החארים אשר נניה אוחם אנחנו, כאשר נזכר בינויו, נברא במופת שאין דבר מטה אלם גמור. האלים), אם לא מץ שדורחה רבוי). וזה היא עניין החנצלנו מפנו. והתוואר היור ראי לו הוא, שהוא נמציא, ולו אחר בן החארים רבך, לא חייכו רבבי בעצמותו כל שכן שם שללות, ולא יתרבה הרבר בשלהה. וכתאריו ית' דרכו רבך. בסוג, והוא שהוא נמציא, ורבך שחוא כהבדל, והוא אשר אין כמותו דבר. אכן בסוג איננו סוג. כי הסוג יאמר על כל נשאיו בהסכמה, ולא יאמיר הנמציא לאו ית' ולדבר אוור בהסכמה. והחבר אויר הברל, כי התרבל הוא העניין הכללי, אשר בו כו' כללו) מין מן מין, ואין לראשון ית' סוג, ואין לו הבדל, אמנס בינו ובין שאר הדרבים שניי לא הברל. עוד ממקובץ אלה השנים אשר הם כמו הסוג והחבר וחבאו לנו החארים אחרים רבם בלחתי מוחיבים רבוי בעצמותו כמו שנברא לך. ואחר מהחארים אשר לו כפי דעתנו הוא שחוא אחד. וכבר בירנו במופת שעניין זה אין כמותו דבר. ומהם שחוא אמת, ויור אמרת מכל אמות בעניין האמת. וזה היקאים אחר קיום שהוא לא יתנווע, וכבר קיימו זה. ולא יהיה אחר העדר, ולא שלמות לו אחר חסרון. אי אפשר שיש חבל האר מוחאי השלמות שאינו קוצר כי, ולזה החנצל משכחו באמרו: יוכרכו את שם בכורך ומרומים על כל ברכה וחלה נחמה ט' ח'. וכן נקרא: נורא ההלות, ר' אל אשר נורא המהלך באשר רહלווה. ואחר שכבר קיימים, שהוא לא תנווע, ולא ישנוו הנקנים. ולא תליפוו העחים העברים והעתדים הנה הוא חמרי, נצחי, בשלילות החנויות מפנו. ובברא שחוא האמת הגמור), כמו שיאמין החאר מוחאים בדרורים יוכן ממען ואית האמונה אמר. ואם הגור אדם בשפטו היה אחמול בעיר פלונית, ונמצא רודר בן, אמר וזה המאמר אמת. וכל נמציא כאשר יתואר בשחוא נמציא, כתארנו תנפש בשחוא נמציאות ושכחויה נמצאים. ושהשכל נמציא, שנחקר וזה ונמציא כן, נאמר שאלה חמורי המצוות. ובמצאים, מה שחוא חמורי המצוות, ומהם מה שחוא בלתי חמורי המצוות. והחמרי המצוות ובלתי חמורי המצוות והוא אשר עתה נמצא, אלא שחוא בלתי חמורי המצוות, בשיתארו שניהם בשחת נמצאים, היה התר אמרת, וולת שחוא חואר מתחמד לחMRI המצוות.

) ב Hindenburger צ' לבד.

) עם החארה פיר' אבל באמת.

) שיבון פיר' שירומו מנקו על עצמותו.

) דאל' פיר' לשון שבואה.

) שדורמה וכו' אבל לא מפני שיש בו רבוי באמת חלילה.

) יברלו או יוכרו.

) כמו, נראה שחסר כאן; כי שם האמת אמנס יאמר על האמונה הדרבר שייאמרו שחוא נמצא בז' וממצא בז' וכו'.

ובلتוי מהמודר לבתי חמדרי המעדנאות. והארך רואוכן על דרכך משל, וחיא כי עתחר כשהוא נמצא, הוא תאר אמרת, וולר שハウ לא ייהו לשוחה וההמודר אמרת, ולא מאו היה אמתה וההתואר, והארך האלהות ית' וית' בשוחה נמצא, הוא חזואר אמרת, ממי או היה אמתה, ולעלום ועד יהיה אמת. והוא לבב, הנמצא האמתה, לפי שהוא חמדרי ליה, שהוא נמצא מאו ולעד ולנצח. וולחו הנמצא האמתה¹⁾, אשר²⁾ אין בחומרתו מציאות אמרת. והנמצאים התמודרים³⁾ המציאות ג'כ. מה שהוחה מהתמציאות נטה בollowה, הדוחו נמצא אמרת הוא לו מפנוי וולחו ואין לו מצד עצמו, אלא האפשרות והספק, והיוו סופיק שהייתה ושלא יורה. ואשר מציאותו בלחוי נטה בollowה, אבל עצמותו מספיק במציאות עצמו, הוא האמתה בעצמו. וכבר ביארנו בMOVFT שמציאות כל הנמצאים נטה בנטיא אחד, וזה הנמצא הוא האמתה בעצמו, ושאר הנמצאים להם האמתה ממנה⁴⁾, וכי ולחם מעצם הספק והאפשרות. ואין ראי שם האמת אללא לאחר הנטה בוט הכל, והוא האחד האמתה. ותארנו אותו בשוחה האמתה, עניינו, שלילות החולות מציאות במציאות דבר אחר. וכבר התנצלנו מהדבבות החדרים. ועתה נסיף לך בוט ונאמר. כי התארים הרכים אשר נטהו ית' בהם, לא יתכן בהם התארים העצמים או המקרים, בלחוי⁵⁾ הצלופים. אמנים העצמים הם כלו יאמר אומר, שהאל ית' והוא בעצמו ובעצמותו עניין לך. ואנחנו נכויב מאמרתו. כי לא ידע בן אדם דבר אלא בוגר, או רושם, ומה שאין טון לך לא יונדר ולא יורשם. הנה אין לך אל ידיות העצמות. ונחזק בחוקת סכל מי ישיחדר בוטה. ואם יאמר אומר שעצמותון הוא לך וכך, הנה כבר חייב בין חבר ורבבי, ואנחנו נחזק בו לכופה. מוקף על שהוא מוחזק אצלנו סכל. ולא יתכן כלל שיתואר בתואר שידה עצמות עד שיחויב⁶⁾ בעצמותו חברו. אמנים התארים המקרים שאינם צדופים, והם התארים שנפלו במתואר. כמו תארנו רואוכן בשוחה בעל ארבע אמות, או לבן, או חם המזוג, או מה שדורמה לויה מן התארים אשר הם בנושא; והנה להארו ית' בתארים מקרים. על שהם אינם נפלים בעצמותו, אבל על שהם יחס וצדופים. בינו ובין שאר הנמצאים, יתכן להארו בהם, כאשרנו ית' סבה הדברים וממצאים. יתכן שיתואר ית' מן הרים לאללה, ולא יחייב רבוי בעצמותו ית' כלל. וכמו שיתכן שיתואר אחד מן האנשים על דרך משל, באשר זה האדם הוא בן אדם מוד', ואב שני, ודוד שלישי, ואח אם רביעי ואח חמישי ואוביך שישי, וכאלו חשים רבים אל כל אדם על פניו הארץ, כשהוא יותר חכם מכלוב, או יותר גבור, או יותר חשוב. הנה והן אנחנו נמנע. אכן אלה היחסים הרכים מאה, לא יחייבו בכובי בעצמות המתוואר בהם. כן תארנו הכרוא, ית' בתארים רבים על שהם יחס בינו ובין שאר הנמצאים⁷⁾, או המשכלה, לא יזיך באחדותו הגמורה. וכבר ביארנו לך שהשלילות הרבות עליו ג'כ, ומשל זה כמה שאמרנו אם הארח רואוכן על דרך משל בשוחה איןנו אבן, ולא אילין ולא סוס, ורבים מהדרמים לאלה התארים, לא יחייב והכובי בעצמות רואוכן. ואתני אם הטענה להבחין כמה שהארנו אותו אל זה⁸⁾ התחילה, תמצאים ישובו כלם אל דרך השלילות. וזה כי הארנו אותו בשוחה אחת. אמנים עניינו שאין כמושו דבר, ושוחה ג'כ איןנו מחולק אצל השכל. ותארנו אותו בשוחה תמייה, נצחי, אמנים עניינו, שהוא לא

¹⁾ האמתה צ'ל בלחוי אמרת.

²⁾ צ'ל אחר אשר עיין מה שכחתי אחר זה.

³⁾ התמודרי המציה ג'כ ר"ל המלאכים והשמים.

⁴⁾ ממנה ובו פיר' שהוא נטה להם המציאות וכו' יעמוד מציאותם.

⁵⁾ בלחוי פ' אלא:

⁶⁾ עד צ'ל עד שלא יחויב.

⁷⁾ הנמצאים וכו' כלו הגשמיים או השכליים.

⁸⁾ אל זה התחילה, פיר' שלא יהיה בכך רבוי בעצמותו.

ההנווע ואיננו מהנווע ולא וחנווע לבר. וכבר ידעת שענן הטענה אצלנו הוא החשנות מעין אל עין, ותארנו אותו בשוא אמת. יותר אמרת מכל אמרת בעין האמור, אמנס ישוב, אל שהוא לא סר מהווע מצוי, ולא יסוד מצוי מיצאות לא יקנוו מועלתו. אמנס חארנו אותו בשוא כי הוא ג' שב אל שאן כמוו דבר, וזה כי המיצאות כל הנמצאים נחלה בו יות' ונכח ממנה והיור החשובים שבນמצאים התחלים בו יות' הם חים, ומן הנגע שיקנה להם דבר שאינו לו. הנה כבר הבהיר') שהוא כי מעד השלילה רצני אם מעד שהבהיר שמצוותו הוא יותר שלם ממצוות כל נמציא, או קאשר אין כמוו דבר. אמנס מופת הוועו יודע, השוב אל שאן הלוועות לו יות' בחמורים כלל. והחומרים הם המונעים והמטרידים מהשיג המוחשוה והמושכלות, אם המוחשוה, כי הכותל המפסק, או המפק הפרוש או הענן העבה, או הימים הנולמים בעין, או הצפון הנקריא בערבי תפארה המחדיד עליין, או מרחק המהיל או הדומים לאלה הם המונעים מראות מה שיוכנס לראותו. וכן כל מה שיוכנס להשינו בדבר מן החושים²⁾, אמנס ימנע מהם דבר חמריומי שירצה לחזור דבר מות, יעשה. וכן האידים העבים והחלוות המתוויות הם מונעים אותנו מירוק ההשגות השכליות כמו שיקרת לשכווותם, ולאשר ברסם מלא מן המאכל ולצריכים לנו. וכן שנמציא עניין הילדים בום גדרום, והם עדין על עין לחות חזק במוגם, כי הם לא ישכלו דבר, וכל מה שיתגנו מוניהם ונתקדרקו חמירותם מעט וראשון ראנון, יעלן בהדרגה אל השגות השכליות. ו煦מא יחרון השגה השבל על השגה החוש, באשר החוש יצטרך בהגעה השגתו אל חות נמציא הדבר המושג, או היון קרוב, ואל אמצעות אויר או אורה ואויר. וwashel להזות לו יותר מעט הלוועות בחמורים שיג המישכלות נמצאות או נעלות, ובאור או בחשך, והנה כבר הבהיר שתהמץיא אשר הוא יוחר רחוק הנמצאים מהחומרה, והיור נקי מותהלוות בה, לא יעלם ממנו דבר כלל. וזה ג' האר נחיה משיליה. רצוני שענן היהתו יודע, אמנס ישיב אל שהוא אין לו הלוועות בחומרה, ואחר שהוא נקי מחדברים הנקיים מהחומרה, והיור נקי מותהלוות בה, שבדיעת בכל הנמצאים, ועל היור נכבד שבפניהם, והיור מעלה מהם. אמנס יבלתו הנה אנחנו רואים, שהגנגל העליון אשר מתנוועתו החיה היום והלילה, וחנווע מהמורוח אל המערב בכל יום סבוב אחד, וינוי כל הגנגים אשר תחתיו בהכרה. והבהיר בחכמה הטבעית, שההנוועות השמיים הם סבות לערבות היסודות, והשתנות קשת כל אחד אל טבעו, الآخر בצורתו, וכל זה סבה להחגוגות ולהתילד המורכבים ומוחצבים. ובעל חיים. ולוקה הגנגל אם כן יכול גROL להבריה הטענה השמים והארץ ומה שעליהם. וההנוועה לא היה אלא ממשיע, כי כבר בוטל שיריה המנייע היא המהנוועה ולוקה הגנגל מניע, הוא בעל והחיקלה העצום. ואם היה האל יות' והוא אין בינוים אמיתי, הנה האל יות' והוא בעל היכלות העצום. ואם היה בינוים אמיתי, רצוני מהאל יות' מלך הוא בעל זה היכלה העצום. הנה יכולת האל יות' למעלה מוה היכלה העצום. אמנס רצונו, הוא תאר, נסיר בו יציאת הדברים ממנו בטבע פשוט, כאשר חבשל המאכל, או תשרוף הבנד מבלחן ידיעת, ואינה משובחת על בשול המאכל, ולא נשמה על שריפה הכבג, אחר שהפעל מבלי ידיעת. וכבר קווים, שלאל יות' היידעה היותר שלימה, והווער נכבד מבל ידיעת, ולא יוחס אליו צאת הנמצאים ממנה בטבע, כי אם ברצון. אכן ות רצון איננו ברצון היודע עצנו, כי הרצון אצלנו אמנס הוא תשיקת אל דבר, והתשיקת אל דבר הוא עניין מי שהוא נעדר אל זה הדבר, והאל יות' יות' אין

¹⁾ הנה הבהיר וכו' פיר, שהוא אין איננו כי לפיו שבְּ התי בא ממקומו וזה בונה על צד השלילות.

²⁾ החושים הוסף; ולא יובל להגינוי.

צורך לדבר, אבל כל דבר צריך אליו, ורצו^ו) בהפרק מorth שוחש אנהנו מוציאנו. ולא בראצון לבר נאמר זה, אבל בכל הדברים נאמר, שאינם לו כמו שהם חולחו ממי שיתואר בדבר מהם. זיהוה די למעין בו הספר בשער וה, כי השלמת הדבר, ביריעתו ית, ורצונו, איננה ממה שראו בכונת ויה הספר, ולא ממה שיסכלו רשות כל אנשים. ואולי יעין בו הספר מי שלא בין הענינים על אהמתם, ויטשו אותו, כאשר הטעו קצת מאחם שעינו בהם בספרים אשר ותחלף.² וזה בהם, מכלי היהום עצומות מטיעם. אלא מי שהבנתרו רעה יהיה פירושו רע, וקרת הספר. מהות^ו) הענינים הגולמים נתובים על ספר, מוכנים לעמוד עליהם מי שהוא ראוי, וממי שאינו ראוי. והיה דיוורד גנותו שיקחו אותם הלבבות מאותם שדרתם מישכת עליהם, וסברותיהם מובהרות.ומי שם אותם בספר נבר חפליג להרע, ואומר הכתוב: כבוד אלהים הספר דבר [משלוי כה' ב']. ונאמר למי שיטה העין עם, רוע הפוריש: אחר קיצץ בנטיעות. ואנחנו אמנס נכוון הטוב, ונבקש מהאל ית' שידרכנו בדרך, וכבר החכאר מכל מה שקדם שהוא ת' וית' אין סוג לה ולא הבדל, ולא מקרה שישינהו ואין גדר לו ולא רושם לו, ומיציאתו יודה מבואר מכל מבואר, ומהותו יותר נעלה מכל נעלם. ובידיעתו שאין חזק לירעת מהות, ואין דרך להכחיש מציאותו,ណע כל מorth שאפשר להשנות ממשות מציאותו כי הסכלים מבני אדם לא ידעו עצמות, אך הם יחשבו שascalותם בורה בסכלות בתנועות השמים. ועתה הלקויות, חולות וזה מה שיסוכן ואיננו נמנע שירע, וחכמים ירעדו מה שאפשר שירע, ומה שאיפשר שיירע, ואשר הוא על הרוב^ו). כי על הירעה בעצמות האל ית' ואיכות צאת הנמצאים הרבה, אמר איבוב ע"ה: והחכמה מאין חמוץ [איוב כח' יב']. ושאר זה המאמר, ורמו המגע השגרת וזה כל עוד היונן באלה החיקיט אשר בחומרה, באמרו: ולא חמוץ בארץ החווים [שם יג']. ואלה החאריך השמונה כבר ביארנו, ומה שראו לבארו בעניין, אך ראיו שיאמן. ואנחנו לא נתקען, שלא יהי שם^ו) וחארים אהרים, שיתנו עליו ית', אך אחר השמר בשינויו על אופן לא יביאו על רבי בעצמותו.ומי שיתעתק בשיהיה להם מספר מה על כל פנים, כבר התחכם בעניין התחכਮות גודלה.

כתובים מעדים במה שקדם

אמנם תואר היכלה נגלה לאברהם לzychק וזה ביאר הכתוב באמור: וארא אל אברהם על יצחק ואל יעקב באלא שדי [שם יג'] אמן החמידות והנחות נגלה למשה ע"ה אמרו ית' אליו: ויאמר ה' אל משה אהיה אשר אהיה [שם נ' יג'], אהיה שהוא אחר אשר, מורה על עתיר באמת, מודיע החמדת הצעירות לנצח. ואהיה הקדום לאשה מלא מורה על עבר בניה על עתיד. וכבר ירעת הות עוכר וה בלשון העברי, אמרו: שמעו עמים רגנון^ו) שם טוי יד', ימצאו הארץ מרבר [דברי לב' יג'], יוכבחו על במת הארץ [שם לב' יג'], והדרומים להם. ולא אומר שאלת התביבים ע"ה לא ידעו שההארים האלה לא ית' עד שנגלו להם, אבל אומר שהם ירדו מציאותם לו, וחארים רבים מתאר הרגלה והעלוי, ולא ירדו אי זה מהם. ראיו לנוטות אליהם, ואשר בהם יתפללו אליו כשירצו להיוור נועים, עד שנגלה להם זה הענן.

^ו רצונו וכו' פ' כי רצינו אינו הולך מרווחת השגרת דבר שאינו אצל,

^ז אלא להשפיע דבר משלםתו וטומו לעולם.

^ט אשר יתחלף, בולם אשר נשא ונתן בעניין זה בהם.

^ט מהיות פיר לפיר שהיה.

^ט על הרכבת פ' כי הרבה מה שאינו ידועם ממה שירודען.

^ט שם צ'ל שום.

^ט רגנון פיר תחת רגנו.

כמו שאמר לאברם: אני ה' אשר הוזחתי מארך ימים נבראשית מז' ז'.¹⁾
ונאמר לו ג'כ': אני אל שרי החהלך לפני והירח חמים [שם ז' א'], ונאמר
לייחס: אלהי אברם אביך [שם כ' כ'].²⁾ ונאמר ליעקב: אני ה' אלהי אברהם
אביך ואלהוי יצחק [שם ב' יג'].³⁾ ונאמר לו ג'כ': אני ה' בית אל [שם לא' ג'ג'].⁴⁾
ונאמר לו ג'כ': אני אכל שדי פורה ורבה [בראשית לה' ייא', ויה'].⁵⁾ כי הנביא
לפעמים קרה לו בתרחות⁶⁾ הגלות לו וזה העניין העצום, שלא יאמין בעצמו
בתחלה, ויהוה מספק, אם יהוה זה דמיון מה, או מחשבה מה, ערך שקיים
וה אלו המאמר האלקי בשם יקרא אצלו בה יהוה זה השם מבהיל ומפחד
לهم, ותפללו בו בערות צרויות ומצוותיהם. לכן אמר יעקב ע'ה: הגירה
נא שמק' שם לב', ואמד משה ע'ה: ויאמרו לו מלה, שםנו [שמות ג' ג'ג'].⁷⁾
ואחתה תמצא קדמונו והטוביים מרחיקים התארים אשר לא זכרום הנביאים.
ויסחפה על אוחם שזכרו אוחם מלהם. כמו שאמרו קצחים לשיליח צבורה, על
אשר אמר האל הנורא והנורא, העוז, והאדיר, סימחתה לשבחה דמוך.
הני תלה או לאו דמשה אמרינה לא הוה אמיןיא להו. אمنם האר האחרות
זכרו משה רבינו ע'ה, ושמה האומה הפסוק המדבר בו, פסוק אמוניח. ירכו
לזכרם בחיהם: יי אלהינו יי אחד דבריו י' ד', וזה, שהעהלה מוה הפסוק שאין
כמושו ית, דבר. וכבר החבادر שוויה הייתר נכון מכאן מכל מה שיאמר, ושבל מה
שיאמר לו ולחו אمنם הוא על זה⁸⁾ הענן, או בוה העניין יותנה בו. אמן
שהוא ית' האמתי והחייל כבר ביאר זה ורמיה באמרו: הו' אלהים אמת,
היא אלהים חיים ומלך עולם [ירמיה מ' יג], ואמנם הרazon, כפסוקים המורים
עליו הם מפורטים כל כך, עד שאינם צדיקים לבאר. הנה כבר תראה, שמה
שיושג בפילוסופיה האמיתית אחר העמל והשתדרלות, הוא מושג א' הנביאים
ולמקובלים מהם בחסד האל ית' וית' .⁹⁾

העקר הרביעי בפועלית

והם ארבעה פרקים.

הפרק הראשון: במופת מציאות המלאכים, מצד מה שיישנו מהם האנשים
במחשבותיהם. הפרק השני: במופת מציאות המלאכים מצד חנויות השם.¹⁰⁾
הפרק השלישי: בסדרם המצוות והשתדרל הסביה. הפרק הרביעי: במקורי
הדרות.

הפרק הראשון

במופת מציאות המלאכים, מצד מה שיישנו מהם האנשים במחשבותיהם .¹¹⁾
אנחנו ראים הנפש האנושית הדרה חלה משכלה בכח, אחר חרוט
משכלה בפועל, והחליכה מן הבכת לא הפוועל היא חנואה, ובל גונעה לא תחיה
לא מנניה כבר נשלם זה .¹²⁾ ובמציאות מנייע, יעיש הנפשות האנושיות מן הצל
אשר הדרינה בו¹³⁾ משכילות בכח, אל הצד אשר תהיינה בו משכילות בפועל,
וכבר ביארנו שהרביר אשר אליו החנואה, לא יעברו¹⁴⁾ שיזהר, בכח למנייע,
הנה היה זה המנעעה בפועל. ונוסף לה ביאור לחמול על عمل החלמירים,
ונאמר, כי האדם יבלר והוא לא שכיל דבר. אחר כן גע בהדרגה א' הידיעות
הראשונות, כידיעתו: שהכל גדול מחלוקת, והוא חלה מה שישער, כי אהיה

¹⁾ וזה פיר' הגלות הנבואה בקריאת השם.

²⁾ בתרחות הנלות, פיר' כמשמעותו בנפשו על צד החקירה ואת ההשנה
העמוקה מוחاري היה'.

³⁾ על זה פיר' שהם שללות כמו לא אבן וכו' או יותנה כלומר על זה
החגאי שיישבו אל השלילות .¹⁵⁾

⁴⁾ בו פיר' באדם .

⁵⁾ לא יעבר פיר' שא'כ' החנוע צריך למניע אחר עד אין חבלות .¹⁶⁾

אטמעא, כשתהן לו איזה רבר אהוב אליו, ובכך יותר, שופט שהכל יוחר מן החלק, או שהשנים יותר מן האחד. ואחר ישער, שככל שני דברים שווים לדבר אחד הם שווים. ושהחפכים לא תתקבצ' במושא אחד, וכמו אלה המשפטים הנקראים ראשונים, המניעים בהתערורות אלה, בלי מוחשבה, עיון, ומבלתי וכלת לאנשי. אף-ככלם להיות מסופקים בהם, ואם^๔ השתדלן בזאת. ואחר ילק בחרונה אל חילוקת החקומת, וסדרום על חמנות מה, והוללה החולדות מהם, עד שניינו לו החכמאות הלימודיות, והחכמיות, והאלוהיות. ואלה פולם חנונו, ותנווה לאחרה אלא ממנני. ונמנע שיתהנווע בען מא, ווינע בען, ואכן הוא המנייע והקמנוע. האמת^๕ לא ימנע שרתווע בען מא, ווינע בען, אכן ב' המנייע לאן חנונו מאלו, אלא מזולתו, ואי אפשר שילך וזה לבלי חכלית כבר נשלים זה, ואי אפשר להנעה הנפש האנושית מן הסכלות אל הידיעה, מבלחתי מנייע ראשוני, ושלא יהיה הוא^๖). קינה ור' הרבר אשר אליו התנווה רצוני השכל, אבל היה נמצאו אי בפועל מתחלה הדבר. וכבר ביארנו שתנהפש האנושית המשבלת המשוכלות הבוללות, ויורעת החותרים והראויים למחותרים, והאפשר להם. והמנע, ושאר החכמאות, אי אפשר שתהיה נשם ולא בח נשם, ובזה המוף בעניין, וויהר נבון, וויהר נאות נכרי, שלא יעבור שייהו, אשר השכל בפועל אליו תמי, גשם, ולא בח גשם, כמו גלגל או זולתו הנה לא יהיה גלגול. ואם היה אחר כן שלגלו נפש, לא היה נפשו היא והה מנע, אשר יקראascal בפועל, כי הגלגול גשם, ונפשו מנייע גשם. וזה אשר נזכר בו אוננו נשם, ולא מנייע גשם, ויקרא עצם פשות, ויקרא כל בפועל, ויקרא-אם-צד שיפעל בשכל האנושי פועל, מוציאה מן הכלח אל הפעול שככל פועל. וכן קראו העם^๗) וכנאשר בחנו המופת. שלהם מצאנוו אמת ויציב, ומצענו התורה והפילוסופיה מסכימים על זה.

cohobim mu'adim.

לע' כי רוב בריתם הבורחים מכמו אלה העניים, אמנס יקרה, לרואיהם דבר בלתי מוגבל להם, וכל שכן אם היה רבר מה גדרל מאה, והירה לו בסכמתה עם שם מה מורה עלייה, והירה, מורה על גדרתו זאת מצד שיורה עליו, וכאשר נקרא אחר כן בשם בלתי מפורסם אצלם, היה אצלם כאלו אינה מורה על אותה הנדולה, מצד שהוא בלתי מפורסם ההורה על עצמותו. כי שם כלב בן יפונה, כאשר ישמעו היהורי, נפליה בנפשו ממנה צורת הנדולה. זאמ' יקרהו קרא מרד, יקשה עליו מאה, וברח ממנה. ערך שיזכר פריש רוז' בפסוק: אלת בני בתיה בת פרעה אשר לך מרד [דבריו הימים א' ד' יח'], למה נקרא שמו מרד? שמרד בעצמת המרגלים, שקתה הנפש בזה. וכן ר' הרבר אשר יקרהו הפילוסופים השכל הפעול, هذا אשר יקרהו אנשי רוח הערב, הרוח הנאנמן, והרוח הקודש. וקורם לאלה כולם קראו הגביאים רוח הקודש, ואמר הכתוב: אבן רוח היא באנוש, השכל האנושי, ונשמר שדי חכמים רוח הקודש. ובכתוב מהדורמים לאלו רבים. יתחננו מי שירצה.

הפרק השני מן העקר הרביעי

במופת מזיאות המלאכים מצד חנונות השמיים.

נאמר שהמופת על מזיאות עצמים בלתי מוחשים קשה לעליון. אמנס העצים המוחשים, רצוני הגשמיים, בקלה נוכל לדעת אותם. כי רוב מה

^๔ ואם פיר' ואם גם.

^๕ האמת, פיר' לשון קראי.

^๖ הוא פיר' הראשון.

^๗ העם ירמו על עם נכרי ולא על עם ישראל.

שיש בני אמנים והוא מן העצם המוחש, לוח נשיג העצם המוחש בנקלה¹⁾, לדמיון²⁾ ובינו ובניו. אמנים העצמים הבלתי מוחשים, מה שהירח מהם לו פועל מכוון בגשמיים, אנחנו נדענו מעד فعلן המכואר, מפני שאחננו נדע שיעשה הנשים איננו גשם, ואם היה הגשם, בלתי מתנווע אלא מגש ממש אחריו, לא יהיה מתקן ממנו רק שתחו החיצונים לבה, כמו שאחננו כאשר נשתרל לעשות צורה ארם על דרך משל מזוהב או מאבן, או אי וה NAMES שיריה, נתkan מכוון השטחים החזינים בכיל יכלתו, אמנים עמקי הגשם ישארו רקדים מן הקלאכה למגרי. אך והරבר אשר ישקע בעמקי הגשמיים, ווישם בהם מן המלאכה יותר מה שבשתיחם, אינו גשם כלל, אבל הוא עצם רק, י יצא מחקמה מופלגת. ובזה, אמרו ר' זעיר: אין צור כאלהינו [שא' ב' ב'] ואין ציר כאלהינו, בא' וראה שלא כמותה הקב"ה מורת בשוד ודם, ארם צר צורה ואין יכול לעור בה קרבים ובני מעיים, והקב"ה צר צורה בתוך צורה, וצר בה קרבים ובני מעיים. ומפעולות הנפש בנים נגע אל חכמת הנפש, וכבר הביאנו מה שבו ר' למספק. אמנים הרוצה לאך עד קעה, וקרא ספרים וולת זה, אמנים העצמים הפושים אשר אין תחולת להם בಗשמיים — ובאויל שיש להם רשמיים ורפואיות על הנפשות — הנה לדרקיהם ודרקיהם משכנן³⁾ רשומיהם, יקשה עלינו השגהם, כל שכן, אחר שרויה מטבח המשיאות, שהרבר אשר לו התחלות רבות, מסודרות, מתחפלות בקרבה אליו, וברוחוק ממנה, אמנים יהיה יותר דומרה בהתחלו הרכובות, ורומה יותר פחות כהחלתו הרחוקה, אחר כן יהיה דומרה יותר פחות ביותר רוחקה. המשל באהר, הנה החחלתו הייתך קרובה אבוי, והוא דומו לו דמיון גדייל. ויתר רוחק ממנו קון החחלות החמריות, המונעות הנכונות בהעמדת גשמי האבוי, והוא ידומו להם בגידול והזונה מבלי הצורה⁴⁾, והוא ידומו להם בגשמיויות, ומץיאות האיכות, ובכברת החשתנות מבלי הנפש. יותר רוחק ממהם היסודות, אשר מתנוועותיהם יהמוינו והיסודות ויהיה חולדה האדם וולת האדם. והיוטר נראה מן הגשמיים השמיימים לעשות רשותם בגשמי המורכבים, המשמש, עך שהערבים אשר אין יחס השימוש אליהם, לא יתחלו בהם, ולא קרוב להם, בעלי חיים, ולא צמחים, ודמיון האדם לך⁵⁾ רוחק, אמנים הוא על עניין בניות התיסודות הנשיות⁶⁾, ושישבליל עליהם, ואם לא אמר בהסתמה. ויתר רוחק מן המשש כוהה הנглаל הנטה רציני הגורות המולות, כי אם לא היה הוא, לא יתרחש דבר ולא יפסיד דבר, כי פרקי שנה מתחפלים, או איקיות מתחפלות, או הפלים בכלל, לא יהיה כדי להוות הזיהה. הנה וזה הנглаל סבה ראשונה נשמי בהויה והפסה, והיחס בין האדם ואות העגולה התייחסות תלתש, והוא כי האדם הוא גשם, ואות העגולה מקרה בנים כי שני הקטבים והבריח והעגולה הנגולה אשר מרחקה משני הקטבים מרחק אחד, כלן מקרה, לעוגלה, מצד שהוא מתחנעת — ועוד חוסף בוה ידעה כל-עד שחרצה לעין — ואם היה אחר השמים החחלות אחרות, ואחר האחרות, הנה כל מה שיירחק הסדרה, יירחק החדרמות בין החחליה ובין מה שהוא לו החחליה, עד כי באשר ישתרל האדם למצוא מהיות כמו אלה החחלות הרחוקות, יקשה עליו, אם היה מציאותם במוחלט בלתי נמנע עלי לחשיגו, והוא אז שירא שיא אם? רצוני אם אלה הדברים נמצאים אם לא... ולקיים את השאלה תרומה הנפש בחחלתו העיון אשר לו דוקרוק, שמן הנמנע, שחויה צורה מן הצורות נמצאת בכלאי נשים, כל שכן שתהייה עם זה סברה למציאות צורה בגשם, ושיתיה זה

¹⁾ לדמיון, בעבר הדמיון שיש וכו'.²⁾ משכן רשומותם כלו הנפשות.³⁾ הייתה אלה פיר' חמוונות.⁴⁾ להם פיר השמים.⁵⁾ הגשמיות ציל השכליות.

מננה²⁾ מכלתי שזחנונו. רק שהמעין באשר עיין זה, נמצא לו ראשונה משלים יקרבות אל המאוחם, עד שמצוין אחר זה מופחים מוה. כי הספינה החלה הגשמי בעל מלאכה הספינה, ולה התחלה בלחי גשמיות, והיא נ'ב ספינה, לא בנסם³⁾. רצינו שמצוינות הספינה בשכל מלאתה הספינה, הוא סבה מציאותה בעצים וlothו. כי בעל מלאתה הספינה יטרוף בהירות הספינה מאותו עם חמי הלחות והעצים, אל משוש וה בירוי וכומן בדרכו והדרגה. ואלו דמיינו היה לו מן הכת, בעין שכאר שמצוין החמורים שלמי הרכבתה, היה ידיעה בזרת הספינה סבה להקנותה על החומר, מבלי משוש, ופהואום בלבד ומן, היה זה משל, למה שנרצה לבאו ממצואות הנמצאים הגשיים, והשפעה צורחות עליהם מצד העצמים השכליים, פהאום, בלבד ומן, כשמצוין החמורים המכניים. ואם רצינו להביא מופחה על מציאותה אלה העצמים השכליים מצד תנועת השמים מיפת אמת, הרכבי הינו עושים זה. אמנים יתכן לנו על דרך רוחנו אוורבים להרחקה, ונעווב אותו למישרצת לכלת כי נולך דרך הישר ונאמר: כי אנחנו כבר ביארנו במופחת מציאות עזם שכלי, נפרדר מדרגתו מן הנפשות האנושיות, מדרגת האור מן הראות. כי הראות כל ומן שלא הגיע האור עליו, היה ראות בכח, וכאשר הגיע, שמו ראות בעועל. כן הנפש האנושית, היהיה יורעת בכח, ואחר תיזה לה החכמה בעועל, מעצם, יציאנה מן הכח אל החועל. וירונו תחלה אל הידועות הראשונות, כאשרנו שכלי שני וברים שווים לדבר אחד הם שווים. כי ככלות והמשפט, והיתנו קאקורט שזו אוצר בבל עת, ובכל חומר, לא ייען לנו בחיפוי. כי החופש כל ומן שלא נדע בבירור שהוא כל חבורים רבים, לא יתאמתו, ונctrיך בו המשפט, שיחקbezו לנו כל שני דברים שווים לדבר אחד, געמדו על היותם שווים, ואו נאמין וזה בוה המשפט, ולא נמצא העניין כי, אבל לא מצאו לעולם עד הרה, איש שהגיע בו הascalות, עד שישופק בו המשפט. כי מסדר אנשיים, אם החלוק כסף על דרך משל, אין דבר אחר במאוני בקהל, לא ותאמתו, ולכך כל אחד מהם משקל אבן השק שלו, חמוץם יתרוץ באמור ובאמונה, באשר אדר שורה משקל האבן שווה למשקל מה שהגיע כל אחד מהם⁴⁾ שווה למה שהגיע לאחר. מבלתי שיבאים נפשם לאמר: נניח שהמשקל שווה לכל חלק, מאי לנו שכלי חלק שווה לאחד? או יבקשו לנסתות זה, אף עפם אחרת בכל ימי חיים. וכן כל מה שירונה להז מידיעות הראשונות. וזה והרומה לו הערה⁵⁾ וכל הערה מן מעורר, א"כ בכאן מעורר. וכבר ביארנו שהשמות יתנוועו בראצון. וגאמר שדעת הפילוסופים בסבב הגוזם הוא האלהית⁶⁾, והמלאים הגשפעים קמננו בהדרגה בסדרו יוכרו⁷⁾, אין משלמותם דבר הוא להם בכח, אבל נמצא להם חמיד. והגשים השמיים הם התחלה הנמצאים אשר ישנים חסרו מה. וזה, כי להם עניינים מה בכח, עניינים מה בעועל. והמשל בוה: כי לב הארץ על דרך משל, כשייתה על אופן המורה באמצעות הארץ, היה באמצעות השמיים שבאמצע הארץ בכח קרוב, ועל באמצעות האלים רקייםם⁸⁾, בכח יותר רחוק, וכן כל כוכבי השמיים. וחלקו השמיים להם אל חלק הארץ יחסית מתחלפים. מחות בעועל, ומהם בכח. ואשר בכח, מהם בכח קרוב, ומהם בכח רחוק. והזיאיה מן הכח אל הפעול בלמותו, והוא דומה באופן מה בנסיבות אשר שלמותם להם בעועל חמיד. ואם היה אפשר בעצם השמיים שייהי כל רגע להםenna ana בעועל, לא יתנווע, אבן למה שייהי השמיים גשם, וכל גשם כאשר היה באנה מה בעועל, היה בולתו בכח, היה השלמות והזיאיה מן הכח אל הפעול. וההרמות בעצים אשר אין דבר להם בכח אמן הוא, כאשר יתלופו

²⁾ צ"ל מנעה.

³⁾ לא בנסם כלוי לא גשמי.

⁴⁾ צריך להוסיף כל חלק שהגיע לאחר.

⁵⁾ הערה כמו השפעה.

⁶⁾ יוכרו פי הטעבים או הפילוסופים.

אנך אחר אנך, ויצאו חמד רמן חכח אל הפועה. ועל זהת האופן החשבו
שיהירות הנערת אלה העצמים הנכבדים לעצמי השמיים, רצוני על צד
תשוקת המהנווע להדרמות במנייע, לא עלי צד החתנווע אשר כאשר
הנעם המנע. זהה הוא ג'ב מחרנווע, אבל כמו שהוא שחוושק על דרך משל עצמו
הרגיש שלמות החשוק, תחפועל וחתנווע¹⁾ מכל שיתנווע החשוק כלל, ולא
ישתנווע. וזה העניין סדרו ר' שלמה אבן נברול ז' ואמר: והוא נכוף לשומו
יש כמו יש כמו חזוק אשר נכסף לדודו. וחשבו שאלה העצמים הנכבדים:
אם היו מנייעם אלה הגשמיים השמיים באופן ג'ב חנווע בעצמות
המניעם, יפול הסכוב²⁾, וכבר בארכו שהוא נמנע. וזה העולה מסכורתם בסכת
חותנווע השמיים. ונוסף אנתנו בוח ביאור וויען ונאמר: לא יתכן שתתנווע
השגהה בבעל חיים והצמחיות ווילחט מן המורכבות. כי לא יתכן על החרכה
שיתעסק הנכבד לחגוז בנטלה, ואם היה המלך באופן מה עובד העם, נלחט
בלעדיהם³⁾, והרעה עובד המקנה, אmons זה לתועלת המלך, ולתוועת הרעה,
ואין רבר מן הבעי חיים וחצמחיות שישוב חולחו אל השמיים. ולא יארות
שיתעסקו השמיים בחועלות של אחר ושלמותם. הנה נבר וחויב שיהירה
לחשוקם שלמות להם. אmons למחיש שיכחיש טענותם ויאמר, שמצוות
אליה העצמים השכליים לא יחbear עדין, ושותנווע השמיים, ואס לא תהיה
משגחה בגשמי המורכבים. אולי⁴⁾ לתקלית אחרת מוסכורת אצלו, ולא
יתקיים מזה מציאות עצמים שכליים, הנה השובותם בוח היא. שמצוות עצם
שכלי ופייע שלמות על הנפש האנושית כבר קווים, ושות העצם השכלי בלתי
מוחנע כבר קווים. הנה במצוות שלשה מנייעים: אחד מהם מניע, ניע
מכבלתי וידעה, כמו מניע האבן אל המטה. והמן השני מניע בידעה, והו
עם והמן השלישי, כמו נשם האדם. כי כאשר העתיק אותו מער אל עיר אחרת,
הנה הרץן במעט שיתחרדש לה בכל פסיעה עד שתהיה על דרך מה, כל עוד
שטראה המהלך עליה נכון, אחר בן תראה שלשוב אחר ממנו⁵⁾ נכון, ואן
יתחרדש הרץן, ותחזרה ההנע, יתחדרשו בו החחלפות, עם שהכוונה אל
העיר המוועתקzia היה חוקה וקיימת לא יתחדרשו בו חלופים. ונסכים על שתנווע
הנפש יתחרשו בהם החחלפות המדי, ואחר שיתחרדש בתנוועיהם החחלפות,
הנה אmons זה, לפי שתחכמויות יתחדרשו לך זאת אחר זאת, ותראה
הנפש מניעות ומתקנוועות. והמן השלישי מניע ניע מכלי שירטווע, ולא
יתחרדש בעצמותו שניי, כמו שאמרנו, שלנסות האנושיות מעורר. כי זה
המעורר ויחביב בו בהכרה שהוא שללא יתנווע, א'כ כשתנישרת הנפש האנושית
למושך אליה מברכותיו, הושפעו עליה. ואס החנווע זה המעורר היה
לו מניע, ושב העניין באחרונה אל מניע לא יתנווע. וזה המנייע לנפשות
האנושיות חמיד יניע, כי חמיד ומצא הנפשות האנושיות מתנוועות
מן הכח אל הפועל. וכבר התבאר שאחתה המציא שיגיע להם ריוועות מורה
וחמציא בהם לא החחלפות. ואס החחלפות, הוא שיגיע להם ריוועות מורה
אחר מורה, וקו' לקו. אם לא החחלפות, כי תמיד יושפע עליהם החחלפות
במוחלט. וכן כאשר הניע הנפש מעור אל עיר, כמו שאמרנו, החחלפות
בדרכיהם הסתולים אל זה, עס החמדת הרץן מאין שניי בכוונו ללב אל
העיר. מניע החנווע המוחחלפת, מוחלף ההנע מטען, ומנייע החנווע
הבלתי מוחחלפת, בלתי מוחחלף ההנע, בלתי מתנווע, אבל הוא דעת ותנה
בנפש מזאת השכל המעורר לנפש האנושית. אחר בן נעהק אלה החקשים
אל חנווע השמיים. ונאמר שחתנווע כל כוכב מן המורה לצד אמצע השמיים.

¹⁾ ציר להוספה נפשו.

²⁾ יפול הסכוב פ' כי לבסוף יניע המרכיב התהווון הגלגל הראשון בסכוב

זהו נמנע.

³⁾ צ'ל בערדים.

⁴⁾ ציר להוספה יהוה.

⁵⁾ צ'ל ממנה כלומר מן הדרך הזה ולכנת דרך אחר אל אותה העיר.

ואחר מאמצע השמיים לצד המערב, ואחר מן המערב לצד יתד הארץ²⁾, ואחר מיתד הארץ לצד המורה, היא במדרגת הרמת הארץ פסיעתו על הקרקע הסלול, אל עיר יכון אלה. והתנווה במוחלט דרישת להתרומות עצמים תנכבדים השליליים. כי רשותים וטבחו בנסיבות השמיימות מעצם שלבי יכון³⁾ ההדרמות בו. הנה בכואן עצמים פשיטים, יחסם אל גשמי השמיים. יהם הנפש האנושית לא הנש האנושי, לא ימנע אליהם השמיות והחיה הפלופת במושכליהם. ובcoaan עצמים פשיטים מדרוגם מן העצמים⁴⁾ אשר הם לשמיים כמו (הנפשות), מדרגה השל הפלול אל הנפש האנושית, וחויב שלא יהיו אלה ולא אותם⁵⁾ פחוות מספר השמיים. ואם היה לבב מן הכוכבים גלגול מיוחד לו, כמו שיש לכל אחד מכוכבי לכת גלגול מיוחד לו, רק שתנווה כל הכוכבים, הקוייניט בגלגליהם המתחלפים. חנווה שורה, עד שישיאר היחס ביןיהם במרקח שומר ליעולם. אחר שאין זה מן הנמנע, בגדלה מספר המניינים ומוניין המניינים רביהם. ידרמה מאמר דניאל ע"ה: אלף אלף ישמשניהם וכובא רבנן[Daniel ז' י]. ולשואל שאלה ואמר, כבר הסכימו האנשים על שהמניע אשר לא יחנווע אחר, והעה יאמרו שלנפש כל רקייע מניע לא יחנווע. א"כ המניינים אשר לא יחנוועו רביהם — והתשובה, שוואגשים אמנים סבירו שהמניע הראשון אשר לא יחנווע הוא אחר, וזה האחדות שבאל הראשון, לא אל אשר לא יחנווע, אבל העצמים אשר לא יחנוועו רביהם מסדריים, כמו שגשמי השמיים מסדריים, והמניע אשר לא יחנווע בפרק הוא אחד אחדות גמוריה כמו שנ██יף לו באור בפרק אחר וזה, כשנ██יבו סדר המציאות. ולמה שהשתROL אבן גבירול⁶⁾ ול' לקים אלה העצמים הפשיטים במאמץ השלישי מן המקור, הביא יותר מארבעים מופטים, אין אחד מהם בשום פנים הקדרתיות אמותות, אבל אם הגדרה שבהם ואם שתיתן מונחת באמדון הדעת, והניח אוחם למני שירצח לבחור מן הרע צרכו. כבר וכרכנו סברת הפלוטופים, וכאשר בחנוו אותה, לא נמצא בה דבר סותר לרה, אבל נמצאו חות מעידה על רוכ סברותיהם ועל קצחים לא נמצא ברת מנגד להם, ולא מקים אוחם. אמנס היה לשמי תנווה נשפיות ברצון, הנה כבר באנו עוזויהם מן הכתבים. אמנס תנווהיהם על דרך נשמעים לא ית' הנה הוא נמצא בכחוב מה שונכו.

כחותם מעידים.

אמר פריך ע"ה בעניין השתמש הכוכבים בתנווהיהם למלאות רצון הארץ: ברכו ה' כל צבאו משרתיו עושי רצונו [תחלוי קן כא], ואמר בכואן החיים להם מן הצד האלקי, ובחוותם מקבלים עליהם למשמעותם לאמור הארץ: אתה הוא לךך אתה עשית השמיים שמי השמיים כל צבאים הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם אתה מחי את כלם וכוי [נחמי ט' י].

הפרק השלישי מן העקר הרביעי

ביבאו מאמרים בסדר המציאות.

כבר נתיר דעת הפלוטופים האמתיים על שבסת המציאות כלו, והתחלו הראשונה ית' וית', והוא אחר, אחדות גמורה מכל צה, כמו שכבר ביארנו. וזה אחר שגששו כערום אלף שנים, וטעה מהם מי שטעה ופרק מי שפרק — ברוך שלא שם חלקינו בהם — אחר בן לא סדר האחרון מהם.

²⁾ יתד הארץ. ³⁾ zenith.

⁴⁾ כתוב הם צ'ל אשר יגון.

⁵⁾ עצמים פיר' השליליים.

⁶⁾ לא אלה ולא אותם פיר' העצמים חפשוטים הראשוניים והנפשות השמיים.

לערער דעתו הראשונית, ויקרב אל הירוש והנכון, ראשון רាជון, עד שעמך על זה דעתך; אשר הוא ירושה עתה בידך, אשר לא ערער בו מערער כל ימי עולם, להיו如此 מאוחרת שנה³. ואין דרך שיעירך כמו שאין דרך שיגיעו ימים, יאמן בהם אמונה מיבור במשמעות האמתית, כמו שתגלוות או קטעות יותר משתי נזבות; ומה שגששו בעניין היחור אליי שנים נהנו לו בהחזרות אלה אל אimoto⁴ הנכונות, וכאשר נאמר: ברוך אתה ה' אשר בחר בנו מכל העמים, אין ראוי שיפלא מהה בעל שביל, כי ואת האמונה הנכבדה אשר נפלת בוקד על שאר אומותנו. נתנה לנו אהנו הלהה ביל עמל. ואם באה לולתנו, מארינו באה. ונשוב אל השלמה אמונהם ונאמר, שהם, אחר קיום היחור אור צלם, מצאו הנמצאות הרבה, ויציאת רבוי מוחדר יציאה ראשונה, נמנע אצל השבל, יותר ממה שייתברא זה, דיא אצל ציוויל, יציאת הפכים מוחדר אחדות נמרחה מכל צד, עד שייא מאחר אהדותנו המורה המתוב והעלל, או החום והקיה, או ולית אלה ההפכים. וזה, שאם יעבור שייא מהדבר מה שאננו נמצא לה, ואינו בכחו, יעבר שייא מאי וה דבר השם מן הנמצאים כל הנמצאים, עד שייעבור שייא, על דרך משל, מגרניר החדרל לגיל הפלות, ולגיל הרכובים, וכBOR דארץ, וכל מה שעילרם, אמן והויהך בטלן שבבטוילים. הנה אינו יובר שייא מן הדבר אלא מה שהוא נמצא לה, או בו או בכחו. ואם היו יוצאים מן האחד גמור האחדות, דברים ההפכים, הנה א"כ בו הפה, או בכחו או נמצא לו. אמן האחד אהדות גמור שייא אינו יובר שייא בשרה בהפך, ולא זה נמצא לו או ממנה, ואינו יובר שייא ממנה יציאת ראשונה האחד דבר אחד, ועוד למה שדקרכנו הפנים: אחד מהם תחלפות הכהחות, שייא מן האחד הרבה, מצאנו ארבעה פנים: אחד מהם תחלפות הכהחות, כאשר ייכל המוזון בכח מעכל, וינווע איברייך בכח מניע, יציאת המלאוכות והחכימות בכח דברי, ולא יובר שייא באחד גמור האהרות כהוה מחלפות, כי והיוא אל שייא בעזותו חברו, וכל מהובר, אי אפשר לו מבלי מחבר, ולא יהיא ראשון ולא אחר, וכבר קויים שהוא ראשון ואחד, הנה אמונה רבוי הכהחות בו, החלוף לא יתקנן, והאופן השני, תחלפות החמורים, בניצוץ המשמש והיא דבר אחד, יוגה על הכלים העשויים מחומר, ועל יריעות הרכובים אחרים, ועל הכלים העשויים משווה, ועל השלב ויתיכם. ועל יריעות הרכובים يولין אותם, ועל פניו וישראלים, וזה ג"כ בטלן. כי הנמצאים אם והוא כלם בעלי חמורים יהיה לנו בזה עין מה, אמן אשר שדיו הרבה מהם בלחמי בעל המרים⁵, הנה, או אפשר שייאם ובוניהם על תחלפות החמורים, והאופן השלישי, כנרג יגרד במגרה, יקוב במקבטה, ויחצוב בגרון, וזה ג"כ בטלן עליו ית. כי הוא אם עשה אלה הכלים, כלם, ייזיאו ממנה יציאת איאשנה, הנה כבר פנס הרבייה באחד, ושבה השאלת בבראשית, ואם לא יהוה דיא עשה אותם, הנה והיודה כפירה, רצוני שייאו בהמציאות לא ימציא ממנה ית', והאופן הרביעי מן האופנים אשר בהם אפשר שייאו מן האחד רבוי, חס האמצעיים, ועל אופן נוצרחו עתה: זה, שם אמרו, שדרראשון ית' וית', יצא ממנה יציאת ראשונה, בלי אמצעי, דבר אחד, נקרא בהביבהם שלל, וכבלשון התורה מלאר. וקרוב שזה היוצא אחד. אכן אין אהודו כאחדות ית' וית', כי הראישון כמו שזחbarear, הוא מחויב המציאות בעצמו, והוא אחד מכל צה, אמן

³ נראה שהוא מומן אריסטו שהיה ג' מאות ומ' שנה לפניו, ומן תחילתו
אמונתם כי מאו עד שנה שהובר והספר שהיא שנה אלף ומאה וס'
למן שנותיהם הם אלף וה' מאות שנה.

⁴ אimoto צ'ל אבות אברהם יתק ויעקב או אימת קרי.

⁵ ב"ב חמורים פיר' הנפשות והעצמים הפשוטים.

האחד היוצא איננו כמוו^ו, אחר שאין כמוו דבר, אבל התלות מיציאתו כולהו יורתה, על שלא יהיה לו בעצמו חיב המציאות, אבל אפשרות המציאות. הנה בעצמו הרכבה אצל השכל, והוא כמה חבר מחומר וצורה, כי מה שיש לו עצמות ידכו החומר, רצוני האפשרות, ואשר לו מזלו ידמיה הצורה, והכרב אשר היא בו מה שהוא, נרצה^ג החוב. והעצמים אשר בוהו השואר רכבים, מסוררים קצחים על קצחים בסדר, והם אשר השודל אבן גבירול ו'ל קיום מציאות ההיולי והצורה להם, במאמר החמייש מספרו, ולא ביאר היהות להם עניין כחוילוי^ד עניין כצורה, אבל גור כי להם חומר וצורה, וכאשר השודל ליקים זה לא יכול. ואחר כן וזה היציאה יצאה ראשונה מן הראשון ית' יירח הוא ג' במאמרם מניע לא יתנווע, יצא ממען מניע שלישי לא יתנווע, עצם הוא במדרגת הנפש בגלגול הישר, ונשם הגלגול הישר, ומן השלישי רביעי וגלגול שבתאו ומণיעו^ו, וכן עד אל אשר יתרחש ממנו גלגול הירח ומণיעו. ואחר מניע גלגול הירח, רצוני אשר הוא למניע גלגול הירח במדרגת השכל^ז לנפש האנושית, ימצא בסדר העצם הנקרא שכל פועל, ולא וושפע מוח מלאך ולא גלגול, ואין לו התלות בנפשאנושית. ולמטה מהשימים היסוד/or, וכבר וכרכנו שיש להם חומר משותף. ושמן הגלגול הישר מציאות החומר, ומהונורת המולות מציאות הצורות. אמנם וזה מאמר עמוק, ונוסף על דברם בו ביאר, ונאמר: שהם מצאו לעין נמצאים גשמיים בעלי נפשות, וכבר הבהיר אצלם כמו שהקדמנוי, שיש להם חומר משותף וצורות מתחפלות, וראו תחלה לעין, שהה מני גשמיים, גשם שמיומי, וגשם יסוד/or, ונשם מהצביי^ט, וגשם חיוני בלחי מדבר. ונשם חיוני לאותו הדמי שלכל, ואחר כן עלי. על ידיעת שלשה עצמים בלתי גשמיים, והם החומר המשותף ליסודות הארכעה, וכל מרכיב מותם, והצורה אשר כבר הבהירה מציאותה, והחלתה הנידול והזהנה, והחלתה הדומה בקצת הגשמיים והחלתה זה, והחש והתנווע הרצונית, וההשגורת הפנימיות בקצת הגשמיים, והחלתה תנועת מצב לבך, והשגרת שכליות בגשמיים אחרים. וזה כלו יקרה נפש במרקא או בספק לא בהסכמה. והבהיר להם, שהחומר עצם — ואיך לא? והו לא עדיף לעולם. שהצורה עצם — ואיך לא? והיה שמה עצם אשר אמנם הוא עצם בכח, עצם בפועל. ושנהנפesh עצם — ואיך לא? והיא פעלת הגשם וצורתו ותבלתו. ואלה השלשה עצמים הבלתי גשמיים הבהיר וכא מופת עליהם בנקלה, מפני שהם בעצמו חומר, ומהם מה שיש לו התלות בחומר. עוד אחר וזה הבהיר ובאי מופת אצל על מציאות שלשה מינים אחרים מן העצמים אין התלות בהם בחומר, הייתר שפהל מהם במדרגת השכל הפועל, ואין תנועה אלא ממניע. ולמעלה מוחה העצם בכח אל שתהיה שכל בפועל, ואני תנועה לא ממניע. ואנין שתהיה מופת העצם במספר הגליים, והם בארו זה, מעד שהבהיר שוהשימים בעלי נפשות, מפני שהם מהונעים תנועות מתחפלות, ואני תנועה אחת מתחפלת, שתהירש אלא ממניע הוא ג' יתנווע, והוא למניעו מנייע יקרה שכל מלאך. וקיים שליהם מדרגות, כמו שלשים מדרגות, ולמניעיהם מדרגות והוא מנייעים אשר ישפיעו להם התנוועות מתחפלות, נפשות מסוררים. ומנייע מניעיהם אשר יקנו להם התנוועה הסובבית מן המערב אל המורה, או מן המורה^י במוחלט

^ו נראה להגיה איננו כמוו אחד שאין כמוו דבר אבל וכו'.

^ז נרצ' פ' כמו רצוני החוב כי המלאך ג' חוב המציאות מצד התמדתו.

^ט כהוילה פ' דמיון הולי ודמיון צורה.

^ו ומנייע פיר' נפשו.

^י השכל פיר' השכל הפועל.

^ו גשם חסר צמחיי.

^י צ'ל אל המתערב.

מבל' הרבה מז' התחלה, שלמים. ולפי שבן הנמצאים בעלי הספר ע"כ"פ:
 יכלו אל מני' ראשוני, יהוה הוא החלה המצויה כל'י, ומקנה על העולם או
 לעולמות¹ השלה פורם, הנה אי' אפשר מבל' מציאות עצ' כוה בחכמת,
 וכבר אמרנו במציאותו והאריו ופעולתו, והעוצמים הונשים שה' מים ג' כ' אמן
 העוצמים בלתי נשימים ששה מים, והצנוי הצמחיים והבעלי חיים, הנה נמציא כמו
 שאמרנו מז' מוסדות, והחומר המשוחף להם, והשמיים ומוניהם, והשלדים
 הנקרים מז' איכים, והבל בראשון האל ג', וית' ובהשענו, וכדורו, וחתו הספר
 לנמציאות כלם. ואנחנו נברא לך מופתיהם בויה, עד שהראה שם אהמייס
 ועל דרך זה הבהירנו וזה במוות: כל אחד מהצמחיים והבעלי חיים הוא נמציא
 אחר העדר, וכל נמציא אחר העדר לו התחלה, ממנה יהוה מציאות, כי' נמנע
 שימצא הנדר אל' בתנוחה. ונמנע שישיה הנעה אלא ממניע, והזהה החולדה,
 של אל' אהדר מהצמחיים מבעלי חיים לו התחלה, ממנה היה מציאות. אחר כן
 הקדמתה² אחרת, והיא, שע"כ' היה בין הדבר אשר הוא בעל התחלה, ובין
 הדבר שהוא לו התחלה תתייחסות. וזה דבר מפואר אשר הוא בעל התחלה
 הוא בעל התחלה בחתחלה, והחלה היא התחלה לבעל התחלה. הנה מצד
 שם בכיה, הם מצטרפים ובינוים הצעירויות. ועד הקדמה אחרת, והוא כאשר
 היה בדבר מה התחלות רבות מסודרות בחתקרכ' אליו וחותך ממוני הנה
 יותר קרובות אליו, ראי' שישיה היותר חילושים התיחסות לו ורומה-בו, והיוצר
 רוחיקות, ממנה ראי' שיhiro' יותר חילושים התיחסות לו, ויוצר מעט הרדיון בו.
 ואלה הם מן הקרוימות הלקחות מן היוצר והפחות. וכברם ארפסו בספר
 הנצח והפכם אלפראכ' אל ספר המקוות, והוא, כי כאשר זהה לדבר מה
 אחר מה, אחר כן כל מה שהוא והרביר יותר רב, היה ההאר לו יותר טוב;
 הנה ההאר לו מחויב באמות. ומשלי, אם שפט שופט בחכמה הטבעית של
 מתוק חם, ונור בנה מצד שמי' הענבים חם, וסחר סוחר וומר, שמי' העניים
 אמנים הוא חם, להתחבר בו דבר מה, לא למחיקות, והשב המניה, כי אנחנו
 נמציא המתקיות כל מה שנוטף, היה החום יותר, הנה מיז' הענבים חם,
 והימים המעוורבים ברכש יותר מחום מפני שהם יותר מתחום. והדבש לבדו
 יותר חם, מפני שהוא יותר מתחום, צדק המשפט, כאשר נישק לה שכל מזוק
 חם. וכן נאמר נחאמר המשפט באפ' מה שיצטרפו בו כהנה כל מה
 בשכל, מה שישיה המון יותר מתחום היה יותר חם. וכן כשצדק המשפט, בשכל
 שני מצטרפים ע"כ' פ' יהיו בינויהם היחסות כמה שיצטרפו כי הנה כל מה
 שהויה העצירות יותר קרב. וזה היחסות בו יותר חום. זהה אמתה נעשה
 בחכמתו. ואלה שתי החקמות בבר קיימו: נהתקימת ג' הקדמה שלישית,
 והוא, שכל הדברים אשר תחת גלגול הירח, ישנו ותחלו מונעות הוכנבים
 ומצבים, כמו שנראה וזה בודאי לכל בעל עיון מרשמי השם וירח כמו
 שלפנינו. וראה זה מרשמי הוכנבים האחים, וכל שכל לעזרדים על חכמת
 הרשמי הוכנבים. כאלו הם הסכימו לעשות הקש כוה; התחלה הקדמה
 לדבר היא, יותר מתחלו, היא תונעת הגלגל היישר, והיוצר חוקת
 התיחסות להויל מתחלו, היא תונעת הגלגל היישר³, אחר שיזהה
 ואחר התונעת נמצאת לכל הגלגלים, ואם יתחלפו הגלגלים ברגניות
 אחרות, כמו שהויל נמצא בכל הגשמי, ואם יתחלפו הרכובה למציגות
 אחרים, יליד שトンעת הגלגל היישר הוא התחלה הקדמה למצוות ההויל.
 ובכמו והקשר בעצמו יתהי' שישיה יציאת הזרות הפתחות מפה שייעור
 בו גלגל המולות, בנטיות חגורת, וסביר בוכב לכיה עליהם ורואה לה פעם
 צפוניים ופעם דרומיים, פעם על חגורות הגלגל היישר, וולת מה שקרה להם

¹ לעלמות כל'ו לעולם הארץ וועלמות ג' או לעצמות ג'.

² צ'ל נקרם הקדמה וכו'.

³ הגלגל היישר פי' העיון.

מן הייצאה אל הצפון ואל הרים, כפי גלגוליהם הנוטים המוחדים בכל אחד מהם. וועך יהו להם מוצבים מוהן השנשש, בסבבם יתרחקו מן הארץ או יתקרבו אליה וימחרו בתנועיהם או אחריו, וועלמו או גואו. וועך יהו להם מפני נטיית גלגל המולות אשר על קטבי יסכבי, חסכים מוחתפלים אל האופקים, יארך בסבבם ומן עמידתם על הארץ או יקצר, ויארך ומן גלגוליהם או העלים או יקצר, ויהי רוחם לקצחים אצל קוצר, דבר מן היחסים המסתפרים הנמצאים לבually שנים עשר חלקים. כמו החקלאה על החזיז והשלוש, והרכוב, והשתווות והחבור. ויהי רוחם וזה התרומות כחות קצחם בכתירות קצחים. ויגיעו אל מות שלפניהם ממווגים, או לא, יהי אותם היחסים נמצאים ביןיהם. ויהי רוחם מגעת כחותיהם כפי פשיטותם אל עניינים מוחלפים רבים מאד עם אישיהם, הנה אי אפשר ואין דרכן למנות אותם. ויהי רוחם שהיהו אלה התנועות עורות במעיאות הצורות המוחלפות, בכמו החקש אשר שננו ביום החומר להגועת הגלגל הדישר. אלא שהעם¹ עיניו וראו, שאין מן ההיבש שירוי אלה, העניים המוחלפים הם הנוגנים הצורות המוחלפות. שאם היה זה כן, לא היה במעיאות מין כל שכן, סוג, אבל היו האנשים כלתי מוסכמים בדבר, אבל מוחדרשים נבראים על מסגר והגעים לא יספרו, לא ישוב פעמים רבות דבר מהם, כמו שלא ישוב פעמים רבות יחסיו. ולא ירו בעלי חיים מטפה ורע, ולא צמחים מורה בעניין שהייתה נגור כל דבר אל מינו אבל יתרחש מינים כלם מוחלפים בכל עניין, ואנתנו לא נמצא הדבר כן, ואם היה, וכן הפסד סדר העולם בכללו. הנה הנותן לעולם סדרו יה ויה השפע נחינה הצורות אל עצם שכלי לא יהונע ולא ישתנה, וושבע ממנו שלא ישתנה ולא יתנווערטונו הצורה. כי צורת האדם, כל ימי עולם הוא צורת אדם אחת, בפתח אחד בוחasset. שייחמו בו בשעותחוותיות לא יספרו. וכן שאר המינויים. ואמנם גלגל המולות ומה שסבירו מכוכבי לכת המתנוועים על קבביו, המחייבים לעניינים והיחסים המוחלפים אשר זכרנו, הם במדגרות כלים, כמו שאמר המשורר שלנו בתאר החומר, והגלגל וההנעה והגעת הצורות: לילות ומני בין ידי חפשי כמו חומר, והגלגל כמו אבקים. ואלה התנועות דרכם שיפעלןathy פועלות, אחת מהן קורם מזיאות הקשייר, והוא הנקנת החומר הבונה לשפע הצורה, בעניין יכירע השפעתו על לא השפעתו בהשפעת קוצר ונקראים שכליים. וידמה שהייתה אשר היא כמו התהלה לההתהלה הנוגעת גלגל המולות והפעלה השניה, אחר מזיאות הקשייר, והוא שישיימו בו מקרים אשייב, עד שהייתה מקובצת בלתי מושווה, ויהי ריב מורה, שלא ודרה איש לעדר ולעלמי עליימים. ואלו קובצו כל אותן שעברי וכל הכאים מאנשי הארץ. הנה בסבב העצם הנפרד השכלי הנותן השורות קריינה הצורות מכל מין אחת, וביחסים אשר לא ימננו. היה בחומר הבונת לא ימננו, ובמורכב מהקמן והצורה אישים לא ימננו. אחר כן לא יהי ריב רבו רוחות-מושכלות לעצם הנפרד רבי בעצמותו, כמו שהסביר והר' שלמה ابن נבויל, עד שנזר כעוצמת השכל אחר שהוא משיג כל הדברים, היה מוחובר מכל הדברים, ושם הדברים היו תחומי הפשטו אחר הראשון יה ויה, יותר חזקי הרבבה. ואמונה העם² היא, שאין כל מה שייכיל דבר יחויב שהייתה היא אותו הדבר. ואמנם³ חייבו זה בראשון יה ויה, ודרכם בוה ישגנוו בטלילים גורלים, לא יספיק והספר מעותיהם, והתשבות שיש עליהם, והכרעה. אבל נניה והמי שיקררוו. ואמנם דבוריו עתה באולם אשר נקראו שניים ומלאכים, וכל אחד מהם ישכלי עצמותו, ושכלי הראשון יה ויה, ואין דראשון עצמותו. וכן כאשר השכלי הצורה, לא יהי ריב מורה.

¹ אלא שהעם כלומר עם נכווי.² ואמונה העם פיר הנוצר בך נראה.³ ואמנם נראה שרמו בוח אל מאמני השלוש.

שיהיו אוחם הצורות עצמוני, אבל היה עצמו מושכלת הצורות אשר החומר אפשר לקלפל. ויהיה שביל לוזן מסקפּיק במציאות הצורה בחומר כשהגענו להכנה, כמו שאם היה בנפש הנמר על דרך משל כה מה, בגין שבאר ישכילד הוא צורת הכסא, והוא העמים הרואים לעשות הכסא ממהם. והקרשים והמסרים כלם נמצאים מכאן. היה ידעת הנמר לצורת הכסא מספקת במציאות הכסא ממנה, מבלי שיגע בו יה, כמו שבדרך ארנו זה פעם אחרה. והשכל הנבדל האחרון אשר קראתו של פועל, ירושם בעיטם מה הצורות הנפשיות מן התהום, יישים בו כמו שהם בידיעת נתן הצורות. אכן היוותם בשכל הנבדל נפשות, יחויב הגעתם בחומר, והיוותם בוה העם נרשותם נפשות מחומר, רצוני בשכל האנושי לא יחויב יותר מהרמות השכל האנושי בשכלם הנבדלים. ויהיה האדם קוצר¹⁾ למציאותו כליה כי בו חומר וצורה וסודות. ונפש צמות חיונית, ידמות בה העמים באופן מה, ונפש חיונית, ושכל, בידו להו נבדל כאשר נשלם. והוא צורות הנמצאות מורשותם כי וסדר המציאות כלו. ומדרגתו מן העולם בכללו מדרגה עצומות הכסא²⁾ מגיל המולות והישר. וזה קוצר מה שוכרו העם בסדר, למציאות, וכאשר בחנו דבירח מצאנו מה שאמרו בה הפהר דבר יעמוד עליו המופת, והסתבים עמו התורה, אחר שכבר התחבר בכתובים סדרו המציאות והשתלשל הסבות והמוסכים כמו שכבר ביאנו זה, ובואר עדין. אמנים מה שאמרו בסכונה מציאות הצחות והבעל חיים. וש הם ממה שייעור במציאות חמירם הגלגול היישר, ובמציאות צורותם גלגל המולות בנטייה, ומתיה מה שיקיף עליו מכובבי לבת, ואחדות צורת כל מין מהם שהם מהתחלה שכלית אחת, וה כל ממה שלא ביחסו תורה, והמופתים הנעשהים בו אמיתיים. אמנים מה שאמרו בסכונות מציאות אלה החשעה כדורים המהנוועם, וסכות מציאות מניעיהם, הנה כל מה שאמרו בו, אמנים הווא משפטים לא מענו מופתיהם מבוארים. ואנתנו לא נכחיש מציאות אלה הרכבים על זה הסדר. אמנים אנחנו מסופקים בכל מה שאמרו בסכונות והסדר, באמרם שהויזיא תקופה יציאת, ראשונה מן הראשון האמייתי יות' יה, הוא להיוות משכלי עצמו ישביל הראשון, ושכל שביניהם יחס והוא יחס העולר אל העול. והוא יחויב ממה שישקיף מן הראשון צ'יאת הגלגול היישר ממנו, וממה שישכילד מן היחס יחס עצם שהוא כמו נפש לגילן היישר, והשתלשותם כן עד השכל אשר קראוון פועל. ואנחנו לא נבין עד עתה היה אלה המאמרים מופתים. ואין אצלנו שיריה לשכל האדים צה. יכול לחת בז מופת על מאמורים כאלה, כמו שהבכנו דביריהם בסכונות מציאות הבעלי חיים הצחים מבוארים במופת. ואולי ולחנו בין זה. אמנים אנחנו הנה נשוחט מאמריית בסכונות הסדר, כאשר הראשון והשכלים והגלגולים מאמריים חוויב עליהם³⁾ האmins ברווחם מרבת מה, ונפלו ברבות אחרות. וקרה לך כל זה לרוב היחסים מדמים בנפשם ורעהם שביכולת האנושי שלא יחשוך בידעה דבר מורה שבמציאות. ואנחנו לא נחשוב בן היל, אבל נאמר בה דבר כבר אמרנוו פעם אחרת – אמנים הרכבר טוב אין לחוש אם ישב פעים הרבה, כמו שאמר גלינו – ואשר נאמר הוא, כי מי שלא ידע נדר עשרה⁴⁾, ואי אפשר לו שידעו לעולם. וישתדל לדעת אלה הגדילות הוא לטיעוט היוות מכך עצמו. ואינו דומה אלא לאיש שיש לו מוחילשה ונפילת הכח בעני. לא יוכל להגביה משקל לטרא אחד מן הארץ, וישראל

¹⁾ קוצר כך נקדחו בולם חוקי קטנה של כל העולם כולו (אין אבריסט).

²⁾ עצומות הכסא פיר של מרכבה. שהוא הנקוודה האמצעי שבו ישבו ויכינו הסבות כל הגלגולים.

³⁾ מאמורים חוויב עליהם אמונהם מפני שברחו מרבות מה בעמות היה ונפלו ברבות או ברבות אחרות.

⁴⁾ גדר עשרה פיר הגלגולים או י ספריו.

עכ' זה להגביה אלף כקרים או יותר. אבל נאמנו מה שאמר צופר העממי: החקיר אלה חמציא ואס' עד תחילת שדי חמציא, נבוח שמים מהفعל עמוקה משאלו מה חרע [איוב יא' ז']. ובודמי' לאלה אמרו המכינו ע"ה: במקפלה מפרק אל הדריש ומכונחה מפרק אל החקור. אמם שבכאן שלשה עלמות: עולם עצים בלתי גשמי' ועולם הגשמי' השמי'ים, ועולם התויה והפהה הנרה כבר מצאו אמתתו במופתיהם אמתאים וכבר מצאו לו נ'ג' רמיות בספריו הנבואה.

חובבים מעידם.

אמר רוד ע"ה: ברכו ה' מלכנו בברוי כה [זההיל' קג' ב']. ושאר הפסוקים השלשה אשר קדמנו זכרם. ואמר שלמה ע"ה בהארו השבל¹⁾: ה' קני הראשית דרכו מועלם נסכהי מרראש [משלי ח' כב']. ואמר בחאר הייחו קודם במדינתה חמץיות חמץיות השמי' וארץ: באז' החומות חולתי בטטרם הרים הטבעו וכרי עד לא נעשו ארץ וחוץ בהכינו שמים שם אני בחקו חוג על פניהם החום. באמציו שחקים ממעל בעוז עינוט חום. בשומו לים תקן ומים לא עברו פי. ובסדר אף' הנקראים שכלי' ומלאכים יאמרו קצת חשבוי אומנתנו והבמיה: ומושפריה גרו חמי' גבריו, ומוקוריים גברו ולא להא גל עינות שכט' יצאו מנהו. והוא ראשית דרכי אל. ובאשר למיציאות השמי' חסרן מה בהקש אל מיציאות הראשון ית' וית' אמר בילד השוחה' הן עד רוח ולאiah ושםם וכו' אף כי אנטוש רמה (איוב בה' ה'). ובאשר למיציאות השכלים המופתטים אשר לא יתנוועה הנקראים בלשון ההוראה מלאים חסרון מה בהקש למיציאות ית' אחר שבתם אפשרות מיציאות מעצמותם. וחובב מיציאות בו ית'. אמר אליפסו החמני': חן בעדריו לא יאמין [שם ד' חח'], אף כי אנטוש רמה²⁾ וכן אדם תולעה' אף כי נתעב ונאלח. ומפני' שאלת העצים הנכבדים הנקראים שניים לחם מדורנות זו ולמעלה מזו, החאר ההוראה קטצת במלות הגדלה', יותר ממה שהחאר קטצת. כאמור: יעמוד מיכאל השער הנדרול. ויקרא קטצת פנים וקטצת אחרים כאמור והסבירתי את כפי' וכו' ושותה ל'ג'. ואשר חן מהם מניע השמי' ייוחד כל אחד מהם באומה אומה, כמו שאמר המלך לדניאל: ושר מלכות פרם עומד לנגיד עשרים ואחד ים, והנה מיכאל אחד השרים הראשונים בא לעורני [רניאל י' יג'] – אמרו עשרים ואחד ים רמו אל עשרים שניה יותר מעט שהוה בין שנות התקלות בירש המלך אשר בה' צור' בבניו בית המקדש, עד עת שנשלכם בניו בומן דריש, וכבהעמד מלך פרם בנינו כהה הומן, יאמר ושר מלכות פרם עומד לנגיד עשרים ואחד ים, כמו' שכבר ידעת קראים השנה ומים, כאמור ימים היה נאלחו, ואזרן נשלם בניו והוא אמרו ותנה מיכאל אחד השרים הראשונים – ובחר הכרת מלך פרם. והבעתו על יד מלך יון: ואני יוצא והנה שר יון בא [שם ב']. וידמה שמנעו גלגל הוכוב על האומה והמונה להנგהה. כפי' השרים אשר יעשו בעלי החכמה בראשמי הכוכבים, הוא יקרא ג' ב' בלשון ההוראה מוהיג להם. ויאמר: שר מלכות פרם, שר יון, מיכאל שרוכם. ואין לחש אם יסכימו כל הטענות ולקצת אלה העצמים ג' ב' השגחות ברצין האל ית' על איש איש. ימנעו מההוועת המקוריות, ושימעו אותו באוף יקל עלייו סכול הרכבים הקשים, כמו שאמר אברהם אבינו ע"ה: הוא ישלח מלאקו ארך [בראשית כה, ז]. ואמר יעקב ע"ה: המלך הגואל אותו [שם מה' פז], ונאם לר' משה ע"ה: הנה אני שילך מלך לפניך [שםות כנ' כ']. כי יילך מלאקי לפניך, ואמר דניאל ע"ה: אלחי שלך מלאותה [רניאל ז' ב']. והושיע ישועה סב' טז, ואמר דניאל ע"ה: אלחי שלך מלאותה [רניאל ז' ב']. וכבר יראו לקצת אנשים בזירות גשמי' נבראות לפי השעה' לי אמתיהם.

¹⁾ השכל פור' השכל הפעול.

²⁾ אף כי אנטוש כמהה וזה אינו מן העניין הפסוקי.

כמו שפירש רב סעדיה ויל בותמונה ה' יכito. והצורה האלוהית הנבראה תראה:
 וכבר היה זה ולמען שקיים קצת הקורובים לאל ית' בנסיבות . וכבר היה זה
 להצלם מן המות. כמו שכבר ראה וזה נובגדנצר באמרו : הא אני חי נברין
 ארבעה שידין בנו נורא נשם ' כה[]. וכבר היה לחבלית הגדיים אותו שיראו
 לו באלו הם אוכלים. מכלוי שייעשו כן באמתו . כמו שנראה לאברהם ולט[].
 וכבר יראו לאנשים שהם מונחים מוחם כדי להאמין אותם . וחוק את לכם
 כמו שבא בספר יעקב: ויאבק איש עמו וירא כי לא יכול לו נבראי ' כב[]. כה[].
 ומה ג' כ' מניע כוכבים שהם גורמים או ישולח מהם יפשיט הצורות מהחומרם,
 ובאליהם הם עוזרים לתקן הדברים על שעשור בחמורים שני מלאכי
 בצורותיהם . והודומים לאלה יקראום חכמים ושל מליאך רע. ואמריו: שני מלאכי
 שרת מלויין לו לאדם אחד טוב ואחד רע . וזה מפני שהוא תמיד בין אפשרות
 רוע הצלהה לו, ואפשרות טובה הצלחה לו . ויאמר הכתוב בעבורו: ובעהתו רוח
 רעה מאת ה' [שם אל א' פז' ד]. ויקראו הכוכבים דמתינוים מалаה, בעלי
 משפטם הכוכבים: לא הצלחה . ויכנו הדומים להם ויבנו גם השטן בחוכם איוב
 א' ז'. ומיו שעינ' ג' כ' דבריו החובי ואחת האומה ימציאום מאמנים אלה הסדרורים.
 ולאשר הראשון ית' יות' לא יקוף בו מקום . ובאשר מדורגת קדושתו למליה
 ממדרנת אלה נקראים שלביים אמרו קצת נכברינו: סרו מקומות מהכל[],
 ושחו מרימות מסבול גדליך , ותבו אדרמות לפערני רגליך , ועל גב החבמות נתקעו
 אהליך , כי אין מנהיך באוהל ובאולם . וথמץאו כמו אלה המאמרים , והאמונות
 לוליהם רבים מאד . ובאשר חבקן , כאשר כבר אמרנו , הפעולות אשר להם
 הבלתי נפלאות היוצאות מרביעי חיים . נעדרו השכל , הרע שהם בשירות
 אלה העצמים הנכבדים . ובין הסדרורים הנשמרים מבין מין מן הCHARACTERS אשר
 העשו אותן הנטש הצומה הנעדרת הרצון והשבל . הדר ג' ב' שהם התה
 משפט אלה העצמים הנכבדים . ונשפטים מהם . ונארדים במאסרט . וכרצון
 האל ית' הדר , כי אלה העצמים הנכבדים אשר קראו מניעי הגלגולים . להם
 השקפה על הענינים האנושיים החלקיים ושאר מה שבוה העולם . لكن ראי א'
 האיש החשוב לשער השקפתם על מעשייו ועסוקיו ועל מחשבותיו ומצפוני
 לבו ג' ב' . ובזה יאמר המשורר: ויאמרו לא יראה ית' ולא יבין אליו יעקב . בינו
 בוערים בעם הנוטע און הלא שמע אם יציר עין הלא יבית היוסר גוים
 הלא יוכיה וכו' 'תחל' צד' ז'. כי האדם כשהוחזק בזה ושם אמונה לעצמו.
 התבונש מן המחשבות הרעות, כל שכן מן המעשים אשר כן .

העקר החמייש באמונה האחרון .

והיא אמונה בנכאים ע'ה ומזה שרכרו בה והיא כלל אל אחד ושני פרקים .
 הכלל במקובלות וביאור כללות העלחות . הפרק השני: בנבואה ומיניה
 ומדוגמת האנשים בה . הפרק השלישי: בתנאי הנביא . ובתרומה וההפרש בינה
 ובין חסתייה' .

ה כ ל ל .

השגות האדם מהן מושכלות . ומזה מוחשות . והמוחשות מהן שיריה
 האדם עצמו הוא המרגיש אותם . ומהם מה שלא יktor היא המרגיש אותם .
 אכן הרגנים כבר ולו וספר אותם לוי . וביבאס אלוי אס קהיל ואס אחר .

) באמונה האחרון ר'ל: האמונה אשר יסודהה במודושים המפורטים
 ואין עקריה בשרש השכל לבר ונקריא האמונה האחרון בעבור ההגנות
 השכינה . בפרהסיא פנים אל פנים . ונקראות האמונה מכך מופתים
 הפילוסופיא ראשונה . בומו . ולא במודרגה . הסתורה ר'ל שופרים בהורתנו
 לנMRI במעלים הדרע .

וכבר יהה רשות פומד עליהם או עליו מאר, עד שלא ישדרל להרחק מאמרו או לסתפק בו, אבל יהיה אצל במרוגה באלו הוא בעצם ראה זה, ולפעמים לא יספיק דעתו בו. ולוות יהי המקובלות אצל גננים מה, בלתי מקובלות — אצל גננים אחרים. וחושוב הסכל שוה חולשה במקובלות, וחמקובלות — בהם ישרם סדר העולם וחמיד בו הרשות, ולולו חס מתבטל זה. כי סדר העולם לא יגוזו, שייחוז כל מי שהוא בו שפט, עד שכאשר ראה דבר יחייב השכל, יגוזו בו מרה שרואו. כי אם היה זה כן, יפסד הסדרו, יוחריש החרג. הנה א' אפשר מבלוי שופט ממנת רצויו. אותו השפט אי אפשר שירע כל הענינים המתחדשים בחושיו, אבל ידע מהם מעט מוען, עד שאין יהס לו אל מה מה שעילם מהם ממען. וכל מה שעילם מהם אמנים יבא אליו מצד הספור. ואם היה השופט יוציא לקראת החחש העודויות, יוחיש כל הדברים, לא יחרפער העושק מון העשי, יוצטרך העושק לחכום דינו בדין¹⁾ אם יוכל, ויעורו אותו כת אחית לעושק אחרית, וילחמו ופסר סדר העולם. ולכן א' אפשר לשופט מבלוי שמו רוביים, ושיברר העודויות ושבתכל שיקח אומנם מונאנשים נאמנים בכל בלחוי. הנה כרך התבادر חוולה המקובלות: אמנים החילוף האנשים במקובלות, אין וזה מהיב ספק בהם עצם, אבל לפעמים היו הם בעצם אמות ואם היה אופן הגעתם אילינו אופן חלוש²⁾. ועל הרוב יפול הספק שישבו אילינו הספור מאותה, ואמנים בשיכוא אילינו מאותה המון האומה, לא תאמר שהם הגינו אליהם³⁾, אלא ששמו הצלחה⁴⁾ ככל. עד שהוא בה שיש מאות אלף נבייא ויור ביום אחר, לא נשאר ספק — אלא אם יאמר אומרים, שהוא הספור חברו מחבר, מבלוי שהיה בן לעולם. ועוד נזכר בפרק השני גלי אלה הספקות והודומות להם.

הפרק הראשון.

בנביאה וממייה, ואפשרות מציאותה לאנשים, והחילופה מדרגות האנשים בהם.

חילה מדרגה הנכואר, החלומות הצורקים. ומובא שם נמצאים אנשים רבים. ובמהם, שהיקיצה היא עני לגשם, היהת הנפש בה משתמש בחושים הנראים ובכוחות הפנימיות יתר. והשניה עני מה לגשם היהת הנפש בו מכתלה לחושים הנראים. על דרך ההרדמה להם, מתרделת על התעסוקה בחותיה הטעויות בלבד התעסקות רבת. ואחד הכותות הנפשיות הוא זה, קראנו לך במאמר הראשון מונה הספר, מצייר. והוא אשר יביט אל המעתה החווים, ויהעס במה שיש שם ממש, ומרכיב ומכביר הרכבות והבדלים כובדים או צודקים. ויכאים אל החוש המשוחף, זהה הוא החלים. ואמרו לך שהכח מכחות הנפש בלבד יעשה מעשיו בשינה, אבל באולי שהחיה השינה עורחת לי כי מדריך⁵⁾ הנפש כאשר התעסק במשפט זה מה, שתתרשל משפט מה אחר, או ללא ספק תחולש בו. ובאשר ישבו החווים, הנה זה הכל מתבודד להבלוי ושקרים, כל עוד שלא יגער בו גערת השכל ופתחה אותן. לכן חמאננה מהגבר בחולים. ויחוקף בהם עד שיראו צורות כובורים, וישמעו דברו כוב לחולשת נפשותיהם הנמשכת לחולשת גשמייהם. עוד kali ספק אצל האל ית' והמלכים והשל הפועל אשר נקראהו רוח הקדש ירידת מה שהיה. ומהו שהוא עתה, ומה שהוא עדין להיות. ואני ספק שהנפש האנושית, ורצוינו

¹⁾ בדין צ'ל בכח ובחוקה.

²⁾ אופן החלש: כגון עד מפי עד מפי עד וכדומה.

³⁾ אליהם: פ' מאוחר.

⁴⁾ הצלחה הצלחת מצריים. און שמיית העשרה הרכבים.

⁵⁾ כי מדריך, מוסב למעלה אל יביט אל המעתה החווים.

הכה הרבי אשר היה יתלוון באדם בפרט, לו המשיכרת מברכות השכל הפועל כבר על זה המולט האמתי, והוא יזרינו מן הסכלה אל הידיעה, וזה תועה. וכן נועה לא תזה אלא ממען. וכן מושך למשיחת הדרים הנעלמים אם החזק יותר, והוכן יותר. וממה שימנו מפניות הנשחרת ממען בחיקי, התעסכו בהשנות החשיבות בהקץ. אמנים בשינה, ואצל כלתו מעסיק חזושים. וזה כבר יהוה המונע אותו עמי הרוח באדים מה שיאכל וישתה. או שהמת לבו להדר מה שיאכל ושתה. וכן חלך בין היזה רעב או היזה שבע, או ויזה שבור או צמא. ואלה כלם עסקים ומונעים, וכבר ימנעו^{ג'ב} הרבה, וזה הכה המציר בתמדת הביא אל החוש המשותף תעשיית והבלוי, ולא ימלט מטרודת הקיימה אבל מבדל השינה כמו שאמר איוב ע"ה: כי אמרתי תהמנו ערש, וחחני בחלומות. ולפעמים יפל ויהה תחת ממשה השבל מעת. והוננה הנפש המקברת למשוך הנעלם, לא מקל וכל כענינו ולהיזה החאר דראון אשר המציג להפסיק בינהם, אבל הוא שבוע החלומות, אבל יהיה אישר ישדרל פגוש זרנוגה, אשר הוא שבוש החלומות, אבל שיראה כשייה. עדין ללבך העדרות ולהשים על ממשלים. כמו שיראה כשייה. אבל הוא נושא אשר בדרכ, אבל יעפה, ואשר עידר לו שישיון החלומות. ואם היו משלו אלה החלומות, נאה, ושאר מה שכינס בחכמה פרהון החלומות. ואם היה משלו נאה נבואה, במה שהיה מוחדר לאיש אחת, או בדרכ חלקי, לא נאמר שהוא נבואה. ואם נאמר שבן חלק מנבואה, הנה הוא חלש מאור. ואם היה ברקרים גנדולות, ומה שבול האמות. וויה נודע בונם הארוכם. הוא חלים של נבואה.

כחוב מעיד בוח העניין.

בשנת חרא לבישר מלך בבל דנייאל תלים הוא זכר זדרניאל ו' א', ושם עד אמרו ע"ה אתכריית רוחו אנא דנייאל. וזה המתאככ בבר רשות הכה השבל מן דגניה לקבל מיוודע העזיר. מה שיחחד לאחמה ולאמות וולטה בזמן ארוך, והשיגום הבח המולדמה בצייר הממלכות דמתולופות בבעיל חיים מתחלפים, ונגלה אליו ע"ה באחרית המראה הנכבדים בצורה גשמי. ובמה שהיה זה באחרית המלכות נרא אליי בצורתו וקן. ומפני שהפסיק הכה המציג בין הכה השבלו והנעלם הגמור. החצר הכה דשכל לחתנן אל העזימים הנכבדים להשלים כהו לפניו בכאר זה, אליו הוא אמרו ע"ה: קרבת על חד מן קאמיא ויציא איבע מניה על כל דנא נבי עד אמרו ע"ר כה סופה דמלחה. — ולפעמים יגע הספר העצם על הנבאה בלי משל בהיות הנפש המדבבת גערת במציריה, מונעת אותה ממלידה ודומוניה. עד שהפגוש הנפש הנבואה הגמורה על מה שהוא עדר, מכלי זורך אל פירוש.

כחוב מעיד בוח העניין ג'ב.

והוא בחלום, וזה כאמור: יהי המשמש לבא ותרדמה נפלת על אברים וכי ואחריו: ויאמר לאברים ירוע הדע כי גר יהוה ורע באין וכו' ודור רביעי: ישבו הנה וכו' וכבר יקרה בקצת בני ירושה לנפשותיהם מן הכה והשכבות מה שיגור שלא יבטלו דבר מה עטך בربך, ולא ימנעו^{ג'ב} הכתמה על משפט החושים מה שיגור מה שבחו להשיג מהנטרות, והשפעות

^{ג'ג}) וכבר ימנעו פיר' אלה ההשפעה של השבל הפועל ימנעו לבא נ' השבל האנישי מכח וזה המציר בתמדת וכו'.

^{ג'ג}) וויה נערת פיר' ורמו. — ולא ימנעו הכתמה וכול' כלומר השינה, או העסק באכילה ושתות והעכול ובדומה.

העצמים השליליים, והעתידות. — ולפעמים יעתק הנבואה ממין הנבואה שהיא בחלום אל מין הנבואה אשר בהקץ, כמו שיתדרג כל בעל חשיבותו מן הניצאים הגשימים מדרגה שלחה אל מדרגה יותר עלונה.

כהוב מעיר בזאת ההדרגה.

מגנומת אברהם אבינו ע"ה. אמן תחולת מה שבא בכתוב: ויאמר ר' על אברהם נבראשית יב' א' וכו', וירא עליו ה' [שם ייח' א'], וירא ה' לאברהם ויאמר לירעך אתה את הארץ [שם יב' ו'], וזה אמר אל אברהם אחריו הفرد לוט [שם יג' ג'ג']. וזה כלו בחלום בלבד ספק. מפני כי הדרגה לה הנבואה היה ואברהם חריה בהקץ, אמר הכהוב עלייה: אחר הדררים האלה היה וכבר ח' לאברהם שם טו א'. ואמנם אחר זה: וירא עליו ה' באלינו וכו' וישא עני וירא וננה שלשה אישים. ובנבואת דניאל ע"ה, אם תחולת, כמו שאמר: דניאל תלם הזה [דניאל ז' א'], ואחריו כן: ועוד אני מדבר בתפללה והאיש נבריא אל אשר ראוי בחווון בתחולת [שם ט' כא], וועור: ובוים שעירים וארכבעה לחודש הראשון ואני חייתי על יד הנער הנגיד הוא חדרקל ואשא את עני ואראה. והנה איש אחד לבוש בדים ומפניו הגורם בכחם אפסו [שם ד' ד'], עד אחריות הנבואה ואחת הנבואה בהקץ יתדרג אליה, מנבוא' בחלום, וכבר יוכל יבוא על הנבואה הנכואה שהוא בא תחילת. — ולפעמים יתעלף מזה (וה השער), וכבר יקרה לו לפעמים כרמות נפילה³⁾ ואלה שניים במדרגת הנבואים.

כהוב מעיר בזאת הסידור.

אמיר בנבואה אברהם אבינו ע"ה והוא המשך באה ותרדמה נפלת על אברהם בראשית מז' יב', וזה בתחולת עניינו עד שזריגל באלה המראות הנכבדה, וחתןך בחם. ולא וכר בו כמו וזה העני כישמר: וירא וירץ לקראותם [שם ייח' ב']. אמן משוח ע"ה בתחולת ספר הכהוב עליו: יוסתר משה פניו כי יראה מהביט [שםות ג' ו'], ובאחרונה: הראני נא את בבורך [שם ל' יח']. אמנים יוזקאל ספר על עצמו שקרה לו תחולת דמות נפילה, וזה הוא אמרו: וראה ישאתני ותקני ואלא מך בלחמת רוחין. ויד ח' עלי חוקה ואבוי אל הנולת היל אביך עד אמרו [יחסוקאל ב' ד' ושט'], ואשב שם שבעה ימים משימים בחובם. אמן דניאל, ספר על עצמו ע"ה: ואני נשארתי לבדי ואראה את המראה הנגדלה הוואת ולא נשאר כי כה והווי נהפרק עלי למשחוות ולא עצרתי כי אדניאל י' ח'. ואלה חלופי מדרגות האנשים בזאת, ובאיזה המדרגות שניים יא ימנו. — וזאת הנבואה אשר בהקץ כבר תהי מוכנת הנפש בה לפגוש העידות ויביא אותה הכה המצרי ג' ב', ויביא לה המשלים ודמיונותם כאחיהם אשר ניבור עור.

כהוב מעיר בדמינוים אשר בהקץ.

וחמץ זה הרבה בנבואה יוחקאל ע"ה, עד שאמר על עצמי: הנה המה אמורים לי היל ממשל משלים. והוא יוחקאל ב' מט'. וזה שהוא נרמיות לו ארץ ישראל⁴⁾ וסביבותיה ביערים מלאים עזים רבים. וזה במאמר האל ית' לו: שים פניך דרך תימנה והטף אל דרום והנבא אליו יער השורה נגב ואמרתו לעיר הנגב שמעי דבר ח' [שם כא' ב' ושט'], ואמרו: הגני מציתך אש ואכלת בן כל עז לך וככל עז ייש לא חכבה לדבת שלחכת. וכאשר החלנו במאמר זו הנה אמורים לי היל ממשל משלים הויא, נאמר לו הביאור: וזה, שים פניך לירושלים והטף אל מקדשי והנבא על אדרתו ישראל. כי הוא ע"ה היה גדור הדמיונים בנבאותו, וזה במאמרו: מה היה עז הגפן מכל עץ הומורת אשר

³⁾ כרמות נפילה פיר, נפילה הנפש.

⁴⁾ ארץ ישראל, ציל וירושלים וארץ ישראל.

רזה בצעי הארץ [שם ט' ו' ב'], ואמרתו: שתי נשים בנות אם אתה היו [שם כ' ב']. אמרו: הנשר הגנול גדול, הבנפיםames [שם י' ג'], ורביכם מלאה בנבנאות עיה. ומפני שהצורות אשר יראם אמנים הם צורות נבראות לנביא כי לא יראה מלאך בעל שם, היה הוא רואה הצירות ולא היה רואה אותם מי שהיה עמו, כמו שספר דניאל: ראייתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשין אשר היו עמו לא ראו [דניאל י' ז]. וכן ספר יוחוקל ע"ה באמרתו: וכי בשתה הששית בחמשה לחריש אני, יושב בכתי וקני יהודה יושבים לפניו ותפל עליהם יד ה' צפאות, ואראה והנה דמות כمرאה אש וכוכב [יחוקאל ח' א'] וזה כי הסוגם הנורולים לוט העין הנכבד הם שלשה: אחד מלהם החלום הצדיק, והשני שיקעה לו בו דבר כמו היורה, או כפיה²⁾, ויראה המראות הנדרשות ואברה יסתלק זה ממנו, יוספר מלה שראתה. כמו ישלה תבנית יד, ויקתני ביצירות הראשי, והשא: אותו רוח וכו', עד אמרו רוח נשאהני ותבאני [שם ח' ב'], בשידומה אל הנוליה במראה ברוח אלהים, ועל מעלי המראה אשר ראתי [שם מ' ב']. ואמר: במראות אלהות הביאני אל ארץ ישראל [שם נ' כד]. ואשר כמו סוג שלishi הזה: אשר ראה המראות בקייצה גמורה. וברר הרבקאה. השנתה הנפש בה מהחלפות מאה, וכבר ביראיינו. אפשרות זה. וכבר הרבקאה. השנתה הבוראה ית' וית' בנבראים כלב בעל החובנות. אבן למה שהוא בעלי החובנות מעתם, היה משפטו החדרו ית' עליהם. שניהם על המנוגים הנאים והמרירות החמודות על יד זה אשר הוא אמצעי בינו ובין ברואיו. וכבר יגיד האל ית' וכל זה האמצעי, בינו ובין ברואיו, ונשא מעלהו עד שיהיה לו מן הכה, כדי מה שיש לעצמים הנכבדים הנשפעים עליו בנבואה, והוא יכולת לשנות³⁾ הנמצאות מהוים. ודרכי טבעיהם הנוהגים להם, ושצלותם עם אחד ויופר אחרים⁴⁾, ושימות המכובים, וחיה המהים מן המאמינים כמו שנצעא ודר בקבולינו — ואין בשל מה שיכוביחו או יערער בזה. אבל מך שיאמתחו ויזיקתו — עד שאמר ע"ה: אין תשיב נא נפש הילד הזה [שם מ' א', קא']. אמר לאחרם: אם איש אלהים אני תרד אש נsem [שם מ' א']. וথמץ, ציעע ע"ה. מדרנו בו מה מה מדרגות אלהו ע"ה. כי הוא בתפלה חשב שהחוויות הנער ושלם בחינה משענוי עליי, עד שאמר לו שלחו: לא הקין הנער, והחזר אל ויקם ולך בבית אחר התה וחתת הנה, והוא תרד והוא תשייר לעשוות כל כmo אלהו ע"ה. כי הוא אמן אמר לך והוא תר: ה' אלהי תשיב נא נפש הילד. וזה, כי היה לו מן הכה רצוני לאילישע שני שלישיות כה. אליו, וזה אמרו: ויהי בגא פישנים ברוחך אליו [שם ב', טז]. וכבר חשבו. אנשים סכלוף שהוא שאל ממו כפל מה שהוא לו מן הרחניות. ואיך יתנדב אדם במת שאין לו יכולת? — עוד אמר הכהוב: כי את הכהוב בן השנאה יכיר לחת לו פי שנים וכו' [דברים כא' יז] לא יהבן בו שיחשב שינון לו כפל נכסי אביו. אבל יתנת לו שני. שלישיו. ויתן להו השלישי. וזה הימרון הגדול בכר חשבו. אנשים שהוא גנייע⁵⁾ בקנין וכבר תחxisום אחרים. ונאמר בזה שלב געלח כל נפש لكمו וזה הזכר הגדול אלא הנפשות החשובות הוכרת והתחשבות. והחותם לפעמים והיה נמצא באדם מחלהת ברייתו ומעלה המרות כמו כן. וכבר יועיל בו הלמו, וחברת אנשים חשובים חווית גדרלה מאר. לזה המציא לחקת הנבאים לפני שמואל ע"ה. ובני הנבאים לפני אליו.

¹⁾ כפיה: כלומר נפילת הנפש.

²⁾ לשנות פיר' כמו המתרה שהירית לנחש. ודרכי טבעיהם כמו היידן שנسب לאחר.

³⁾ ויהפך האוחדים פיר' כמו שנאמר בירמייה בחתלה שלחו. ליטוש ולנטוע.

ושימות כמו קרח וכל עדתו או צדקה בן כנעה וברוניה.

⁴⁾ שכבר גיע באשר ביכלו לאסוף. שאר ה指挥ות בהתרדורות ליום דבר הנבואה באשר ביכלו לאסוף. ובגנית נפשו.

ואילישׁוּ, ואמנם השתרלוּתָם וחריזוּתָם למלוד מנהגם החשוב. וחותנן במדותיהם הרציוֹת והח משך להם לא להיות בטעוֹן) אך עם זה הוא גROL חתוּלה כל שכן בשתחוויה הנפש חזקְתַּה החכינה כוה, כמו מה שהיה אלישׁ ע"ה. שהוא חורה טרוד בענייני העולם כמו שבא בכתוב עליו: שניים עשר צמודים לפניו והוא בשניים עשר, וברכמו מעט נמשך אחר אליו ע"ה, כמו שכא בכתוב: ויעבר אליו עליו וישליך ארחו עליו עד אמרו יקס וילך אחר אליו עליו שוכב כי מה עשיתי לך, ויקח את צמד הבקר, עד אמרו יקס וילך אחר אליו וישראלתו נמא' יט' יט'. ואלה הכתובות אשר היו יוצאות בעקב הנביאים וגנוזים אמן היו נשיכים להן ללימוד מהגמ' ולקנות חשיבותם, וכאשר הוכנה הנפש הושפעה הנבואה, כי אין שם כילוֹת. ובכמו זו מצאנו ר' פנחס בן יאיר אומר: טרורה מביאה לירוי נקיות, נקיות מביאה לירוי רוח הקדש. וכאשר למדו והתלמד המדרות החשובות, הושפע עליו הרוחניות, אבן בתנאי זמן מיו' חה, כמו שאמרו ר' ברכינו ע"ה: פעם אחת היו חכמים יושבים, יצאהתה בת קול ואמרה: יש ביניכם אדם שהוא שותשרה עליו שכינה ממש רבינו, אלא שאין דרו ראיו לך, וננתנו חכמים ענייהם בקהל הוקן. ישב פעם אחת היו חכמים יושבים ויצאהתה בת קול ואמרה: יש ביניכם אדם שהוא שותשרה עליו לך, וננתנו חכמים ענייהם חמה ולבנה כיהושע בן נון, אלא שאין דרו ראיו לך, וננתנו חכמים ענייהם בשם' קול ראיו רבינו שותשרה עליו שכינה ממש אלא שבל גרהה לו. ובchap' ראיו היה רבינו סמנלאה, [יהוקא א' ג'] היה היה דבר ה' אל חוקאל בן בוי הכהן באرض כשרדים על נהר כבר? והשיב(*) היה היה שכיר היה. וורה השפע על הרוב ימצא בארץ ישראל. ולזה למה שרצה יונה ע"ה שלא חכואה הנבואה, ברוח מארך ישראל. וזה מה שבא בכתוב: יקס יונקה לבבות הרשישה מלפנין ה' [יונה א' ג']. וודוד אומת מיוודה. והוא הישראליות. כי אומתנו הפטמה על זה. ואמרו רבותי זל': בקש משה רבינו ע"ה שלא השדה שכינה על אומות העולם, ונתן לו שנאמר: ונפלינו אני עמוק מכל העם אשר על פני הארץ. ולא ננחריש שיויה באומות העולם מי שאליו מין מן הנבואה החלומית. כמו שהחיה אל בלעם, לזה היה אמר: לינו פה היליה, והעה שבו נא כזה גם אתה היליה [במדבר כב' ח' שט']. אמן אמרו: אויל יקרה ה' לקראי ויקר אלהים אל בלעם, הנה באולי ג' כשהיה מתהנים קרה לו זה. וכן תלום נבוכדנצר יש בו מין מן הנבואה, גдол, ייחד אותו האל יה' על דרך הגדלה(*) האומה בעינויו, מטה שירוד שעינע אליה עניינים בככל, ומה שיראה מהוערת האל יה', לדניאל ע"ה בפרט. וכל זה על דרך הנדרת האומה, כמו שאמר לכורש: למן עבדי יעקב וישראל בחורי, ואקרא לך בשםך אבןך ולא ידעתי. ועל זה הדרך היה: ובא אלהים אל לבן הארמי בחלים תיליה, לכבוד יעקב אבינו ע"ה, ובניאת אבימלך החלומית ג'ב. וילכו כלם ע' על דרך ואמר ה' לדג ויאמר ה' אליהם אל הנחש. וכאשר נשלמו התחברויות מן האומה וחומר והמקום, נשפע השפע על המוכן, ועל אשר היה לו בקניון, לא כמו שיוושפע על המוטבע. ואין שליחות(*) אל אומת שלא יושגה ביעוד אליהו.

(*) לא והוא בטע פיר העניין כך הוא. אמר שהיתרין הנבואות נשען על דבר טבעי ולא טבעי יתר כי הוכחות הנפש הוא טבעי, והחריזות

למלך מנביאים מנהגם ומעשייהם אינו טביעני אם רצוני ודוק.

(**) על דרך הגדלה פיר' כדי שנדר האומה.

(*) וילכו כלם כלומר שלא היה כבוד הדכו מפני הרג או הנחש עצם.

(**) ואין שליחות וכו' ר' ל' לישראל דוקא. *) והשיב: האב.

מה שדרומה לזה. וכבר כנו אליו¹⁾ קצת קידמונינו ע"ה ונאמר עליהם ארבעה נכנסו לפדרס ר' עקיבע, וכן עזאי, וכן זומא, ואליישע אחר בן עזאי החיצ' ומת, בן זומא החיצ' ונפצע, אחר קצ' בנטיעות, ר' עקיבא נכנס בסלום ויצא בשלום. והמדות החשובות המבוקשות מן הנכאים והנולדות מותם, הראשונה שהשם היושר, ואחרית העונה. ושתי אלה רמות נחלגלו באדרון הנכאים בחלהת הדרר. אם היושר בamaro: ויאמר לרשות מה תכה רעד נשמה ב'. ייבאו הרועים ויגרשון יוקם משה ווישען. והעיר הכתוב בעונגהתו, באמרו: והאיש משה ענו מادر מל' האדים [במדבר יב' ג']. וכאשר יעוניינו החמורים אשר זכרם דור ע"ח במומור: ה' מי יגור באלהיר [זהלים מומ' טר'] המכאים כלם שבים אל היישר והעונה. וראש היישר והצדק הוא. כי האל ית' אמחי מל' אמת ואין דבקות בין ובין השקרנים²⁾. כמו שקדם דובר שקרים לא יcin' לנדר עני. ועוד נשלים לתאר אלה החמורים בחלק מעלה המדות.

הפרק השני מן העקר החמיישי. בוכר התמורה ובתנאי הנביא:

התמורה אשר נכוין לוכרת, הוא שם, יפל על הסרת הדבר מהה שהיה. ייעבור בלשון העבר שיאמר חמיר האור את החשך, והמיר الحال ממשלתו עם אחד בעם אחר, ומה שרומה לזה. וכאשר תבא דת בתלויה מה שבאה אחרת, נאמר שהיא פמיראת אותה. ומרחות מוחט מפורסמו³⁾ בלשון בעלי ההגינוי, ואצל בעל חכמה הדבר רתויות שלביות, מפני שהם מתייחסות אל המשקלות התייחסות מה. וזה, כמו שהישר טוב, והעל רע, ושבת המטיב טוב, ולרכות החוסה בו מגונה, וחרומים לה. ומהם מקובלות בלשון בעלי ההגינוי, והם בלשון חכמה הדבר רתויות שעניות. כמו שמיית השבת, ואיסור אכילתבשר היחיר ומה שדומה לו. ואשר יקראות שכליות לא תחולף בהם אומה לאומה ולא יתacen זה, ואפילה טעון תלוף דבר מהם, עד יתר העול אהוב בגידה, או כדומה לו, נספהה הדת שלו ובוטל סדרה. כי היליטים יאסק עם, יגוזל בהם עברו ורכיהם. וייתרו לו דברים האסורים, ויקלו החמוריות והעבירות הגדולות בה מה שבינו ובין הבריות, אמן אי אפשר לו שלא ישם לחק הצדק כמה שבין הכת שלו ועמו, וישוה בניהם יהדיו חילוקת השלים, ויצום להיות נאמנים קצחים בברית קצחים ומה שדרומה לו, ולויי זה נתפרקו העם ונסגו אחר ונברחו, יתגברו אויביהם עליהם ויאבדו. ובדרות המפורסמות יתחברו הלבבות החלוקות, ועליהם מסכימות האומות המתחלפות, עד שהיה במנינה אחת קהילות אנשים דתותם רכבים, ואמנויותם בקהלותם סותרות, וקצחים מולול בקבילות קצחים, ומכויבים ומכוימים אותם, והמפורסמות יקצחים, וחבר עניים, ושימים מדינה אחת כמו גוף אחד. לכן לא עبور בדרכות המפורסמות תמורה בשום פנים. ומה מה שלא יעבור בו התמורה הוא הספוריות, רצוני החדרושים אשר כבר עברו, וכשבאו ברה מה על אופן מה, ובדרת אחרת על אופן אחר, חילקו האמת והשקר בלי ספק. ומה שהוא שקר איןנו דבר האל, ומה שאינו דבר האל הוא גנוס בדיו. ואשר הסכימו לעליי חכמי אמתנו והרצויים מהם, שתחם לא יישמו תמורה דורתה שהוא נמנע במוחלת⁴⁾ כמו שעשו זלחם מאותם שטענו על זה, באשר האל ית' היה לא יראה לו רצון אחר רצון, כי עצמותו ית' הוא ידועתי. ושקר שיחדרש בירושיזחדש, כי והיביא א' שעשומתו הפילוסופים והמדברים, ושקר שיחדרש בירושיזחדש, כי והיביא א' שעשומתו כמטרה לחרושים ויתעלה מזה, ומה שיראה בדורות מהדרוש רצון אחר רצון.

¹⁾ אליו לענן הנבואה.

²⁾ בין השקרנים פיר' המתפראים בנבואה שלא הגעה עליהם.

³⁾ מפורסמות פיר' שישבבו בלבד על התאה והמגנה במדות.

לו כמו אמר הבהיר וייחם ר' כי עשה את הארץ, כי נהמתי כי עשיתם
וינחם ר' על הרעה, ויאמר ר' פלתי כרבנן, נהמתי כי המליך את שאלת
הנה למסודר גורנות מוסכימות המשלב עם הכלכלן – אכן אם היו מוצאות התורה
ובפרט המשמעות מהם כלתי נוכרות¹) לא נקבע להם זמן, ולא ונ"ב בהם
שם נצירות, ואחריו בן באו אהרכם דתיהם אחריות ממירות אותן, היינו
אומרים שכן האפשר הוא להיות למוצאות התורה עניין קבוע וידוע אצל דלא ית'
לא לומר אותו הארץ, אמנם מגליה בבאות הדת האחרת. אמנם כאשר היה
שההורה לא הומרה מצוותה לעדר, כמו שבא: חוקם עלם לדורותיכם בכל
מושבותיכם, ובשבירתם: בני וכון בני ישראל אותן ריא לעילם ושמות לא ייון,
ובצום: והיתה אתה לך לחקם לעולם בחודש השבעי בעשור לחישע הענו את
נפשותיכם נזקרא ט' לט', וכן במצוות אחרות, הנה לא עבור בהם חמורות
בשם פנים. כבר טענו לעילו במאמר האל יות': חדשיכם ומעדיכם שנאה
נפש יהיו עלי לטורה יישיעו א' יד' ושם), ואמרות' למה לי רוב ובחייב אמר ה'
שבעת אלים, ומה שדומה להה, והנה זה אמנס הוא בחיבור עשיית המצות
עם העושך, כמו שבא בזה הפסוק עצמי: ובפרישכם כפייכם אעלים עיני מכם
וכי' ואמרו סבה זה, והוא: יידיכם דמים מלאו. אחר בן אמר: החזו הכו הסירו
רוע מעלייכם מגניר עיני עד סוף הפרשה. ובזה²) הספר בעצם: אם תשב
משבת רגליך עשו חפץ ביום קדשיך וקראת לשמה עונגע ולקדושה ה' מכובה,
עד אמרו או³) הקרה זה, ענה השוע ויאמר הנני, ואמנס בתנאי אם חסור
מחוזך מטבח נישעה נח ייון. ו عمر דברי הנביא בהה באמוריו: והיה מדי חרש
בחדרשו ומורי שבתו יבוא כל בשר וכו' יצאו וראו ובפגי האנשים
הפושעים כי חולעתם לא וכו'. וזה הנציבות יורה, על שהוא אמנס הוא תואר
על לס זה אחר, ושום בעינים לעולם רבא רוע מחצרת הכהופרים, וטוב
מחיצתם, וזה בשתיותם וראשי החדשים⁴), והורה על חנונג הצדיקים בעולם
הבא. והוא או⁵) סוף מה שעמד עליו מלacky והוא אצלונו חומות הגבאים: ובין
חורת משה עברו אשר צויתו אותו בחורב [מלacky ג' כב']. וכך ראו לנו
אנחנו שנספר טענות בעלי מתולקtiny, ואם הם שכחו דבר מהם שניכרם
אנחנו. ואמר: כי מטענותיהם שהאל יות' מה שאמור בתורה חקה עולם אנו
מושיע לרחות בו החמורה, כי אנחנו כבר מזענו דברים אחרים נאמר בהם
בן ואחר החומר, ומהם ברית דלא יות' לבית עלי. במאמר: אמרו אמרתי ביתך
יביתיך ותחלכו לפני ערד עולם נשמאלי ב', והוא מטה רוד עבדי בשתמו
במלכות גגצה כנאמר לנו איז', ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפני כסאך
יהיה לנו עד עולם נשם ב', ז' יו). עד שאיתון האוריינט נפלא מה באיתו: איז'
דברות בחוץ לחסידך, ותאמר שווי ערד על גביר, מצאתי רוד עבדי בשתמו
קדשי משחתה ערד אמרו: אהת נשבעתי בקדשי אם לרוד אכוב ורעו לעולם
יזיה כבודך יכון עולם ועוד בשחק נאמן פלה, אחר בן אמר מתחפלא: ואתה
וathan ותמאם החערת על משיחך, ערד אמרו: עד מותך ה' החסר לנצח הבעל
גמו אש עבריך ותחלוי פט' ב' ושמט'. אמרו, הנה מה שחויב תמורה כהונת
עלי ועמו, והיומם נשלכים, ותמורת מלכות בית דוד, וזה על לכתש לא בדרך
הדת, הנה בן יחויב במצוות התורה, אהת מהן, שהבשורה בהם מלת הנצחות – ולטנו
על זה הדיבור שתי תשוכות, אהת מהן, ואם נוכרה בהם מלת הנצחות – וlatent
אם פסק ומון מה, הנה לא נפל לגמרי, אבל כבר בא ייוד תנכיאים בשוב

¹) נוכרות כלומר בזמנן.

²) וכוה פיר' ואם היה הדבר כפי המהנדים שישעה מרדמו בפמק מה
לי רוב ובחייבם, על תמורת המשמעות, למורת ההורד הוא בעצמו על
שמירת שבת, והוא מצווה שמעית. ואם היה ד' במצוות שלויות הלא
הקדימים באותה פרשה ושבת למה לי אלא בפרש הרוב ו'ל.

³) או צ'ל או חתungan על ה' וכו'.

⁴) וא'כ השבות והחדשים לעולם לא יבטלו.

⁵) והוא פיר' נצחות התורה.

המלחמות לורען, והכתובים בוה ממכארים. וועה, התה' זה הייעוד לו היה קשור בחנאי, וכבר ביאר דוד ע"ה במצוותו, והוא אמרו: ^{למן ייקס ח' א' ב' ד'} אשר דבר עלי לא אמר אם ישמרו בניך את דרכם [מלאכ' א' ב' ד']. וככהונת עלי ג' ב' חיקת בתנאי, עולס. נטגה אהרי ויה באמרו ית': עעה נאום ח' תיליה לי [שםוא' א' ב' ל'], ולא נמצא בשום ייוד שעיר הד' ית' בו האומה, שהחורה הפל מלהם. אבל מצאנו הפק' וזה. אמן. כל הדיוורים שבסדרם אס' בחקותי חיקת החותכות כלם באמרו ית/. ואף גס זאת בהיותם באין אייביהם לא מאסתיס ולא געלתיס לכלותם להפר בריתין) אחים לוייר' כי מד'. אמן חותכות סדר והיה כי חבא עס' שעם ית' ויה רעים, הנה לא יוכור בהם תמורה תורה, שנאמר: ועבירה את איובך אשר ישלחנו ה' בר' [רבבי כה' מ' ושפ'], ואמר ערד: ועבירה שם אלהים אחרים אשר לא ידעת אחרך ואבותיך. וזה רמו אל מי^ג שיצא מחותתו. כי מן הנמנע שיאמר האל, אני ממי' תורה אמרת בעבודת הצלמים. אבל מצאנו יומיך ע"ה יאמר: כי אמר ה' גנות שמש לאור יומס חיקת ירחה וכוכבים לאור לילה אס' ימוש החיקם האללה מלפני נאים ה' גס ורעד ישראל שבתו מהיות גוי לפני כל הימים נורם לא לה^ה, הנה כבר שם השמש והירוח והווים והכוכבים סמניט על שחאהמה לא תושלך כל מה שיחתמיקו אלה הסמנים נמצאים. התשובה הדשנית, כי ציירות התורני מן החורה לא חגורו תמורה ונפילתה בערי אבל תגורו העונש עליו וסרו מנוועם ממנה^ד. כי החורה איננו החוטאת ואמנס החוטא הוא המזווה פ'ר, ומגע בשכל לפקד החורני על החורה. ואס' יפקוד התורני על החורה, לא יחאמת לשוב אליה אחר תמורה, לעל^ו) שיהיה מן האל ית' התמורה ותמורה החטאות. וכבר ביאר החורה בשוב האומה אל פוק' החק'ר' במצוותיה כשייגוום צרות באחריות הימים, זה אמרו: ^{בצ'ך} ול' ומצואן כל הדברים האלה באחריות הימים ושבת עד ה' אלהיך ושמעתה בקהלו פ'י אל רוחם ה' אלהיך; לא ירפק ולא ישחיך לא ישכח בריית אבותיך אשר נשבע להם. ואמר דניאל ע"ה על דרך זה: והויה עת צדה אשר לא נהייה מהיות גוי ובי' ובעת ההיא ימלט ערך [דניאל י' א']. הנדי' כבר בשורת החורה, והביבאים, בשוב המלכות להם אחר תשובה מתהדרשת, סבתחה העול שיעשו האומות. ולא היה זה לעילם, ולא שבו אל ארץך אך גלות השבעים שנה אלא בצרה וציקה, ואחר שללא היה, איז אפשר שלא יהי. וכן בשורת הביבאים בשוב אומות נכריות, גרות העזם והמספָּר לאמונה מזאות החורה, ואיך יפל' מאותם אשר היו מיהודות בהם? וכן אמר וכירה ע"ה: וזה כל הנור ער אמרו: וילו מד' שנה כשנה להשתחוות למלך ה' צבאות ולזוג את חן הסוכות נ' כירה י' טו'). וכחובי' החורה כבר ביארן חיוב מצוותם עליהם בומני הגלות והיחסם ביד אייביהם, ובשתם ממה שלא קיימים בימי הצלחתם, והתודותם בחתחמתם בוה' וזה אמר: והנשאים בהם ימוק בעונם בארצות אויביהם ואף בעונם אבותם אתם ימקו, ויתודו את עונם ואתן עון אבותם במעלים אשר מעלו בי, ער אמרו או אן יכנע לבבם העREL' וכברתי' את בריתין יעקב לוייר' כי לטן). וזה כלו הפק' לחמורה, אחר שאין בתמורה עצבן על החורה שעבירה, אבל שמחה בתורה החדש' ועוזב הראשונה, וצאה ממנה. והחולקים עלינוathy כתה, אחת מהם תזכיר שhortore וספרין הנכאים כלם אמרת אלא שהורנו, והם מגדים אותם והונים הפסוקים שלהם ויקיימו הברית החדש' ווהפרש אשר בינוינו ובין אלה אמנס הוא בפרט וככלל. כי^ג אמונה המון היהודים היה, שהיות השני יבריאות צדיקים יחד נגע בשכל, אחר שהיה בראשון שהוא

^ג בריתין כלומר ברית החורה.^ד אל מי ולי' כלומר בעל ברוח עברור מצורת המציק.^ו ממנה פיר'. מן היוצא מן שמי'ת החורה.^ז על פ' בעבור.^ט כי פירש וזה ההפרש הכלל.

לא יומר לעולם, ובשנו שחר ראשון כבר חומר, ולא יסכוו לרעת אותה • ואין¹⁾ ראית ברורה, ולא כתוב מובואר מעור בפירוש הפסוקים. המכארים מונעת חמורת הברית הראשון אלא המיצאות חולשות. והכית השנייה הוכרה שתהדרה אשר נתנה מז השם היה אמת, רק נשנה חנויות ונחלפה. • ונשוב להסביר להם בסוגנון אחד מדברו, והוא הדבר בשם עות הכהופות²⁾. • וכבר נרע מדרעת בעלי הרגין, שהশמונות הוכחות הקדומות ננסחות במופת האמת, עם שביעי והגין המס האנשים הייתו חוקים שעכילים בדיק הדבר, ובחדוד בין הזרק ממן והכוכב, והכם בכקיאות הטעות³⁾ בו. אמן, הם לא יישמו דרך לאדם שיכחיש היה עולם מצרים ובבל, לחיות תכוף הדבר, עד שהרי כמו מרגש, ויתחיב למי שראה אותם, ולמי שלא ראה אותם להאמין בהם. • ואם יצטרך לשום קרומה במופת עבור זה, כי היה עולם איש שמו משה ושהוא חבא תורה, נמשכו לו עליה עם מינוי, נקראים בניו של ישראל⁴⁾ כי הם מפורמים מרספרים התחופים אשר נזכר חכופות מני אפים ורכבע מאות ושבעים ושנים שנה, לא הפסיק מספיק. • אמן אמרתו נבואה, אם היו הם מכחישים אותה, היוינו מוחדרים לקימה מהם. אמן הוא דבר הור כוה הם וכל תרוני שלל הארץ, תנזה אין להטעק לנו בקיום מה שלא בא סחירה, כי לנו בקיים מה שנטנו בו סחירה עטך רב. • ולא נשר בינו ובין העם⁵⁾, אלא שאחר זמן נשנית, כמו שאמרם, רצוני והספר, • ועם זה לא חייבו, שהיה אסή יהודת כלתי מותלת וכלה משונה⁶⁾, שהוחיב להמשך אחריה, אבל חיוו החמורה נ'כ'. • אמן החמורה כבר נתנו מוסריה מעל צארכנו כפי מה שראו, بما שטענו הכת הרשונה. • ועוד נסיף באור להשור מה שטענו קצת מדברים מכת השניה כי קצתם אמרו כי התורה כבר באלה חלות הנבואה⁷⁾ מחר פארן, באמרו מופיע מרד פארן, אמרו, שיהו: ה' מסני בא רמו למשה⁸⁾, ואמרו: תורה משוער למם, רמו לברית השניה, והופיע מחר פארן, רמו לברית השלישי. • וואת טענה בלתי מהויבת לנו. כי תורה⁹⁾ ביראה הליכת העם לשער ופארן אמרו: ונסוב את הר שער ימים נדים נדים ב' א', ואמרו: ויהי בשנה השניה בחידש השנה בעשרים בחידש נעלעה הענן מעל משכן העזרות, וסענו בני ישראל למסעיהם מדבר סיני, ושכנן הענן במדבר פארן נבדך י' יא'. • ומזה טוענים במאמר האל ית' למשה ע'ה: נביא אקים להם מקרב אחיהם¹⁰⁾ מחר נדרבי ח' יח'ג' • וואת טענה טוען אותה מי שאנו רגיל בשימוש המשחט לשון עברית, כי הוא ידבר דברי' כאלו הוא מכון בו קצת האומה, ומודיע להם מה שיזיה

¹⁾ ואין פיר' וזה ההפרש הפרטני שהוא לא מפרש הפסוקים הפרטיט על דרך כאשר חס עשים להתחזק המורתם.

²⁾ במשמעותו פיר' במשמעותו הנשמע זה אחר זה מפה ומפה ומאייש אחד ומאנשיים רכים ולשון חכופה נדרף.

³⁾ והוא ת'ת'ך לאלף החמושי שנת הכתוב והספר מה'א'ב'ד זיל. כי מראשית עד מתן תורה אלף וחמשה' שנה הוסיף עליהם אלפיים ויח'ע'ב' שנה הם ר' אלפיים ות'ע'ב' שנה בזמנן ההוא כתוב בעל המחבר והספר, והוא למני שנותיהם 1160. והוא או המחבר בן חמישים שנה.

⁴⁾ ובין העם, צריך להסביר הפרש.

⁵⁾ חלות לומר הנבואה המוזמה של מוחמד. כי התורה וא'כ' תורה משער וכו' רמו על ענן הכבוד שהאור לפניו הם מורה לעם הדרך ילק בה.

⁶⁾ מקרוב אחיהם פיר' ואמרו מקרב אחיהם של ישראל משמע והם בני ישמעל, ואת הביאור הוא שקר ומהנד לטבע לשון העברי כמו שפיר' הרב. • והדבר כמוך אינו מרמו על נביא בעל תורה אחר במוחה, כי אם על נביא סחים כי בפיר' כתוב ולא קם וכו'.

ראו, להיות ביןם ובין קצחים. המשל בו: מקרב אחד¹⁾ תשים עליך מלך, לא הכל לשום עליך איש נכרי [דרבים י' טו], וודר באכזרה: ואם לא קרוב אחיך אליך ולא ידעתו, ורבים כאלה. וכבר טען עליינו קצת המדברים מהם בטענות בטלות. מהם אמרם, אהם שמתה לאל סמנים על בחיכםليل מכת בכורי המצרים, וזה בקשר חורתכם: ו עבר ה' לנוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות, ופסח ה' על הפסק ולא יתן המשיחות לבוא א-בחיכם נשמות י' כבג), אמרו, הנה כבר חשבתם. כי בזה הדם הכיר בית ישראל מבית המצרים. ואנחנו לא נוציא דרכָה על מי שלא נסתור גמינו מספר כמה בכורות הי' בכל ארץ מצרים, עד בכורי הבהמות. אשר לא יספר אדם עחות לירוחם, ואולי נולדות לקצחים מספר בכרים אחד בלבד חשור, ולא נסתור מהם הכהן מבוראו, כל שכן שנطنעו שנרגשו לו הבחמים. ואננס פירוש הפסוק שטוב א-מנונם. והיו הם נשמעם למצות האל רוחה הווק מהם. ובטולים רבים החזרל בהם מנייה הספר להשיב עליינו, אם באננו לקצה מהם יארך, וכאשר יבחןם מכחון גילה לו השבותיהם. א-ונשוב אל מה שייטנו מן החולות, ונאמר: שעם נשארו תחלה משפט הנכאים, ואחר כך תחת ידי המלכים שמנה מאות ותשעים שנה, והטורה בידיו²⁾ מליכיהם. (והיה³⁾ נקרה בmund כלם בכל שבע שנים. ונשלמה במעורדים. ויהי המלך⁴⁾ עומדת עליה וכן הכהנים שהם עמודי קדרש. ומן הנגע שיהיה מהם באתו החמן, מי שישתדר לשנות דבר מהספר ולהתלויפו, יומשכו אליו העם. ולא הגיע לנו שהחירות לאחר מהם יצאה כל כך יכלה ורועל ההכנה לאיזון לעבור על הרופי הדרול הוה, יסכנו בו העם. אכן החולקים עליינו אמרו, שבאמת כמו זה אי אפשר שיחדש והם בקנופיה והסכמה. אכן נבדנצר הגלם, ושרף והשבית עבורה וספירות, וחוליכם בכבドות, ולא פנו אל ספר ולא הבטן אליו, ובאשר הגיעו לבבל, קם בהם איש, שמו פנו אליהם וונכר ממתקצת הטורה, ושכח קשתה, והפל פסוקים מטה היה ובור מהם, אל מה שהיה מסכים לסכנתו, וכחוב להם זאת הטורה הנמצאת עתה בירם, וסדר סדרים ותוכן תקנות. הם עלייהם עד עחה. ואנחנו נאמר בתשובה זו, שעם לא יצאו מארצם בפעוט אחת, אבל לקחים על כרham תקופה סהרה מלך אשור, והוליך מהם אל ערי אשורי כמו ארבעה חמשות. האומה מבלי של והרינה, אבל על דרך הגולות עברו שכיננו אליו. וכן מצאנו מדריך עם אנשי ירושלים בדרך זה: שעוז א-ברכה נצא אליו, עד אמור ולקחתי אחיכם אל ארץ הארץ[מליכים י' לא]. ולא יוכר בחשעה שבטים והזינו הנולים על ידו הרג, ולא עבורה פרך זולת הולות. ואחר כמה מה שבריהם שנייה היליכם על כרham נבדנצר מלך קשדים, והוליך מהם עמו אנשים גדולים וקצינים ובכיאם. מהם הגירה משיאל ועוריה. וכבר השג דניאל מן המדרגה מה שחייב⁵⁾ שהחווה לו, ושקריאו⁶⁾ בשם אלהיו, ושיצוה להקרבת קרבן לפניו. ואם הנהני, שהכללי شيئا לגונו, לא הוליכו עם נסח מן התורה, מוח נאמר ברניאל וסעו? היתכן שכמו אלה יסעו מארצם, מבלי חוליך עם ספר תורהם? — ואם הנהנו⁷⁾

1) מקרב אחיך פיר' כמו שירבר עם אחדים ויאמר לכל אחד ואחד מקרב שאר אחיך תשים וכו'.

2) והטורה בידיו וכו' פיר' כי כהוב והיה כשבתו על נסא מליכתו וכחוב לו את משנה הטורה הזאת וכו' והיה עמו וקרא בו כל מי חייו (דרבי י' ט).

3) והיה המלך פיר' כמו המלך היה קורא.

4) מה שחייב פיר' כמו שכחוב דניאל ב' מו ולדניאל מגיר ומנהה וכו' . ושקריאו פיר' כמו שכחוב דניאל ב' כא' ומקבילה לגבא וכו' ואמר דניא עבר אלהא חיא.

5) ואם הנהנו פיר' ואם הוא כנוגד השכל שהנחנו שהכללי וכו' .

שם לא היה אפשר להם בעה צאתם, ושיציאתם הינה יצאה קשה, והנה כבר נשאר במרקש השואות גדרו אחריהם. וכבר השיג ה'א, רצוני דניאל, קן המעלה נכבל מה שהשיג, האם יתכן בנכיה גדר לו, רב המעליה, יונצ'ה להשאיו, בולה ועתקה מוקחת? ועוד אחד כך כבמו תשעה שנים הגלה אותם נוכדנץ שנייה, והולך מן המרקע יונצ'ה מלך וככל גדר מלך מנדלי העם. מהם חזקאל הנבניה, ומרדי ווילחט, עמו בכבלי, ולא הוליכם אלא בדרך ערפן, וכן התמנע שלא הוליכו עם העתקה מספר החורדה או ישלווח אחריה. ואחר זה נ' באחת עשרה שנה הגלה אותם נוכדנץ פעם שלישי, והוליכם בכבודות, אדור הדוד והנקורה, ועמדו אחר כן בכבלי שבטים שנה, ובthem נבאים גודלים. היחאמת שישארו אלה שבטים שנה כלוי ספר ישובנו אליו ולא תורה, עמדו על מצותיה? — הנה ננית שנודה כל אלה הבטלים, ונאמר שאחד השבטים שנה בא עורה מבבל וכחוב התורה המוחלפת, האך הדרו אותה לו העם? ואיך הסכימו להשמע אליה הקוריבים והרוחקים מדי גזון ופרק, מי נשאר בארץ ישראל, וכי שנסע למצרים ואפריקה מבלי חילק עליו ולא מעעיר? ולא הגיע לנו מעולם, מי שם דופע על עורה בכרמה זהה. ואנו מוצאים²⁾ ההורדה מפומסתה בנוסח אחד אין חלוף בו בין קהילות ישראל אשר מארצות הוו ערד קצה ספרא והמערב בארץ השישוב, ומיקומות גבולי אפריקה, ובוש, והימן, בדורות, עד קשי ערי אלמוגום אשר על הגם המקיף הצפוני), ולא חילק חילק, עד שלשל נני שבאו קטנות בנוסח הראשון, וכן הן נמצאות בכל נסחאות התורה המפורסמות בעולם. ואך נחתה לעורה השמע בני ארץ בבלם לו בהמשכים לבירתו? הנה וזה נמנע, הנה כבר בוטל שירות בה חילוף, ובוטל שומר. — אמנם תנאי הנבניה כפייה שהסכימו על זה עם ישראל הוא, שידבר בפני האומה במופתי המפורסים. רצוני באמרי שידבר בפני המנהגך וכך, כאמור משה ע"ה לשישראל: כי שאל: נא מהדבירים הקוריעים המנהגך לך פניהם והמנוחם, הלא עשייתם נכם לימים בראשונים אשר היו לפניך מן הימים אשר ברא אליזם. השמע עם קול אליהם מדבר מתחז האש כאשר שמעת אתה וחמי, או הנשה אלהים לבא לךות זו גוי מקרב נוי וכוי' (הרבי ר' לב'). ואם היה מחייבים אותך והיה אמורים העם ממה שאמר להם על פניהם. אנחנו אמנים ייאנו ממצרים בcheinינו ובגבורתינו, ולא שמענו קול מן השמיים. ולא קראה לנו הים ולא הטעעת-בו האויב, ולא האכלנו מאכלן מחווש). ולא מצאננו אחד מהם התרנגן ליבוה, כאשר אמר כל מה שקדם זכרו וכאשר אמר להם המביבך מן במדבר, וכאשר דבר להם על פניהם בכל מה שזכרנו ויוזר מהם. אמנים, כאשר³⁾ דבר הנבניה בפני האימה. במופתיו וולתו (הנה העדר ואחם המיפות בנבואה לוֹלוֹתו), וכן אם דבר בפניהם במופתים בלתי מפורסים. היה אפשר שעילה זה ספק-המספק, כי התורה, אם היא תליה במה. שיורץ מרוץת תחיתו בן הצרפיטה ובן השוממירות, וניפול אש השמיירות, על שלוחי אהוחה. בן אהאב, היה אמר המספק קשה לבטלו. כי היה, בידיו לאמר. כי מי שהבר והספר, חבר בו מה שעheid כי איש אחד ואילו לא אמר אמת. אמנם הדבר פנים בפנים במופת המפסוקים הם מקדים האמת. כי ברית הספר מעקו והוא דבר שאין להעלות על לב, אבל הוא ספר העתקו והמוֹן צורקים מהמן

²⁾ ואנו מוצאים פיר' איינו בא לא פלורות מה שאמר למלחה ואיך הסכימו

וא"כ בזראי לא הסכימו זא ע"פ' ק' אנו מוצאי וכו'.

³⁾ כך קוראים הערבים בני גוג והם לפי דעתם ישבו ארץ צפון מאייר אפסאו אואיא.

⁴⁾ מאכל מהירושדם.

⁵⁾ אמנם כאשר דבר וכו' רצונו לומר כאשר עשה הנבניה מופתיו לאחד ויגיד נבואהו לאחר ורוצה לקים את הנבואה במופתיו. אשר עשה וולתו, השני לא יאמין מותך וזה את הנבואה במופתיו שעשה לרשותו.

שורקים, כי הדבר בפניהם כבר היה, בלי ספק, והיה כפרוסות. והעמידה הנקביה האומה על שהושם מהם יותר אלף אלפים נכאים ששמעו קול האל ביום אחד, כמו שאמר כי שאל נא לימים הראשונים השמעו עם קול אלהם. אמן אם דבר להם פנים במופתיו זולתו, ולא הכויבו, היה הוא אמן העיד לוולטה, והחרישה לפי מה שנהישב אצלם אמרת זולתו, אמן כאשר הכויבו על פניו נ'ך, והה חמן מכך שום מה שבא אליהם בו, או והוא נוכרים ממו מופחים כלוי מפורטים ולא ידובר בהם פנים בפנים, בעניין יחוור אותו מהבחן אותו הנה כל בית ישראל מסכימים, כי זה מקום ספק גודל, מוסף על מה שקיים, כי המרת דת, בקר הקיימה ונתקיים בה שאין חמורה לה, והוא מנע אצל המן ישראל. ואלה הם עקריו טענותיהם בקיים דתם, ולהם בוה טענות זולת אלה, אם נחעס לרביהם יארך הספר. אכן משיח ע"ה הנה לא מצאנו אחד מאומחו הכויב שליחותו, לא בפניו ולא שלא בפניו, אבל כאשר בא להן בראשונה (שלשה²) מופתים, נתקד לזה: ויאמן העם שםות ר' לא', וחוק האל ית' האמינים במעמד הר סיני כמו שאמר: בעבור ישמע העם בדברי ערך ונוגן בך יאמינו [שםות יט ט']. אחר כן בקירותם סוף והכנים בו שתי אומות מהאהת לא נמלט אפילו אחת, וכן האחרת לא נאבד אפילו אחת, הנה נמדד לו יאמינו בה, וכו'. האמת! נחלינו עליו פעמיים, מחרעים על אריכות העמידה, במרבה, וצער היהם בו, והחולנן עליו קרה ועדתי, כי הם חשבו שהנביא לא יחויב שייהיה נשמר מן הבז לבורי, אבל לעמים יכיא שליחות אלהו, ולפעמים יוסיף דבריהם יביאו להם עשו רצון אחרים. ولكن חשבו שנטה אחר אהרן, ומה שנחן לו מדורמות המעללה, זולת זו, והוא אמרת: כי כל העדה בולם קדושים ובתוכם ה' וכו' [במודבר טו ג'], והה חשותה ע"ה: ונחנו מה לא עלינו חלוניותם, כי על ה' שםות טו ח']. ועם היוט לא הכהישו כי אם בדרכו אהר מכל שליחותו, עוזר השם במופת הנדרול, מהבקע הארץ לקצחותם, ורדת אש מן השמים, ולא מצינו נבייא עד עתה שלא הכויבו, העם, ולא נבייא, דבר פנים בפנים אל עמו נסימ מפורטים שעשה לה. ודע שההפרש, שבין העניים החקופים והמקובלים הוא, אפשרות הכנס הספק במקובלים, ולא אפשרות הכנס בחkopים. ומופת חביביא אשר דבר בהם פנים בפנים אל המן אמרתו והעמידם שהוא שעסם בפני המוניים כולם ולא הכויבו בהם שום אמר מהם, ולא הכויב אותם שום אדם אחריו הם העניים החkopים, והעניינים החkopים ראיים שיחיו רקדרות בהקש אמתו המופתוי ויהיה זה מספיק בקיים האמונה האחרונה בע"ה.

העקר הששי

בשותפים, וההערה על אמתות הרהשורה וההעברות לדמותו אותו, והוא שני פרקים.

הפרק הראשון.

בוכר שתופים וההעברות נפלו בלשון בעברית בשמות הנכברים, חייבו שבועים ומכובות. והפרק השני, במקורו הטובות והרעות וסדר הסכובות, ומנותיהם.

הנה מה שביביא לחבר מה שיכלול וזה הפרק שני בדברים הכרחיים. אחד מהם, מצאו בין התורה והפילוסופיא הפלג המתירה בעניינים מן האמונה יותר חזקី הצורך להבחנן בהם. וזה, שמה שעמד עליו דעת הפילוסופיא האמיתית בתاري הראשון ית' הו, שהוא האחד מכל צה, אחדותו היא עצמה, לא כאחדות כל מות שהוא אחד והוא מקבל החלוקה בפועל או בהעברה

² בשלשה: במטה, ביד, ובמי יאור.

השל, אם בפועל, לקבל הגשם והשתה ותקו התחולק בפועל, אם בהערכה השכל, כמו שנשפט בנפש שהיה בעלה בחתה הרבה, ונחלק אותה על כל כחויה, ונגורר על כל כה וכח משפט משפט. וכשפטינו בשניים וקרואו שכלים ובלשן תורה מלאכים, וכבר קיימו מצוותם, שהם אחר שירוי המצוות להם נקנה חוויה ממצוות וЛОתם, הנה להם מעמידות אפשרות בין החקוקות הראושונה חוויה מצויות, וזה מ"ה, שאין בו מחלוקת בין התחור והפלוסופיה. אחר כן הפלוסופיה מנעה בכלל לחארו י"ת בתאר חוויה בעצמותו והפלוסופיה. רבי או שניני, ועל דרך ההערכה החארו י"ת בתארים מקרים כתמי חלים בעצמותו, אבל על שהם צירופים וחסכים ביניהם ובין שאר הנמצאים, כמו שהוא עלה להם, והם עלולים לו והוא בראות והם נבראו, וכמו אלה היחסים רבים מאר ביןנו ובין נמצאים, לא חייבו בעצםו ולא ישימו ספק באחדותיו. וכבר הביאנו, משל זה במקומות אחד, אם תארים אחד בשחואן בן אדם שני, ואח שלישי, ודוד רביעי), ואח אם שני, לא יהיה זה רבוי בעצמותו. אמנם התארים הקוויבים שניי בעצמותו החקוק²⁾ מדרעת אל דעתך, ומענין אל עניין, הוא עניין לא הסבלו הפלוסופיה כלל, אבל ראתה שאחר שיאין לו האר נוסף על עצמותו אם נשנה באופן מה, הנה כבר נשנה עצמותו, ולכן שהוא המנע ראשון אשר לא יתנווע. ומני התנוועה כמו שכבר ידעת בכם, אם התנוועה בכמה, הנה היא ממה שייחד הגשם ובפרט הנזון. אמנם התנוועה באנה, הנה היא ממה שייחד הגשם ובפרט הבעל הכלילית הנעה, ולו דמיינו גשם בלחי בעל תכלית לא תיאמת שעתק. כי ההעתקה היא הסרת גשם מקום, והבלתי בעל הכלילית אני במקומות, כי המקום מופיע מה שהוא בחוק המקום, וכל מה שהוא מופיע על דבר הוא יותר גדול ממנו ולא יכול מקום, הנה לא עברו אלה החנויות הגשימות על האלה י"ת³⁾. אמנם התנוועה באיכות, הנה ממנה גשמיities כהויה הגשם לבן ואחר כן שחורה, או חם אחר כן חקרר, או לח אחר כן חיבש, או זולת זה. וכל זה לא יאות אלא בבעל גשם. אמנם התנוועה במדורות הנפש, הנה לא תארות נ"כ אלא במחהף⁴⁾ הכהות, ובכלל, בבלתי מתרמאן⁵⁾ העניות, ובמה שלא משתנה מחוץ יותר חזק ממנו בלי ספק. וכל זה אצל נמנעו עלייך י"ת⁶⁾, ומצאו בתרזה בתוכים, יראה מהם בהחלת העין הכלילית מדויק מצוות התארים הפכים לי, ובאים עלייך זה אחר זה. ומאשר התרזה והפלוסופיה מתנגדות זהה, הינו באיש לו שני אדונים, אחד מהם גדורל, והשני איןנו קטו, ואין דרך לרצוח אחד מהם אלא בעבר על דעת השנו. ואם מצאו דרך להטיל הסכמת בינויהם נחשבה לנו הצלחה. וזה אחד משני הדרורים הכהוריים המבאים לחבר מה שבוה הפרק. הדבר הבהיר השני, אם השלכנו דעת הפלוסופים בכלל, ואם הוא חזק שבמופתים. גדול המעליה, ושמננו ספק במופתיו, והקלנו במעלהו, ועמדנו על המחייב מן הכתובים, הנה הכתובים סותרים זה את זה בענינים, ולא יסכימו אלא بما שיכלול זה הפרק; וזה כמשמעות הכתוב: כי לא יראני האדם וחוי – והמנוה ה' ביביט – ודבר ה' אל משה, פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעה. נחמתי כי המליך אתה של מלך – וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחים [שםואל טו', כrho], והדומים

¹⁾ כאן חסר משל אחד, ואם תרצה השלמוני.

²⁾ בהעתק וכו', לפי שואת נעשה לפי דעתם על ידי שכל הפועל. ועוד שאי אפשר שהוא י"ת יהיה נפער בדבר ויהויה א"ב דבר فعل יוציאו ממנו הפעולה מן הכח לא הפועל והוא הראושון לכל פעללה ולא בהפרך.

³⁾ י"ת לפי שהוא איננו גשם וב"ה.

⁴⁾ במחהף הכהות פיר' כמו נפש האדם שפעם ירגש ופעם יכון ופעם ישמה ופעם יכעם וכדומה לאלה ההפועלויות וכל זה התחלות הנפש ממשה למדת.

⁵⁾ בבלתי מתרמאן וכו' בלאור בדבר שאין אחדות אחדות גמורה.

לאלה רביהם, אמנים הפרשה אשר בה: ראה אתה אומר אליו העל את העם הזה ואותה לא הודיעתני את אישר השלח עמי עד סופה נשומות לנו' כי' ושם' לא מציא אנשי ומגנו ידברו בו דבר, ואם דברו לא יסכימו על דבר אנשי העין. המדויק³⁾ מכם יראה שראו לארם לעובד העין בכם אלו העניים, ו/orחיק ההתקבנת בהם. וזה בתקוף רצון האל ית' בהם. כי הוא ית' והוא נחנם בעבור שנסכוו אותם אלה בעבור שנדרעם, ואם רצה שנסכוו אותם היה עייכת נתיניהם יותר מופלהת⁴⁾ לסכלותינו יותר מסלקה הספקות והמכוכות מעליינו בהם. ולא רצתה החורה שנחרה במובחה ובעורן, אלא בראותה והישרה. ונאמר עתה, כי השמות אשר יחשבו בלשון העברי שמות לאלה ית' לבה, הנה כבר אפשר אצל להפלים על נמצאים ולתו, וזה מבואר בקצתם, געלם בקצתם. אמנים אשר יתבאר בהם זה, הוא כמו מלת אלהים, כי היה לפעמים הפלול על האל ית' ית' באמרו: בראשית ברא אלהים, ופעמים יפללו על קצת העצים הנכבדים אשר יקרו מלאכים, והם משפיעים על האנשים כמו אמרנו. וזה מבואר ביעקב ע"ה: האלהים אשר החלכו אבותי לפנייך והמלך הגואל אותו [ראשית מה' טו]. וכבר יפללו על הכנכבים, באמרם ברן יתר כובבי בקר ויריעו כל בני אלהים ואイוב לח' ז'. וכבר יפללו על השופט כאמרם: עד האלים יבא דבר שנייהם אשר ירשען אלהים [שמות כב' ח']. וכבר יפללו על החכמים: באמרם אני אמרתי אלהים אתם וכו' אכן כ אדם תומתן ותחלים פב' ז'. וכבר יפללו על האנשים הנכבדים, כאמרם: ויראוبني אלהים את בנות האדם. וכבר יפללו על הצלמים, להוות שם להם כפי אמונה הכהפר העובר אותם, באמרו: ובכל אלה מקרים — את אשר יורישך במושאליה, ודגן אלהיכם [שפיטים יא' כד']. ארת אלהי אשר עשית לךתם. והאיש מיבקה לו בית אלהים [שם יז' ח']. וזה כלו לפי שעונות האל ית' ית' למה שלא שוגה בן אדם כל עוד היוות בחומו, לא יהיה לו בנפש תאר מסכימים לעצמו, ולמה שייחח הדבר החצוני מורה על הדבר הפניימי חואר לו, לא יהיה ציל הדבר החצוני ג' מלת תורה על האר עצמות לו, וכי ששים עצמו כהו, וירפסמו פרוסום מה' שאין לאיל ידו, וחאר עצמותו לראשון ית' ית' אם היה אצל האדם, לא יעבור שישחף אצל ולווו. ולמה שהוכרה הארט לקחת לו, ית' ית' הארים מן הגודלה והתרומות והאדנות והניסיונות, והוא הדרומים לאלה, לפעמים יהוארו בהם נמצאים אחרים, היו אלו השמות לו ולهم בשתו השם, רצוני כמו שיקרא האדם ארט, ויקראי האדם חמוץיר בכותל ארט, לדמיון חולש מאה, לפי שבשתח הכותל מראה מוגבל, דומה בגבולי גבוליו השטח היוצא מן האדם. אמנים אל הוא חלק מלטה אלהים, והוא מלטה אל עם הרביי ועל דרך ההגדלה' וזה השם כבר נקרא בו כל' דבר חזק, עד שנאמר לכח המנייע: הייתה נגמר אין איל להללים פה ח'. והחווקים שבארצות: ואה איליה הארץ לך [שם כט' א'] והאלין הקשיש: אלה עבורה נזקאל מ' כד'), ומשוערת הבין: אילו ואלמי עד שהטללה כאשר תלך בחזוק נקרא, איל. אמנים מלטה שדי היה נעהקה מז השטיפה, כאמרו: כקוי מים רביבים בקהל שדי [שם א' בד'], והיה שדי בזיריך. אמנים מלטה ה' וה' אין דרך לקראה בה, ולא העברות בוה הדרך על ולתו ית' ית' וזה הדרך לא נבאר דבר בו. אמנים על הדרך אשר נקראו⁵⁾ אנחנו הנה כבר הפלול על המלאכים, כמאמר הכתוב: וירא אילו ה' עד וישראל עניין וירא וכו' עד אמרו אדרני אם נא מצאתי חן בעיניך בראשית שרה, עד אמרו וה' אמר המכה אני לוה ויאמר ה' לאברהם למה זה צחקה שרה, עד אמרו וה' אמר המכה שב מאמר מאברהם, עד ויאמר ה' אם מצאתי בסודם. וכל מות' שהוביל שב מאמר אברם, הנה נא הוואלו לרבך אל אדרני, אל נא יחר לאדרני הוא אחד ההשלשה

³⁾ המדויק כולם מסוף דבריהם נראה.

⁴⁾ מופלהת צ'ל מסכמתו.

⁵⁾ אשר נקראו כלומר אדרני.

האנשים. אחריו: וילך ה' כאשר כליה לדבר אל אברהם. אחר כ' יוכאו שני המלכים סדרמו, ואחר זה ג' קרא הכתוב אחד משני המלכים או שנייהם ה', באמרו: וזה המטיר על סדרם ועל עמורה. וכבר הראה שהמלך הוא פועל הרבר והمبرיח המעשה כלו או קצחו במצוות הבורא יה' אליו כוה. וזה מבואר מאד באמרו: כי לא אוכל לעשות דבר עז בואר שמה, ואמרו: הנה נשאתי פניך. אכן אלה כולם ראויים לערלם ה'. ואמרו ר' ז' ול': וזה המטיר על סדרם ועל עמורה נפרה ואש מאת ה' מן השם. מאותה ה' מאותו מכבי ליה? אמר רב יוחרא אמר רב: וזה מטטרון ששמי כשם רביו, ובכרי הכהינו ול' אצלנו מוקבלים בכרכרי הנבואה. ואם ישמעו המנים ספק בדרכיהם, מה יאמרו במאמר האל ה' למשה ע' ה': הנה אני שליח מלך לפניך השמר מפנוי ושמע בקהלו, וכ' שמות כ' ב'). וזה הכתוב בחכמתה הדרبور במדרגות המשכלה רה הראשונות אין דחיה בהם אורחות ייח' ג'). וכחוב שני אין דחיה בו מסفور יעקב אבינו ע' ואמור עליו: והנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם אברך, אדורך בן ספר על עצמו ויאמר, ואמר אלי מלך אלוהים בחלים הלילה וכור עד אמרו אגבי האל בית אל אשר משחת שם מצבח אשם לא' ג'). וזה כבר נחאמות שנאמר עליו בבית אל והנה ה' נצב עליו ויאמר, והוא הנאמר עליו ויאמר אליו מלך האלוהים בחלים הלילה יעקב. והוא המספר על עצמו אני ה' אלהי אברהם אברך. וכחוב שלישי אין דחיה בו מספור משה רבינו ע' ה': אמר הכתוב עליו: יוראה מלך ה' אליו לבת אש מהך הסנה, ויקרא אליו ה' מותן הסנה ויאמר אגבי האל אלהי אברך שמות ג' ב'). וכחוב רביעי אין דחיה בו מסفور גדרון אשר נאמר בו: יוכא מלך ה' וישב תחת האלה אשר בעפרה אשר ליווש עד אמרו ויבוא אליו ה' ויאמר לך בכחך זה והושעה את ישראל (שופטים ו' א'). אחר בן כפל דבורי ויאמר ה' אל גדרון פעמים רבות. הנה אלה ארבעה בחובים מעידים על שהמלך הוא הוא הממונה על האומה נקראי ה', וממה, שיעיד בזה ג'. ספר הנגר במאמר הכתוב עליריה: וימצאך מלך ה' על עין המים, ויאמר לך מלך ה' שובי אל גבירתי. ויאמר לך מלך ה' הרבה ארבה את (רעך [בראשית ט' ושכ']). וזה דיבור המלך ונגלה במצוות חאל אליה ויאמר לך מלך ה' תנק דורה ולידתך בן וקראת שמו ישמא, כי שמע ה' את עניך, ולא אמר לך כי שמעתי את עניך, וזה דיבור המלך, ונגלהו והפנמי ממנה), ואחר כן: ותקרא ש' ה' הדובר איה אתה אל ראי, פירש ותקרא האל הנגלה אליה בהගות. כי היה אמרת ראי ראיתך ראית אחר ראייה זה לבפול ויאמר לך מלך ה' שלש פעמים, וירוח על שהיה ראתה העצם הנכבד שלש פעמים. לכן נקראי הבאר באර לחוי הנגלה, ומה שיאמר בו וויה זה לא אמר כלום. ויראה ג' שהמלך יקרא ה' ממאמר יעקב אבינו ע' ה': האלהיות ישר החחלכו ابوתו פנויי המלך הגואל אותו מכל רע וכספריו (ע' ה') קרא הנמצא האחד איש ואלהים. הנה יתבאר מורה כי השלשה האנשים הנראים לאברהם אבינו ע' ה' הם ג' ב' קר' . וכן כמאמר הכתוב: בראשי לכ' כה' ושמנו ויאבק איש עמו עה, עלות השחר, ואחר אמר: כי שרת עם אלהים עם נשים וחובל ואבר הוא, כי ראיתך אלודים פנים אל פנים. אבל כבר הרצה הדבר בזה בספר הנקובה עד שאמր: וישר אל מלך ויזבל נשועע יב' ה' . וכבר הורדן הנה דבר ראייה להוציאל, כי אחר נשוב אל מה שהיינו בו, וזהו, כי הנפשות המדוברות השלמות המעליה מאר מבני אדם הם מלאכים, אין הפרש בניינם ובין המלאכים אלא בשני דברים, אחד מהם, שם עחה נפשות לבעל נשים והמלאכים אינם כן והשני ההפרש

*) ושמע בקהלו כל' וכחוב כי שמי בקרבו.

*) ונגלהו וכ' בלומר הבודה החוץ וחונמייה יתכן שהסopic לפורת בעבור אמונה היישמעלים, שלקו חפסוקים האלה לרמז על ישר אמוןיהם.

*) וכן צ'ל כי כן במאמר הכתוב ויביא ראייה שהמלך נקראי איש.

שכין מקנה שלמות וקונה השלמות. כי אלה העצמים הנכבדים המלאיכים אוחים הנפשות האנושיות השלמות, כמו שיאחוב אחד ממננו תלמידו המשכילים אשר יוכל ממנו החכמת והמעלות. וכבר למד אל רביהם ממכ斯基 הוכמה, וקצתם קבלו ממנה תועלות מעט, וקצתם יקבלו הוועלה מרובה, והנה בהם מי שלא יותר לו מבל מה שילמדתו כלל, אבל הגעתו לחכלה השלמות, ותורה המלמד יאהבבו וכברדו. ומאשר יכבדו אלה העצמים הנכבדים לאלה הנפשות האנושיות המקובלות השלמות מהם, יסודרו בהליךם. ויתראו אליהם בצורות גשמיota, כמו שאוחם הנפשות האנושיות חם בעלי גשמיota, ויתראו להם בגשמיota, כמו חם עייפות. עד אמר האור: יוקח נא מעת מים ורחוץ לגיבם, ובגשמיota כלו חם רעבים, יאמר: ואקחה פת לחם וסעדנו לבכם. וזה, כמו שהאיש ממנו לו מעלה מהכחות וכח גשם ומועלות אחרות, ויש לו משרות עוזה מלאכתו שאין לו זה השלמות. מן המוקד היותר הנה לו הוא. שלא יתרא עליו בחריו שלמותו או ביחסון בחוי, אבל יראה שהוא מנזה לו ולואה במוחו, בן אלה העצמים הנכבדים, כשיישיוו בדבר מלך הנפשות האנושיות, יצאו בעקבותיהם, ולפעמים מהיותר חלושים במדינה, כמו שיראהו לבן אדם החתרקות והחנןחות. עד שאמר: וורא כי לא יכול לו ויגע בכל ירכו ויאמר שלתני, בכח⁴ ותחנן לו והישע ב', ר'). ברכותם לאלה. וכן יראו אלה העצמים הנכבדים כורחות ברית לאנשיים ונקשרים עמם כבמו קשי האנושים ובריותיהם. וכמו שחו המנהיגים הקורומיים כשייחו האנושים כורחות ברית לכהר בעלי חיים טהורים, ובעבור בין בחריהם, כאמור הכהוב; העגל אשר ברכו לשנים ויעברו בין בחריו זרימה לד' חז'. בן נברה ברית לאברהם אבינו בין הבחרים בעבור בין בחרי בעלי חיים הולכים על ארבע יאות⁵ מהם הקרבן, והמצוא שם כל עופר יאות לקרבן. וכך נאמר לו: קחה לך עגלה משולשת ויעו משולש ואיל משולש ותור וגול, ואלה הם כל בעלי חיים אשר יאות מהם הקרבן. ועל אלה המינים נאמר על נת ויקח מכל הבתינה הטהורה ומכל עופר הטהורה, וועל עלילות במוחך. ולענין הקרבן היה בזמנך היה קצת בעלי חיים ואיסור קצף. ואנמנ לעניין האכילה היה כמו שאמר הכתוב: כירק עשב נחתת לכם את כל, ובזמנך משה ע"ה הנاسر אכילת קצת הבעל' חיים. ויקח לך את כל אלה ויבחר אותך יונק איש בחרו לקראת רעהו: ירצה העגלה העו והאל. אמנים אמרו: והצפור לא באחר, עניינו שלא בתוך חרור גנוול בפרטן: כי צפור הוא שם הסוג, לא שם מין ממנו. הלא הראה מאמר האל יה': כל צפור טהורה תأكلו לרבי ר' יアイ', צפור סוג טהורה הבדל, ווירה, על שלמת צפרה תאמיר על העוף הטהור והטהרא. ואמנו בכאן ואת הצפור לא באחר הוא באלו אמרה. ואת חרור ואת הגול לא באחר. אמנים: וירד העיט על הפגורים וישב אוחם אברך. הנה לא ראיות מי שירד פירושוי. וזה, כי העברים לפערומים יפלilo מלה הפעול עבר על הפעול העזרה התלוי בתנאיו כמאמר אביגיל: ויקם אדם לרדרך, וענני, לי עמר אדם לבקש רצח לאבד את נפשך והוויה נשך צרורה אצל האל אנדרך ^{שמייאל א' כה' כת'}, כן וירד העיט על הפגורים אמנים עניינו, שאברהם ישב לשמרם מהעופות הדורסים כמו שבא בכתוב: וקע עליו העיט⁶. יעבו ייחדי לעיט הרים נישעה יה' ו' . ובזה רמזו לו ע"ה שהמלכויות הרשותו הרוותה לשופוט הדורסים. כל עוד שיקומו על ורעו, שהסדרותו יגין עליהם לעדי ער. ונשוב לא מה שהיינו בנו ואמר, כבר החבר מאלה הכהובים שמלאך מונחה באומה, במצוות האל זה אוי, והם⁷ אמרו בעדו: אהו העברים נקרא עליינו [שמות ה' ג']. אמנים: כי אמר ה' אלהי ישראל שלח עמי ויעבדוני ^{שש א'}, עניינו כה אמר מלאך ה' אלהי ישראל שלח עמי ויעבדונו. אכן

⁴ בכח פ' המלאך.⁵ כלומר שראים להקרבה.⁶ העיט, וזה לעיד כי העיט דרום.⁷ והם: משה ואחרון.

חמליך ג'כ' חסונת עליהם לא לחיתו נעדך בקש פנים, ולא בשום סכח, ולא לפ' שמתפללים אליו, אבל הכוונה אל האל ית', והוא עשוה מאמר האל נCKERא בשמות דומים לשמותו, כמו שאמר: כישמי בקרבו. ומפני סכלות פרעה במלך חסונת באומה אמר: מיה' אשר אשמע בקהלו, לא ידעתי את ה' שמו ה' ב'. ולא יהא מאמת שascal אדרט את הראשון ית' וית'. וזה למה שנגלה לא לבן הארמי ומגעו אותו להרעד לע יעקב ע"ה אמר: ואלהי איכם אם אמר אל' לאמיר לנוישת לא' כת', ואם היה ספור מארון מעולם — חנגדל מעלו — לא ידע לבן בשווא מיותר באבות יעקב ע"ה יותר משאר אנשיים. ובעת ברוחם הבהיר אמר: אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינוינו, ואמר יעקב ע"ה: ללי אלהי אבי אברהם. ואמר משה ע"ה: כי מי גוי גדור אשר לו אלהים קרובים אלו כה' אלהינו.

ונשוב עתה אחר הצעתי אלה ההקדמות לבאר אמונהנו, ונאמר: שככל נבואה, וכל שלמות, וכל סדר מסדרוי הטובות אם מאת האל ית' וית', ובכמארה, וחפיצו הקדום מני עד. אכן מכם מה שיצא באמצעותו או במשמעותו, ומן היותר ראיו בעניינים הגודלים כבריאת השמים והארץ שיצאו במאצעים. ומן היוצר ריאת מטה מטה, מן החודשים העולמיים והעתיקות המלכיות, שייצאו באמצעותו, וכל שכן ענייני האישים והນמצאים השפילים הנמצאים בהם סדרים. כצורי הטווסים ורכבים מהבעל חיים והצמחים אשר להם צירום ננים מסדרים. כי הם אינם מפעל המוג, כי המוג אין לו כונה, ואיןם בכוונה ראהונה מן הראושון, אבל ממשפייע הצרות ברצונו ית' ושהכל שב אליו בהשתלשות כמו שקדום וכורע במאמר סדר המציגות. וכחוב ביאר זה החשתלות ג'כ' במאמר אל' ית': וזה ביום החוא נאם ה' הענה את השמים והם יענו את הארץ ההארץ הענה את הרגן ואת התירוש ואת היזכר והם יענו את יוראל [הושע ב' בג']. והגבואר גם היא מן העניינים המתחדשים בעולם, וכל החדרושים שעכולם אמנים תחרשו על ידי מלך מוניהם עליהם. אמנים בעלי משפט הכוכבים יאמרו, שהמצבים שלהם המתחדשים בכל רגע, יתקייבו החדרושים ענינים כמה שלמטה מהם בכל רגע. ואמנים מי שהוא יותר עליון מהם בעין, ייראה שאין דרך שתהיה תנועה אלא ממניע, ייחס כל מה שיתחרש בעולם אליהם, ואל מניע השמים ראשונה, בחשתלות אל האל ית' וית'. ומণיע שמים יקרא אחד מהם: חז'ר הנגול העומד על בני עמק לנדיאל יב' א'), ואחר: שר יין, ואחר: ושער מלכות פרם [שם י' ג']. והאל ית' וית' כבר קדרמו בידיהם כל הדרונים הכלליים והחלקיים, ומהנה בהם ממוני יוצאים מן הכלח אל הפועל. מהם מה שיקראו: מלאכיו גבורי כה עושי דבריו, ומהם מה שיקראו, צבאיו משרתיו עושי רצונו, עד שיש לו ממוני עושים הכוונות מה בנפשות הבעלי חיים. כי מה שיש בכוכבים מהבעל חיים מן החדריות לבא אל הגבורה, יתביב רגנית העוברים בכתן, כאשר יצאו העוברים ימונה מן ממוניים, כדי שיהיה להפ' השארות שיאתנו האבות בניהם. ושני אלה המונחים החדרושים יתמננו על השארות המונחים, מוסף על ממוניים אחרים נתני הכוונות מן מלאכים יינעו השמים. וממחצבים') כוכבים הושמו מהחלת העניין, שכאר שיריה בכיה, יצא מהם כה, וכאר שיריה כה, יצא מהם כה.ומי שעין במלאת משפטי הכוכבים ג'כ', רצוני עם ידיעה בהם עברי האל ונבראו וממוניים על נבראים אחרים, אין הרוק כוה. ועוד שלא יחד רדי בהראות מצביהם, אבל לא יתרשל מוחפפל בכל טהור לבוראים, לדחות נזקים כארחויבו, ולגלgal סכוחם כאשר חוויבו, ויאמי אמונה אמן ובಥון חזק, כי הוא ית' יכול על זה. אמנים בדורות הקודמים ובימי הפליסופיות המדומות. לא היו מדרמים מציאות למה שאין לו גשם. וראו גשמי הכוכבים יוחר נברדים, ויחסו להם הכח והיכלה עד שטטו ועבדו. אמנים מי שיראה שכוחותם נשפעים ברצון האל, וישנה הגשמיים הטבעיים אם

¹⁾ וממחצבים ככוכבים נראה שצ'ל ומצבוי הכוכבי.

ירצה יוצרם, ולא ימנע מגורתוו, הנה אצל שוה מי שיאמר כי שבתו ישפיע ממנה כח מרדים ממית, או מי שיאמר וזה על האפני, וכי שיאמר שמאדים יושפע ממנה כח חרדות, או שיאמר זה מן ההוריות. וולת כי לגשים השמיים להם כבודם נתן להם בוראיהם ית' וית'. ואחר זה העין ראו ראשוני חכמוני היה משפט הכוכבים אפשרי, כאמור: לא מול יום גורם אלא מול שעה גורם, ושאר מאמרים בו. ודע שהפילוסופים מה שנותן להם מן החכמה שיעור, נסתלקו מודרגת מוגשים אל מדרגת מושכליהם, החבו היה אפשרי להם ידיעת כל דבר, ושתו לשונם בכל דבר, ולכך הגאון שלם בעז יותר ממה שראו, וראו שהשם ית' אחד שאין בו חואר נסף על עצמותו, הנה ידיעתו היא עצמותו, ואחר שידיעתו היא עצמותו, הנה אם יחרבו ירועי תחרכה עצמותו, והגע עניהם אל טולים אחרים, שホールת ית' לא ידע דבר וולת עצמותו. וקצתם הניעו אל בטולים אחרים, האל ית' וית' יודע היוחינו נקיים מאמוןיהם. אבל נאמני שהאדם בכח הוא יודע רוב ידיעותיו, ואני יודע בפועל אלא העין אשר הוא בו לבך. אמנים מה שולחו, הנה מהם מה שהוא מוכREL מהם, ומהם מהו שלא יודע ואפשר לו לידע אותם בקרוב^{א)}, ומהם מה שאפשר לו לידעם בארץ וממן. ואין בידיעת הארץ ית' וית' דבר בכת, אבל הוא יודע הדברים כלם בידיעת פועל. ואנחנו אי אפשר לנו שנציר, איך ידע^{ב)} ידע מה יודיעותם כלם בפועל, כי אנחנו לא ראיינו והם לעולם. וכן אי אפשר לנו שנדע, איך לא יחסר מידיעתו דבר מה שבסימים ובארץ, ולא יחויב זה רבוי בעצמותו, אבל נדע שאי אפשר שישחזר מידיעתו דבר, כי זה חסרו, והחסרנו לא יאות כדי קדרתו. ואי אפשר שיהיה בעצמותו רבוי, ולא נדע איך זה, כמו שלא נדע דברים רבים שהם פחותי המזיאות, כל שכן והענין גדול.ומי שלא ידע גדר עשרה ואין דרכ שידעהו לעולם, איך יקשה עליו, אם לא ידע איך לא יחסר מידיעת הארץ ית' דבר מה שבסים והארץ, ומבלתי שיחיב זה רבוי בעצמותו? — ובזה יאמיר צופר: החקר אלה חמוצה. אם עד חכלית שדי חמוצה, גביה שמים מה הפעלה, עומקה משאול מה תדע. ועל המהעסק להתבונן בכמו אלה הענינים הנכבדים יאמרו רואיל כל שלא חם על בכור קונו ראיו לו שלא בא לעולם. והאל^{ג)} יודע כנותינו ועם לבנו. וכן לא יטעה טעה בסבתוינו וחשוב מפניינו שהמלך יקרה אליוים ואלהי העברים, שאנחנו בשנתחיל ונאמר: ברוך אתה השם אלהינו ואלהי אבותינו, שאלוינו אנו מכובנים, או יחשוב שמאמר יעקב אבינו ע"ה: האלהים אשר החגלו אבותיו לפני עדר המלך הגואל. אותו מכל רע יברך את הנערם: שהחפכל אל המלך, אבל פריש רבי, האלהים אשר החילכו אכותי לפניו אל הגנו, ישלה את המלך הגנו אותו מכל הנערם. ומאמך משה ע"ה: כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינה ישלה מלפניו בכל קראנו אליו. וכן כל חפלה אמרנו היא אל הארץ ית' לבדו, מאין מהשבה בollowה, וכל פועל אמן יצא באטעןיהם מאתו.ומי שיחשוב וולת זה, הבא אליו קללה אלהים, ומארת המארם. וכן למה שאמר רירוש לדנייאל: אחריך רזין אתה פלך ליה כי תדריא היכיל לשוכך מן אריווא (דנייאר) כא' ושם^{ד)}, התנצל ע"ה ובאר, שהגעבר ית' וית', וולת הממונה על הצלחו, והורה בהגע המשעה על ידי המלך, ואמר: אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריווא ולא הבלתי. עד נשוב ונקשה על עצמוני מה שאולי יקשיש עליינו מקשרה, ונניח שהוא יאמר, ומה אמרת שהעצמים הנכבדים ממונים בכל מה שישחדש, ולא אמר כל מה שיחזור, אמנים יחרש מן הראשון כי אמצעי? נאמר למאמר הבהירובים: ברכו ה' מלאכי, גבורי כה עושים דברו, ברכו ה' כל צבאי מושתמי

א) רצ' במחרא:

ב) יודעה מה כלומר שום ידע ומשביל.

ג) והאל וכו' כוונת המתבר להתנצל את עצמו לפי שהוא ידבר לעיתים בפרקים הקודמים בסודות הביראה בעל ברחו.

עוֹשֵׂי רְצוּנָה וְזַהֲעֵל דֶּרֶךְ בָּלְלָה²⁾. אִמְמָנוּ³⁾ עַל דֶּרֶךְ פָּרָט נָאָמָרִי: יַעֲמֹד מִיכָּאֵל חַשְׁר הַגּוֹדֵל הַעומֵד עַל בְּנֵי עַמְקָדָן רְנִיאָל וּבְיַ' אָן, וְתָהָר שֵׁר יְיָן בָּאָ, וְשַׁר מְלֻכָּת פָּרָס. וְעַל דֶּרֶךְ הַפְּרָט הַאֲישִׁי: אִמְמָר אַבְרָהָם אָבִינוּ עַיְ' הָאֱלֹהִי תְּשִׁמְמָה עַד אִמְמָר יְשָׁלָח מַלְאָכוֹ אָתָּה, וּבְחִדְרָךְ זָהָב אָתָּה הַדָּרְךְ כְּמַרְכָּבָר כְּבָן⁴⁾, וּבְהַסְּתָרוֹת הַחְצִילוֹת: הַכְּלָאָר הַגּוֹאָל אָתוֹת, וּמַלְאָךְ פָּנוּ הַיְשָׁעָם [ישועה סְבָט]⁵⁾, חֹנֶה מַלְאָךְ הָנָהָלִי לְרַחֲמָה⁶⁾, וּרְבִים כְּמוֹ אַלְהָה. וּלְמָה שְׁחוֹת וְאַתְּ כּוֹנֵת הַכּוֹחָבָן וְהָוָא מַסְכִּים לְדָעַת בָּעֵיל הַחַגְדָּלה⁷⁾. לְקַחְנוּ דָעַת שָׁאָין בָּוּ מַחְלוֹקָת, וְכָל שְׁכָיו בְּהֵיחָה בְּנְמִצְאֹת הָאִישִׁי עֲדִיוֹת עַל זֶה מַאֲנִין תְּכִלָּת. מָה֙ מַה שְׁמִצְאָה
בְּאִישֵּׁי הַצְּמִיחָה, וּמִצְבָּה הַעֲלִימָם שְׁלָהָם, וּצְבָעִי פְּרָחִוָּם וּקְרָנוֹתָיוֹת. וּמָה שְׁמִצְאָה
גַּבְרָחוֹסִים, בְּעֹופּוֹת וּבְדָגִים מַפְלָאוֹת הַרְוָקוֹת כּוֹלָם עַל סְדָר מִונְבָּל, וּלְלָל
מַסְפָּרִים בְּעַצְמָם. וְאַךְ יַאֲמֵר שָׁהָם מִפְעָלֵי הַטְּבָע, וּחְטָבָע לֹאֵ יַשְׁכִּיל? — תְּהִנֵּן
הָוָא בְּלִי סְפָק מִפְעָל בְּטָבָע תְּחַת צַוְּיוֹ דָבָר מַלְאָה הַעֲצִים הַפְּשָׁטוֹת, וּוְגַלְלָה
מְשַׁתְּלָשָׁל מְرַצּוֹן הַרְאָשׁוֹן יְתָה. וּכְבָר בְּיָאָר וְרַאשְׁ הַפְּלִוּפִים, וְאַתְּ הַתְּנוּלָה
יְוַתֵּר גְּדוּלָה מִמָּה שִׁיאָקָר שְׁבַכּוֹנָת הַרְאָשׁוֹן⁸⁾ יְתָה יְתָה יְמַצְאָוָה אֶלְהָה הַפְּרָטִים
הַשְּׁפָלִים. וְאַם יַאֲמֵר לִמְהָא אִמְרָת שְׁהַמְלָאָךְ יִקְרָא הָהָ וּהַמְּפָרָסָה הִיא שְׁוֹתוֹ
שְׁמָה רְאָשׁוֹן? אִמְרָנוּ לִמְאָרָד הַמְלָאָךְ לְיעָקָב: אַנְכִּי הַאָלָה. אִמְמָנוּ⁹⁾:
אֲשֶׁר מִשְׁחָחָה שֶׁמְבָה אֲשֶׁר נְדָרָת לִי, עַנְיָנוּ, אֲשֶׁר מִשְׁחָחָה לְהָהָ אֲשֶׁר נְדָרָת
לְהָהָ. וְלִמְהָה שְׁוֹיהָ שֶׁמְנוּ שְׁמוֹ אָמָר: לְיָה. וְאַם יַאֲמֵר לִמְהָא אִמְרָת שְׁמַלְאָךְ
הַזְּכִירִים נִמְצָרִים? אִמְרָנוּ לִמְאָרָד יִקְרָא הָהָ וּמִפְּרָסָה הִיא שְׁוֹתוֹ
בְּמַדְרָב כְּבָן), וְשָׁאָר הַכּוֹחָבִים הַמְעִירִים עַל זֶה. וְאַם יַאֲמֵר לִמְהָא אִמְרָת
שְׁהַאֲלָה יִקְרָא, אֶלְהִי הַעֲבָרִים? נְאָמָר עַל צְדָר שְׁהָוָא מְמוֹנָה בְּהַשְּׁפָעָה הַאֲלָל
יְתָה, יְתָה עַלְיוֹ. וְאַם יַאֲמֵר אַבְנָה אַתְּ הָאֱלֹהִיךְ תְּרִיאָה וְאַתְּ הָעֲבֹד וּכְוֹ, נְאָמָר:
פָּנָ תְּשַׁחַת אַתְּ הָאֱלֹהִיךְ וּכְוֹ, אַתְּ הָאֱלֹהִיךְ תְּרִיאָה וְשָׁהָל אַתְּ הָאֱלֹהִיךְ
אַיִן בְּאִמְרָנוּ שְׁהַמְלָאָךְ חַזִּיקָאָם מִמְצָרִים מִמְּה שִׁיחָחָבָה שְׁהָל אַתְּ הָאֱלֹהִיךְ
מִמְּנָה. אֲבָל הָוָא יְתָה, חַזִּיקָאָם וְהַמְלָאָךְ אַמְצָעָי. וְאַם יַאֲמֵר אֶחָד שִׁיחָחָה אֶלְהִי
הַעֲצִים הַפְּשָׁטוֹת הַסְּמִינָה בְּהַצְּחוֹת הַאֲנָשִׁים וּרְעוֹתָיהם, אַבְנָה לִמְהָא וְהָ
עֲבוּדָה דָּבָר אַחֲרָךְ וּלְוָתָם? נְאָמָר הַכּוֹתֵב כִּי שְׁשִׁתְיִם עַשְׂתָה הָהָ¹⁰⁾ אַיִן
לְאַמְצָעִים בְּהָהָ דָּבָר קְטֹנוֹ אָוֹ גְּדוֹלָה, וְכִי מָה שְׁנָכַר בְּכָתְבָה מִן וְלֹא יְהִי
אַלְחִים אַחֲרִים, לֹא תְּשַׁאֲרָת שְׁמַת הָאֱלֹהִיךְ לְשֹׁואָה. שְׁמָר אַתְּ יִם
חַשְׁבָּת לְקָדְשָׁו וּכְיָוִם הַשְּׁבִיעִי שְׁבָת לְהָאֱלֹהִיךְ, כֹּל וְהַמְּאֹת הַרְאָשׁוֹן יְתָה
וְיָה. תְּהִא חַרְאָה מַאֲמָר הַכּוֹתֵב כִּי שְׁשִׁתְיִם עַשְׂתָה הָהָ, וְזֶה דָּבָר לֹא יִסְפֶּר
בּוֹ עַל הַשְׁנִים, וּבָן אַנְכִּי הָאֱלֹהִיךְ, אַמְנָבָן הָאֱלֹהִיךְ סְפָר מִן הַרְאָשׁוֹן, לְפִי שָׂוָה
וּוְלֹתוֹ מִן הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ יִשְׁׁבֶּב אַלְיָוָם בְּכּוֹנָה הַרְאָשׁוֹן, וְאַם בְּהַשְׁלָשָׁוֹן.
וּבְכּוֹבִים: הַשְׁמִים כְּסָאִי וְאַתְּ כֹּל אֶלְהִי יְדִי עֲשָׂתָה [ישועה סְרָאָן], וּכְמוֹ אֶלְהִי
הַכּוֹבִים רַכְבִּים מַאֲרָד מַוְיִיךְ, שְׁאַיְן יִצְיָאָרָה הַנְּבָוא¹¹⁾ מִן הַשְׁנִים לְכָדְבָּל
שִׁיחָה מִן הַרְאָשׁוֹן יְתָה, אֲבָל הָוָא מִנְמָה בְּאַמְצָעוֹת הַשְׁנִים. וְאַם יַאֲמֵר לִמְהָא
אִמְרָת שְׁהַמְלָאָךְ אֵי אִפְּשָׁר מִכְלָחִי שְׁחַקְיִים מִצְחָוָן בְּפָעָלוֹת הַעוֹלָמָה? אִמְרָנוּ
תְּהִנֵּן יְוָה וְכָמָרְיוֹ: חִי הָאֱלֹהִיךְ עַמְרָתִי לְפָנֵי נְמָלֵא יְוָה אָן. וְאִמְמָר: שְׁמָשָׁ
בְּגַעֲנוֹן דּוֹם [יְהִוּשָׁע יְבָן], אֲחָרֵי כָּן אָמָר, וְלֹא תְּהִי כִּיּוֹתָה לְפָנֵי וְאַתְּ
לְשָׁמוֹעַ הָהָ בְּקָלָא אִישָׁוֹ, וְלֹא תְּהִי לְאַחֲרֵי דְבָרָיו בְּלִשְׁוֹן הַקְּבָלָה
קוֹדֶם וְהָוָא הַיּוֹם וְאַתְּרוֹיו, וְגַם הָוָא לְאַחֲרֵי דְבָרָיו בְּלִשְׁוֹן אַלְאָה בְּלִשְׁוֹן

²⁾ וְהָוָא עַל דֶּרֶךְ בָּלְלָה פִּירִי וְאַחֲרֵי הַפְּסָקִים יִעַדוּ בְּמִינְיוֹ הַמְלָאָכִים עַל הַכָּלָל.
³⁾ אִמְמָנוּ וּכְיָוִם כְּלָוְמָר בְּמִנְיוֹם עַל קְבּוֹצִים פְּרָטִים יִעַדוּ הַפְּסָקִים שְׁנָכוּרְם
יַעֲמֹד וּבְרוּ.

⁴⁾ בְּעֵיל הַגְּדָלָה פִּירִי שְׁמָרּוֹמָמִים מַעֲלָתוֹ יְתָה שְׁהָא נְקִי מַכְלִי סִיגְגָּש
מִתְּחַכְּרוֹ בְּמִחְשָׁבָה עַם דָּבָר גִּשְׁמִי.

⁵⁾ שְׁבַכּוֹנָת הַרְאָשׁוֹן, כְּלָוְמָר וּבְלִי אַמְצָעִי, אַלְיָא בְּאַמְצָעִוָּה.

⁶⁾ אִמְמָנוּ אִמְמָר: כִּי אַנְנָה עֲבוֹדָת יְעָקָב לְמַלְאָךְ.

⁷⁾ מִה שְׁנָכְטוּנוּ: כְּלָוְמָר בְּעָשָׂה וּבְלִיחָת.

צויו, וחלילה שתהיה כוונת הכהוב לומר שהצד האלקי יקבל צוויי מבן אדם כי הוא בפירה, ואננס קרא הנה ה' הגרים השמיים, ואמר שאלה הגרים לעולם לא קבלו צוויי מבן אדם לא קורם זה, ולא אחריו. ואם אמר מה הביאן אל כל זה, אשר קרא אמר בלתי מופרסת אצל המתון? נאמר ההכרח אלן וזה כבר אמרנוו בתחילת הפרק. ונשארו עניינים שלא ביארנו, וזה כי אנחנו נמצא בכוכבים מאמרם, שאם ייחסו כמותם אל השמיים, לא יהיה בו גנות, ואם ייחסו אל הראון יהודתנו, כמו: וירד ה' לראות את הארץ ואת המגדל: אורה נא ואראה: כי עתה רעה כי ירא אלהים אתה: לולי בעס אויב אנגר נדרב' לב' כו': ותקשר נפשו בעמל ישואו (ושופט), רנהאנגי מעיק תחתייכם (עמוס ב' יג). וכמו אלה רכים מאה, אשר הוא יתיר ראוי ליחס אותנו אל ולית הצד העליון. ולא גינה מוציא רבה מה שאמרנווה, אבל ראוי שראה שאחננו הסירנו בטלילים גודלים. ולכן אני ראה כי המפרש הכהובים לא פיטש יפה בפרש כל ודבר ה', ויתר אף ה', והדרמים לאלה מבלחין נמי, אבל היה היית ראוי שאמר, יצא צוויי מן הארץ, והיה קוף מצד האל, וכמו אלה הבוניים, כמו שיעשרה בלשון ארמי שיאמר בו, והוה ממורא מן קדם ה', ויתרגם השמיים כסאי, שמיא בורסיקרי, ואראע באכש קדרמי, אידן ביתה דחבען קדרמי ואידון אחר בית אשורי שבחוי, וית כל אילן גברותי עברת, וכוה כל דבריהם ומה שדומה לו', עד שיתרגם, לו לא בעס אויב אוגור: רונוא דשנהה ננים. א'כ הרכור וונאה והמאמר האמיה הומווק אשר יסכימי עליו הקבלה והפילוספיה הוא, שאלה הם התאריך השנאים לבר' לא חראי אל ית', וית', וכן השנאים, לאשר ר' כנפשות לגילאים לבה, לא לאשר חס כשלים, כי אלה אחר שם החלהות הנעוות גשםם, אין חזק בשישתו ויהיה באמצעיהם הרצון אל עם, ושיתרואו בשמות חמריים, אחר שם צורות לגשמיים חמריים מהחלת מציאותם. וזה כלו בבר' ביאר מעת גלגל המולות והונעותיו והא משוריינו ובדברו מוחים אליו, יוכר בו צורות גלגל המולות והונעותיו והא אמרו: דגלי² מרכבת הקימור לעד ולאות, כי הדבר מעם ה' צבאות, הם הנעלמים בעני ברואך, הם תנאים לעני נבייך, הכל עביך משרות פניה, גבורי נח עשי רצנן, להם יקראו רוחקים³ קרובים, ומאן הליכה רצים ושבים, והליכומם ליליות אל מלך בקדש, ה' בס סייע בקדש, יזכרנו אכן ברשון, ויעשו ואלים ברצינן, בואר אמרו שומעי מליחם, כי פיך המדרב אליהם. ואחר זה הנה באמרו: גם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחים, דבר מן הראשון, ובאמרו: נהמתי כי המלכתי את שאל, דבר מן קצץ השנאים. אמן פרשת [שםות ל', ב'] ראה אהיה אומר אליו העל את העם הוה הנה וזה ביאrhoה: כי משה דבר לממוןה על האומה דברו אם במלחמות ואם בהקלעים, ובכל בצד⁴ שלא הפחדיה, וזה⁵ אשר היה עמו ואת המראות הויא הנגלה אליו בחורב, ועליו נאמר: [שם ג' ו']⁶, ויסתר משה פניו כי ירא מהבש אל האליהם, וממנו היה משפע אור הילך לפני העם, כמו שאמר וה' הילך לפניהם יומם, וסע מלאן האליהם הווילך [שם יג' כא']. ולהיוות⁷ יודע, כי עוד יגע עניינים לחטא חטא אשר יחייב הרתקת ו⁸ העם הנכבד מיהם,

²) דגלי פיר' המניעים השכליים.

³) רוחקים כלומי הרוחקים מן השלמות וענינו בני אדם יקרו להם קרובים כמו שבתוכה הקרים אלינו בכל קראינו עליו.

⁴) בצד: כלומר פה אל פה כאשר ידבר איש לרעהו.

⁵) זה, פיר', וזה של פרשת ראה היה אותו המלך הממונה על האומה ולא מלאך אחר.

⁶) נאמר פיר' יוסתר כי מוה הפחד לפעם ראשון שעדרין לא ראהו.

⁷) ולהיוות יודע, המלך הממונה על העם בשם.

⁸) וזה העם הנכבד. פיר' התרחקות עצמו.

יעדר לו חלה ויה'). באמרו: הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשمرך בדרך
השמר מפנייך עד אמרו כישמי בקרבו לשם כב' כי. לפי שורה השם^ט יאמר
למלאך הממונה באוקה, ולמלאך שני מושפע מאותו. ובאשר חטאנו נאמר יאל
זה בכיאור: ועה לך נחה את העם על אשר דברת לך לך. הנה מלאכי יאל.
ונאמר לו יאל: עליה מוה אהר והעם. עד ושלוחי לפניך מלאך. עד כי לא
עליה בקרבר. ובכעbor זה שאל ע"ה שמי שאות. את מה שיסיר מהם
התרון הנמשך מאמרי כי לא עליה בקרבר. ורמו על תחלה על זאת השאלה:
ואתה לא הודיעני אתה אשר חשלח עמי עד שפרש אתה אחר כן שאמר:
ילך נא ה' בקרבננו. והשאלה החשנית שיתירה לה המלאך הממונה באומה
בחומר גשמי כדי שבitem אליו, אחר שללא הבית אליו בחורב. כמו אמר הכתוב:
כוי ירא מהבית אל האלים. ורמו על ואת השאלה באמרו: הודיעני נא און
דרךך. עד שפרש אתה כבודך; והושיבו על
השאלה הראשונה בשאמרו לו: פני ילבו ר' הוחר נכבד שבמלכים אשר
למטה הם המלאך הממונה באומה. והוא הנקרא פנים. ואשר למתוח ממנה
נקרא אחרים. ואמר הו: אם אין פניק חולכים אל חעלינו מוה. ירצה. אם
לא יגלה לנו היותר נכבד שיתה לפניך. לא יאות לנו העלייה מוה. אך התנה
אמנם היהה שתויה אחרת זו. והוא אמרו: ובמה יורע איפה כי מצאתין חן
בעיניך. ירצה. שביל אומה ממונה עליה מלאך. ואינו ג) השר הגדול ולא יתראה
אליהם. ואחר כן חשבו אל השאלה השניה והוא ראיית המלאך פנים בפנים.
באמרי. גם את הדבר הזה אשר דברת עשה. ואמרו אחר זה: וזה אמר הראי
נא את בבודך. ואת הו' א' אשר ענייה: אחר כן. כמו: ישא אהרן את ידו
אל העם ויברכם. וירד מעשוות החטא. ירצה אחר שריד מעשיות החטא
ויקרא ט' כב'), וכן: ונבר ימות וחולש ואיבר ר' ט'). ימות אשר שיתלש. כן
בכאן נאמר לו גם את הדבר אשר דברת עשה. אחר שאמר הראי נא את
ובבודך. אבן דע שהוא לא יראה לעין אלא המלאך הנקראים
אחריהם. לא הממונה באומה. ולא אשר חתמו מאותם הנקראים פנים. אמן
הראשון ית' וית'. הנה אין דברו בו בכל אלה השנויות. ולזה אמר לו:
והסירותו אתה כבפי וראית את אהורי ופנוי לא יראו. ולפי שהנקרא^ט) אחרים
יקרא ג' ה'). אפשר שיאמר: וEMONת ה' יביט במדורב יב' ז'). ומפני שהממונה
באומה. והנקרא פנים. אי אפשר שיגלו בחומר גשמי. אמר: כי לא ואני
האדם וחוי ואני שני המאים סותרים זה את זה.ומי שחשב שכז' הוא בלשון
העברית ייזה בו האל ה'). י היה אצלו הכתובים סותרים זה את זה. ויגש
בעורים קיר. וישא משאות שוא. ויטח דברים ושבושים עצומים נגד הרាលון
ה'). וית'. ולא ידק בדרכי הפרישות. הנה האל ית' צור אל המלאך
הominator באומה. והמלאך הממונה באומו דבר עמו. ואותו שתחוו מי
שקרא אחרים נראה אליו. וזה כלו בלתי חלץ אל הכתובים. ואני ור
בפילוסופיא. אבל אפשר או מחויב בה. ולפי שחויר להחנן באמרו: ידק
נא ה' בקרבנוי. נענה באמרו: נוד כל עמק אשר נפלאות. כמו ששאל: נפלינו
אני ועמא.ומי שירצה להכחיש כל מה שאמרנו. ויטען. כי האל ירבך אל
תנביים בליך עצמי. ושבל ה' הנאמר בכתובים היא האל ית'. יעוץ תחלה
בהסתמת אלה הפסוקים^ט). ואיך לא יתכן וזה על הצד הנכבד. וורתך מן
הבטולים בכלל. ואנחנו נהרג לדרכיו אם יוכל לעשות כן. ואף האומות אשר
לא מבני ישראלימה. לא יוציא להמיר השם באלה הפטרים הפתוחים והגורעים.

^ט יעד לו תחלה על זה כלום' שיבא מלאך אחר ווולדך את העם.

^ט שווה השם: השם רנורא.

^ט ואני פיר' וזה המלאך איננו הגדול שבמלכים ולא יתראה על האומות
ומה יש לי ולעמי יודר שאת מן שאר העמים?

^ט שהנקרא: שהמלאך הנקרא.

^ט בהסתמת אלה הפסוקים: כמו והמונה ה' יביט. ולא יראני ארם וחו'.

אמנם הנוערים יתתקו כל': ויאמר ה': אמר האדון, ונגלה האדון. אמם הישמעלים לא אמרו לעולם שהאל ית' ידבר עם הנבאים. או נראה לו, אלא נמצא יקרהו: נבריאל והרוח הנאנמן, כמו אלה השמות. אמם מי שכחינו מעתה מאנשי אומנהינו, לא די להם שיחסו אליו ית', שניי. אלא ששמו יוחר בעל שניי מכל שאר הנמצאות. כי איש איש מעבריו ישנה מהסדרות על רשות, ומרשות אל חסידות, והוא¹⁾ ית' ישנה כמספר רשויות וצדקהיהם. אשר כמעט שהם בלחין בעלות חכמת. וכבר נתגלו דבורנו בהחלה תנועה נפש והחלה תנועה נשם, ואולי לא יוכן זה. ובארחו ונאמר: שאיש ממנה אם עליה בדעתו לכלת מדינה אחת על מדינה אחרת' מבתו שתהיה ואתה החסכה נמצאת בפנשו קודם לכן, הנה כבר התרעע. ותנועת לא תחה אלא ממניע, ומנייע הנפש אל זה הוא הרצון. אחר כן הנפש החמש בכחה המנייע לגשם, מעתק אותה פסעה אחר פסעה, ולפעמים הסכים הנפש לכלתך דרך מה, אחר כן ראה לה עובcit אותן הדרך וליקות זולתו, והעתק מדבר אל דבר, וכן הכוונה אל כוונה, ולא עתק החסכה בכלל, לנseau אל אי וזה דרך שיהיה. והעתק איןנו וזה אשר לא יעתק, אבל העתק דבר מה והבלתי העתק דבר אחר, ואחד מהם והוא העתק, הוא החלה תנועת הנפש. והבלתי העתק, והוא התחלה תנועת הנפש. וכן ראות החלה תנועת הנפש, שכל, והחלה תנועת הנשים, נשם. וכן מנייע השם נפשות, והחוליות תנועות נפשותיהם שכלים. ומנייע השם הנגים לאנשים, לא אשר הם שכלים מופשטים. ואלה העצים הנגנים לאנשים שעשו מן היסודות צורות נבראות לשעתן כדי שיקרב זה אל חוש הנכיה, והוא צורה בדודה לא אמתית. ודע שאנשים מטה מסכלי אומנתו נתבללו ונובנו במאמר האל ית': נעשה אדם בצלמיינו בדמותינו, ופירשו נעשה אדם על צורחונו ודמוונו. והנה אצל ההמון הצורה היא הנשים, באמרם צורה רואין צורה נאה, וצורת שמעון צורה כערת, וירצו בוה הפנים, ועל כן חשבו שזה הבהיר וחיב, שהאל עשה האדים בגשמייהם ודמויהם, ולכך טעו טוות גמור. אמם החולקים עליינו מן האומות גרו עליינו בוה, שאנוינו מגשיים, והוקשה על חמי אומנתנו ליצאת ממה שהשיגו עליהם בעלי מחלוקתם. עד שהשבעים אנשים אשר העתיקו החורה לתלמי המלך אמרו, ויברא אלהים את האדם בצלם, ורמות. וכל זה אמם קרה לחייהם והשווים שפני האדים הוא צורה, וכאלו הם עשו הקש כוה, הבורא ית' ברא האדם כצורתני, וכל צורה גשם, הנה לבורא ית' גשם. וכל זה קרה מסכלותם בעניין הצורה, ושיהיא עצם פשוט בלתי גשמי, והוא לנמצאות נקי מן החומר בכלל, וכבר יגיה אורו על נשים יהיה בו בעל צורה, לא צורה. ובזה יאמר משורינו המתפלף, מוקון לאבי: בעית בא במוגרה²⁾, מסעף פורה, ולכך הצורה³⁾, ועוב הדמיון. ומאמר האל נעשה האדם בצלמיינו הנרע עניינו, שיירוח עלייו מבין כל מה שתחרת השם צורה שכלייה, מרכבתה, מלאכייה, יהית דומה בה, למלאכים. ואני מהויב שמה לרבר יהיה בהכרה כמוני מכל צד, אבל יהיה לו ממוני דמיון, אם חזק ואם חלש. ובין האדים והמלכים דמיון תלוש, אבל יראה שיהיה העין כמו שוכרו קצת החכמים באמרים. שידרמו, שייהי יחס שכלי אל שכלי השם, השימוש והובכבים, ייחס גשmeno בגדרם אל גשmini. וכוכת חמרנו אל זכות חומרם. והאדם בעל ארבע אמות והשמש כמו הארץ מאה וששים וששה פעמיים ויתר. אך האדים איך שיהיה, הוא מכל מה שתחרת השם משכיב עצמותו, והאל ית' והמלכים, והשכל הפועל, ולזה יש לו צורה דביריה. אבל אומר שמלה צלם ומלה רמות הם נרדפים, ומעולם

1) והוא יתברך פיר' מפני שירודע אותן וידיעתו הוא עצמותו ודוק.

2) במוגרה, בעית מותו.

3) מסעף הקב"ה, פורה הנשים.

4) הצורה הנפש, הדמיון חמונה גשם כך נראה.

לא נרצה ברם בלשון העברי, אלא רקוי דבר מורה, כאשרו ועשיהם צלמי טהוריכם (שםואל א' ו' ח'): ואחר כל צלמי מסוכחות. ואם הורח הרבר אשר נתקנקה, בו דבר אחר גשם, הנה עניין נשמייתו הוא עניין אחר. וולת היה לו צלים, ר' ל' רקוי. ובבר יפול צלים על בלוזו נשט רצוני על הדמיון, והמשורר יאמר:ليل אשר לא יראה אלא על חוקי, ובבר יפול צלים על בלוזו הנראת בחלומות. ואין במלת צלים מה שיורה על גשם אלא על חוקי, ונתקנקו המלאכים באדם להיוות מודבר. וכן המציאות בככלו נחכח בכו²). וכאלו היה קוצר המציאות כללו, ומוקבציו³) בבדור בעל הכסא לגיל העליון וגילן המולות גיגל הארץ, ומישיא מורה בדרך אל השגמה, הוא פכלות ממו. וכן יקרה להם בדרבון רכבים, כמו האמנים שיש מהם למעלה מן השמים, למזה שאמר הכתוב: והימים אשר מעלה לשמיים לחילם קמיה ד'), והענן הוא כן: כי האדם כאשר בחוץ השמיים ודוסודות מצד מעלה, מצא למטרון מלאה הנשימים והמים, ולמעלה ממנה המים, ולמעלה מן המים האויר, ולמעלה ממנה האש, ולמעלה מכם החשעה הגיגלים. וכאשר בבחוץ וזה מצד מטה, מצא הוורח עלילון שבהו הארץ. וחזרה המים, וחזרה האויר, והחזרו האש, והחזרה הגיגלים החשעה. ובזה ייוו המים למעלה מן השמים, והוא הרוח למעלה משבחאי, ולמעלה מגילן המולות, ואמר האל יה': ווועש אלהים הרקייע ובכידול בין המים אשר מתחלה לרקייע ובין המים אשר מעלה לרקייע, עניינו שהימים הם אשר הובילו הצדרים, ועשה צד הרעלת צד המתה, ובין הי קצת המים למעלה מן השמים וקצתם חזרה השמיים כמו שאמרנו. אמן אמרו יה': יה רקייע בתרק המים יהיה עניינו יה רקייע בחוכו המים. ושב הכתוב הנשב המקיף מוקף, כמו ששים במקומות אחר הנגע גנווע, באמרו: והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל [יקרא ד' יט]. ואין מדרך הבשר שיהיה הוא חול על רטמא. אבל הטמא יכל אליו, ופירושו והבשר אשר יגע בו כל טמא. אבל ההמן יאנו שלא יהי כחובי הזרחה מלאים הוויט, לא יאמין האדם בהם. אם לא בעוד היזו בער וכיסיל, ואשר ישתחבש בו השכל היה מכחיש מה שטענוו הגרומון, ויעתק מן הסכלות אל האפיקורסם, מבלתי שילד בדרך ההבנה והठבונות. הנה נבר הבהיר מה שאמרנו במציאות אלה העזים הנכבדים הנקיים מן החומר, ומה שופטים בעולם במציאות האל יה' עליים, וגם במציאות נפשות בני אדם. אשר ישימו מוגמות והשתדרותם להפסק החחלות בחומר או לחסור רוכב, ושהחדרותם בני אדם עם אלה העזים הנכבדים בטוב הסכמתה והמעשה הוא בהנדייל איזון הנפשות, ושאלא נשיימות הוא הצלחה להם. ואם השגיוו עם זה) להקח רבר מעניini האנושים או קהיל או יחיד, הנה טובות אייננו מכובנת לעצם אבל השגעה על ולחתם. ובוורח אמר הכתוב: אם חזיא יקר מועל [זכריה ט' יט]. ואמר: מוכחים אדים אחרי זה ימיציא מהליך לשון [משל כח' כג']. ורצח באמרו אהרי, סוג לב הפקך, ואמר: ומצדיק הרכבים בכובים לעולם ועד [דרニアל יב' ג']. ואמר בפירוש היזו בככל אלה העזים הנכבדים. באמרו: כי שפתה כהן ישמרו דעתך ותורה יבקשיו מפהיו כי מלאך זה צבאות הוא [מלאי כ' ג']. אמן אוטם אשר נפשם גוורת ומכרחת לנמצאות העולם. הנה הוא א"ע⁴ שhaftעל כל מה שhaftעל ברצין האל יה' ומצויר, הנה יש צווי יוחר עליון ממצו⁵). וכן יאפשר שאפשר למלאך שיחילט המאמר בזה העולם. והוא אמר: הנה נשאתי פניך גם לדרך הזה לבתיה הפכי את העיר, כן יאמר הנביא הנכבד: חי יה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יריה העשיות טה ומטר כי אם לפי דבריו, ואמר: ואם איש אליהם אני תרד אש מן השמיים [מלכים ב' א' י'] וכדומה לזה. ובכמו אלה יאמר

⁴ ב' אדים.⁵ ומוקבציו כמו שנזכר במאמר ה'.⁶ עם זה פיר' עם תקון עצם.⁷ מצויבך מצאתי וא"צ' מצוי וכתמייה.

הכתוב; ותחבריו מעט מלאחים נחליל ח' ר'ו, ובסכום הכתוב עם הפילוסופיא בוה'. וכבר מצינו ארסטו שיאמר בוה הלשון: הנה אנחנו באופן מה השבל הפועל. ואיננו זר שהנפשות אשר הם בקצת העליון ביחסibus יישנו הנמצאות, כי כבר נמצא שם נפשות אשר הם בקצת השבל מן הנסיבות ישנו אותם, וייהו נמשך מהחכונה אשר בנפשם כה יבוא אל הגשים וישנה אותו, כמו שנמצא בעל העין הרע שיעשה זה. והאיש החשוב אשר הגין אל גבל אשר יהיה בו גבור על הנמצאות, יוכל לשנות עצומות שניי אמת עצומות לא במה שירקמה אל אשר יראה, אבל הוא מלאך. כי ההפרש בין ההפוך והפלאים, שהכחוף דמיון, והפלאים עניין קיים. ולזה כאשר חשבו מכתשי מצרים לחקר פלאי הנבואה, נעור בהראות עניין קיים, וזה במאמר הכתוב: וישליך איש מתחו והוא לתרנים ויבלע מטה אחרן את מתחם [שםות ד' יב]. ולפי שנדרו מתחם העדר נחתי, הורה להם וזה שפלותו איננו בדמיון, אבל שנה הצורה בכל פעם שניי אמתי. ואשר הוא בוה האפן, הנה היהת האדם סר למשמעותו, היא אמונה טוביה, והמטרות בו היא כפירה, לפיה שהוא מלא מקום האל בארץ, וחדר ממנה ית' בנבאים. אחר שחושי כלם ושלבי רוכס לא ישיגו, והקיט להם מתחם מי שעורו לחישרים ולהגהנים. ולא יתר שום דבר למי שייחיק עליו, אבל ילחמו עליו השמים והארץ, ויחייב לכל מלך שידות נער אלוי, ונכנע מפניו, וסר אל משמעתו כי בוה יסוד עניינו, ותנשא מלכותו.

הפרק השני.

במקורי המוכחות והרעות.

סדר הפסכות ומנות אוחם, ובואר והשנהה, וסדר היכלה. והוא הפרק אשר בגללו ובסתו החענו הת הספה, והוא היה החלת המחשה. וסוף המעשה.

אומר, שהאל ית' הוא יודע עצמותו כבר קודם ביאור זה. וכל מה שהוא הרבר יוחר מופשט מן החומר ומה שדומה לו חומר, רצוני אפשרות המציאות, היהת יודיעו יותר שלימה, כי אנחנו כבר יארנו שהכרון הירעה היא מצד החומר, וכל חסרונו וכל רע אמנים יולד באה שבו דבר בכת²). וכל מה שהוא יותר רחוק מشيخה לו דבר מה בכח הנה הוא יותר יוחר שלם, יותר רחוק מדרך החרמון וקוצר מהשלמות. ואחר שהארשון ית' ישככל עצמותו, עצמותו ית' הוא יותר חשוב שבאהרי השלמות, הוא שביבים על צד היותר שלם שיתה ביריע האמתית, והוא ידע ג' שללמונו איננו מוכונה לעצמותו לבדו אבל הוא הצד ישפיע ממנה אל זולתו, ומולתו אל זולתו עד שתתרכז הנמצאות ממנה בסדר. וידועו כי כל מה שנחרקו ממנה גמיאות בסדר, השיבם מן החרמון כפי שייעור הרוחק וסודו ג' בקביעת מה שלמות. והשנת החסרון בחם מדרגונות רבות מאור. וכל אלה הסדרורים יניעם מה שהוא למלחה מהם במחרגה, יניעו הם ג' מה שתחחתם במדרגה, עד שייהיה למציאות שני קצוות, קצת לא יצירר במוחו בשלומו וריזוקו והסתלק צד קדושון מדרך החסרון כולם, והוא מניע הרברים כלם, מבלה שיתגענו, וקצת לא יצירר במוחו בחסרון ורתקתו מצדי השלמות כלם, והוא מתנווע מנדרורים כלם בסדר ואמצעים, מבלי שינוי הוא דבר, והוא אשר קראנוו הילוי, וכבר החברך זה כל'. ונאמר עתה, שאפשר בשום פנים ולא בשום עניין, לא אצל השבל, ולא במוח שיחייבו בחוביו הורתנו, ולא מכמה שראמנו נקבעי אמתנו – היודעים בפירוש הכתובים החרויים – שיצא מהאל ית' יות' לא רע ולא חסרון בשום פנים. אם אצל השבל, כי השבל יכחיש התקבץ שני הפקים בנושא אחד. ואם היה יוצא מהאל ית' יות' טוב ורע – ישתחב וית' מות – היה מורכב. לפי

²) בכת, פי' לפי שהוא שהוא בכת האפשרות שיש בו נתון מקום לטוב או לרע.

שהארם הגיעו ממוני טוב ורע. הנה ירידת הטוב יוצאת מתחו חרבי, והרע אט מתחו הצעני או המתו או וולת וות, וזה יתכן במרקם, ולא יתכן בפשט בשום פנים. ואם יצא ממענו רע, לא יתאמת¹⁾ שיצא ממענו טוב מן הטובות בסוט פנים — ישבחה ויתעלמה מזה. — ואומר עוד כי מהארץ החסרן, הארמים העדריים, ומוחם חיויכם²⁾, והחויכים מעטים. אמנים העדריים הנה נביא עלינו גשם מאיר, וכאשר נאמר: כי האור הוא ענין באיר יתחרש בו כשהורייח עלי גשם מאיר, אבל נמחלך ממענו הענין סר הגשם המאה נשאר חשוך. ולא יתחרש לאדם הוא מציאות הממן לו, אמנים העוני הוא העדר דבר, ואיננו דבר. וכן הועש לאדם הוא השבל לאדם וחויכות ושמיריה הדת, עניינים יקנה אותן הפתקות, ואם נעדר הפתקות נעדרו אלה. וההדרים כולם לא יעשה אותן האל ית' ולא ולחכו כי הם אינם דבריהם, שייעשו. כי אי אפשר לך שהאמיר האל ית' עשה שלא ימצא בספר פיל, כי זה לא יעשה, אבל יאמיר האל ית' לא עשה בספר פיל, ולא³⁾. עשה בספר העדר פיל⁴⁾, ואם היה עדר הפיל בספר הדר תסרון בספר, הנה לא עשה האל ית' וזה החסרן, אבל לא עשה השלמות המסלק וזה החסרן ולא זה החסרן, אבל עבו סחמי. ואשר אין שכט לוי הוא איש אשר אין שם האל ית' עלי שכט, ולא שם לו סכלה. אלום למה שלא שם לו שכט נשאר סכל, כמו שנאמר בקצת הבעליזים: כי החש אלהו חכמה ולא חלק לה בבניה, איווב לט'⁵⁾. והחלק השני משני חלקיו הפסיקobar הרראש כי החש אלהו חכמה ר"ל שהוא יחברך לא חלק לה בבניה: וזה איש אשר הוא כן, נשאר על משפט חמרו, שהוא מוכן לשכל, והוא השבל לו בכיה, ואחר אם לא יגוזר האל ית' שהיה נמצאו לו בפועל, לא יחמסחו. וכאשר לא עשה הסכלות — ישבחה ויתעלמה מזה — והוא רוכב הפחותות והחסרנות שרשם והחלהם מחסרון השבל, לא יהיה הוא פועלם — ישבחה ויתעלם עליו רב — עם שבוי שני המשלים, רצוני בין העדר הפיל בספר, והעדר השבל להארם הסכל, הכרלו. והוא, שאין מطبع ספרד שהייתה השבל נמצאו בו, ולא יואה חסרון ספרד בהדרו⁶⁾, אמנים האדים בטבע שהייתה השבל והשלמות נמצאים לו והודרים חסרון נראה כי, וכבר ימצאו בעל דין מקום להחולוק בשיאמר כי אשר יקרה נעדר השבל, מנע השם שלמותו וזה רע. נאמר בחשכת זה, שאין למציאות מן הרע כי אם מעט מוער מادر בחקש אל מה שמו מן הטוב המהפשט הרבה מאד. כי הרע והחסרון אמנים ימצא הדבר המועט ממענו ובמה שחויבר מן היסודות, כי ליסודות חומר משוחף מהפעלה, לא ישפיע על דבר מהם שלמותו אלא על מוג מה, וחכונה מה, ואם יעיק מעיק מהזין מהגעה והמווג, לא יהיה שבע ואת הצורה או בחותה על השלמות. וומשל בוה אס חורו וירק ורע בארץ, וקצת הנגרעים יפגשו איז שמנה, זהה אשר יש לה מן השימוש יחס נאות לתקון המוג, הנה יצמחו צמיחה טובה, והקצת אשר יפגשו ארץ ציה יעפה, או שיחקה עם השדה בלתי נאות להטב. המוג יצמחו צמיחה חולשה, והקצת אשר יפלו באבניים לא יצמחו כלל, אבל תפייך אותם סערה, או יאכלום העופות, או יתעפו. ולא יתוחיב הברוא ית' בחהלה בריאות הדברים שיהיו בעלי המוג ואמר אמנים ישפייע הצורה עליהם שלימותם الآخرן, יהיו הארכיות איך שייהוו, ומוג איך בו שייהוו. עד שייהוו האנשים כלם ונגם הבuali חיים והצמחיים כלם על הכלויות שלמותם תמייד. והואמר שכן היה ראיי להיות, וכי הברוא היה לו לבחור היותר נאות, אומר שקר. ולוי בחר היוקר נאות מכל הדברים, וחוויכ שיהיו הצמחיים כלם בעלי חיים וכלם אנשים, והאנשים כלם ממש רבינו ע"ה, ומה ש Carter נכבד שבמלכים, ולא יהיה במצוות סדרה, ולא יחויכ מדרגות הדברים כל מה שיתרחקו מן החתלה הראשונה, ולא יהיה במצוות נמצאים אלא על דרך אחד, ופסיק המצוות

¹⁾ חיויכים פיר' במן העורון והאלמות וכדורות.

²⁾ ולא פיר' אבל לא.

לחווק שלמוּחוּ בדבר הנתקף באבו, והוא שלמותה הראשון יות' ווית' אשר מדרכו
להשפי על כל מה שאפשר לקבל החלטה מה, יעוץ דרכו, ומנע מעשות
בכח, והוא ששלמותו מגיע אליו בלבד והוא נמצאים מעתים². והאמר וזה מתנשא
לשבוט ברצוינו כי חסר הא לית' איןנו מועט מגיע אל נמצאים מעתים, כי
אם כב מארד, והיו המדרגות רבות מארד. וזה חסרונו הנמציא ג' במרוכבים
מן היסודות יש בו מה, וכמי שבאבי הבעל' מותר אבר מה הוא מזון
והקון לאחר, כן בכל המצאות נמצאות, להן חסרון מזון. חס תקון בכלל
המציאות, ובזה אמרו קדרמוניינו ע"ה: אי אפשר לעולם ללא בסם וכלא ברוסקי,
אשר מי שאומנו בסם, אויל למי שאומנו ברוסקי, אויל לו למי שאומנו נקבות. ואם
ינתן לאדם הדבר אשר הוא אצל כל אחד מהם שלמות, והוא הוילד הוכרים,
לא חמוץ נקבה בעולם, והוא יושב חרב. כי האדם אשר הוא חלש העין,
להוציאו אצל הוא כפי איש, והוא אצל האל יות' כפי הכל. וכן התאות
להולכי דרכים הוא בצחות האירור וכוכחו, ומיצאות אור השמש, ואם ישלט
חפץ כל אחד מהם חפה עובני דרכים, ולוחה היה הכרה מתחפלל:
ואל יכנום לפניו חפה עובני דרכים, וכן אם הוא האנשים כלם בתכלית
השבל ושלמותו, ומועלות האנשים בידיהם והמעשים המתזקינים. ואחת הנפש
לא חמוץ אלא בגוף רקי המוג, דק האברים, ואין קום כלל המצאות אלא
шибוי מן האנשים בסיס המוג בכهامו, קשי האברים, חלוש השבל,
כדי שייהיו יותר מוכנים להרוש ולקרע ולבנות. ולפעמים ימכרו יתרון חזק
גופם למי שאין לו בהמות, והוא על ראשיהם וצעריהם וגבייהם המשאות,
כאשר יעשו רחבהות בשווה. ואחרים שהם רוחניים ויקחו כסף חזה אשר
הערו למות נפשם, ולא יעשוו זה לחוסם על הפסדרם. ולא לדחות נזק מעל
גבולם; כי זה המין מן הדינה הוא גבורת, והוא אחת ממעלת הנפש נCKER, לא
לבקש שכבר היה כבר ראה שיש מינים מסרים, שבע הרות שטוכבים
מעיקם מוג' שלמותו, עם כל זה הם מועלים בכל המצאות. וכן אין
לשופט בחתול הדעת שיאמר, כשראה האש שישרו ורע מה, שבראית
הаш היה רע, כי זה ההור, וגם כל ההורונים אשר בעולם, גם כל הצמות,
וכל הבעלי חיים האש הוא אחד מסדרוני, וללא האש, לא היה הצמות
ולא בעלי חיים נמצאים, וכי זה יש לחלק המעט מן הוקה בערך על גורל
ההעלחה? וכן אשר ראה רוח יטבע ספינה, איןנו ראי שיחסוב שבראית
הروح נזק, אבל ייחסו במה שבראים בו גופי הבעל' והצמות ייחוקנו בו
ויראה שאין ערך לנזקן בקשר לא הועלחו. ודרישו החותם למה שקרה בדור
אשר נהזה ממנו חום רב, אם במוג השכבה ורע, או מוג הرحم או בשניות
יהיה, נמשך לה שותקbez מוחם לבלו יותר מן השער הממושע, והוא יקרו ממנו
במרותה תכהה קרא בעם, וימשוך לכעם שהיה מתקומט עם האנשים וחרץ
לهم כמו שעשו הכלבים, ולפעמים ישלה ידו אליהם וירוגם כמו שעשו
החיות הרעות. וכמו שאיננו זה, שבחה במצוות לא כלב ולא דוב, כן איןנו
זה, שלא יהיה במיין האדם מין שידמה אדם. והוא יטבע על טبع אלו. ואם
יאומר, אבל היה ראי שלא יצא כלב ולא היה רעה בכלל רוחם הנמצאות
ראשון ראשון, ושהה השאלת בראשונה, וסדרן המצאות כבר היה שורה
בו קצה יותר חשוב, וקצת יותר חשוב חותם, ואמצעים. ולפעמים היה כמוג מון
השכבה ורע או מון הرحم או שניהם מיעוט חיותם, והוא הלב יותר קר בין
השוו, והוא ממו איש בער ופתח אין ורעה לה, ואין וושש לשום דבר, ולא
יראה הנאה נאה, ולא המוניה מנונה, והוא להעת אחר האותו להיות היענים.

¹⁾ ואל נמצאים מעתים, פיר', הקרכבים אליו מאר, כי אז היו אין צמה ואין
חויה ואין אדים בעולם כי אם נפשות מלאכים כאשר פירש למלחה.

²⁾ חפסוק החרישה והפרנסה, פיר', כי בכל יום ויום ובכל שעה ושעה
אנשים מצאים בדרכיהם ויתפללו שלא ימطر.

וכבר העמוד האל יות' וית', כדי לנדר אלה המדרות המגוננות, אנשים נקיים מכל
וכל מלאלה המדרות, הביאו על הנגעים ברך מצות האל ואורהתו. אחר כן,
אללה הנגעים באלה המדרות הפחותות לנדר אוחט אין מן הנמנע לגמרי, כי
אם היה היה כן, לא צוח האל ברכר הנמנע. ואם היה מוחייב והכרחו ג'כ' שיעשה
איהם האדם על כל פנים כמו שיתנסם למשוך האoir החק אללו לבו והוציא
האויר מהחומרם שבבו, לא הוזרך להביה מצות האל יות' בוה' כמו שלא בא
לנו מצותו בהחנשנות לשארות החיים לנו, אבל הוא אפשר. וכבר הודיענו
באותיו המאמר הראשון הרשות שישראל יות', כמו שברא הדרבים. ושם להם חאים
מה מוחיבים בדבר לארם. כי הוא כשייה אדם היה מדריך על כל פנים,
רצוני הדבר הפנימי והוא ישיביל, כמו שברא דברים ושם להם חאים
גמגנעים בדבר לארם, כי ברא דברים ושם להם חאים מה אפשרים. ואין
זה חסרון בידעתו יות', כי האפשרי שני מינין. אפשר מעד הסבלות, ומישל':
אם מה היו מלך בבל, או אס הוא חי' כי אנחנו אנשי ספרד לא נדע זה,
אבל שני הקצוות אצלו שווים, וזה לסכלותנו כמה שהוא רחוק ממוני, עם
היות שהדבר עצמו אינו אפשר, אבל צריך עליו בהכלות אחד הקצוות. והאל
יות' יודע - שבכמו זה מוחיב בו אחד הקצוות - כמו שהוא בעצמו. כמו הלקות
אם יהיה בו החדרש אם לא, כי זה אפשר אצל הסכלים בתכונה ובחשאות
הכוכבים, והוא בעצמו מוחיב בו אחד הקצוות, והאל יות' יודע הקצה המוחיב.
ובעליה הבחינה והחשיאו כבר הדרים האל זיה', ואינו אצל אפשר כמו
שהוא אצל ההמן אפשר, כל שכן שייה אצל האל אפשר, כי וזה מין
האפשר אשר הוא מעד הסכלות אינו עבר על האל יות'. אמן האפשר
השני אשר הוא אפשר מפני שהאל יות' טמו אפשר, וברא אותו דבר סכל
משני האיסת ההפכים. אם זה ואם זה, איך שזרם, הנה במו וזה און
להרחק מהאל יות' שידעהו אפשרי. ואם יתקש מתרעם, ויאמר האם יסכל
האל יות' מה יהיה אחרית ענינו! אמרנו אין זה סכלות. והאמר ור' רצונו
לzechior והדרים כלם כמו הלקויות, בשישימים אם מוחיבים ואמם נמנעים על
כל פנים, ושהאל לא ברא דבר יהוד' אפשר החרא והפכו יהוד' בוה' הרכן
העולם והסדר היושב כוה' העולם, והזמנים בעולם הבא. כי האדם לשוו
וחירוש ובננה הבנים, ויטע הנטיות ויכנע רחמות, ויאירך הרמות
ובחר השלחים¹) לתלחות. וכבר נgor מה שיחיה ממוני. וכן לשוו
הווע' שעבד האל, וכבר נgor לעלי' החילדה, או הפה. וזה דבר מכוון כי
האמת הפק זה, וכי האל ברא האפשרים אפשרים²) יודע אותם האפשרים
כלקויות. וזה, כי הסכובו כולם אינם ממנה בכוונה ראשונה, אך מהם מה,
מןוי יה' בכוונה ראשונה וזכר בידעתו תאריהם³ הכולם, מוחיב להם מה
শמה'য'ই' ומנע להם מה שמנע. ומהם מה, שהם מופקדות אל הטבע ברצוין
האל, ווועל למני שיעשה אותם כפי הראי', וווק למי שיעשה אותם בפחדות.
או בחר מה שערואי' וכבר נgor האל היותם סכוב על זה האופן, וכוה' יאמרו
ר' של' הכל בידי שמים חז' מזינים פחים, שנאמר: צנ'ם פחים בך עקש
שומד נשׁו ירחק מהם. ובזה האופן הווייב להsharp ממן המוגנות, והסמי'ם
המייתיק. ומהם מה שסבירותם מקרים, וזה ג'כ' ראוי להsharp ממן מהם. ונענים
מסור אל האדם ג'כ', לה נמצאת הדתות מוחירות להsharp ממן מהם, ויתארו אותם
בשיהם אפשרויות באמרו: מי האיש הירא ורח' הלבך וכו' [דברים כ' ח'] ושאר
מה שנזכר באזהה הפרשה, ובן אמרו יה': כי הבנה בית חדש ועשית מעקה.
ומה שמעיד בהיות קצת הענינים על דרך האפשרות אצל האל יות' - וכבר וכרתי'
אותו במאמר הקודם - מאמר דוד ע'ה: שמו שמע עבדך כי מבקש שאל לרדה

¹) השלחים פיר' הדרקים.

²) אפשרים צ'ל וגום לא יודע אותם כי אם אפשרי, אבל הוא יודע אותם
האפשרים כלקויותך נראת לי.

³) תאריהם של בני אדם.

קשה לשחרת העיר בעבורו היפגנו? וחוור השאלתך ואמרת: היפגנו בועל' קעילך אותי ואת אנשי ביר שאול? ²⁾ ויאמר ח' ייגרין, כי ענן יסנוו ביבאן בתשוכת האל הוא. שהוא אפשר שיש לנו, ולזה הוועיל לו חרירותו, כמו שהודיע החקוק: זיקם דוד הוא ואנשיו בשש מאורך ויצאו מקעהה ויההלו לצאתו. וללא דוחו אצל האל ית' יות' זיקם דוד מקעהה ויחדלו לצאתו. האל ית' יות' זיקם דוד מפננו. וזה כבר הי' הסבוב בבחינה מה מיניהם ד', או הם ³⁾ מין אחד בבחינה מה, וזה, כי מכם לא היו, רצוני בכונה רשותה מהאל ית', ומחותם טבעיות, ומהם מקריות, ומהם בחירותו. וכבר מנה דוד ע"ה השלשה באמרו: ⁴⁾ ויאמר דוד זו הי' כי אם ה' גפנו (שמואל א', כו' יז): וזה המין האלדי אשר יהיה בהפליג העבר במרי, ויפגענו נורתה האל, וכן רוחו זה או לא יגוררו – או יומו יבא ומות: וזה המין הטבעי, אשר אין כח לעבד להשOPER ממנה: או במלחמות ירד ונספה – וזה חמין המקורי אשר יש כח אלל העבר להשרם ממנה, ובידך ג' למסור עצמו לזה: ⁵⁾ ועל הדומה לו אמר' צנים פחים בדרכך עקש, והה ג' בחרורים בכא דוד קעילה וצאתו ממנה, ורבים כמו אלה, וג' עוד בעשית המצווה ובעבירה הבירה, וללא זה, לא באו הנביאים, ולא יעדו שכר ולא עונש, והתורה צotta ⁶⁾ דרכו התוכחות והברכות. וכבר קרה בבריאות עם מרד מקרים רעים מארודים או טבעיים, נשיכים להם מרות ופעולות מגנות, כדי לא נגזר אותם. ומדרונות האנשים ג' מתחלפות, כי מהף מי שאין רע בו איינו צריך אל החנוך ומקבילו, והוא מי אבקצהן המרחק מרוחך, רעד שכמעט לאו. וועל לו החנוך, ואפי' שהשוחרר בה לא ישינה, ובין שני אלה ⁷⁾, אמצעיים מן המדרגות לא ימנו. וקצתם יספיק להם החכמה ורגרעה בקצתם, נקצתם היסור העונשים, ועל אפישות יראת האל והMRI של אדים. אמר האל ית' לאומה כהשער עליהם בתורה: העירוזו בכם הוות ארץ השמים ואירת הארץ, וכן החיקם בחוראות ובביבשות דוחר, והפטות במרקטים אשר בחומרה והעונש דרי על הכלביי וכובש יראה, והשוכר אווי לכובש. ומגניר המדה המוגנה הוא מתקרב אל האל ית', ובזה יאמרו ר' ר' ⁸⁾: הכל בידי שמיט חוץ מיראה, שמיים. ואשר יכמוש מכש חמעלה מדיות הבהירויות, וימישל עליהם אפילו מעט. ימישך לו כוסף בורה, אותו הפטוף יבאוו אל חומת הכבוש, ותוספה הכבוש חסיפה בCKER, ואו יהיו לו המעלות קני, ולא יחשיך לשלוחו בורה מן האל וממן המלאכים הפטומים על שמירת האדים הנאמר על קצתם המלאך הגואל אותי וכור שמירת והצלחה. והוא מה שנאמר לאביבלך: גם אנקו יודעת כי בתם לבך עשית ואת בראשות כ' ז'. ובזה יאמרו ר' ר' ⁹⁾: בא ליטחד מסיעין אותו, כי הצד האלוהי משגחת במי שמקיד רוחו אליו. ובאשר היה בחרף זה, יהיר מרותק מנצח געוב לרוע עצה, ובזה יאמרו: בא ליטמא פותחן לו. ואחר שהבהיר היא אישד יעיך עליל השכל והכחוב והקללה ג' ג'. והוא אשר עליה בא הצוויא לא האמתה, ועליה יצאה השכעה מן תאל ית' באמרו: חי אני נאם ¹⁰⁾ אם אהפוץ במורת הרישען, כי אם בשומו מדרכו והיה יוחזקל לפני יאמ', אלה פסקים הם אשר ראוי לדאמוננט כפשטם, ולא יקפוץ לבא עליהם בפי, והפסוקים הסותריםם להם ראוי שיפרשו, כי האמת לא תהיה קצוטה ¹¹⁾. וכבר הודעך כי המפקיד רוחו ביד האל מושגת, אחר שהשתדרל לכטום במחיצת העצים הנכבדים, ולעכמיט התכבדים השגתה בנמצאות ור' העולים בכלל, ובמין האונייש בפרטן, חנה על כל פנים ייוזר השגנה בשיעור רב אחר וריוותו להפקיד רוחו אליו.

¹⁾ או דם מין אחר: שכולם יראו בהשלשות מן הברוא.

²⁾ לוח וופל: כלומר שאול המלך על הניחו, והוא המכון הבורי של לא מנה דוד אבל מנה הכתוב.

³⁾ וחזור צotta יותר נראת והחורה לא צotta ומוסכט על ללוא זה.

⁴⁾ שני אלה כלומרדקצוטות.

⁵⁾ קצוטה פור' דבר וסותרו.

כמו שאמרנו בא ליטהר מסויין אותו. ועל זאת הושגתה הנשכחת למפקדים רוחם אליו אמר הכתוב: ועשית את אשר בחקוי תלבו והסרותי את לב האכן מברכים וכו' (שם לו כז) והדומים לאלה. ובפרט אחר יציאת התחלת הקבוצה¹⁾ מלך האדם. ועל הוויתו נשאר בלביו שמו²⁾, והוא יוציא נסיך לרודע בחירותו אומר: ואני אקשה את לב פרעה, כי הקשה ה אלה את רוחו, והוא עזיבה ונשישה אחר יציאת התחלת הרע מלך האדם. ועל ההשגחה הנשכחת למפקרים רוחם בידיו צעק הנביא באמרו: למשת החטענו ה מדרכיך תקשית לבנו מיראך, ירצה העיבת והנטישה אל רוע העזה. אהבה כאשר תבחן פסוקי הגנאה כולם, הנה על זה הדרך יצאו כולם. ורעד של רעת הבחרה היו קדמוניינו האומרים הכל בידיהם חוץ מיראת שמים, ונמשכו להם מתחמי הגאנום, הכא³⁾ רבייהם כפשתם, לא יפרשו מהם⁴⁾ אבל האמינו אתם. וכאשר תעין דברי רביינו סעדיה ויל בספר האמנות והסבירו ודברי זולתו מהכמי האומה תמצאו כן.

ה מאמר השליishi

ברפואה הנפשיות.

והוא פרק אחד, והוא רבור כליל במדאות, והתנתנות, ותונסויות, ותנומות, וחותנות, ותפלות, ותוספות באוריות, ומשלים בתלים הנפשיים, ואופני רפואיים.

בזה הפרק נבואר שתוכלת מה שיגיע אליו בפילוסופיא המעשית ה� הגעת הצלחה, וזה ישלם בתקון המדרות ראשונה, והנהוג היבוט שנייה, והגימנסים המדריניים שלישית, ונבואר שהוא נמצא בתרחונו על הדרך ש滥 אפשר. ונאמר ראשונה, שנפש האנושית כמו שהיא בעלת שלוש כתות ראשונות גורליים, עד שהחשבו קצת הפילוסופים שם שלוש נפשות, צומחת, חיונית, ומודנית, בן אבות המעלות והחדרונות שלש. וorth, כי הכח הצומת, לפי שאין לו דבר נוסף על החינה, והגידול והולרת הדומה נתולם אל הקרויה, ונאמר כח מתחאה, כי איש המשועבר לתאחוין אמן הוא משועבר אל המאכל והמשחה והמשגיל או לקצטם. וכח החיוון לפי, שהוא נזון החוש והתנעעה הרצניות, אשר בהם היהת הביבה מהמקיך והקורבה, אל הערב והאכזריות, ובקשת הנקמתה, ורכות הלב, ומחליה, וולת זה נקרא עפסוני, כי מכח הცעם, או חולשו שולחו אלה המדרות. אמן הכח המדבר, הנה לו שני פנים כמו שאמרנו, אוף אל צד העליון, בו היהת בעניין דעת החכמתה, יוכל להוציא המלאכה, וקרא הפעול החומרה ממנו הכמה, ואוף אל צד השפה, בו ימושל או לא ימושל על השני כחوت הבחימות, ושמרם מן הרבי והמעוט, אם ילק הדרבר על קן היושר, ויקרא ויה הפעול ממנו הנגהה. ו/or, שהכח המתואוה בכך יהיה לו חספה ורבוי, וקרא בשם יודח⁵⁾ במנין ויה הרביי וכבר יהיה לו מעט ויקרא חסר התאות, ובממושצע ביןיה מדרה תקרה בלבוי רודף אחר התאות, או הסהפקות או כדומה לה. ולכח החיוון נ'כ שתי קצחות, רבוי ומעט, והרבי הוא המסר עצמו לסקנות ותגבורות הכם. ומיועטו הוא מוך הלב והשלפות, ובממושצע בנזום הגבורה והగדרת הנפש. ורק

¹⁾ הקרובה פיר' אחר שהאדם מעצמו ומלבו ולפי בחרותו התחול לילך

בדרך היישר אח'כ נסחיה מן השמי.

²⁾ בלחין שמו, פיר' מלמעלה.

³⁾ הכא פיר' אשר היבאו.

⁴⁾ לא יפרשו מהם פיר' של היבאו דביריהם כפשותם.

⁵⁾ וקרא בשם יודח וכרי כמו זול וטובא וכדומה.

המרכז יש לו בשני אלה פעל הוא הנגהן. וכל הנגנה אמנים היא ושרה, ותת לכל ראוי לדרבך מה שרואו לו בלתי תוספת ובכל חסרונו. והוא דרכ לא יצטרך האדם אליו ממה שבינו ובין ראש המעלות כלם בשלות, והוא דרכ לא בין קצת כחות נפשו וקצתם ג'כ' זורה. אנשי ביתו ומדינתו לבני אבל מה שבין קצת כחوت הגנה, אם לא ישער לחות כי הכת המדבר הפועל, השופט על שאר כחوت הגנה, וכל ארם חרائي לשאר הכתות על יושר, נראה מהם אם הרבי או המיעוט. וכל ארם ציר אל ואת המודה במאה שבינו ובין הבודאי יה' ויה'. וזה כי מן היושר להשיג גמול על המטובי (ככמו הטבתו) אם אפשר — ואם אי אפשר, יה' בהוראה בכל יכולת, ומזה יצאה² אל עובדי העבדות, והיתה חתלה המוצעת. גם אמר כי ביושר עומדים השמים והארץ, וזה דבר יאמרו אותו החמן בקבלה, והוא אמרת בפילוסופיא. וזה כי היושר יגוזר, שיופיע על כל בעל מוג' צורה הרואה לחמרי, ומוג'ו, וכאשר חיה ראויה לו הושפעה עליו, והוא הנמצאות על זה הסדור אשר הם עליו. וזאת היא המודה החשובה אשר נתגללה, ואשונה במקורה שבמיין האדם ע'ה. וזה: ויאמר לרשות מהה תבה רען³ [שםות ב' י'ג']:

ובכאו והרוועים יגרשומ, ויקם משה ווישען. ולמה שידע האל⁴ שואת המודה נמצאת בו, ייחד אותו בשלחות. ואמר נביי אחר: ומה ה' דרש מנק' כי אם עשות משפט [מיכח ר' ח] והיא מדה שלוחה מטיב השכל, ושמיירת הסדר הנאות, והמחשبة כל ית' ובהשאורת סדור עולם כפי רצונו ית', והפכו הואamusי השטנות, והחמסר לסכנותה, וההפלגה בו, ועיבת המוחשبة באלו ית' ובhasharot סדור עולמו, כפי רצונו ית'. ואחר שהוא⁵ גועם האל ית' וית' למעלת מכל געם, קבע השכל על כל העובד עבדותו בכל יבלתו, והחוודאה עם זה שאנו יוכל יותר. וכבר באו בזו הכתובים החוריים על היהוד שמלות שאפשר. וקיים האל ית' לאומה השגחתו הרואהנה בנבאים בהעלות מהם הספיקות, והשMRIה מן השגיאות, עד לא יחשבו מה שהשוו קצת התומים, כי האל ית' וית' והמלאים אין השגחה להם בזה העולם, ואמנם עניינו מסור על הכוכבים, ולזה היו עובדים אותם ופונים אל אלילים וצלמים בשעות ורועות מבנים ידועות. יאמר שכחות כוכב מן הכוכבים תלו בזה האבן בזו הערת. ולזה היה חתלה מה שהוורה בו האומה דברי אגבי ה' אלהיך אשר הוציאתך, עד שלא יעלה במוחשבתם, שוחברך, או סבוב בז חיב' יציאתם מן השפלות אל הבכור. ולזה סנק' לזה הדרבור ביאור שאין ממשלוות לאלה העלים באמרו ית', לא יהיה לך אחרים. ובפסקוק אחר אישור עבדות הכוכבים עצם. וחווא: וכן תשא עניין השמיימה וראית את השמש ואת הירח ונברים ר' יטן. והדברו השלישי חייב לכבר וזה השם הנדרי. ועיבת ההשבעה בו לשוא. כי זה בווי' וכפירה. והרביעי שמיימת השברת וכו' הבהיר מאוננת מי שרואה בקדומות העולם. וזה לכבר ההורים לפי שהם התחלוות קרובות, וכאשר⁶) בקדמות העולם. ואחר לכבר ההורים לפי שהם התחלוות קרובות, וכאשר⁷) יקבע האדם על עצמו כבוד התחלה, יהיה לכבר הצד האלי'י. יותר קרוב. והנשארים⁸) הנרגות מדיניות, בהם קון עולם. וכבר נתהמו ברכורו⁹), כאשר יעשה שלמות כבר נהייר סדור העולם. והיא עיבת התאורה וחימוד מה שביר האנשים, והחסתפקות במה שנחנן השם לעבר. וויה הפרישות והחיסידות, והוא חילית מה שיתן אליו נפשו היותר נכבד שבפילוסופים. וזה המעד

¹) כמו הפטחו פיר' לפפי הפטבה אשר עשה לו.

²) יצא פיר' המדה הווא אל עבדות ה'.

³) ואחר שהוא רצונו לומר אחר שענוו ואהבתו עליינו להטיב לנו ולעשנו אתנו חסד לא תשוער מרוב על בן ראיו לככל בעל כל עבדו ולהללו בככל אמץ.

⁴) וכאשר לומר וכאשר יוניגל' האדם את עצמו לכבר אבותיו שהם סובתו קרובות, או יהיה יותר מוכן לכבר שם.

⁵) והנשארים מן הדרבות.

⁶) וכבר נתהמו בדברו כלום' לא חממוד.

הגדול²⁾ הקיף על כללים מן האמונה, והחנהגה, וחקון מה שכין חעביד ואדרוני, ומה שכין העבר וחכריי. וחוקת' ית' לוח הכהור בספר הנכבד באמרו: ואתכתה אה' ח' א'חיך בכל לבך ובכל נפשך ובכל מארך. ואות המצויה תכלול לחוויה על הדרישה, כי מן הנגע שיאח אדם דבר אהבה עצמה מאן, והוא לא ידענו. וציריך הקזזה בואה המצויה שידע חאציו הנקבדים ופעולותיו כי חאציו אמנים יידעו מצד יחס לפעלותיו אלו. וכאשר ידעוה לא חושגנה כל שכן, שישים בלב הזודע בואה אהבה או לא חושג, כמו שמעלותיו לא חושגנה כל שכן, שישים בין עיניו שחרעות כמו החלאים, והמכות והעוני, והעכדות וולת זה, לא יצאו ממנה ית' וית' בשום פנים, ולא בשום עין, כי אם מצד הסבות הטבעיות, או המקריות, או הבחירות, כשיבחר העבר בחירות רעה, כמו שייעשו אנשים שיזנכו או יפלו עצם במים, או ולות זה. ואשר יחשבו שהרע ג' ב' מאתו, לא יאתכו אהבה גמורה, ואמנים ימנעם מהחולון עליי, בכוא עליהם הרעות, פחרם ממנה. וכאשר יעיניו הענן על אמותו וסלקו צד קדושתו מחרשות יאתכו אהבה העוזמה שאנו מצויכים בה. וצורה המכוב לירוא ממנה באמרו: אה' ח' אלהיך תירא ודרכם י' ר'. אמנים הוא יראת התולת לא יראת ההיק, ובין השתי יראות הפרש, כי האדים יירא הנכבד אשר לא יוק כלל, יירא האפעה והשער. והיראה הראשונה היא יראת הגנדלה ליראי, והתחביבש ממנה, והכיר הירא חסרו נתקש היראי, כמאמר א'יך: חן קלותי מה אשיבך נזיבך לט' לו), ואמר ערחה: אלה בשתי וככלמות להרים אלחי פפי אלך ערחה ט' ו'), ואמר דנאל: לך ה' הצדקה ולטו בשת הפנים נרניאל ט' ז'), ואמר דוד ע'ה: ואני בער ולא ארע כי בער אני מאיש בתמוה הייחי עמק וחלים עג' כב'). ומזה המין תהיה יראתו ית' לא כיראותנו המלכים הניראים מהווים. ואחר מאמר הכתוב: אה' ח' אלהיך תירא, סמך אליו דבר אחרת, הוא מן מין דראשון, ואמנים יתחלפו בחטיפות וחסרו. והיא אמרו: ואתו תעבוד, עניינו החמדרה על העבודה, ועוזב אבוד כי בער אני מאיש במותות. ומפני המותרות רבים מאד. ולא יחשוב העבר³⁾ שהחפלה שחרית וערבית יספיק בה להגיע אל החפלה האחרונה – האמרות: ג'יע לו בעשיית המצויה שבר ותשאר עליו מצות אחרות, והוא ואתו תעבוד. כי המתפלל בקר ורבב, וכל היום מתעתק בענייני עולם, לא יקראי עבר, כי עניון עבורה בלשון העברי אמנים הוא מה שהשתדרל⁴⁾ כי, כאמור יעקב אבינו ע'ה: כי אתה ידע את עבדותי אשר עבדתך: מה העבודה הזאת לכם נשומות יב' ב'ו). והעושים והנקיים: עבדיו ה': את כל עבדיו הנקיים: משה עבד ח': יהושע בן נון עבד ח' . ואות המצויה רצוני, ואתו תעבוד, הייכה כל אחד ממננו לשום מהשבתו באל ותוrho בכל מקום. אמנים אם לא היה לו פנאי להתבונן בו. יתרף האל בכל העולה על רוחו, בעניין שכשישים מגמותו לעשות דבר מה. ייחס החלהתו בו אליו, כאמור נהמיה ע'ה: עד أنها ה' אלהי השמים האל הגדול עד אמרו והצלחה נא לעבדך הוים ותנה לו לرحمים לעניין איש הורן נהמיה א' יא'). וכן ברוחיות הצעיר ייחס רוחיו אלו. וכאשר ימוד ערבי יונן השבח לאל, ואם לא יגמר יהאנן על עצמי. ועל חטאוי ועל קורוטוי הרעות קורוטו לו, מבלי שומר ישגיה בו. ובהתעתק המוחשכה חמיד באלו ית' אמר האל ית': והוא הדרבים האלה אשר אנחנו מצרך הוים על לבך ושננחים לבניך עד אמרו ובשכבר ובគומר. ואמרו קדרמונינו בשער שבני אדם שוכבים ובשער שבני אדם עומדים. ווה', כדי שעשו בנקלת. עה, אחר שאמור הכתוב אה' ח'

²⁾ וזה המעדן הגדול פיר', של הדר סני.

³⁾ העבר פיר' כי מי שמווחר באתו תעבודו הוא עבד לו.

⁴⁾ שהשתדרל וכו' כלומר יתחלף באתו תעבודו בחריצות.

⁵⁾ וזה פיר' הדרbor בהם הוא מפניך כדי שעשו אותם בנקלת, כי אם אין לימוד עשייה מנין.

אלחוּך יוֹרָא ואַתָּה חֻבֶּה, אָמֵר: וְכִי תְּרַבֵּךְ וְזֹה חֻסְפָּתְךָ וְרוֹעָן, וְתַהֲמָתָךְ
הָעֲבוּדָת, וְזֹה קְהַמָּתָךְ עַלְيָה. אָחָר כֵּן אָמַר: בְּשָׁמוֹ הַשְׁבָּעָה, וְהַעֲנִין יְתַחְיֵיכְם
בְּפָרֶט לְמַיְּ שְׁגִיגָה לְזֹאת הַמְּדֻרְנָה מִרְאַת הָאָלָּה יְרַאַת הַנְּדָרָה, לְאָרַת
הַחַיָּק, וְעַבְדוּתָם גַּם כֵּן, וְהַחַמָּתָם עַל הַחַמִּר. אָמַנָּם מַיְּ שְׁלָא הַנְּגָעָה לְזֹאת
הַמְּדֻרְנָה הַגְּבָרָה, וְאַיְן שְׂיוּרָה מַהְרָה שִׁיבְטָא בַּיַּהֲ וְמַה שְׁשָׁבָעָ בַּיַּהֲ
אַיְן רָאוּי שִׁיבְטָא בַּיַּהֲ, כִּי כָל שְׁבָעָ שִׁיבְטָעָ בַּיַּהֲ. וּכְמָה הַטִּיב מַה שְׁבָרַ בַּוְּ קָצָת
הַפְּיטִים בְּאָמַרְוָ: דָּבָק בַּיַּהֲ, וְלֹעֲבָדוּ כְּדָרָת, וּכְמָן לְחַשְׁבָּע בְּשָׁמוֹ הַנוֹּרָא. וּמַיְּ
שְׁקָשָׁה עַלְיָה דְּרַכֵּי הַעֲבוּדָה וְהַחַמָּתָם אַוְתָם בְּהַתְּלָהָה, לֹא יְפַחְדְּרָה וְהַ
מְעָשָׂה, וְהַיְתָר קַשָּׁה שְׁיִהְיָה בַּיַּהֲ, הַזָּא הַחַדְגָּל וְהַתְּנָךְ
מַלְהַקְנָתוֹ הַסְּכָל, עַד שְׁיִהְיָה לְנַעֲשָׂה קְנִין. וּכְמָן הַעֲוָבָר, וְהַמּוֹאָס בְּרַע לְאָ
יְסָרָר מַהְרְגָּל עַצְמָוּ בַּוְּה, עַד שְׁלָא יַעֲלֵה הַרְעָא אֶל בַּיַּהֲ אֶלְאָ עַלְיָה הַלְוָשָׂה לְאָ
חַכְנָעָ לְהַחַכָּה הַמְּדֻבָּר. וּכְמָר שְׂמַת הַתּוֹרָה עַוּוֹרִים עַל הַחַמָּתָה הַחֻמָּק הַלְבָב
בְּכָרְוָן הַאַלְהָה וְלִירָא מְמָנוֹ, לְהַנִּיחָה דְּבָרִים בֵּין הַבְּנִים וְהַלְבָב, וּלְשִׁיעֵר הַבְּתִים,
וְכְנָפָת הַגְּבָרִים. לְזֹה תְּצַהֵּא אַוְתָנוֹ הַחְפִילִין, וְהַצִּיּוֹת, וְמוֹוֹתָה, לְזֹה יְחִיבָה וְחִכָּתָה
נָעָמוֹ אֶל הַאַוֹתָה בְּזָמְנִים דְּרוּעִים, וְנִקְבָּעה מִצְוָה פְּסָח וְסָכוֹת וְפָרִים וְחִנּוֹכָה
וְזָוְלָתָם. וְכָל מַה שָׁהָא מִזְמָן מִבְּאָרָק מַעֲנִינוֹ שָׁהָא מִכְּנִין הַחֲדָרָה לְמַטִּיבָה
וְהַאֲחָרָה אֶל הַיּוֹשֵׁר. וּוּרְשָׁרָד רָאשָׁ מַעֲלָתָה הַמְּדָרָה. וּמוֹמָדוֹת הַמְּעָלִיתָה
הַכְּעָם, וּכְבָרָר) הַזְּהֹוֹרָה הַתּוֹרָה עַלְיָה, וְלֹא עֲרוֹד, אֶלְאָ שְׁמָמוֹן הַאֲלָה
יְהָ, בְּאָמַרְוָ: הַהָּ אָרָךְ אָפִים וּרְבָכָה. וּבְמִסְרָרִי הַחַכְמָה (קְרָתָה וְטָהָרָה): כָּל רַוחַן
אָפִים מְגֻבָּר (מְשִׁילִי טָוָן לְבָכָה): אֶל תְּבָרֵל בְּרוֹצָח לְכֹבּוּס (קְרָתָה וְטָהָרָה:
יְוֹצָא בְּסִיל (מְשִׁילִי בְּמַטָּה יְאָזָן) וּמַן הַמְּצֹוֹרָה לְזָה, שְׁלָא לְעַשְׂוָתָה לְדוֹתָא גְּנָמּוֹלָה.
יְדוֹו, וּבָה בְּאַחֲכָהוּ: יוֹדֵר הַעַם בְּזָהָם וּבְכְמָשָׁה, וַיְתַפְּלֵל מִשָּׁה בְּעַד הַעַם.
וּמַן הַמְּצֹוֹרָה לְזָה עָרוֹד, יוֹעַבְתִּ צְרוֹת עַיִן, וְהַיָּה וְהַנִּמְצָא בְּמִדְוָת הַגְּנָבָה עַדְיָה:
וּמַיְּ יִתְּן אָרַת כָּל עַס הַגְּנָבָה (בְּמִדְבָּר יְאָכְטָן): וּמַהְמָה הַעֲנוֹתָה, וְהַיְתָה וְהַ
בְּמִדְוָתָו עַדְיָה יוֹתֵר מְכָל אָרָם. וּכְמָן הַעֲדֵד עַלְיָה הַבְּחֻזָּה: וְהַאֲשָׁמָה עַנוּ מַאֲדָה.
וְאַתָּה כָּאָשָׁר עָזָבָה עַלְיָה כָּל הַמְּעָלוֹת אֲשֶׁר יִצְוּ בָּהָם מִנְחָה סְפָרִי הַמְּדָרוֹת הַמְּצָאָם
בְּתּוֹרָה יוֹתֵר שְׁלֹמוֹת. אָמַנָּם הַנְּגָתָה הַבִּתָּה, הַסְּגָגָה הַאֲשָׁה וְהַבְּנִים וְהַעֲבָרִים,
וְהַגְּבָרָה נִמְצָא בְּתּוֹרָה, אָם הַאֲשָׁה, הַנְּהָרָה זְחִיבָה לְשָׁאָר כְּסָות וּעֲוָנה, וְחִיבָה לְהַ
הַקְּבָלָה לְכִבְדָה וְזָהָרָגָוּ. וּבָה נְגַבָּה: אֶחָד הַמְּקֹדְשִׁים נְכָסִי וְאֶחָד הַמְּעוֹידָךְ
אֶת עַצְמָיָה אַיִן לוּ בְּכָסָות אַשְׁוֹת וְלֹא בְּכָסָות בְּנִי, וְלֹא בְּצָבָעָ שְׁבָעָן לְשָׁמֶן,
וְלֹא בְּכָלִים (בְּ) חֲדָשִׁים שְׁלָקָחָן לְשָׁמֶן. וְחוֹיְבָה גַּבְעָה תְּקָנָה לְלִמְדָר אֶת הַתּוֹרָה, בְּאָמַרְוָ
מְגַלְגָּל עַם בְּנוּ עַד שְׁשָׁה שָׁנִים. וְחוֹיְבָה הַכְּתָבָה לְלִמְדָר אֶת הַתּוֹרָה, אָמַנָּם גַּנְגָּרָה
הַמְּדִינִיָּה, וְחוֹיְבָה הַתּוֹרָה מִזְמָה הַיּוֹתֵר שְׁלָם מַהְמָה.
וְהַרְעָא בְּנֶפֶשָׁו, וְכִינּוֹס תְּחִזְיָה אַמְנוֹנָה בְּמִשְׁאָה וּבְמִתְּחָן, וְצְדָקָה הַמְּשָׁקָל וְהַמְּדָרָה,
וְעוֹבֵד הַרְבִּיתָה, וְחַבּוּל הַעֲנִי, וְחוֹרָת אַבְּרִידָה, וְפָרִיקָה הַמְּשָׁא מִן הַבְּהָמָה, וְתְּקָם
הַמְּשָׁא הַנוּפָל, וּבְקַיּוּמָה, וּמִתְּנוֹרָה מְתִימָּתִים. יְקֻבּוֹרָה מִתְּהָמָה, וְשְׁלוֹחָה הַעֲבָרָה
וְחַדְדָה, וְהַשְּׁכָחָה, וְהַפְּאָחָה, וְהַשְּׁכָחָה וְצְדָקָתָה, וְהַאֲבָתָה
הַגָּר (הַעֲנֵקְתוֹ), וְלֹחָם עַל הַרְיָעָה, וּבְלֹתִי הַתְּהֻלָּם מִמְנוֹן, וְשְׁמִיטָת הַחַוָּבָה מִן
הַלְוָה בְּשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית, וְהַחַזְרָה הַקְּרָקָעוֹת לְבָעִילָהָם כְּמוֹעֵד יְרוּעָה, וְשְׁלוֹחָה הַעֲבָרָה
עַבְרִי אַחֲרֶשׁ שָׁנִים, וְהַעֲנֵק אַוְתָם כְּשִׁישָׁלָנוּ מִכְּלָא אֲשֶׁר בְּרוֹדָו, וְלֹשָׁלוֹחָה לְחַפְשֵׁי
בְּחַשְׁוֹחָתָא אַבְרִי אֲשֶׁר יִמְצָא כְּל מַה שְׁרָגְנוּ אַלְיוֹן תְּולַדְתָּה חַמְתָּה הַפִּילּוֹסּוֹף.
בְּשִׁיעֵין, בְּזָהָר עַיִן רַק יִמְצָא כְּל מַה שְׁרָגְנוּ אַלְיוֹן תְּולַדְתָּה חַמְתָּה הַפִּילּוֹסּוֹף.
וְזֹה חַפְלָוּסּוֹפִיא הַמְּעָשִׂית הִיא נִמְצָאת בְּתּוֹרָה עַל אָפָן יוֹתֵר שְׁלָם, וְמַן הַתּוֹרָה
נְלָקָח וְאַל תְּכִילָה הַלְּקָחָ. אָמַנָּם הַדְּבָרִים הַדְּקִים הַמְּתוּקִים בְּחַכְמָה דֹּזָּא שָׁם

¹⁾ וְכָרְ פָּרִי, כְּמוֹ לֹא תְּשִׁנָּא אַחֲרֵךְ בְּלֹכְבָּךְ לֹא תְּקָם וְלֹא תְּטָרֵר וְכִיחְזָה לֹוי.

²⁾ בְּכָלִים צְל' בְּסֶנְדָּלִים.

³⁾ הַתּוֹרָה נִרְאָה שְׁצִירָה לְכֹתֵב הַתּוֹרָה וְהַקְּבָלָה.

⁴⁾ וְהַעֲנֵקְתוֹ נִרְאָה שְׁצִירָה לְכֹתֵב לְהַחְיוֹתוֹ.

נפילתו על מצוות יקראו שמעיות, ותועלות מוסכליות, ומה שכנים תחתם ממצאות חלקיות, כמו הקרןנות, ומה שבעל בהם משירוף קצחים לגמרי, וממקצתם אברים מיוודים, והזאת דמיום במספרים יודעים, ובמקומות יודעים ורכבים כאלה. ונאמר בזה תחלה כי החורה היא הנגה מוחברת מחלקים רבים, אחד מהם האמונה ומשגינה, והשני המרות המועלות, והשלישי, הנגנת הבורא, והרביעי, הנרגנת המדייניות, והחמייש, אותו אשר קראנוו מהצוות מתוקנות בחכמה. וכשיתובן האדם התבוננות, אמתה ימצא תלקי החורה ארבעה, כי הרומים לאלה המצוות, בעמידה על הלקיהם במועלות המרות ראיו שיחשב. ונאמר חלה, שחלקי החורה בין שרווי חמשה או ארבעה או כמה שיוינו, איןך כלם שוים במעלה, ולא בשום לב עלייהם. אבל עיקר החורה עמודה הוא האמונה¹⁾, ואחר כן המרות, והנהנות, ולולא הם יפסיק סדרם ויחרב היישוב. لكن המצא האומות כלם מסקימים או קרוביים להסכים במינוסיהם המדייניים. כי היליטים מסוף עדת לסתים, וילסטים בהם הילני הדריכים, אמנם עם זה יצוחו אותם לחלק בירושה השלו, ושלא יוננו, ושלא יעשו רמות וונגה ושאר מות שבנהנות. אמנם המצוות שהם מוסכליות הסוכות, מדרוגותם מן הדת מדינה חלשות מادر. וכבר העירו על זה כחובים הרבה כמו שהריא קרא ומכרי ירמייז'ה: כי אמר ה' צבאות עולותיכם ספו על זבחכם ואכלו בשאר, כי לא דברתי את אבותיכם עד אמרו כי את הדבר הזה צייתי אותך לאמר, שמעו בקולי [ירמיה ז' כא]. ואמר שמואל ע' מוכיה לשאל: החפץ לך בעולות זבחים בשםינו בקהל ה' [שםואל א' טו כב], ואמר דוד ע' לא עלי זבחיך אוכזיך [תהלים נ' ח], ומה שימשך לזה. ואמר ישעה ע' למה לי רוב זבחכם יאמיר ה', ומה שנמשך, עד אמרו רחزو הכהן, ואמר: שוחת השור מכה איש זבחה ערף כלב מעלה מנחה וכו' נשעיה סר ג', וכל זה מעיד על חולשת מדינה וה חלק מן החורה, וכי מה שלוחתו יותר ראיו ממנו לחוש עליון. ואחר שמדרגו על זאת החולשת, איז לחש שרווי סבות חלשות. והנה מהם ש מביא הקרןן אי אפשר לו שלב יתודה ענינו וחטא, ויגלה פשעי אל המונה להקריב הקרןן, כמו שבין בכתב: והחורה אשר חטא [וירא ה' ה], ונאמר על המכונה: וכפר עליו הכהן מהטאתו אשר חטא. ואם לא פרט עצמות החטא, אבל היבא החטא סוף ירע הכהן שהוא כבר עבר עכירה מה, ובזה קחת בו גערה, לבתיו ישוב עור לחטא. ומזה, כי בזה ישבון לנפש, כי הנפש ששחרנו שחייא החטא לאיל ית' הרבה, באילו חhaiש מליחתו וכפרתו, ווחשוב שנצחח אבד ממנה וכלה מה שנשאר לה מן חיים בעכירות מות מידות, וכאשר הובא לחדר המשעה וחדרש לו הכווף לשוב אל האל ית'. ואם היו, העברות פעולות בהמיות וזה ובירת הבורי חיים בפניהם ושריפת גופם כמו גערה²⁾ לנפש הheimer, ואיז אפשר לעשות מעשה כזו בכתותיו הheimerות והארבים אשר מותם יוצאים פעולותיו עד שישאר חי ישוח זה³⁾. ואם אי אפשר, הנה יעשה בפנוי בגפי הheimerות. וכבר המצא קדרמוני⁴⁾ בהמה, ואמרו על הצרעת שווא נגע יכה האל בו מספרי לשון הרע, כי חם אמרו זאת תהיה חורת המצורע⁵⁾ המוציא שם רע והוא מקריב קרבן משתי צפירים, ואמרו מה הוא עשה מעשה פטיט, לפיכך יביא קרבן פטיט. ונמצא לקדמוני ויל מכמו אלה התעמים הרבה. וכן הדברים המחייבים בזה אצל המהפלים, כי הברוא ית' הפוך

¹⁾ האמונה, בעל יתריך והארוי, וההשנו על בריותיו כמו שכח לעיל.

²⁾ כמו גערה פיר' שמן הדין שאברי החוטאים ראויים להענש בזה.

³⁾ וזה כלומר ששרוף געון.

⁴⁾ קרבן צל' לקרןן מאכל בהמתה.

⁵⁾ המצורע פיר' גוטריקון דריש המצורע המוציארעד כ'ג'.

א' שבע כוכבי לכת הנוגעת בזה העולם תחת רצוני, וכוחו, ויכולתו. וכן השבעה כוכבים כוכב מארדים, ולו שפיכות דמים, ואמרו שהאומה שמנעה משפיכות דמים ²⁾ במה שבנייהם ירף הויקם. ואמרו שהאומה שמנעה משפיכות דמים רכה בינויהם הרגן. ולפעמים מסרה עצמה להרג, על דרך עכזרה מוה, כמו שיעשו אנשי הדור. וכבר מצאו עובדי הצלמים, למה שהרגיניו שהחריגן קרוב מהם, כמו שספר עליהם אחר זה: ווירידם אליו אל נחל קדרון וישתחט שם [מלכים א' ייח' מ], השתרלו לזרחות וזה בשפוך מרדמיהם דבר מה, כמו שנאמר עליהם: וירגנו רדו כמשפטם בחורבות ובברחות עד שפוך רם עליהם. ולא אלה בלבד אלא אשת הנביא ע"ה הרגינהה כמו זה בבנה והיה הוציא ממנה רם כמו אמר הכתוב עלייה: וחק צפורה צור ותכרות את ערלה בנה ותגע לרגליו עד וירף ממנה. והנה סבתה זה ומאמד ראל ית' לו: כי אמר ה' בני ישרא' ואומר אלך שלח את עמי וויבדרו ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג ארת בנך בכרוך והנה זה הייר באלו בו שתוף לנביא ג' כל החתמה ללבת, והחנצלתו ³⁾ התנצלות אחר התנצלות. ושב עליו דבר מורה מן הייעוד בבכור בניי, כמו שהיה סוף ייעוד המצריים מכת בכורות, והוא לבנייא ע"ה באלו אלו הקדמה הדיעה בשישראל ויהיו נצלים מות, בדים שייהיו על שעיריהם כמו שבא בכתוב אמר כן: ועבר ה' לנוגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' וכו' והודיעו זה לאשתו ועשה דבר רומח לו. וכן אמר ג' ב' בפירוש ועבר ה' לנוגף את מצרים מאמר ישוב על פניו המשקב עליינו האומר: שמחם לא לאותות, כדי שייכיר בהם בתיהם. נאמר שבחשע מכות אשר הכה בס מצרים קודם מכת בכורות, לא היה למלאך הממונה בהן ממשלה להביא כמו לישראל אבל כמו שהוא בכתוב: והנה לא מות מכל לבני ישרא' דבר: ⁴⁾ וכלל בני ישראל היה אור במושבותם והדרים להם. אמנים בכת בכורות כמעט שהיה הדר בולל למצרים ולישראל, לה נאמר: ואתם לא חטא איש מפח ביזו עד בקר. ואין ספק כי כמו זה המות הפתאומי אשר קרה לבכורי מצרים היה בשינוי מוגנים אל קורתה תרקה מופלות שורפת והגרת הדם. וחנן ⁵⁾ השם בשינויו בכתיהם ג' מבנייל חיים משבטים צלויים ⁶⁾ שבורי עצמות אלא שצווה שיריה בביה כל אחד מהם שה חטם צלי, וועל השערין לדחוות מלאכי הבללה. ולזה ⁷⁾ אפונו ר' מובן מן ה' ג' ו/orית טוב הרשען, ⁸⁾ ושליא יהיה הארדים מהסדר מהדרין אחר מדרתו של ה' יקב' ה'. ואין רצוי בו שימנען הארדים מן החכמתם וכל שכך המגניות אותו אל רדיות האל ית', כי אין זה משוכנת, אבל רצוני שהארדים כשירעד באמצעות שבכואן נבואה בפניהם המתהיתם אותה בקיים השגחת הבורא בבראים. ונתקיימה אליו נבואת נביא שללה בהוראות המופתים הנගולים על ידו, ובஹוא לחשיפת אומתו כמה שהראתה להם על ידו, וכשהארד הוא לא בא ברכך נמנע אצל חשלך, ולא צוחה דת בלתי יכולם לעמוד בה, ולא נראה בתנהגו לעולם רבר יונע, ולא סר מהיות מעולה ומבודד מן האל ית' באומתו, אשר כן אמר לאומה שהאל יצוחה אתכם בך, יוויה אתכם בך, במה שלא ידע סבתו ועלתו, הנה מי שיקבל זה על דרך האמונה והצורך, הנה הוא מאמן. וכי שירצה להתחכם, ויאמר אי זה תועלת בגיןם להם בשער הבהיר מפרשת פרסה ושופער שסע, והרג אשר

1) שפיכות דם הבעלי חיים פיר' שהם יאמינו כי בשפכם דם ברמות יರף המארדים להוויקם.

2) והצלתו פיר' כמו שאמר שלח נא ביד תשלח וכו' .

3) צל' ומקנה' בני ישראל לא מות אחד.

4) ו/orית יכול לחונן.

5) צלויים צל' מובשילים.

6) ולזה נראה שרמו על מה שאמר לעיל כי מצוות הקורה נתחלקו אל ר' מרוגנות ועל ג' הראשונים אנו יודעים טעניהם, ועל ה' שהם החקים אין אנו יודעים טעניהם ואין לנו עליהם אלא לשם גורת המלך.

אין לו סנפיר וקשחתה, וכדרומה ליה? הנה הוא אותו אשר לא יתנתג הנרגזה המופר עמו לשילט מצוות האל. ולנו שנשוב להם בשירחיבו לשנים בכם אלה התוכחות בדעותם בינה שעשה אברחים אבינו ע"ה כי הוא ממה שליא יוחישחו ויהאל ית' הודיע לו בנבואה: כי ביצחק קידא לך רוע, והכטיחו ברכבתות יקרות. אחר בן צוחו להקריב קרבן, ולא רצתה להחביב ולהתמכה ולוניה, ana ha-yisudim ha-nabrim vohakivot ha-nabrot, אשר הבטההני בהם? אבל מסך עצמו להשלים מצוות האל ית' ולא געלם²⁾ מהאל ית', וזה האפן ממנה אבל כוון שיהא הנגהנו ומרוחיו חקי יעשה במצוותיהם השומעים הנשמעים לאל, ודוגמא ישימו מגמת פניהם אליו. הנה אלה תועלות אלה³⁾ העניים הרקימים המתוקנים בדרך חכמתם, שהם ההפרש וההבדל שבין הבפרה

זה האמונה

שם ונשלם תקופה לאל.

²⁾ ולא געלם גם לפני הגיבו ה' חבר את חום לבבו, ושיעורו בנטיתו.
³⁾ אלה העניים הרקימים פיר' החקקים האלוהיים.

Die mit Klammern [] versehenen Bibelstellen sind im hebräischen Texte
ordentlich nachgewiesen.

Das Buch

Emunah Ramaḥ

oder:

Der erhabene Glaube,

verfaßt von

Abraham Ben David Halevi
aus Toledo

(im Jahr 1160.)

In's Deutsche übersezt und herausgegeben

von

Simson Weil.

Frankfurt a. M. 1852.

Gedruckt in der Typographischen Anstalt.